Latvenergo

ILGTSPĒJAS UN GADA PĀRSKATS

2018

NORĀDES PĀRSKATA LIETOŠANAI

Atgriezties
satura rādītājā

Pārvietoties
starp nodaļām

Sadaļā atklātie
GRI indikatori

Saite uz ārēju
resursu vai
citu sadaļu
pārskatā

GRI 102-48, 102-50, 102-51, 102-52, 102-53, 102-54

ĪSUMĀ PAR PĀRSKATU

Pārskata periods	01.01.2018.–31.12.2018.
Publicēšanas datums	2019. gada 17. aprīlis.
Ziņošanas biežums	Reizi gadā; kopš 2009. gada atbilstoši *Global Reporting Initiative (GRI)* vadlinijām.
Iepriekšējā pārskata publicēšanas datums	2018. gada 18. aprīlis.
Global Reporting Initiative	2018. gada ilgtspējas pārskats sagatavots atbilstoši *GRI Standards* vadlīniju pamata līmeņa prasībām un ietver Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/95/ES un Finanšu instrumentu tirgus likumā noteikto nefinanšu informāciju.
Pārskata tvērums	Pārskatā ir ietverta informācija par *Latvenergo* koncernu (sk. sadaļu "Īsumā par koncernu").
Pārskata satura noteikšanas principi	Pārskatā atklāta informācija par koncerna darbībai un tā ilgtspējai būtiskiem aspektiem un indikatoriem. Atbilstoši *GRI* pamata līmeņa prasībām pilnā apmērā iekļauta vispārīgo standartu informācija, un atbilstoši aspektu būtiskumam – 16 koncerna ilgtspējai nozīmīgi aspekti un 31 specifiskās standarta informācijas indikators (sk. *GRI* indikatoru tabulu). Pārskata sagatavošanas process aprakstīts sadaļā "Būtiskāko aspektu noteikšana". Datu atklāšanas metodes nav būtiski mainītas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu ilgtspējas pārskatiem.
Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums	Apliecinājuma ziņojumu par 2018. gada ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA "PricewaterhouseCoopers".
Pārskata formāts	Pārskats elektroniski pieejams: ▪ *Latvenergo* mājaslapā www.latvenergo.lv (latviešu un angļu valodā); ▪ *GRI* starptautiskajā ilgtspējas pārskatu datubāzē http://database.globalreporting.org/ (angļu valodā).
Kontaktinformācija	E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par ilgtspējas pārskatu: sustainability@latvenergo.lv.

***GRI Standards* pārskata kvalifikācijas nosacījumi**

	Pamata līmenis *(Core)*	**Visaptverošais līmenis *(Comprehensive)***
Vispārīgo standartu informācija *(GRI 100)*	Vismaz 33 no standartā *GRI 102* noteiktajiem indikatoriem	Visi standartā *GRI 102* noteiktie indikatori
Specifisko standartu informācija *(GRI 200, 300, 400)*	Vismaz viens indikators katram būtiskam aspektam	Visi indikatori katram būtiskam aspektam

SATURS

PAR *LATVENERGO* KONCERNU 1

Priekšvārds 5
Īsumā par pārskatu 7
Īsumā par koncernu 8
Koncerna stratēģija 11
Korporatīvā sociālā atbildība 13
Apbalvojumi 16

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA 2

Korporatīvās pārvaldības modelis 18
Pārvaldības institūcijas 19
Koncerna vadība 25
Iekšējās kontroles sistēma un risku vadība 26
Koncerna iepirkumi 28
Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm 30

DARBĪBAS SEGMENTI 3

Ražošana un tirdzniecība 36
Ražošana 37
Tirdzniecība 42
Obligātais iepirkums 44
Sadale 45
Pārvades aktīvu noma 47

DARBĪBAS INDIKATORI 4

Būtiskāko ilgtspējas aspektu noteikšana 50
Ekonomiskie aspekti 52
Sociālie aspekti 57
Atbildība par produktu 57
Sabiedrība 61
Darbinieki un darba vide 62
Vides aspekti 66

ILGTSPĒJAS PĀRSKATA PIELIKUMI 5

Pārskats par *zaļajām* obligācijām 72
GRI indikatoru tabula 74
Lietotie saīsinājumi 77
Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums 78

LATVENERGO KONCERNA KONSOLIDĒTAIS UN AS "LATVENERGO" GADA PĀRSKATS 6

Galvenie darbības rādītāji 81
Vadības ziņojums 83
Finanšu pārskati 89
Peļņas vai zaudējumu aprēķins 89
Visaptverošo ienākumu pārskats 89
Pārskats par finanšu stāvokli 90
Pārskats par izmaiņām pašu kapitālā 91
Pārskats par naudas plūsmām 92
Finanšu pārskatu pielikums 93
Neatkarīga revidenta ziņojums 147

PAR *LATVENERGO* KONCERNU

GRI 102-14

SVEICINĀTI, GODĀTIE PĀRSKATA LASĪTĀJI!

Andris Ozoliņš
AS "Latvenergo"
padomes priekšsēdētājs

Āris Žīgurs
AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs
un galvenais izpilddirektors

Enerģētikas nozarē 2018. gadā piedzīvoti ļoti nozīmīgi notikumi, jo nepārtraukti notiek strauja nozares attīstība, un šis process rada aizvien jaunus izaicinājumus un to risinājumus. Jau šobrīd klientiem vārds "enerģētika" nozīmē iesaistīšanos, zināšanas, jaunu paradumu apguvi, jaunu pakalpojumu izmantošanu. Likumsakarīgi – *Latvenergo* ikdienā aizvien lielāka nozīme ir digitalizācijai, robotizācijai, e-mobilitātei un mākslīgajam intelektam.

Vienlaikus gan nozari kopumā, gan *Latvenergo* koncerna darbību būtiski ietekmē arī globāli vides un klimatiskie faktori – ilgstošs karstums un sausie laikapstākļi pērn visā kontinentā ievērojami samazināja hidroelektrostaciju izstrādi. Taču *Latvenergo* šajā situācijā, izmantojot savu ražotņu savstarpēji papildinošās iespējas, nodrošināja veiksmīgu elektroenerģijas ražošanu. Tas bija iespējams tādēļ, ka savlaicīgi un ļoti tālredzīgi tika pieņemti profesionālu enerģētiķu un inženieru lēmumi par *Latvenergo* elektrostaciju rekonstrukciju un uzturēšanu darba gatavībā.

Gada sākumā bija vērojama ļoti augsta ūdens pietece Daugavā, un *Latvenergo* hidroelektrostacijas (HES) ražoja ar pilnu jaudu, uz laiku Latvija pat kļuva par lielāko elektroenerģijas eksportētāju Baltijā. Vēlāk iestājās ilgstoši silts un sauss laiks, un gada griezumā gan Skandināvijas upēs, gan pie mums Daugavā bija viena no viszemākajām ūdens pietecēm novērojumu vēsturē, attiecīgi – ar ļoti zemu hidroizstrādes līmeni. Globālie faktori un zems ūdens līmenis veicināja elektroenerģijas cenu pieaugumu Latvijā par 44 %, salīdzinot ar gadu iepriekš, un sasniedza 50 eiro par megavatstundu.

Kopumā *Latvenergo* koncerns 2018. gadā saražojis vairāk nekā 5 TWh elektroenerģijas, no kurām 2,6 TWh saražotas termoelektrostacijās (TEC) un 2,4 TWh – *Latvenergo* HES, tādējādi 47 % no visa elektroenerģijas apjoma izstrādāti no atjaunīgajiem energoresursiem. Optimāli kombinējot AS "Latvenergo" TEC un HES izstrādi ar importa iespējām no citiem N*ord Pool* biržas tirdzniecības apgabaliem, lietotāji Baltijā iegūst elektroenerģijas cenas tuvināšanos Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgum, kas vēsturiski ir Eiropas zemāko cenu reģions. Mazumtirdzniecības klientiem Baltijā 2018. gadā kopumā pārdotas 7 TWh elektroenerģijas, kas ir aptuveni tikpat cik pērn, un aptuveni 1/3 no šī apjoma pārdota ārpus Latvijas.

2017. gada oktobrī AS "Latvenergo" pieteicās vienreizējas kompensācijas saņemšanai no valsts, vienlaikus atsakoties turpmāk saņemt 75 % no ikgadējiem elektriskās jaudas maksājumiem koģenerācijas stacijām TEC-1 un TEC-2. Tādējādi 2018. gadā TEC ietekme obligātā iepirkuma un jaudas maksājumā no 37 % samazinājās līdz 15 %, t.i., par 74,2 miljoniem eiro.

Atbilstoši koncerna stratēģijai veiksmīgi tiek turpināta tirdzniecības virziena attīstība. 2018. gada nogalē ar tirdzniecības zīmolu *Elektrum* uzsākta dabasgāzes tirdzniecība Lietuvā, un šobrīd *Latvenergo* koncerns darbojas pilnīgi visos enerģijas tirdzniecības segmentos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pārskata gadā turpināja pieaugt dabasgāzes pārdošanas apjomi biznesa klientiem. Kopējais klientu skaits 2018. gada beigās pārsniedz 400. Savukārt 2019. gada februārī uzsākta arī dabasgāzes tirdzniecība mājsaimniecībām Latvijā.

Latvenergo aktīvi izmanto brīvā dabasgāzes tirgus iespējas. Kopš gāzes tirgus liberalizācijas dabasgāzes piegādes Latvijai ir diversificētas – pirmajā tirgus gadā gāze tika piegādāta ne tikai pa cauruļvadiem no Krievijas, bet arī no Lietuvas puses – Klaipēdas sašķidrinātās dabasgāzes *(LNG)* termināļa. Tirgus atvēršana deva iespēju strādāt ar vairākiem gāzes piegādātājiem, lai iegūtu labāku cenu. Iegādātos resursus pēc nepieciešamības uzglabājam Inčukalna pazemes gāzes krātuvē un savus klientus pilnībā nodrošinām gan ar siltumu, gan elektroenerģiju, kā arī dabasgāzi piedāvājam klientiem visās Baltijas valstīs.

Latvenergo nepārtraukti turpina attīstīt jaunus biznesa virzienus un pakalpojumus. Viedo pakalpojumu nozare ir ar augstu izaugsmes perspektīvu, tāpēc *Elektrum* diversificē savu pakalpojumu klāstu, klientiem piedāvājot *Elektrum Solārais* saules paneļus. Ar *Viedās mājas* pakalpojumu var attālināti un atbilstoši vajadzībām vadīt un regulēt elektroierīces gan mājās, gan uzņēmumos. Tā ir iespēja paaugstināt komfortu un apkures sezonā arī ietaupīt. Priecē, ka turpināja pieaugt *Elektrum Apdrošināts* klientu skaits, kas 2018. gada beigās sasniedza jau vairāk nekā 41 tūkstoti klientu. 2018. gadā *Latvenergo* sāka pilotprojektu, kurā tiek analizētas e-mobilitātes biznesa iespējas nākotnē.

Lai nodrošinātu *Latvenergo* konkurētspēju atbilstoši koncerna stratēģijai 2017.–2022. gadam, tiek īstenota stratēģiskās attīstības un efektivitātes programma, kas paredz koncerna procesu pārskatīšanu, centralizēšanu un digitalizāciju. Līdz ar efektivitātes pasākumu ieviešanu līdz 2022. gadam *Latvenergo* koncernā aptuveni par ceturtdaļu tiek pakāpeniski samazināts darbinieku skaits. AS "Sadales tīkls" programmas ietvaros strādājošo skaits samazināsies par 800 darbavietām, un tas iespējams intensīvas procesu pārskatīšanas un digitalizācijas dēļ. Programmas ietvaros turpinās viedo skaitītāju uzstādīšana, izmaiņas klientu attiecību vadības procesos, tiek samazināts transportlīdzekļu un tehnisko bāzu skaits. Līdz 2018. gada 31. decembrim uzstādīti vairāk nekā 540 tūkstoši viedo elektroenerģijas mērierīču, kas ir aptuveni puse no kopējā skaitītāju parka.

2018. gadā sadales segmentā investēts 95,1 miljons EUR. Investīciju mērķis ir sekmēt kvalitatīvu un drošu energoapgādi un samazināt plānotu un neplānotu bojājumu izraisīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu biežumu un ilgumu, kā arī nodrošināt atbilstošu sprieguma kvalitāti. Veiktās investīcijas sadales tīkla modernizācijā ir paaugstinājušas sadales pakalpojuma kvalitāti – salīdzinot ar 2017. gadu, vidējais elektroapgādes pārtraukumu skaits klientam gadā un vidējais elektroapgādes pārtraukumu ilgums klientam samazināts attiecīgi par 11 % un 13 %.

Pārskata gadā pārvades sistēmas aktīvos investēts 87,1 miljons EUR, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, investīcijas pieaugušas par 38 %. Lielākais apjoms – 65,2 miljoni EUR – ir ieguldīts energoinfrastruktūras projektā *Kurzemes loks*.

2018. gada nogalē *Latvenergo* rīkoja ieinteresēto pušu semināru, lai nodrošinātu dažādu tautsaimniecībai nozīmīgu partneru iesaisti koncerna ilgtspējīgā attīstībā. Šai pasākumā izvērtējām koncerna ilgtspējai būtiskus aspektus, pārrunājām līdzšinējo sadarbību un apzinājām partneru identificētas iespējas turpmākai sadarbības pilnveidošanai.

Ir aizvadīti XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki. *Latvenergo* tirdzniecības zīmols *Elektrum* saņēmis Latvijas Nacionālā kultūras centra pateicību par ieguldījumu šī nozīmīgā pasākuma radīšanā. Tāpat īpaši jāmin Latvijā pirmais fizikai veltītais festivāls "FIZMIX Eksperiments". *Latvenergo* koncerna rīkotais pasākums pulcēja vairāk nekā divus tūkstošu apmeklētāju, un tas ir vienīgais šāda veida un mēroga pasākums visā Baltijā, kas veicina eksakto zinātņu apgūšanu Latvijas skolās un augstākajās mācību iestādēs.

Koncerns veiksmīgi turpina arī dažādas vides iniciatīvas. *Latvenergo* darbinieki ar ģimenēm jau otro gadu piedalās Daugavas pieteku tīrīšanā – šogad sakopts Pērses upes posms. Sadarbībā ar biedrību "Mēs zivīm" top mākslīgās zivju nārsta ligzdas, kas pavasarī tiek ievietotas Daugavā, savukārt Latvijas Ornitoloģijas biedrībai palīdzam īstenot baltā stārķa monitoringu. Koncerna darbinieki apsekojuši vairāk nekā 12 % no programmā ietvertajām ligzdām.

Ir patīkami apzināties, ka mūsu sasniegumi ir novērtēti gan ekspertu, gan arī plašākā lokā. *Latvenergo* 10. reizi pēc kārtas saņēma Latvijas vērtīgākā uzņēmuma titulu AS "Prudentia" un AS "Nasdaq Riga" kopīgi veidotajā *Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101.*

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's* ir apstiprinājusi AS "Latvenergo" kredītreitingu, novērtējot to kā Baa2 (stabils). Reitings ir saglabāts nemainīgs jau vairākus gadus, apliecinot uzņēmuma darbības drošumu un finansiālo stabilitāti.

Sesto gadu pēc kārtas *Latvenergo* saņēma Ilgtspējas indeksa Platīna jeb augstāko kategoriju – uzņēmuma ilgtspējas novērtējumu atbilstoši starptautiskām prasībām visos korporatīvās sociālās atbildības virzienos. Jāuzsver, ka 2018. gadā saņemts augstākais kopējais novērtējums dalības vēsturē – 97,2 %. Šāda novērtējuma saņemšanu veicināja pārdomātas investīcijas enerģijas ražotņu modernizācijā, rūpes par vidi, darbiniekiem un klientiem, laba pārvaldība un citi ilgtspējīgi risinājumi enerģijas ražošanā un tirdzniecībā.

Arī 2018. gadā turpināta koncerna korporatīvās pārvaldības pilnveidošana – ir aktualizēta koncerna stratēģiskās attīstības un efektivitātes programma, izvērtēta labā prakse korporatīvās pārvaldības jomā, apstiprināta korporatīvās pārvaldības politikas jaunā redakcija, izstrādāts korporatīvās pārvaldības aktivitāšu plāns un izveidota padomes Stratēģiskās komunikācijas komiteja.

Šis bija Latvijas simtgades gads, kurā ne viens vien no mums apņēmās un arī izdarīja ko īpašu savam, savas ģimenes un valsts labumam. *Latvenergo* jubilejas gadā ir ļoti nozīmīgs sasniegums – 2018. gadā mūsu termoelektrostacijās ir saražots vēsturiski lielākais elektroenerģijas apjoms kopš 1980. gada, kad pilnā apjomā darbu uzsāka TEC-2. TEC darbība reģiona kopējā pieprasījuma nodrošināšanā apliecina šo staciju nozīmi valsts enerģētiskajai neatkarībai līdz ar komerciālajiem ieguvumiem. Tas ir mūsu koncerna lielākais ieguldījums – enerģētiskās drošības garants, kas dod iespēju ikvienā mirklī nodrošināt valsts elektroapgādi. Tā ir koncerna misija jau kopš Ķeguma HES pirmsākumiem 1939. gadā.

Šobrīd enerģētika atrodas uz ļoti nozīmīgu pārmaiņu sliekšņa. Modernās tehnoloģijas un prasība pēc tīras, no oglekļa emisijas brīvas enerģijas jau tuvākajos gados atstās būtisku ietekmi uz nozari. Noteicošu iespaidu radīs tehnoloģiju turpmāka attīstība – elektromobilitāte, enerģijas uzkrāšanas tehnoloģijas un aizvien lielāka mākslīgā intelekta loma ikdienā. Savukārt elektroenerģijas ražotājiem un tirgotājiem būs jāpiemērojas jaunajiem apstākļiem un jāveido piedāvājumi jaunām, netipiskām patērētāju grupām, par prioritāru izvirzot pievēršanos apsteidzošām tehnoloģiju un klientiem piedāvāto produktu izmaiņām, lai nodrošinātu komercuzņēmumu dzīvotspēju ilgtermiņā, ilgtspēju pieaugošas konkurences apstākļos. *Peer-to-peer* jeb vienādranga tīkla risinājumiem, blokķēžu, emobilitātes un citām inovācijām jākļūst par ikdienu arī Latvijā.

Mums ir svarīgi nākotnes izaicinājumus izprast jau šodien, jo šie procesi atstās milzīgu iespaidu uz visu enerģētikas biznesu kopumā.

GRI 102-48, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52, 102-53, 102-54

ĪSUMĀ PAR PĀRSKATU

Pārskata periods	01.01.2018.–31.12.2018.
Publicēšanas datums	2019. gada 17. aprīlis.
Ziņošanas biežums	Reizi gadā; kopš 2009. gada atbilstoši *Global Reporting Initiative (GRI)* vadlīnijām.
Iepriekšējā pārskata publicēšanas datums	2018. gada 18. aprīlis.
Global Reporting Initiative	2018. gada ilgtspējas pārskats sagatavots atbilstoši *GRI Standards* vadlīniju pamata līmeņa prasībām un ietver Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/95/ES un Finanšu instrumentu tirgus likumā noteikto nefinanšu informāciju.
Pārskata tvērums	Pārskatā ir ietverta informācija par *Latvenergo* koncernu (sk. sadaļu "Īsumā par koncernu").
Pārskata satura noteikšanas principi	Pārskatā atklāta informācija par koncerna darbībai un tā ilgtspējai būtiskiem aspektiem un indikatoriem. Atbilstoši *GRI* pamata līmeņa prasībām pilnā apmērā iekļauta vispārīgo standartu informācija, un atbilstoši aspektu būtiskumam – 16 koncerna ilgtspējai nozīmīgi aspekti un 31 specifiskās standarta informācijas indikators (sk. *GRI* indikatoru tabulu). Pārskata sagatavošanas process aprakstīts sadaļā "Būtiskāko aspektu noteikšana". Datu atklāšanas metodes nav būtiski mainītas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu ilgtspējas pārskatiem.
Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums	Apliecinājuma ziņojumu par 2018. gada ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA "PricewaterhouseCoopers".
Pārskata formāts	Pārskats elektroniski pieejams: ▪ *Latvenergo* mājaslapā www.latvenergo.lv (latviešu un angļu valodā); ▪ *GRI* starptautiskajā ilgtspējas pārskatu datubāzē http://database.globalreporting.org/ (angļu valodā).
Kontaktinformācija	E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par ilgtspējas pārskatu: sustainability@latvenergo.lv.

***GRI Standards* pārskata kvalifikācijas nosacījumi**

	Pamata līmenis *(Core)*	**Visaptverošais līmenis *(Comprehensive)***
Vispārīgo standartu informācija *(GRI 100)*	Vismaz 33 no standartā *GRI 102* noteiktajiem indikatoriem	Visi standartā *GRI 102* noteiktie indikatori
Specifisko standartu informācija *(GRI 200, 300, 400)*	Vismaz viens indikators katram būtiskam aspektam	Visi indikatori katram būtiskam aspektam

GRI 102-1, 102-2, 102-3, 102-4, 102-5, 102-6, 102-7, 102-10, 102-16, 102-45

ĪSUMĀ PAR KONCERNU

Latvenergo koncerns ir viens no lielākajiem energoapgādes pakalpojumu sniedzējiem Baltijā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, dabasgāzes tirdzniecību, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu nomu.

Koncernu veido komercsabiedrību kopums, kurā izšķirošā ietekme ir mātessabiedrībai AS "Latvenergo" un kurā ietilpst sešas meitassabiedrības. Visas AS "Latvenergo" akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. Informāciju par līdzdalības daļu meitassabiedrībās un to atrašanās vietu skatīt konsolidētā gada pārskata 1. un 15. pielikumā.

Koncerna darbība ir organizēta trīs darbības segmentos: ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Plašāku informāciju skatīt sadaļā "Darbības segmenti".

MISIJA

Ilgtspējīgi nodrošināt kvalitatīvu, drošu un videi draudzīgu enerģijas ražošanu un piegādi klientiem, veicinot koncerna ilgtermiņa vērtības palielināšanu

VĪZIJA

Viens no vadošiem un klientu primāri izvēlētiem ilgtspējīgas un kvalitatīvas energoapgādes nodrošinātājiem Baltijas valstu tirgos

VĒRTĪBAS

ATBILDĪBA
Uz mums var paļauties

EFEKTIVITĀTE
Mēs virzāmies uz izcilību

ATVĒRTĪBA
Mēs esam atklāti un atvērti jaunām idejām

● **Pārvades aktīvu noma** ● **Sadale** ● **Elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecība**

FAKTI 2018

Finanšu rādītāji

		2018	2017
Ieņēmumi	*milj. EUR*	**878,0**	925,6
Peļņa	*milj. EUR*	**76,0**	322,0
Aktīvi	*milj. EUR*	**3 798,8**	4 415,7
Investīcijas	*milj. EUR*	**220,6**	243,8
Moody's kredītreitings		**Baa2**	Baa2

Ražošana un tirdzniecība

Uzstādītā elektriskā jauda	*MW*	**2 591**	2 583
Uzstādītā siltuma jauda	*MW*	**1 838**	1 842
Elektroenerģijas izstrāde	*GWh*	**5 076**	5 734
Siltumenerģijas izstrāde	*GWh*	**2 274**	2 612
Daugavas HES ražošanas efektivitāte	*m^3/kWh*	**18,6**	18,6
AS "Latvenergo" TEC ražošanas efektivitāte	*%*	**77 %**	88 %
Tirgus daļa Baltijā	*%*	**25 %**	25 %
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	*GWh*	**6 954**	6 923
Mazumtirdzniecībā pārdotā dabasgāze	*GWh*	**147**	33
Mazumtirdzniecības klientu skaits	*tūkst.*	**789**	834

Sadale

SAIDI	*min*	**228**	261
SAIFI	*skaits*	**2,5**	2,8
Līniju garums	*km*	**93 175**	93 560
Transformatoru jauda	*MVA*	**5 930**	5 913

Pārvades aktīvu noma

Līniju garums	*km*	**5 243**	5 240
Transformatoru jauda	*MVA*	**9 165**	9 021

Darbinieku skaits 2018

3 508

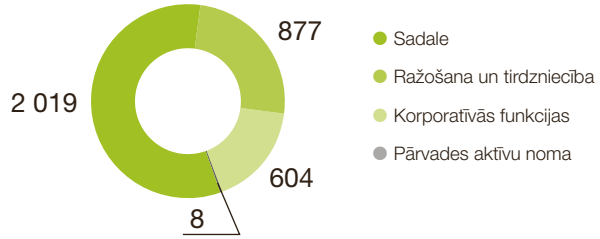

Atjaunīgās enerģijas īpatsvars elektroenerģijas izstrādē 2018

47 %

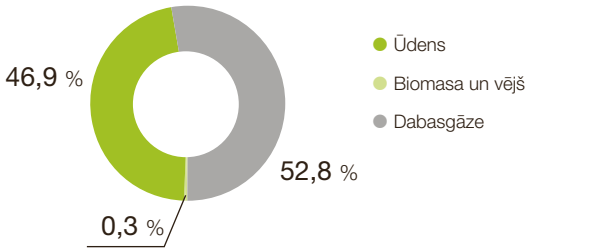

Klientu apmierinātības indekss (1–6)

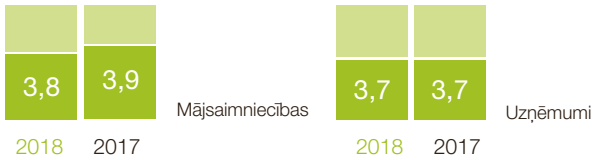

GADA NOTIKUMI 2018

Latvenergo koncerns – vērtīgākais energouzņēmums Baltijā

Jau desmit gadu pēc kārtas *Latvenergo* saņēmis vērtīgākā uzņēmuma balvu *Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101*. Baltijā koncerns iekļuvis vērtīgāko uzņēmumu trijniekā.

Turpinām uzlabot sadales pakalpojuma kvalitāti

2018. gadā elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss (SAIDI) ir samazināts par 13 %, savukārt piegādes pārtraukumu skaita indekss (SAIFI) – par 11 %. Pēdējo piecu gadu laikā SAIDI samazināts par 51 % un SAIFI – par 34 %.

TEC saražots vēsturiski lielākais elektroenerģijas apjoms

Tā kā sausie un karstie laikapstākļi Eiropā izraisīja negaidītu elektroenerģijas cenu kāpumu, koncerns izmantoja savu diversificēto ražotņu priekšrocības un ievērojamu daudzumu – 2,6 TWh – elektroenerģijas saražoja AS "Latvenergo" TEC.

Attīstām tirdzniecību Baltijā

Gada nogalē koncerns uzsāka dabasgāzes tirdzniecību Lietuvā un no 2019. gada februāra piedāvā dabasgāzi arī Latvijas mājsaimniecībām. Pakalpojums *Elektrum Solārais,* kas dod iespēju patstāvīgi ražot saules gaismas elektroenerģiju, tagad pieejams arī Lietuvā un Igaunijā. *Latvenergo* koncerns šobrīd darbojas visos enerģijas tirdzniecības segmentos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā.

Līdz šim augstākais vērtējums Ilgtspējas indeksā

Jūnijā AS "Latvenergo" saņēma Ilgtspējas indeksa Platīna kategoriju un augstāko vērtējumu savas dalības vēsturē – 97,2 %. Atzinīgi novērtēta enerģijas ražotņu modernizācija, korporatīvā pārvaldība un rūpes par vidi, darbiniekiem un klientiem. Koncerna meitassabiedrības AS "Sadales tīkls" un SIA "Liepājas enerģija" saņēmušas Zelta novērtējumu.

Latvenergo organizē pirmo fizikas festivālu Latvijā

Maijā Rīgā notika fizikas festivāls *FIZMIX Eksperiments*, kurā bērni, jaunieši un arī vecāki eksaktās zinības varēja iepazīt daudzveidīgās un aizraujošās darbnīcās un atrakcijās. Baltijā unikālais pasākums pulcēja vairāk nekā 2 000 dažāda vecuma apmeklētāju un organizācijas, kuru mērķis ir veicināt jauniešu interesi par eksaktajām zinātnēm.

Latvenergo veicina OIK samazināšanos

AS "Latvenergo" lēmums pieteikties TEC atbalsta maksājuma samazinājumam ļāvis par 15 % samazināt vidējo OIK vērtību, tādējādi stiprinot Latvijas uzņēmumu konkurētspēju. 2018. gadā TEC ietekme obligātā iepirkuma un jaudas maksājumā ir samazinājusies par 74,2 miljoniem EUR – no 37 % līdz 15 %.

KONCERNA STRATĒĢIJA

Enerģētikas nozarē 2018. gads ir nesis gan iespējas, gan izaicinājumus. Neraugoties uz to, ka laikapstākļi nav bijuši dāsni elektroenerģijas ražošanai Daugavas HES, gads ir aizvadīts sekmīgi. *Latvenergo* koncerns nostiprinājis pozīciju Baltijas dabasgāzes tirgos, attīstījis klientiem piedāvāto *Elektrum* pakalpojumu un produktu klāstu, turpinājis iekšējo procesu un klientu apkalpošanas digitalizāciju, kā arī atbilstoši plānotajam īstenojis koncerna efektivitātes programmu. 2018. gadā programmā paredzētie pasākumi ir veiksmīgi izpildīti.

Latvenergo koncerna stratēģijā 2017.–2022. gadam ir noteikti koncerna stratēģiskie darbības un finanšu mērķi un galvenie attīstības uzdevumi. Īstenojot stratēģiju un vienlaikus ievērojot ilgtspējas principus, koncerns sniedz ieguldījumu sabiedrības vajadzību apmierināšanā, veicina ilgtermiņa energoapgādes drošību un palielina koncerna vērtību.

KONCERNA STRATĒĢISKIE MĒRĶI

1. Ilgtspējīgas un ekonomiski pamatotas tirgus pozīcijas nostiprināšana mājas tirgos (Baltijā), vienlaikus apsverot ģeogrāfisku un/vai produktu/pakalpojumu ekspansiju

Mērķis paredz koncerna tirdzniecības darbības izcilību un izmaksu efektivitāti. Tāpat šī mērķa ietvaros paredzēts attīstīt jaunus produktus un pakalpojumus, kas papildinātu tradicionālos un veicinātu sinerģiju ar esošajiem darbības virzieniem un klientu bāzi.

Latvenergo koncerns ir viens no lielākajiem enerģijas tirgotājiem un vērtīgākais enerģētikas uzņēmums Baltijā. 2018. gadā koncerns ir pārdevis 7 TWh elektroenerģijas. Ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas apjoms pārsniedza 2,5 TWh un veidoja aptuveni 1/3 no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotās elektroenerģijas apjoma.

Pārskata gadā koncerns uzsācis dabasgāzes tirdzniecību arī Lietuvā. Tādējādi šobrīd *Latvenergo* darbojas visos enerģijas tirdzniecības segmentos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Koncerns ilgstoši ir bijis viens no lielākajiem dabasgāzes patērētājiem Baltijā, un šī pieredze ļāvusi veidot pārdomātu piedāvājumu klientiem. Pārskata gadā Baltijā biznesa klientiem ir pārdotas 0,15 TWh dabasgāzes.

ILGTSPĒJA *LATVENERGO* KONCERNĀ

ATBILDĪBA PAR SAVU IETEKMI UZ TAUTSAIMNIECĪBU, SABIEDRĪBU UN VIDI

Ekonomiskā attīstība	Sabiedrība	Rūpes par vidi
Enerģijas nodrošināšana tautsaimniecībai	Produktu un pakalpojumu vērtības palielināšana	Videi draudzīga rīcība, mazinot vai novēršot videi radītos riskus
Pārdomātas un ilgtspējīgas investīcijas ražošanā un tīklu infrastruktūrā	Lojālu un ilgtspējīgu klientu attiecību veidošana	Efektīva dabas resursu izmantošana un energoefektivitātes veicināšana
Augstu efektivitātes prasību ievērošana	Energoapgādes drošums	Rūpes par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu
	Cilvēkresursu un kompetenču attīstība, veidojot un saglabājot zināšanu pēctecību	

2018. gadā izvērsta arī citu pakalpojumu mazumtirdzniecība Baltijas valstīs – pakalpojums *Elektrum Solārais*, kas klientiem dod iespēju lietot patstāvīgi saražotu elektroenerģiju, izmantojot saules gaismu, tagad pieejams arī Lietuvā un Igaunijā.

Sekojot attīstības tendencēm, koncerns aktīvi strādā arī ar e-mobilitātes pilotprojektiem.

2. Sinerģijai ar tirdzniecību adekvāta un koncerna vērtību palielinoša ģenerācijas portfeļa attīstība

Mērķis paredz veikt Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukciju, kas nodrošinātu to ilgtspējīgu un drošu darbību. Tāpat paredzēts virzīties uz tādu ražošanas jaudu attīstību, kas atbilst primāro resursu diversifikācijas un zemas emisijas projektu kritērijiem.

Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijā, kas nodrošinās to darbību nākamos 40 gadus, pārskata gadā ieguldīts 21,1 miljons EUR un atjaunoti trīs hidroagregāti. Savukārt AS "Latvenergo" TEC darbības rādītāji 2018. gadā pilnībā attaisnojuši iepriekšējo gadu ieguldījumus termoelektrostaciju rekonstrukcijā. Abām TEC bija ļoti nozīmīga loma ražošanas jaudu nodrošināšanā laikā, kad ūdens pietece Daugavā bija maza un reģionālajos starpsavienojumos bija jaudu iztrūkums.

2018. gadā koncerns gatavojies arī vēja elektrostacijas pilotprojektam. Projektā iegūtā zinātība būs priekšnoteikums koncerna ģenerācijas portfeļa paplašināšanai nākotnē.

3. Klientu vajadzībām atbilstoša, funkcionāla, droša un efektīva tīkla attīstība

Mērķis paredz turpināt paaugstināt sadales tīkla darbības un izmaksu efektivitāti, sadales pakalpojuma kvalitāti un drošumu un aktīvi īstenot sadales tīkla digitalizāciju, kā arī īstenot pārvades aktīvu attīstību.

2018. gadā turpināta sadales tīkla rekonstrukcija un modernizācija, kas elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indeksu (SAIDI) ļāvusi samazināt par 13 % un piegādes pārtraukumu skaita indeksu (SAIFI) – par 11 %. Strauji un sekmīgi turpinās arī sadales tīkla digitalizācija. Pārskata gada beigās viedie skaitītāji veido 49 % no visa skaitītāju parka un uzskaita 83 % no visas sadalītās enerģijas.

Darbības efektivitātes paaugstināšanas projekta ietvaros reorganizēta AS "Sadales tīkls" struktūra, centralizēti procesi un atbilstoši plānotajam samazināts transporta vienību, sadales bāzu un darbinieku skaits.

Atbilstoši plānotajam koncerns turpina investēt arī pārvades aktīvu attīstības projektos *Kurzemes loks* un Latvijas–Igaunijas trešais starpsavienojums.

KONCERNA FINANŠU MĒRĶI

Stratēģijā 2017.–2022. gadam noteikti arī *Latvenergo* koncerna finanšu mērķi, kas iedalīti trīs grupās – rentabilitāte, kapitāla struktūra un dividenžu politika.

Latvenergo koncerna peļņa 2018. gadā ir 76,0 miljoni EUR. Pašu kapitāla atdeve (ROE) ir 2,9 %. Abus rādītājus būtiski ietekmēja mazāka elektroenerģijas izstrāde Daugavas HES, kas sauso laikapstākļu dēļ bija ievērojami mazāka nekā ilggadēji vidējie ražošanas apjomi un gandrīz divas reizes mazāka nekā 2017. gadā. Negatīva ietekme bija arī straujam elektroenerģijas cenu kāpumam, par 75 % mazākai AS "Latvenergo" TEC atbalsta intensitātei un izmaiņām nodokļu likumdošanā. 2017. gadā koncerna peļņu veidoja saimnieciskās darbības rezultāts – peļņa 172,9 miljonu EUR apmērā – un uzņēmumu ienākuma nodokļa reformas rezultātā reversētais atliktais nodoklis – 149,1 miljons EUR.

Koncerna finanšu mērķi

Mērķa grupa	Rādītājs	2016	2017	2018	2022	Nozares vidējais rādītājs*
Rentabilitāte						
ambicioza, bet sasniedzama rentabilitāte, kas samērojama ar Eiropas enerģētikas nozares salīdzināmo uzņēmumu vidējiem rādītājiem un nodrošina biznesa riskam atbilstošu atdevi	Pašu kapitāla atdeve (*ROE*)	5,8 %	12,2 %	2,9 %	> 6 %	5 – 8 %
Kapitāla struktūra						
optimāla, nozarei atbilstoša kapitāla struktūra, kas ierobežo iespējamos finanšu riskus	Neto aizņēmumi pret pašu kapitālu	25 %	21 %	30 %	< 50 %	30 – 50 %
	Neto aizņēmumi pret peļņu pirms nolietojuma	1,7	1,1	2,0	< 3	2,5 – 3
Dividenžu politika						
plānotajai investīciju politikai un izvirzītajam kapitāla struktūras mērķim atbilstoša dividenžu politika	Dividendēs izmaksājamā peļņas daļa**	77,4 milj. EUR	90,1 milj. EUR	156,4 milj. EUR	> 80 %	60 – 70 %

*atbilstoši datiem stratēģijas izstrādes laikā
**dividendes tiek izmaksātas atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanai

2022. gadam izvirzītos finanšu mērķus sasniegt palīdzēs *Latvenergo* koncerna uzsāktā Stratēģiskās attīstības un efektivitātes programma, kuras plānotais ieguvums pārsniedz 30 miljonus EUR.

Kapitāla struktūras finanšu rādītāji 2018. gadā atbilst izvirzītajiem mērķiem un pārspēj arī vidējos nozares rādītājus. Spēcīgā kapitāla struktūra nodrošina iespēju izmaksāt dividendes lielākā apmērā nekā vidēji nozarē. Stratēģijā noteiktā dividenžu politika paredz dividenžu izmaksu vairāk nekā 80 % apmērā no peļņas, savukārt par katra konkrētā gada dividenžu izmaksu lemj akcionāru sapulce, izvērtējot faktiskos darbības rezultātus.

Pašu kapitāla atdeve *(ROE)*

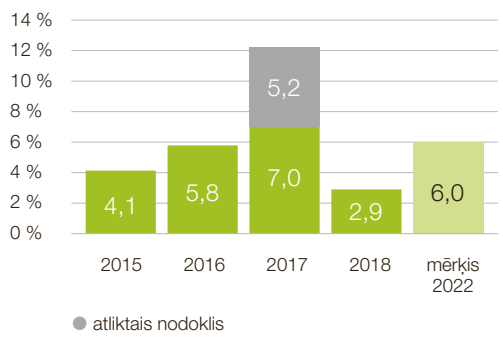

KORPORATĪVĀ SOCIĀLĀ ATBILDĪBA

Latvenergo koncerns izpilda ne tikai tiesību aktos noteikto, bet ilggadēji veic arī brīvprātīgas aktivitātes sabiedrības labklājības un vides uzlabošanai. Ikdienas darbā koncerns ievēro sociālās atbildības standartā ISO 26000 noteiktos pamatprincipus.

Koncerna Korporatīvās sociālās atbildības (KSA) politika nosaka KSA formas, pamatprincipus, virzienus un aktivitāšu izvēles kritērijus. Īstenotās aktivitātes veicina sabiedrības izpratni par atbildīgu uzņēmējdarbību un enerģētiku, kā arī nodrošina būtisku ilgtermiņa ietekmi un plašu sabiedrības grupu, tostarp darbinieku, iesaisti. KSA aktivitātes koncerns īsteno šādos darbības jomai atbilstošos virzienos:

- zinātne un izglītība;
- sabiedrības izglītošana elektrodrošībā;
- vides aizsardzība;
- kultūra un enerģētikas mantojums;
- sociālais atbalsts un atbildība pret darbiniekiem.

2018. gada nogalē SIA "TNS Latvia" veiktais korporatīvās reputācijas pētījums liecina, ka vairums biznesa vides, iedzīvotāju, nozares ekspertu un mediju pārstāvju vērtē *Latvenergo* koncerna kapitālsabiedrības kā atbildīga biznesa piemēru. Ievērojami ir palielinājies to Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri ļoti pozitīvi vērtē koncerna KSA aktivitātes izglītības un zinātnes jomā.

Viena no AS "Latvenergo" sociālās atbildības formām ir ziedošana. Lai paplašinātu sadarbību ar ieinteresētajām pusēm un iesaistītu ziedošanas lēmumu pieņemšanā attiecīgo jomu ekspertus, no 2018. gada AS "Latvenergo" finanšu līdzekļus kultūras un sociālajā jomā ziedo ar sadarbības organizāciju administrētu projektu konkursu starpniecību. Koncerna atbalstu sabiedrības dzīves kvalitātes celšanai un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām administrē *Fonds Ziedot.lv,* bet valsts mēroga kultūras pasākumiem – Valsts kultūrkapitāla fonds (VKKF).

2018. gada jūnijā veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja par AS "Latvenergo" ziedošanas aktivitātēm. Vairums respondentu īstenotos ziedošanas projektus uzskata par AS "Latvenergo" iesaistei atbilstošiem. Aptaujā augsti novērtēta sadarbības partneru sasaiste ar *Latvenergo* zīmolu.

Zinātne un izglītība

Latvenergo koncerns īsteno zinātnes un izglītības KSA projektus ar mērķi:

- veicināt jauniešu interesi par eksaktajiem mācību priekšmetiem un inženiertehniskajām profesijām;
- atbalstīt jauniešu izcilību eksakto zinātņu jomā;
- papildināt mācību bāzi skolotājiem;
- atbalstīt enerģētikas nozares pētnieku un mācībspēku zinātnisko darbību, kas veicina jauniešu izglītību;
- izglītot sabiedrību energoefektivitātē.

Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju koncerns jau 20 gadu piešķir Gada balvu par izcilu un nozīmīgu devumu enerģētikā, kā arī par jauno zinātnieku panākumiem enerģētikā. Ikgadēji tiek izsludināts konkurss labākajiem augstākās izglītības studiju noslēguma darbiem aktuālajās enerģētikas jomās un stipendiju konkurss augstākās izglītības iestāžu studentiem. Koncerna darbinieki piedalās bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU) un Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU).

2018. gada maijā koncerns organizēja Latvijā pirmo fizikai veltīto festivālu, apvienojot vairākas organizācijas, kurām rūp jauniešu izglītošana un interese par eksaktajām zinātnēm. Dienas garumā vairāk nekā divi tūkstoši apmeklētāju piedalījās neparastos eksperimentos ar gravitāciju, skaņu, gaismu un elektrību, uzzināja, kā būvēts hidrauliskais robots, raķetes, laivas un ar sauli vadāmi auto, kā arī pārbaudīja zināšanas fizikā un elektrodrošībā.

8. un 9. klašu skolēniem koncerns organizē erudīcijas konkursu *Fizmix Eksperiments.* Lai interesantā un saprotamā veidā izglītotu jauniešus par fiziku, nodrošinātu ideju un palīgmateriālu bāzi skolotājiem, kā arī celtu fizikas apgūšanas prestižu, koncerns ir izstrādājis fizikas portālu FIZMIX. Eksperimentus FIZMIX komanda prezentē arī izbraukuma darbnīcās Latvijas skolās, dažādos publiskos pasākumos un erudīcijas spēlē "Gudrs, vēl gudrāks". 2018. gadā koncerns izveidojis portālu *skolotajiem.fizmix.lv*, kurā fizikas skolotāji var dalīties ar radošām mācību metodēm. Kopš 2017. gada koncerns atbalsta Latvijas komandu dalību starptautiskajās fizikas olimpiādēs un 2019. gadā atbalstīs arī 3. Eiropas fizikas olimpiādi Rīgā.

Energoefektivitātes centrā Jūrmalā ikviens var bez maksas piedalīties ekskursijās, semināros un pasākumos, savukārt vietnē *esmuefektivs.lv* – uzzināt vērtīgus un praktiskus ieteikumus, kā saimniekot videi un maciņam draudzīgāk. Vietnē ir pieejams arī interaktīvs e-mācību kurss darbinieku izglītošanai energoefektivitātē.

Sabiedrības izglītošana elektrodrošībā

Sabiedrības izglītošana elektrodrošībā ir viena no AS "Sadales tīkls" KSA prioritātēm. Sadarbībā ar izglītības institūcijām un ekspertiem tiek īstenoti bērnu un jauniešu elektrodrošībai veltīti projekti, lai mazinātu elektrotraumu skaitu, kas rodas zināšanu trūkuma dēļ. Īpaša uzmanība tiek pievērsta katrai vecuma grupai atbilstošam saturam un aktivitāšu veidam.

Kopš 2013. gada elektrodrošības nodarbības novadītas gandrīz 700 izglītības iestādēs visā Latvijā un izglītoti vairāk nekā 110 tūkstoši bērnu un jauniešu. Nozīmīgākie pasākumi 2018. gadā:

- turpināta elektrodrošības kampaņa "Ar elektrību neriskē, izdzīvo!" un pilnveidota interneta vietne *arelektribuneriske.lv*;
- iesaiste izglītības un drošības projektos "Viena diena drošībai" un "Esi drošs – neesi pārdrošs", kā arī dalība bērnu vasaras nometnēs un dažādos citos drošībai veltītos pasākumos.

AS "Sadales tīkls" regulāri izglīto arī saimniecisko, mežizstrādes un lauksaimniecības darbu veicējus, aicinot rūpēties par savu un apkārtējo drošību un ievērot elektrodrošības noteikumus elektrolīniju tuvumā.

Kultūra un enerģētikas mantojums

Līdzdarbojoties valsts mēroga kultūras pasākumos, koncerns veicina Latvijas kultūras tradīciju attīstību un latviešu nacionālās identitātes stiprināšanu.

2018. gadā AS "Latvenergo" atbalstījis vienu no Latvijas simtgades svinību centrālajiem notikumiem – XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkus. Sadarbībā ar VKKF atbalstīta arī Latvijas Nacionālā teātra simtgade *Gribu Latviju*, festivāls *Rīgas ritmi 2018*, starptautiskais jauniešu mūzikas festivāls *AVANTI!*, 23. Starptautiskais Baltijas baleta festivāls, XV *Kremerata Baltica* festivāls *Dzintaru mūzika* un dokumentālo filmu cikls *Būt latvietim.*

Latvenergo koncerna Enerģētikas muzejs nodrošina Latvijas enerģētikas un koncerna vēstures izpēti, enerģētikas mantojuma saglabāšanu, pieejamību un popularizēšanu. Muzejs piedāvā izzinošas ekskursijas un nodarbības, kurās ikviens var iepazīties ar Latvijas enerģētikas un *Latvenergo* koncerna vēsturi un mantojumu, kā arī noskatīties filmu *Kā tapa Ķeguma spēkstacija. Kārļa Dumbrāja atmiņas.* 2018. gadā Enerģētikas muzejs ir sagatavojis fotoalbumu *Latvijas enerģētikas lepnums – Ķeguma hidroelektrostacija Eduarda Krauca fotogrāfijās.* Tajā pirmoreiz Latvijas kultūrvēsturē apkopotas 284 izcilas ievērojamā fotogrāfa un kinodokumentālista Ķeguma spēkstacijas celtniecības fotogrāfijas.

Muzejs Ķegumā ekspozīcijas padziļinātai izzināšanai apmeklētājiem piedāvā mobilo gidu, kuru Latvijas Muzeju biedrība atzinusi par vienu no Latvijas muzeju inovatīvākajiem piedāvājumiem 2018. gadā.

Sociālais atbalsts un atbildība pret darbiniekiem

Sadarbībā ar *Ziedot.lv* AS "Latvenergo" 2018. gadā atbalstījis 10 sociālās jomas projektus, nodrošinot palīdzību vairākiem tūkstošiem cilvēku visā Latvijā. Ik gadu koncerna darbinieki ziedo arī dažādas sadzīvē noderīgas mantas trūkumā nonākušiem iedzīvotājiem.

Saviem darbiniekiem koncerns nodrošina papildu sociālo aizsardzību, kas nav noteikta tiesību aktos un ir darba devēja iniciatīva. Vairāk informācijas sadaļā "Darbinieki un darba vide".

Vides aizsardzība

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un darbības ietekmes mazināšana ir viens no koncerna Vides politikas pamatprincipiem. Nozīmīgi virzieni šajā jomā ir putnu aizsardzība un zivju resursu atjaunošana. Putnu aizsardzības un izpētes jautājumos koncerns sadarbojas ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību, savukārt Daugavas baseinam raksturīgo zivju sugu atjaunošanas veicināšanai – ar biedrību "Mēs zivīm".

2017. gadā uzsākta jauna iniciatīva vides jomā – Daugavas baseina upju sakopšana. Pietekas daudzviet aizsprostojuši sakrituši koki, bebru dambji, sanešu un ūdensaugu sēkļi, un iniciatīvas mērķis ir palīdzēt upēm dabiski atjaunoties un izvērtēt tīrīšanas ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

KSA aktivitātes pēc to īstenošanas ilguma 2018. gadā

Zinātne un izglītība

23 gadi
Erudīcijas konkurss *Fizmix Eksperiments*

21 gads
Energoefektivitātes centrs

20 gadi
Zinātnes Gada balva

11 gadi
Studiju noslēguma darbu konkurss

11 gadi
Stipendiju konkurss

7 gadi
Lietotās datortehnikas dāvinājums izglītības iestādēm

6 gadi
Fizmix

4 gadi
Atbalsts RTU Inženierzinātņu vidusskolas izveidei

4 gadi
Atbalsts RTU Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātes studentu laboratorijas pilnveidošanai

3 gadi
TV erudīcijas spēle *Gudrs, vēl gudrāks*

2 gadi
Atbalsts Latvijas komandas dalībai starptautiskajā fizikas olimpiādē

1 gads
Fizikas festivāls

Kultūra un enerģētikas mantojums

24 gadi
Enerģētikas muzejs

12 gadi
Dalība *Muzeju naktī*

7 gadi
Dalība *Zinātnieku naktī*

7 gadi
Atbalsts Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku rīkošanai

4 gadi
Kāp vilcienā un dodies iepazīt enerģētikas vēsturi Ķegumā un energoefektivitāti Jūrmalā!

1 gads
Projektu konkurss *Atbalsts valsts mēroga kultūras pasākumiem*

Vides aizsardzība

9 gadi
Zivju aizsardzības projekti

8 gadi
Baltā stārķa monitorings

2 gadi
Upju sakopšana

2 gadi
Dalība *Dabas koncertzālē*

Sociālais atbalsts un atbildība pret darbiniekiem

8 gadi
Darbinieku Ziemassvētku labdarības akcija

1 gads
Projektu konkurss *Atbalsts sociālās palīdzības veicināšanai*

Sabiedrības izglītošana elektrodrošībā

13 gadi
Bērnu un jauniešu izglītošana elektrodrošībā

5 gadi
Saimniecisko, mežizstrādes un lauksaimniecības darbu veicēju izglītošana elektrodrošībā

APBALVOJUMI

2018

AS "Latvenergo" – 11 gadu vērtīgākais Latvijas uzņēmums

AS "Latvenergo" kopumā vienpadsmito reizi un desmito reizi pēc kārtas saņēmusi vērtīgākā uzņēmuma balvu Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101.

Septiņi apbalvojumi Latvijas uzņēmumu TOP500

AS "Latvenergo" saņēmusi apbalvojumus kā vērtīgākais uzņēmums, lielākais valsts uzņēmums, lielākais EBITDA pelnītājs, pelnošākais uzņēmums, lielākais enerģētikas nozares uzņēmums, uzņēmums ar lielākajiem ilgtermiņa ieguldījumiem un lielākais UIN maksātājs.

Augstākais Ilgtspējas indeksa vērtējums – 97,2 %

Jau sesto gadu pēc kārtas AS "Latvenergo" saņēmusi Ilgtspējas indeksa Platīna kategoriju un vienlaikus arī augstāko vērtējumu savas dalības vēsturē. Septīto reizi iegūts arī ģimenei draudzīga komersanta statuss. Koncerna meitassabiedrības AS "Sadales tīkls" un SIA "Liepājas enerģija" saņēmušas Zelta novērtējumu.

Iekārotākais darba devējs

CV-Online Latvia aptaujā AS "Latvenergo" sesto gadu atzīta par TOP darba devēju ražošanas sektorā un par piekto populārāko darba devēju Latvijā. *Fontes* pētījumā AS "Latvenergo" atzīta arī par vienu no taisnīgākajiem atalgojuma maksātajiem.

Drošākais uzņēmuma autoparks

Konkursā "Drošākais uzņēmuma autoparks" *Latvenergo* koncerna vieglais autoparks saņēmis Zelta apbalvojumu un AS "Sadales tīkls" speciālās tehnikas autoparks – Sudraba apbalvojumu.

Atzinīgi novērtēts *Latvenergo* organizētais pirmais fizikas festivāls Latvijā

Pasākumu gada balvā festivāls saņēmis zelta novērtējumu kā 2018. gada labākais bērnu pasākums Latvijā un sudraba novērtējumu kā labākā pasākuma ideja. Konkursā *Mi:t&links. Baltic Communication Awards 2019* iegūta otrā vieta kategorijā "Pasākuma sabiedriskās attiecības".

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

GRI 102-16, 102-18

KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS MODELIS

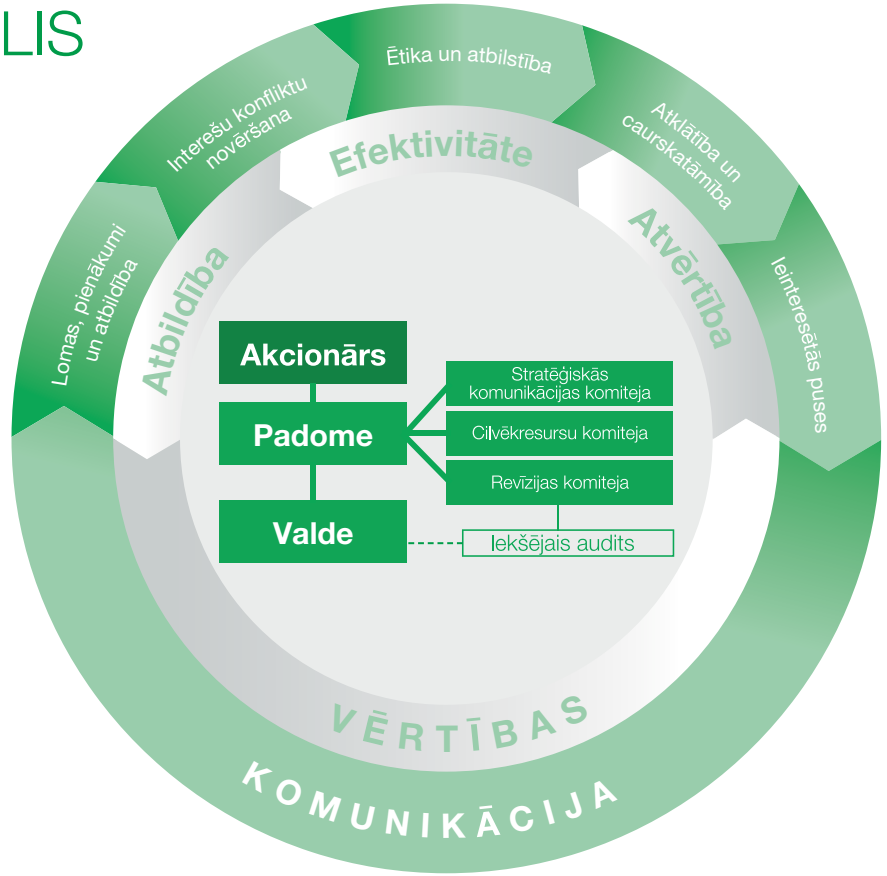

Latvenergo koncerna korporatīvās pārvaldības modelis ir veidots atbilstoši labas pārvaldības praksei, pamatojoties uz tiesību aktiem un korporatīvās pārvaldības vadlīnijām. Modelī ietvertie elementi ir priekšnosacījums koncerna mērķu sasniegšanai un tā vērtības pieaugumam.

Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām un AS "Nasdaq Riga" *Korporatīvās pārvaldības principiem un ieteikumiem to ieviešanā* AS "Latvenergo" kopš 2012. gada ik gadu sagatavo korporatīvās pārvaldības ziņojumu. 2018. gadā no 83 AS "Nasdaq Riga" korporatīvās pārvaldības principiem pilnībā ievēroti visi 77 principi, kas attiecināmi uz kapitālsabiedrības darbību, savukārt seši principi uz kapitālsabiedrības darbību nav attiecināmi. Pilns ziņojuma teksts ir pieejams *Latvenergo* mājaslapā un *Nasdaq Baltic* interneta vietnē.

Ētika un atbilstība

Latvenergo koncerns ievēro augstus profesionālās ētikas principus un nodrošina darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, tādējādi veidojot ētisku biznesa vidi. Lai preventīvi novērstu koruptīvas vai krāpnieciskas darbības, darbiniekiem regulāri tiek rīkoti informatīvi pasākumi par ētikas un atbilstības normām un pastāvīgi tiek uzlaboti koncerna iekšējie normatīvie dokumenti. Koncerns aicina arī līgumpartnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un, slēdzot līgumus, lūdz apliecināt, ka sadarbība pamatosies uz godprātīgiem biznesa sadarbības principiem. *Latvenergo* koncerna Ētikas kodekss un ētikas pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem ir publicēti *Latvenergo* mājaslapā.

Lomas, pienākumi un atbildība

Pārvaldības institūciju lomas, pienākumi un atbildība ir skaidri noteikta ārējos normatīvajos aktos, kā arī koncerna iekšējos dokumentos. Galvenie no tiem ir sabiedrību statūti un pārvaldības institūciju nolikumi, kas publicēti koncerna mājaslapā.

Atklātība un caurskatāmība

Darbības atklātību *Latvenergo* koncerns nodrošina, publiskojot finanšu un nefinanšu informāciju gan *Latvenergo* mājaslapā, gan *Nasdaq Baltic* interneta vietnē. Reizi gadā koncerns publicē ilgtspējas un gada pārskatu un korporatīvās pārvaldības ziņojumu, savukārt reizi ceturksnī – koncerna, AS "Latvenergo" un tās meitassabiedrību starpperiodu finanšu pārskatus. Reizi pusgadā notiek virtuālās konferences par koncerna finanšu rezultātiem un darbības aktualitātēm.

Interešu konfliktu novēršana

Valsts kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļiem ir noteikts valsts amatpersonas statuss, kas ierobežo to darbību ārpus amata pilnvarām, lai tādējādi novērstu personisko vai mantisko ieinteresētību savā darbībā. Padomes un valdes locekļiem katru gadu jāiesniedz valsts amatpersonas deklarācija.

Latvenergo koncerna Ētikas kodeksā ir definēti interešu konflikta veidi un noteikti pasākumi, lai nepieļautu interešu konflikta situācijas. Jaunajiem darbiniekiem, uzsākot darba attiecības, jāapliecina gatavība nepieļaut interešu konfliktu savā darbībā. Koncernā tiek rīkotas arī apmācības un informatīvi pasākumi un ir ieviestas interešu konflikta deklarācijas. Tās reizi gadā iesniedz darbinieki, kuri, pildot amata pienākumus, piedalās lēmumu pieņemšanā.

Ieinteresētās puses

Latvenergo koncerns apzinās savu ietekmi uz ieinteresētajām pusēm, to ietekmi uz koncernu un atbildīgi attiecas pret ieinteresētajām pusēm būtiskiem jautājumiem. Vairāk informācijas par koncerna sadarbību ar ieinteresētajām pusēm sadaļā "Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm".

PĀRVALDĪBAS INSTITŪCIJAS

AKCIONĀRS

AS "Latvenergo" 100 % kapitāla daļu pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. Akcionāru sapulcē akcionāra intereses pārstāv Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota persona. Akcionāru sapulces tiek sasauktas, ievērojot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma prasības un noteiktos termiņus. AS "Latvenergo" akcionāru sapulces galvenie pienākumi ir:

- apstiprināt gada pārskatu un lemt par aizvadītā gada peļņas izlietošanu;
- ievēlēt un atsaukt padomes un Revīzijas komitejas locekļus, noteikt viņu atalgojumu;
- iecelt revidentu un noteikt viņa atlīdzību.

2018. gadā notikušas četras akcionāru sapulces. Būtiskākie 2018. gadā pieņemtie lēmumi ir 2017. gada pārskatu apstiprināšana, dividenžu izmaksa 156,4 miljonu EUR apmērā un revidenta apstiprināšana.

PADOME

AS "Latvenergo" padomē ir pieci locekļi, un tās pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Visi padomes locekļi ir neatkarīgi speciālisti, kas nav saistīti ar koncerna operatīvo darbību. Galvenie padomes pienākumi ir:

- apstiprināt vidēja termiņa darbības stratēģiju;
- pastāvīgi uzraudzīt valdes darbību;
- ievēlēt un atsaukt valdes locekļus, noteikt viņu atalgojumu;
- uzraudzīt, lai kapitālsabiedrība strādātu atbilstoši likumiem, statūtiem un akcionāra sapulces lēmumiem.

2018. gadā notikušas 10 padomes sēdes. Tajās papildus galvenajiem pienākumiem izskatīti šādi jautājumi:

- koncerna stratēģiskās attīstības un efektivitātes programmas aktualizācija un uzraudzība;
- labās prakses izvērtēšana korporatīvās pārvaldības jomā, aktivitāšu plāna izstrāde un korporatīvās pārvaldības politikas jaunās redakcijas apstiprināšana;
- valdes locekļu atlase;
- iekšējās kontroles vides uzlabošana;
- Stratēģiskās komunikācijas komitejas izveide.

AS "Latvenergo" padomes nolikums ir pieejams koncerna mājaslapā.

Padomes komitejas

Atbilstoši nolikumam AS "Latvenergo" padome var veidot no padomes locekļiem sastāvošas komitejas noteiktu jautājumu skatīšanai.

- *Cilvēkresursu komiteja* izveidota 2017. gadā. Tās uzdevumi ir valdes, Revīzijas komitejas un iekšējā audita direktora atlases nodrošināšana, kā arī valdes un iekšējā audita direktora atalgojuma, darbības snieguma, kā arī amatu savienošanas izvērtēšana. 2018. gadā notikušas deviņas Cilvēkresursu komitejas sēdes. Komitejas nolikums ir pieejams *Latvenergo* mājaslapā.
- *Stratēģiskās komunikācijas komiteja* izveidota 2018. gada nogalē. Tās uzdevums ir vērtēt *Latvenergo* koncerna stratēģiskās komunikācijas mērķus, sastāvdaļas, izmaksas un atdevi, kā arī koncerna ieinteresēto pušu vadību. 2018. gadā notikusi viena Stratēģiskās komunikācijas komitejas sēde. Komitejas nolikums ir pieejams *Latvenergo* mājaslapā.

VALDE

AS "Latvenergo" valdē ir pieci locekļi, kurus uz piecu gadu pilnvaru termiņu ievēlē padome, izvērtējot to atbilstību nepieciešamajām kompetencēm, pieredzi un plānoto atbildības sfēru. Valde darbojas atbilstoši statūtiem un valdes nolikumam un atskaitās padomei. Visi valdes locekļi ir neatkarīgi savā darbībā, un valdes locekļiem nav līdzdalības sadarbības partneru vai saistīto uzņēmumu kapitālā.

Galvenie AS "Latvenergo" valdes pienākumi ir:

- vadīt un pārstāvēt kapitālsabiedrību;
- atbildēt par kapitālsabiedrības komercdarbību, kā arī par grāmatvedības atbilstību tiesību aktiem;
- pārvaldīt kapitālsabiedrības mantu;
- īstenot koncerna stratēģisko virzību, attīstības plānus, mērķus un politikas.

Valdes locekļi ir solidāri atbildīgi par visu saistošo tiesību aktu ievērošanu, par akcionāra sapulces un padomes lēmumu izpildi un koncerna finansiālo darbību.

2018. gadā notikušas 68 valdes sēdes. Apmeklēto valdes sēžu skaits: Ā. Žīgurs (valdes priekšsēdētājs) – 66; G. Baļčūns – 66; U. Bariss – 65; G. Stafeckis (amatā līdz 01.03.2018.) – 10; M. Kuņickis (amatā līdz 05.10.2018.) – 46; K. Cikmačs – 20 (amatā no 25.09.2018.). Kopējais sēžu apmeklētības īpatsvars bija 97 %.

Pārskata publicēšanas brīdī valde darbojas četru valdes locekļu sastāvā. AS "Latvenergo" valdes nolikums ir pieejams *Latvenergo* mājaslapā.

REVĪZIJAS KOMITEJA

AS "Latvenergo" darbojas neatkarīga Revīzijas komiteja, kas par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās padomei. Komitejā ir pieci locekļi, no kuriem trīs ir neatkarīgi speciālisti, kas nav saistīti ar koncerna operatīvo darbību, bet divi vienlaikus ir arī padomes locekļi. Revīzijas komitejas galvenie pienākumi ir uzraudzīt:

- finanšu pārskatu sagatavošanas procesu;
- iekšējo kontroļu un risku pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti;
- Iekšējā audita funkcijas un ārējā revidenta darbību;
- Krāpšanas riska vadības plāna ieviešanu.

2018. gadā notikušas sešas Revīzijas komitejas sēdes. Revīzijas komitejas nolikums ir pieejams *Latvenergo* mājaslapā.

Revīzijas komitejas ziņojums

AS "Latvenergo" Revīzijas komiteja darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas Komerclikumu, Finanšu instrumentu tirgus likumu un akcionāru sapulces apstiprinātu Revīzijas komitejas nolikumu.

Komitejas darbība netika ierobežota, un AS "Latvenergo" pārstāvji nodrošināja visas nepieciešamās informācijas pieejamību. Revīzijas komiteja ir informējusi valdes locekļus par savu viedokli un ieteikumiem, kas radušies, pamatojoties uz komitejas veiktajām aktivitātēm.

2018. gadā Revīzijas komiteja pievērsusies šādiem koncerna darbībai būtiskiem jautājumiem:

- koncerna riska vadības procesa izskatīšana, tai skaitā koncerna risku vērtējumu integrēšana iekšējā audita darba plānošanā un izpildē;
- Krāpšanas riska vadības plāna ieviešanas uzraudzība;
- iekšējā audita un ārējā revidenta darbības uzraudzība, tai skaitā pieprasījumu izvērtēšana par ārēja revidenta piesaisti ar revīziju nesaistītu pakalpojumu sniegšanai.

Revīzijas komiteja arī izvērtējusi un sniegusi komentārus par ārējo novērtējumu korporatīvās pārvaldības labās prakses jomā un veikusi iekšējā audita direktora atlasi.

Izvērtējot 2018. finanšu gadā izskatīto informāciju un procesus, Revīzijas komiteja nav konstatējusi apstākļus, kas liecinātu par to, ka AS "Latvenergo" iekšējo kontroļu sistēma nenodrošina 2018. gada pārskata sagatavošanai nepieciešamās informācijas ticamību. Novērtējuma kopsavilkumu komiteja iesniedz AS "Latvenergo" padomei 2019. gada aprīlī.

Torbens Pedersens, Revīzijas komitejas priekšsēdētājs
Marita Salgrāve, Revīzijas komitejas locekle
Svens Dinsdorfs, Revīzijas komitejas loceklis
Andris Ozoliņš, Revīzijas komitejas loceklis
Andris Liepiņš, Revīzijas komitejas loceklis

PADOMES, KOMITEJU UN VALDES ATALGOJUMA POLITIKA

Padomes un valdes atalgojumu nosaka Latvijas Republikas tiesību akti – Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi. Tiesību aktos ir noteikts vienots regulējums publiskas personas kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atlīdzībai.

Padomes un valdes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības apmērs ir piesaistīts Centrālās statistikas pārvaldes publicētajam valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēram, kuram piemēro koeficientu, kas noteikts atbilstoši kapitālsabiedrību raksturojošiem kritērijiem (apgrozījums, aktīvi, darbinieku skaits). Maksimālais mēneša atlīdzības noteikšanas koeficients padomes priekšsēdētājam ir 3, kas 2018. gadā piemērots AS "Latvenergo" padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzībai. Savukārt valdes priekšsēdētājam atbilstoši kapitālsabiedrību raksturojošiem rādītājiem 2018. gadā piemērotais mēneša atlīdzības noteikšanas koeficients ir 10.

Padomes un valdes locekļa mēneša atlīdzība nedrīkst pārsniegt 90 % no attiecīgi padomes vai valdes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības. Valdes locekļiem ir paredzētas tiesības saņemt atalgojumu par papildu pienākumu veikšanu kapitālsabiedrībā. Valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu vienotajā mēneša atlīdzībā 20 % veido atlīdzība par galvenā izpilddirektora un virzienu direktoru pienākumu veikšanu.

Akcionāru sapulce reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas un darbības rezultātu izvērtēšanas var lemt par prēmijas izmaksu padomes locekļiem. Prēmija nedrīkst būt lielāka par viena mēneša atlīdzības apmēru. Savukārt padome reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas var lemt par prēmijas izmaksu valdes locekļiem. Prēmijas noteikšanā ņem vērā kapitālsabiedrības darbības rezultātus, stratēģijas izpildi un noteikto mērķu sasniegšanu. Prēmijas apjoms nedrīkst būt lielāks par divām valdes locekļa mēnešalgām. Ar valdes locekļiem noslēgtie pilnvarojuma līgumi paredz iespēju saņemt atsaukšanas pabalstu triju mēnešu atlīdzību apmērā gadījumā, ja valdes locekli atsauc no pilnvaru pildīšanas pirms termiņa beigām, t. sk. sabiedrības reorganizācijas vai likvidācijas gadījumā. Atalgojuma politika neparedz iespēju izmaksāt atalgojumu akciju vai akciju opciju veidā.

Atalgojums Revīzijas komitejai noteikts Revīzijas komitejas nolikumā. Revīzijas komitejas locekļu atlīdzību nosaka akcionāru sapulce, un tās apmērs atbilst Centrālās statistikas pārvaldes publicētajai valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējai darba samaksai. Revīzijas komitejas locekļa mēneša atlīdzību nosaka uz visu pilnvaru termiņu ar tiesībām to pārskatīt reizi gadā. Revīzijas komitejas loceklis, kurš vienlaikus ir arī AS "Latvenergo" padomes loceklis, par darbu Revīzijas komitejā atlīdzību nesaņem.

Ar valdes, padomes un Revīzijas komitejas locekļiem tiek slēgts pilnvarojuma līgums, un uz viņiem nav attiecināmi Darba koplīguma noteikumi. Atalgojums par 2018. gadu AS "Latvenergo" padomes priekšsēdētājam A. Ozoliņam ir 33 807 EUR, priekšsēdētāja vietniekam A. Liepiņam – 30 427 EUR, padomes loceklim M. Bičevskim ir 30 264 EUR, padomes locekļiem M. Sedlackim un B. A. Rubesai – 29 754 EUR katram. Atalgojums par 2018. gadu katram AS "Latvenergo" Revīzijas komitejas loceklim, izņemot tos, kuri vienlaicīgi ir arī padomes locekļi, ir 10 308 EUR. Padomes komiteju locekļi atlīdzību par darbu komitejās nesaņem.

Kopējais atalgojums par 2018. gadu AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājam un galvenajam izpilddirektoram Ā. Žīguram ir 163 794 EUR; valdes loceklim un finanšu direktoram G. Baļčūnam – 148 282 EUR; valdes loceklim un komercdirektoram U. Barisam – 147 294 EUR; valdes loceklim un ražošanas direktoram M. Kuņickim (amatā līdz 05.10.2018.) – 136 686 EUR; valdes loceklim un tehnoloģiju un atbalsta direktoram G. Stafeckim (amatā līdz 01.03.2018.) – 43 129 EUR; valdes loceklim un tehnoloģiju un atbalsta direktoram K. Cikmačam (amatā no 25.09.2018.) – 31 816 EUR.

IEKŠĒJAIS AUDITS

Iekšējais audits ir neatkarīga AS "Latvenergo" struktūrvienība, kuras uzdevums ir novērtēt un uzlabot iekšējās kontroles, risku vadības un pārvaldības procesu efektivitāti. Iekšējie auditi tiek veikti atbilstoši Iekšējā audita profesionālās prakses starptautiskajiem standartiem.

Iekšējā audita darbību pārrauga Revīzijas komiteja, ar kuru tiek saskaņots arī kārtējā gada iekšējo auditu plāns. AS "Latvenergo" veikto iekšējo auditu ziņojumi tiek iesniegti Revīzijas komitejai, savukārt koncerna meitassabiedrību iekšējo audita ziņojumi – attiecīgās sabiedrības padomei vai akcionāru sapulcei. Reizi gadā, pamatojoties uz veikto auditu rezultātiem, AS "Latvenergo" valdei un Revīzijas komitejai tiek sniegts vispārējs atzinums par koncerna iekšējās kontroles un risku vadības sistēmu efektivitāti un priekšlikumi to pilnveidei.

Par savu darbību iekšējais audits ik gadu sniedz pārskatu AS "Latvenergo" padomei, valdei un Revīzijas komitejai. Tajā ietverta informācija par veiktajiem auditiem, pārbaudīto jomu novērtējumiem, sniegtajiem ieteikumiem, kā arī iekšējā audita kvalitātes nodrošināšanu un atbilstību starptautiskajiem standartiem.

DIVIDENŽU POLITIKA

AS "Latvenergo" dividenžu izmaksu reglamentē Latvijas Republikas likums "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020. gadam". Atbilstoši regulējumam AS "Latvenergo" paredzamais maksājamo dividenžu apjoms ir:

- 2019. gadā – 132,9 miljoni EUR (t. sk. uzņēmumu ienākuma nodoklis);
- 2020. gadā – 127,1 miljons EUR (t. sk. uzņēmumu ienākuma nodoklis).

Latvenergo koncerna kapitāla struktūras rādītāji ir pietiekami, lai veiktu dividenžu izmaksu. Faktisko dividenžu apmēru nosaka AS "Latvenergo" akcionāru sapulce pēc gada pārskata apstiprināšanas, izvērtējot iepriekšējā gada rezultātus.

MEITASSABIEDRĪBU PĀRVALDĪBA

Latvenergo koncerna meitassabiedrību pārvaldība tiek īstenota, izmantojot tādus galvenos pārvaldības instrumentus kā stratēģija, funkcionāli veidota organizatoriskā struktūra un politikas.

AS "Latvenergo" meitassabiedrību AS "Sadales tīkls", AS "Latvijas elektriskie tīkli" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" valdes darbību pārrauga akcionāru sapulce, kurā AS "Latvenergo" intereses pārstāv AS "Latvenergo" valde. Savukārt meitassabiedrību *Elektrum Eesti, OÜ* un *Elektrum Lietuva, UAB,* kuru darbība ir ārpus Latvijas teritorijas, pārraudzības institūcija ir to padome. Minēto meitassabiedrību padomēs ir iecelti gan AS "Latvenergo" valdes pārstāvji, gan darbinieki, kuru atbildībā ir attiecīgo darbības jomu pārraudzība AS "Latvenergo". SIA "Liepājas enerģija", kurā AS "Latvenergo" līdzdalības daļa ir 51 %, pārraudzības funkcijas veic padome sešu cilvēku sastāvā, no tiem puse ir AS "Latvenergo" pārstāvji.

2018. gada martā darbu AS "Sadales tīkls" valdē uzsāka Sandis Jansons un Jānis Kirkovalds. Izmaiņas notikušas arī *Elektrum Lietuva, UAB* padomes sastāvā. Decembrī darbu padomē pārtrauca Arnis Kurgs un uzsāka Anita Kalniņa.

AS "Latvenergo" PADOME

Andris Ozoliņš
padomes priekšsēdētājs

Pilnvaru termiņš
16.12.2016.–15.12.2021.

Dalība komitejās
Revīzijas komitejas loceklis

Līdzšinējā pieredze
2016–2018) AS "Baltic International Bank" padomes loceklis
(2013–2014) AS "Reverta" padomes loceklis
(2013–2014) AS "Kredītinformācijas birojs" padomes loceklis
(2010–2011) *DNB Bank ASA* valdes loceklis
(1999–2012) AS "DNB banka" (AS "NORD/LB Latvija") valdes priekšsēdētājs un prezidents, valdes loceklis
(1997–1999) SIA "Irvin & Co Baltics" izpilddirektors, vecākais konsultants

Izglītība
RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds biznesa vadībā (2002)
LU, diploms filozofijā (1991)

Andris Liepiņš
padomes priekšsēdētāja vietnieks

16.12.2016.–15.12.2021.

Revīzijas komitejas loceklis
Cilvēkresursu komitejas loceklis

(2014–2016) VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes priekšsēdētājs
(2011–2014) AS "Air Baltic Corporation" padomes priekšsēdētājs
(2001–2014) Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks
(2002–2006) AS "Latvenergo" padomes loceklis
(1995–2001) BO VAS "Latvijas attīstības aģentūra" valdes loceklis, Investīciju departamenta direktors
(1994–1995) Saeimas deputāts, Ekonomikas ministrijas parlamentārais sekretārs
(1994–1994) BO VAS "Latvijas attīstības aģentūra" valdes loceklis, Investīciju departamenta direktors
(1991–1994) Ekonomikas ministrijas Ārējo ekonomisko sakaru nodaļas vecākais speciālists

RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds biznesa vadībā (2010)
Kolumbijas Universitāte (ASV), maģistra grāds starptautiskajās attiecībās (1997)
LU, maģistra grāds sabiedrības vadībā (1996)
LU, diploms ekonomikā (1993)

Baiba Anda Rubesa
padomes locekle

16.12.2016.–15.12.2021.

Cilvēkresursu komitejas locekle
Stratēģiskās komunikācijas komitejas priekšsēdētāja

(2015–2018) AS "RB Rail" valdes priekšsēdētāja un izpilddirektore
(2014–pašlaik) SIA "RFactor" īpašniece un valdes priekšsēdētāja
(2012–2015) AS "Citadele Banka" padomes locekle
(2010–2013) *Statoil ASA* korporatīvās sociālās atbildības viceprezidente
(2008–2010) *Statoil Azerbaijan* direktore sadarbībai ar valsts iestādēm
(2002–2009) AS "DnB NORD Banka" padomes locekle
(2001–2008) SIA "Latvija Statoil" izpilddirektore
(1996–2000) *Statoil Baltic States* mārketinga un sabiedrisko attiecību direktore
(1994–1996) SIA "Es un partneri" īpašniece
(1993–1993) *Bell SYGMA INC.* viceprezidenta asistente
(1985–1992) *Volkswagen Group* korporatīvā tēla menedžere un starptautisko attiecību koordinatore

Jorkas Universitāte, bakalaura grāds politikas zinātnē (1974)
Shaw College, grāds biznesa administrācijā (1975)

Mārtiņš Bičevskis
padomes loceklis

16.12.2016.–15.12.2021.

Cilvēkresursu komitejas priekšsēdētājs
Stratēģiskās komunikācijas komitejas loceklis

(2016–pašlaik) VAS "Valsts nekustamie īpašumi" padomes priekšsēdētājs
(2012–2017) LDDK viceprezidents, padomes loceklis
(2011–2016) Latvijas Komercbanku asociācijas valdes loceklis, prezidents
(2008–2011) Finanšu ministrijas valsts sekretārs
(2004–2008) Tieslietu ministrijas valsts sekretārs
(2003–2004) Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks
(2000–2003) Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieks
(1999–2000) Iekšlietu ministrijas parlamentārais sekretārs
(1999) Saeimas deputāts
(1999) Privatizācijas aģentūras padomes loceklis

LU, Juridiskā fakultāte, jurists (1998)

Martins Sedlackis
padomes loceklis

16.12.2016.–15.12.2021.

(2012–pašlaik) AS "Air Baltic Corporation" valdes loceklis, operatīvās vadības direktors
(2006–2012) *The Boston Consulting Group* (Prāga un Kualalumpura) projektu vadītājs

Prāgas Ekonomikas universitāte un Helsinku Ekonomikas augstskola, maģistra grāds starptautisko procesu vadībā (2006)
Ekonomikas Universitāte (Čehija), inženiera grāds ekonomikā (2006)

AS “Latvenergo” VALDE

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs
un galvenais izpilddirektors

Pilnvaru termiņš
16.11.2015.–15.11.2020.

Līdzšinējā pieredze

(2016–pašlaik) Augstākās izglītības padomes loceklis

(2015–pašlaik) LDDK padomes loceklis

(2013–pašlaik) AS “Latvenergo” galvenais izpilddirektors

(2011–pašlaik) LLU Padomnieku konventa loceklis

(2011–pašlaik) RTU Padomnieku konventa priekšsēdētājs

(2011–pašlaik) Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas viceprezidents

(2010–pašlaik) AS “Latvenergo” valdes priekšsēdētājs

(2010–pašlaik) *Eurelectric* Direktoru padomes loceklis

(1996–2010) AS “Rīgas siltums” prezidents un valdes priekšsēdētājs

Izglītība

RTU, inženierzinātņu doktora grāds enerģētikas nozarē (2009)

RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds uzņēmumu un organizāciju vadībā (2004)

LLU, Tehniskā fakultāte, inženieris-mehāniķis (1988)

Guntars Baļčūns
valdes loceklis un finanšu direktors

16.11.2015.–15.11.2020.

(2016–pašlaik) *Elektrum Eesti, OÜ* padomes loceklis

(2016–pašlaik) *Elektrum Lietuva, UAB* padomes loceklis

(2016–pašlaik) Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta padomes loceklis

(2015–pašlaik) AS “Latvenergo” finanšu direktors

(2015–pašlaik) AS “Latvenergo” valdes loceklis

(2014–2015) AS “Enerģijas publiskais tirgotājs” valdes loceklis

(2005–2015) AS “Latvenergo” Biznesa plānošanas un kontroles direktors, Korporatīvās stratēģijas funkcijas projektu vadītājs

RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds uzņēmumu un organizāciju vadībā (2016)

LU, maģistra grāds ekonomikā (2005)

Rīgas Ekonomikas augstskola, bakalaura grāds ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā (2003)

Uldis Bariss
valdes loceklis un komercdirektors

16.11.2015.–15.11.2020.

(2013–pašlaik) AS “Latvenergo” komercdirektors

(2010–pašlaik) *Elektrum Eesti, OÜ* padomes priekšsēdētājs

(2010–pašlaik) *Elektrum Lietuva, UAB* padomes priekšsēdētājs

(2005–pašlaik) AS “Latvenergo” valdes loceklis

(2005) AS “Latvenergo” sadales tīklu reorganizācijas projekta direktors

(2002–2004) AS “Latvenergo” Ekonomikas departamenta direktors

(1996–2002) SIA “Lattelekom” Finanšu plānošanas un kontroles nodaļas vadītājs, Vadības grāmatvedības sektora vadītājs

RTU, inženierzinātņu doktora grāds vides zinātnē (2017)

Rīgas Ekonomikas augstskola, profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (2008)

LU, maģistra grāds ekonomikā (2004)

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis no 25.09.2018.
un tehnoloģiju un atbalsta direktors

25.09.2018. -24.09.2023.

(2018–pašlaik) AS “Latvenergo” tehnoloģiju un atbalsta direktors

(2018–pašlaik) AS “Latvenergo” valdes loceklis

(2010–2018) AS “Citadeles banka”, valdes loceklis, Operacionālās direkcijas vadītājs

(2009–2010) AS “Parex Banka”, Informāciju tehnoloģiju daļas vadītājs

(2005–2009) *Swedbank Baltic Banking,* IT Operāciju direkcijas vadītājs Baltijas valstīs

(1996–2005) Hansabanka, IT monitoringa vadītājs Baltijas valstīs, IT palīdzības dienesta un monitoringa nodaļas vadītājs, IT sistēmu administrators

AS “Latvenergo” valdes locekļi,
kas pārtraukuši darbu 2018. gadā

Māris Kuņickis
valdes loceklis un ražošanas direktors

(līdz 05.10.2018.)

Guntis Stafeckis
valdes loceklis un tehnoloģiju un atbalsta direktors

(līdz 01.03.2018.)

AS "Latvenergo" REVĪZIJAS KOMITEJA

Torbens Pedersens
Revīzijas komitejas priekšsēdētājs

Pilnvaru termiņš

03.03.2017.–02.03.2020.

Līdzšinējā pieredze

(2015–pašlaik) *Electronic House, UAB* padomes loceklis

(2013–pašlaik) Viļņas Starptautiskās skolas akcionāru pārstāvis

(2012–pašlaik) AS "Latvenergo" Revīzijas komitejas priekšsēdētājs

(2012–pašlaik) *Baltic Engineers, UAB* valdes priekšsēdētājs

(2011–2016) Dānijas Tirdzniecības kameras Lietuvā padomes loceklis

(2013–2014) *Rus-Agro Team AS* valdes loceklis

(2001–2010) *Deloitte* partneris

(1994–2001) *Arthur Andersen* partneris

Izglītība

Orhūsas Biznesa skola, maģistra grāds ekonomikā un auditā (1974)

Zvērināta grāmatveža kvalifikācija (Dānija)

Marita Salgrāve
Revīzijas komitejas locekle

03.03.2017.–02.03.2020.

(2017–pašlaik) Starptautiskās augstāko revīzijas iestāžu organizācijas INTOSAI Profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padomes locekle

(2015–pašlaik) AS "Latvenergo" Revīzijas komitejas locekle

(2015–pašlaik) Latvijas Republikas valsts kontrolieres padomniece stratēģiskajos jautājumos

(2007–2015) Latvijas Republikas Valsts kontroles padomes locekle un Ceturtā revīzijas departamenta direktore

(1998–2007) Centrālās finanšu un līgumu aģentūras direktora vietniece un Programmu vadības departamenta direktore, vecākā iepirkumu speciāliste

(1993–1998) AS "Ramboll" projektu vadītāja

Sint–Aloysius Ekonomikas augstskola (EHSAL) (Beļģija), maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (1998)

LU, profesionālās izglītības atestāts par ekonomista (grāmatveža) kvalifikācijas iegūšanu (1997)

Oksfordas Naftas un enerģētikas koledža, profesionālās izglītības diploms par enerģētikas un vides speciālista kvalifikācijas iegūšanu (1995)

LU, maģistra grāds analītiskajā ķīmijā (1988)

Svens Dinsdorfs
Revīzijas komitejas loceklis

03.03.2017.–02.03.2020.

(2017–pašlaik) IPAS "INDEXO" padomes loceklis

(2015–pašlaik) AS "Elko Grupa" direktors un valdes loceklis

(2012–pašlaik) AS "Latvenergo" Revīzijas komitejas loceklis

(2006–2014) AS "Elko Grupa" finanšu direktors un valdes loceklis

(2004–2006) AS "Sirowa Riga" finanšu direktors

(1998–2004) AS "Air Baltic Corporation" viceprezidents stratēģiskās attīstības jautājumos un biznesa kontroles direktors

Stokholmas Ekonomikas augstskola, maģistra grāds finansēs un ekonomikā (2003)

Rīgas Ekonomikas augstskola, bakalaura grāds ekonomikā un biznesa administrēšanā (1998)

Andris Ozoliņš
Revīzijas komitejas loceklis

03.03.2017.–02.03.2020.

Informāciju par pieredzi un izglītību skatīt sadaļā "AS "Latvenergo" padome".

Andris Liepiņš
Revīzijas komitejas loceklis

03.03.2017.–02.03.2020.

Informāciju par pieredzi un izglītību skatīt sadaļā "AS "Latvenergo" padome".

GRI 102-18

KONCERNA VADĪBA

Latvenergo koncerna vadības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi. Lai nodrošinātu efektīvu koncerna pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un mērķu sasniegšanu, ir nodalīta stratēģiskā un operatīvā vadība.

Koncerna stratēģisko vadību īsteno valde, kurai atbilstoši Komerclikumam noteikta solidāra atbildība, bet operatīvo vadību nodrošina virzienu direktori, kuriem savukārt noteikta individuāla atbildība. Valdes galvenais uzdevums ir vadīt koncernu, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus. Valde vismaz reizi ceturksnī atskaitās padomei un reizi gadā – akcionāram. Savukārt virzienu direktori veic AS "Latvenergo" operatīvo vadību, kas ietver mērķu sasniegšanu un politiku ieviešanu, kā arī nodrošina sava virziena sadarbību ar citu virzienu funkcijām un lēmumu pieņemšanu atbilstoši koncerna stratēģijai un deleģējumam. Virzieni ir veidoti atbilstoši koncerna stratēģiskajiem uzdevumiem.

Ņemot vērā līdzšinējo pieredzi un zināšanas par koncerna darbību, virzienu direktoru pienākumus pilda AS "Latvenergo" valdes locekļi. Virzienu direktoru pienākumu sadalījums 2018. gadā:

- **Āris Žīgurs** – galvenais izpilddirektors;
- **Guntars Baļčūns** – finanšu direktors;
- **Uldis Bariss** – komercdirektors;
- **Kaspars Cikmačs** – tehnoloģiju un atbalsta direktors (no 01.10.2018.; līdz 01.03.2018. – **Guntis Stafeckis**);
- **Māris Kuņickis** – ražošanas direktors (līdz 05.10.2018.).

Uz laiku, līdz darbu sāks jaunais valdes loceklis un ražošanas direktors, ir veiktas pagaidu izmaiņas pienākumu sadalījumā. Ražošanas direktora pienākumus pilda Aivars Kvesko, savukārt daļa funkciju uz laiku nodotas citu virzienu direktoriem.

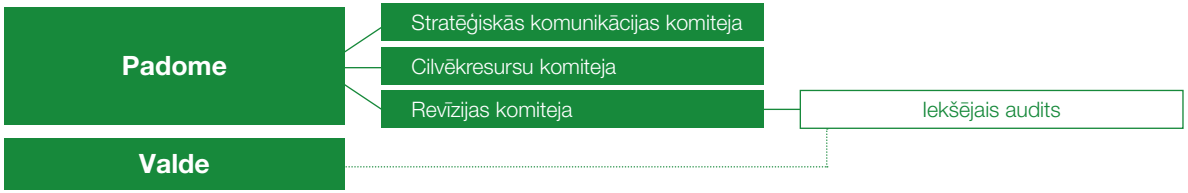

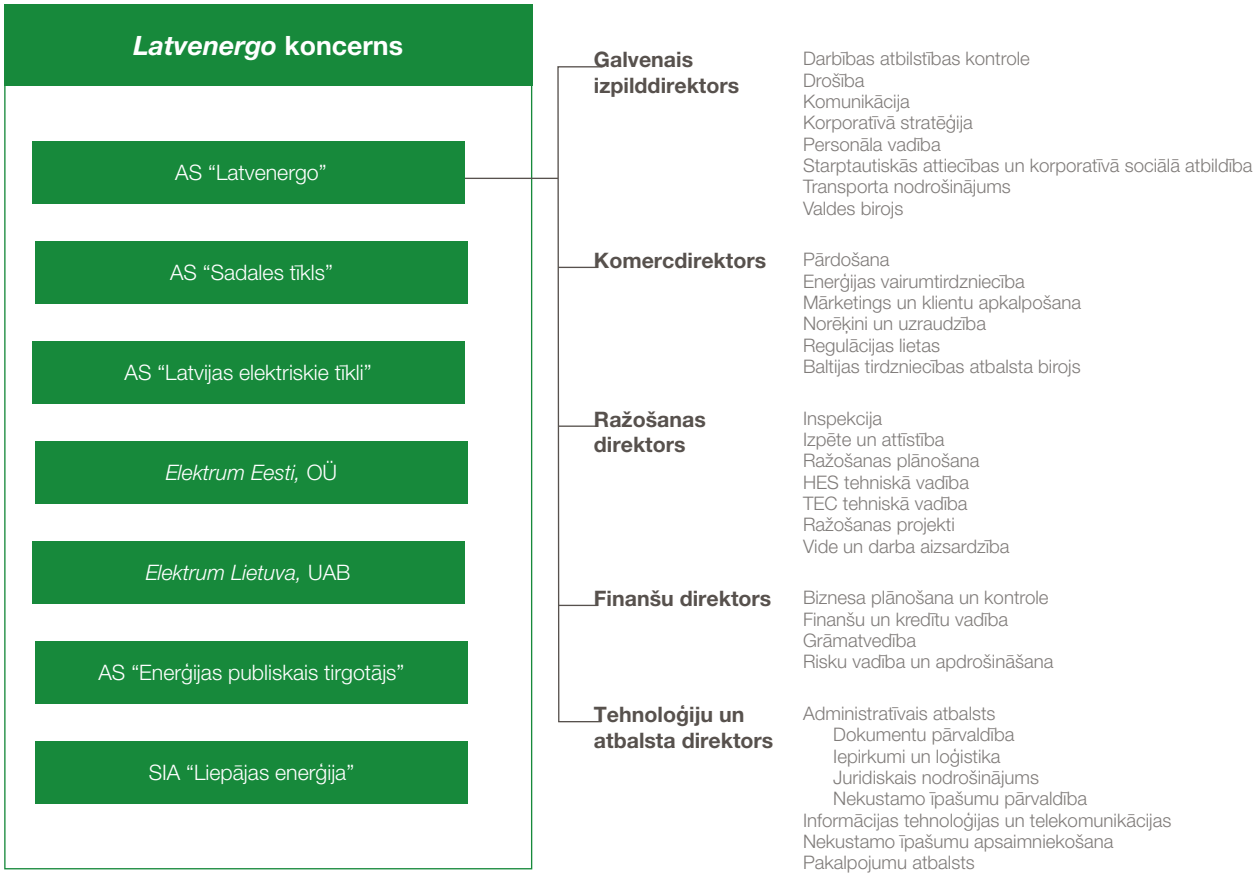

GRI 102-11, 102-16, 102-56

IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA UN RISKU VADĪBA

IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA

Lai nodrošinātu *Latvenergo* koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu, sekmīgu darbības pārraudzību un efektivitāti, koncernā ir izveidota un pastāvīgi tiek pilnveidota iekšējās kontroles sistēma. Tā ir veidota, ņemot vērā *COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)* standartu, kas ir viens no starptautiski atzītiem iekšējās kontroles pieejas standartiem. Trīs galvenie iekšējās kontroles sistēmas mērķi ir:

- koncerna darba procesu efektivitāte;
- sniegtās informācijas ticamība;
- darbības atbilstība normatīvajiem aktiem.

COSO kubs

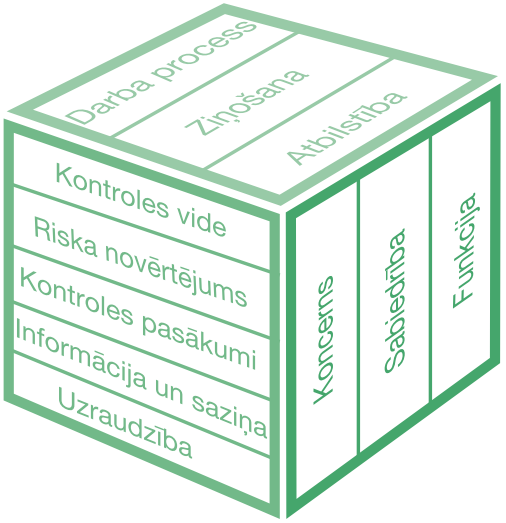

Darba procesu efektivitāte

Lai turpinātu palielināt koncerna konkurētspēju un nostiprinātu tā pozīcijas reģiona dinamiski mainīgajā tirgū, stratēģijas periodā līdz 2022. gadam tiek īstenota efektivitātes programma, kas paredz koncerna procesu pārskatīšanu, centralizēšanu un digitalizāciju.

Ziņošana

Ziņošana ietver gan iekšējos, gan ārējos ziņojumus par finanšu un nefinanšu darbību. Iekšējie ziņojumi nodrošina koncerna vadību ar precīzu un pilnīgu informāciju lēmumu pieņemšanai un uzņēmuma darbības uzraudzībai. Savukārt ārējie ziņojumi nodrošina investoru un citu ieinteresēto pušu informētību par koncerna finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem.

Atbilstība

Koncerns veic savu darbību atbilstoši normatīvajiem aktiem. Lai šo atbilstību nodrošinātu, regulāri tiek pārskatīti iekšējie normatīvie akti, to atbilstība ārējam regulējumam, kā arī identificēti un novērtēti iespējamie riski un izstrādātas papildu kontroles.

Lai sasniegtu augstāk minētos mērķus gan koncerna, gan meitassabiedrību, gan funkciju līmenī, tiek pastāvīgi pilnveidoti iekšējās kontroles sistēmas elementi:

- kontroles vide;
- risku novērtēšana;
- kontroles pasākumi;
- informācijas apmaiņa un saziņa;
- uzraudzība.

Kontroles vide

Koncerna vadība veicina uz godprātīgiem principiem balstītu komercdarbību, atbilstību ētikas normām, kā arī veic nepieciešamās darbības, lai novērstu krāpšanas un korupcijas riskus un nodrošinātu kontroles vides pilnveidi. Visos organizācijas līmeņos ir noteiktas konkrētas atbildīgās personas par kontroļu izveidi un veikšanu. Lai attīstītu darbinieku izpratni par iekšējās kontroles vidi un procesiem, koncerns regulāri veic darbinieku apmācības. Iekšējā audita funkcija ik gadu sniedz vispārēju atzinumu par iekšējās kontroles un risku vadības sistēmu efektivitāti un priekšlikumus to pilnveidei.

Risku novērtēšana

Koncerns nepārtraukti pilnveido risku vadības procesu, lai pielāgotos mainīgajai uzņēmējdarbības videi un tirgus attīstības tendencēm. Risku novērtēšanas process arvien vairāk tiek integrēts visos uzņēmuma pārvaldības procesos. Vairāk par koncerna risku vadības procesu un būtiskākajiem riskiem skatīt sadaļā "Risku vadība".

Kontroles pasākumi

Koncernā ir ieviesti un pastāvīgi tiek pilnveidoti integrēti kontroles pasākumi – koncerna pārvaldības politikas, struktūrvienību nolikumi, darbinieku pienākumu un atbildības sadalījumi utt. To uzdevums ir veicināt stratēģijas īstenošanu un mērķu sasniegšanu, nodrošinot ētikas normām atbilstošu, ekonomisku, produktīvu un efektīvu darbību.

Informācijas apmaiņa un saziņa

Koncerna iekšējās informācijas aprites un kontroles sistēmas nodrošina pārbaudītu, precīzu un ticamu informāciju komunikācijai gan koncerna iekšienē, gan ar ārējām ieinteresētajām pusēm. Koncerna vadība regulāri informē darbiniekus gan par ilgtermiņa, gan īstermiņa plāniem un rezultātiem. Galvenie informācijas kanāli ir intranets, darbinieku žurnāls *Latvenergo Vēstis,* iekšējās lietvedības sistēmas un datu bāzes, kā arī darbinieku semināri. Lai nodrošinātu atgriezenisko saiti, tiek veiktas iekšējās viedokļu aptaujas, darbinieku attīstības pārrunas un kompetenču vērtēšana. Tiek veidotas arī darba grupas, kurās deleģē pārstāvjus ar dažādām prasmēm un kompetencēm, lai nodrošinātu viedokļu un zināšanu apmaiņu, kā arī sekmētu darbinieku iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Uzraudzība

Koncerna vadība atbild par regulāru kontroļu novērtēšanu un uzlabošanu. Savukārt vadības darba izpildes uzraudzību veic padome, Revīzijas komiteja, un pārbaudi veic iekšējais audits. Ārējais revidents sniedz atzinumu par to, vai revidētie gada finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar SFPS. Visas minētās institūcijas ir neatkarīgas savā darbībā.

Pārraudzības institūcijas

Institūcija	Darbības mērķis	Pārraudzības jomas un uzdevumi	Ziņošana
Revidents	Izteikt viedokli par to, ka koncerna finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar SFPS.	▪ Finanšu pārskatu revīzija un ilgtspējas pārskata pārbaude; ▪ grāmatvedības uzskaites principu un nozīmīgu vadības grāmatvedības aplēšu pamatotības novērtēšana finanšu pārskatu revīzijas ietvaros.	Reizi gadā pēc konsolidētā finanšu pārskata sagatavošanas revidents sniedz ziņojumu akcionāram.
Padome	Pārstāvēt akcionāra intereses akcionāru sapulču starplaikā un uzraudzīt valdes darbu	▪ Valdes darbības uzraudzība; ▪ sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas apstiprināšana; ▪ Revīzijas komitejas darba vērtēšana; ▪ sabiedrības darbības atbilstības likumiem, statūtiem un akcionāru sapulces lēmumiem uzraudzība.	Ne retāk kā vienu reizi gadā padome sniedz ziņojumu akcionāram.
Revīzijas komiteja	Uzraudzīt koncerna finanšu pārskatu sagatavošanu un iekšējās kontroles sistēmas darbību, veicinot uzņēmuma darbības caurskatāmību	▪ Finanšu pārskatu sagatavošanas uzraudzība; ▪ iekšējās kontroles sistēmas un riska vadības efektivitātes uzraudzība; ▪ iekšējā audita un revidenta darbības, kā arī Krāpšanas riska vadības plāna ieviešanas uzraudzība; ▪ zvērināta revidenta atlases procesa nodrošināšana.	Ne retāk kā vienu reizi gadā Revīzijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās padomei.
Cilvēkresursu komiteja	Nodrošināt padomes uzraudzības funkcijas cilvēkresursu pārvaldības jomā	▪ Valdes, Revīzijas komitejas un iekšējā audita direktora atlases nodrošināšana; ▪ valdes un iekšējā audita direktora atalgojuma, darbības snieguma, kā arī amatu savienošanas izvērtēšana.	Cilvēkresursu komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās padomei.
Stratēģiskās komunikācijas komiteja	Nodrošināt padomes uzraudzības funkcijas komunikācijā ar trešajām pusēm	▪ Koncerna stratēģiskās komunikācijas mērķu, izmaksu un atdeves izvērtēšana; ▪ ieinteresēto pušu vadības izvērtēšana un rekomendāciju sniegšana padomei.	Stratēģiskās komunikācijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās padomei.
Iekšējais audits	Novērtēt un palīdzēt uzlabot iekšējās kontroles, risku vadības un pārvaldības procesu efektivitāti	▪ Iekšējās kontroles, riska vadības un pārvaldības procesu efektivitātes novērtēšana, ieteikumu sniegšana un to īstenošanas uzraudzība.	Katru ceturksni iekšējais audits atskaitās Revīzijas komitejai par veiktajiem auditiem un audita ieteikumu ieviešanu.

RISKU VADĪBA

Koncerna risku vadības mērķis ir savlaicīgi identificēt, novērtēt un pārvaldīt būtiskākos koncerna riskus, lai nodrošinātu koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu un mazinātu potenciālos zaudējumus vai kaitējumu reputācijai. Risku vadība ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan operatīvajā darbībā. 2018. gadā uzsākta risku vadības politikas pilnveide, lai noteiktu riska apetīti jeb pieņemamo riska līmeni katrā darbības jomā un risku kategorijā.

Koncerna būtiskākie riski ir iedalīti šādās kategorijās:

- *stratēģiskie riski* – tādi, kas saistīti ar stratēģiski nozīmīgu kapitālieguldījumu projektu īstenošanu, jaunu, inovatīvu tehnoloģiju risinājumu ieviešanu un jaunu tirgus un biznesa virzienu apgūšanu. Galvenie šīs grupas risku vadības instrumenti ir izmaiņu un attīstības tendenču monitorings enerģētikas nozarē, politiskajā vidē, līdzdalība norisēs, kas skar koncerna darbības sfēru, kā arī nepieciešamo izmaiņu izvērtēšana un ieviešana koncernā;
- *darbības riski* – tādi, kas saistīti ar enerģijas ražošanu, ražotņu darbības nodrošināšanu, enerģijas sadali. Darbības riski saistīti arī ar aktīvu bojāeju, cilvēku veselību un drošību, informācijas tehnoloģijām, ietekmi uz vidi un citiem jautājumiem. Šie riski izriet no nepilnīgiem vai nepietiekami efektīviem procesiem un sistēmām, no darbinieku kļūdām vai nepietiekamas kompetences, kā arī no iekārtu bojājumiem vai ārējiem notikumiem. Galvenie šīs grupas risku vadības instrumenti ir iekšējās kontroles sistēmas uzturēšana un nepārtraukta attīstīšana, kā arī apdrošināšanas pakalpojumu izmantošana;
- *finanšu riski* – tirgus risks, kredītrisks, likviditātes un naudas plūsmas risks, kā arī nodokļu un finanšu pārskatu riski. Finanšu risku pārvaldībai koncerns izmanto fiksētas cenas piegāžu līgumus ar klientiem, elektroenerģijas atvasinātos finanšu instrumentus, dabasgāzes piegādes par fiksētu cenu, sabalansētu finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu u. c. risku pārvaldības pasākumus. Naudas plūsmas risks tiek ierobežots, laicīgi piesaistot finansējumu un izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas;
- *juridiskie un atbilstības riski* – tādi, kas izriet no ES un Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām. Galvenie šīs grupas risku vadības instrumenti ir uz koncerna darbību attiecināmu izmaiņu un attīstības tendenču monitorings juridiskajā vidē, līdzdalība normatīvo dokumentu izstrādes procesā, kā arī nepieciešamo izmaiņu ieviešana koncernā;
- *krāpšanas un korupcijas riski* – iespējamība, ka kāds no darbiniekiem vai darbinieku grupa ar nodomu rīkosies savu vai citas personas interešu labā, gūstot nepienākošos labumu un nodarot koncernam finansiālu vai reputācijas kaitējumu. Lai mazinātu šādu rīcību iespējamību, koncernā ir noteikts dāvanu pieņemšanas un piedāvāšanas aizliegums (izņemot lietas ar nenozīmīgu materiālo vērtību) un amatu savienošanas aizliegums (izņemot gadījumus, kad saņemta darba devēja rakstiska piekrišana). Nozīmīgs šī riska vadības instruments ir regulāra darbinieku apmācība par ētikas, interešu konflikta novēršanas, krāpšanas un korupcijas nepieļaušanas jautājumiem.

Koncerna identificētie būtiskākie riski tiek analizēti iekšējās darba grupās un Risku vadības komitejā, kas ir īpaši izveidota risku vadības pārraudzības institūcija AS "Latvenergo" valdes līmenī. Analīzes ietvaros tiek novērtēta riska iespējamība un ietekme, apzinātas kritiskās kontroles un izstrādāti risku mazinoši pasākumi, kā arī uzraudzīta kritisko kontroļu īstenošana un risku mazinošo pasākumu ieviešana. Identificētie riski tiek sasaistīti ar iekšējā audita sistēmu, ļaujot risku novērtējumus izmantot arī iekšējā audita darbības plānošanā.

GRI 102-9, 102-10

KONCERNA IEPIRKUMI

Saimnieciskās darbības nodrošināšanai *Latvenergo* koncerns iepērk elektroenerģiju, energoresursus, kā arī dažādu veidu būvdarbus, preces un pakalpojumus. Lielāko daļu iepirkumu koncerns veic no piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem Baltijā un Ziemeļvalstīs. Kopējais piegādātāju skaits pārsniedz 3,5 tūkstošus.

Iepirkumu veidi 2018. gadā

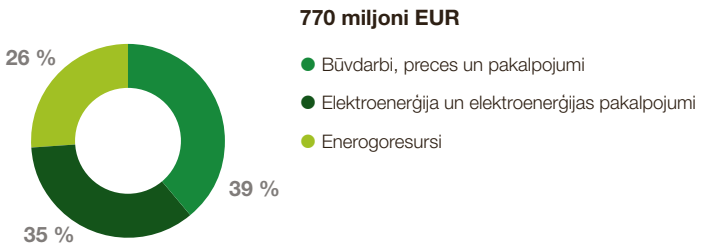

Iepirkumu procesā koncerns ievēro ES un Latvijas Republikas, kā arī to valstu normatīvos aktus, kuru teritorijā tas veic komercdarbību. Koncerna iepirkumu pamatprincipi izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2014/24/ES un 2014/25/ES un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma prasībām. Koncerns tiecas izmantot līdzekļus iespējami efektīvi un piegādātāju izvēlē nodrošina konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi, kā arī ievēro iepirkuma atklātības principu. Efektīvākai iepirkumu veikšanai koncernā ir izveidota būvdarbu un pakalpojumu piegādātāju kvalifikācijas sistēma, lai atlasītu un uzturētu kvalificētu piegādātāju reģistru. Koncerna iepirkumu atklātību un efektivitāti sekmē arī digitālo tehnoloģiju ieviešana.

Latvenergo koncerns aicina līgumpartnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un, slēdzot līgumus, lūdz apliecināt, ka savstarpējā sadarbība pamatosies uz godprātīgiem sadarbības principiem. Ētikas pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem ir publicēti koncerna mājaslapā.

Koncerns regulāri informē biznesa partnerus par plānotajiem investīciju projektiem, kā arī veic esošo un potenciālo biznesa partneru aptaujas, lai noteiktu sadarbības jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi.

Iepirkuma procedūrās, kur tas ir iespējams un saimnieciski pamatots, koncerns ievēro *zaļā* iepirkuma principus.

Būvdarbu, preču un pakalpojumu iepirkums

2018. gadā *Latvenergo* koncerna būvdarbu, preču un pakalpojumu izmaksas bija aptuveni 300 miljoni EUR. Būtiskāko šo izmaksu daļu veido investīcijas esošo aktīvu atjaunošanā un jaunu aktīvu izveidē. 2018. gadā koncerns investējis 220,6 miljonus EUR. Lai nodrošinātu augstu tīkla pakalpojumu kvalitāti, tehniskos rādītājus un darbības drošumu, ievērojams investīciju apjoms ieguldīts tīklu modernizācijā. Tajā ieguldīti aptuveni 80 % no kopējām investīcijām. Koncerns turpina arī Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukciju, kurā pārskata gadā investēts 21,1 miljons EUR.

Pārējās būvdarbu, preču un pakalpojumu iepirkuma izmaksas veido galvenokārt materiālu, remontu un dažādu pakalpojumu izmaksas. Vairāk nekā 90 % no tām ir AS "Latvenergo" un AS "Sadales tīkls" izmaksas.

Elektroenerģijas iepirkums

Kopējās elektroenerģijas iepirkuma izmaksas 2018. gadā bija aptuveni 270 miljoni EUR. Tās ietver arī palīgpakalpojumu izmaksas un elektroenerģijas nākotnes darījumus, kas veikti, lai samazinātu cenu risku. Visu saražoto elektroenerģiju koncerns pārdod un vienlaikus klientu patēriņam nepieciešamo elektroenerģiju iegādājas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā, kas nodrošina pilnīgu iepirkumu caurskatāmību.

Iepirktā elektroenerģija

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Iepirktā elektroenerģija	GWh	5 590	4 701	4 081	3 544	4 020

Elektroenerģijas iegādes process ir vērsts uz izmaksu optimizēšanu un nodrošina ekonomisku ieguvumu gan *Latvenergo* koncernam, gan tā klientiem. AS "Latvenergo" TEC un Daugavas HES ražošanas apjomi ir sasaistīti ar ekonomiski ekvivalenta klientu portfeļa apjomiem, tādējādi sasniedzot izmaksu efektivitāti un vienlaikus izslēdzot iekšējos cenu riskus starp pārdošanas un iegādes darījumiem. Koncerna klientu portfeli iespējams veidot lielāku nekā koncerna ražošanas apjoms, cenu risku vadībā papildus piesaistot elektroenerģijas finanšu instrumentus un izmantojot koncerna ražošanas aktīvu elastību, operatīvi mainot elektroenerģijas piegādes avotu – starp biržu un izstrādi savās elektrostacijās. Tādējādi var īstenot gan saražotās elektroenerģijas pārdošanas peļņas potenciālu, gan klientiem nepieciešamās elektroenerģijas iepirkuma izmaksu samazināšanas iespējas un ierobežot *Latvenergo* koncerna pakļautību tirgus cenu svārstību riskam.

Energoresursu iepirkums

Koncerna energoresursu iepirkumu veido dabasgāze, šķelda un dīzeļdegviela. 2018. gadā tā izmaksas bija aptuveni 200 miljoni EUR. Vairāk nekā 95 % no kurināmā izdevumiem veidojas AS "Latvenergo" TEC. Lielāko daļu no šīm izmaksām veido dabasgāze, ko kā pamata kurināmo izmanto TEC un daļēji – arī Liepājas ražotnēs. Kopš 2017. gada dabasgāzes piegādi TEC ražotnēm koncerns organizē patstāvīgi, iepērkot dabasgāzi vairumtirgū. Savukārt SIA "Liepājas enerģija" dabasgāzi pērk no AS "Latvijas Gāze".

Kurināmā patēriņš

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Dabasgāze*	tūkst. nm^3	517 119	569 004	598 425	465 947	667 256
Šķelda	ber. m^3	233 786	216 645	232 792	255 352	252 534
Dīzeļdegviela	m^3	111	120	18	12	10

* no 2017. gada ietver arī pārdoto dabasgāzes apjomu

2018. gadā *Latvenergo* koncernā patērēts par 43 % vairāk dabasgāzes nekā pērn. Dabasgāzes patēriņš ir atkarīgs no siltumenerģijas pieprasījuma un elektroenerģijas tirgus apstākļiem. Sauso laikapstākļu dēļ enerģijas izstrāde hidroelektrostacijās gan Latvijā, gan visā *Nord Pool* reģionā bija ievērojami zemāka, un šo jaudu iztrūkumu kompensēja elektroenerģijas izstrādes pieaugums TEC.

Rūpējoties par siltumapgādes drošumu gadījumos, kad nav pieejama dabasgāzes pievade, TEC tiek glabāts rezerves kurināmais – dīzeļdegviela. To izmanto arī SIA "Liepājas enerģija" katlumājā. Dīzeļdegvielas iepirkums veido nebūtisku daļu no kopējām energoresursu izmaksām.

Liepājas ražotnēs elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai izmanto galvenokārt atjaunīgo energoresursu – šķeldu, kas 2018. gadā veidoja aptuveni 2 % no kopējām energoresursu izmaksām.

Šķeldas un dīzeļdegvielas, līdzīgi kā pārējo preču un pakalpojumu, iegāde notiek brīvas konkurences apstākļos.

GRI 102-40, 102-42, 102-43, 102-44

SADARBĪBA AR IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

Latvenergo koncerna darbība ietekmē plašu ieinteresēto pušu loku. Ieinteresētās puses ir identificētas, izvērtētas un sagrupētas, ņemot vērā *GRI* vadlīnijas un AA 1000 Sadarbības ar ieinteresētajām pusēm (SES) standartu. Koncerns apzinās un izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ieinteresētās puses abpusēji būtisku jautājumu risināšanā. Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm noris dažādos līmeņos:

- konsultācijas – aktuālu jautājumu noskaidrošana;
- sarunas – kolektīva apspriešanās;
- iesaiste – viedokļu apmaiņa bez kopīgas lēmuma pieņemšanas un sadarbības;
- partnerība – kopīga lēmuma pieņemšana un sadarbība.

Turpinot 2015. gadā uzsākto praksi, 2018. gadā koncerns organizēja otro ieinteresēto pušu semināru, lai noskaidrotu to viedokli par līdzšinējo sadarbību un koncerna ilgtspējai būtiskiem aspektiem. Seminārā saņemti 60 ieteikumi darbības pilnveidošanai. Daudzus no saņemtajiem ieteikumiem koncerns jau īsteno, savukārt tos, kuri atbilst koncerna darbības mērķiem, bet pašreiz vēl netiek īstenoti, plānots ieviest nākotnē, piemēram, izveidot medijiem veltītu sadaļu *Latvenergo* interneta vietnē, attīstīt darba metodes, kas vidsprieguma tīklā ļauj strādāt bez sprieguma atslēgšanas klientam, kā arī izstrādāt digitālu karti ar aktuālu informāciju par elektrolīniju trašu tīrīšanu un investīciju projektiem.

Informāciju par ieinteresēto pušu un koncerna kopīgi noteiktiem ilgtspējas aspektiem skatīt sadaļā "Būtiskāko aspektu noteikšana".

***Latvenergo* koncerna un tā ieinteresēto pušu abpusējā ietekme**

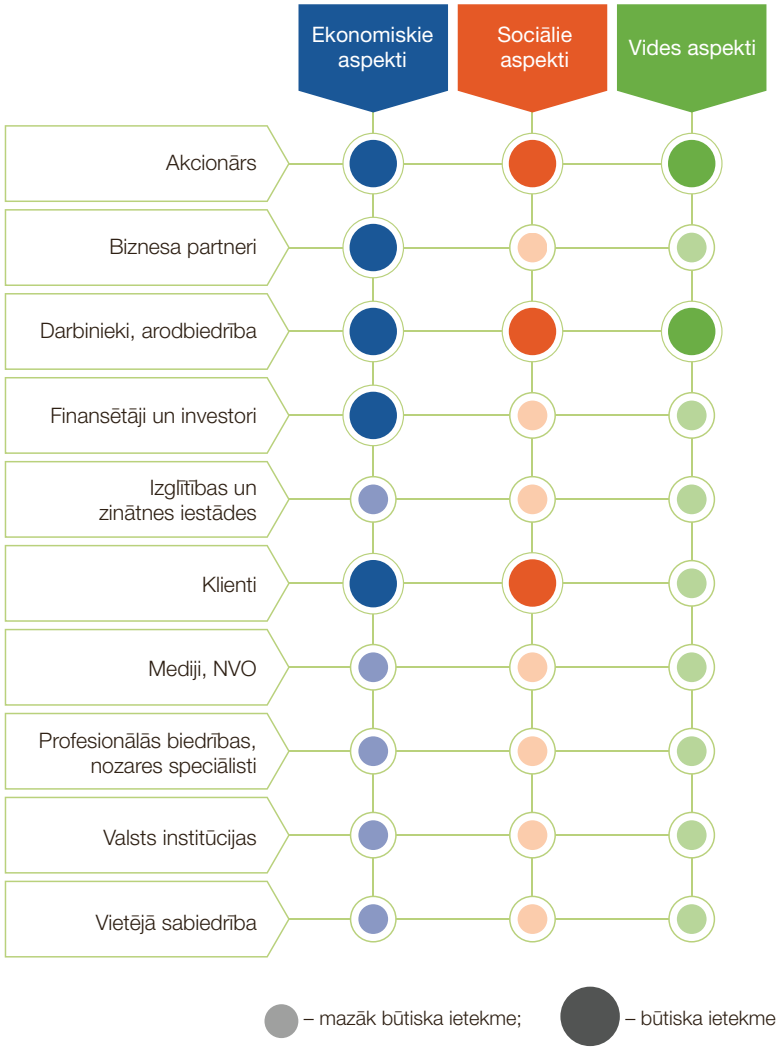

Ieinteresētās puses

Ieinteresētā puse	Pārstāvji	Būtiski temati/ilgtspējas aspekti	Sadarbības apraksts	Sadarbības līmenis
Akcionārs	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija	▪ Koncerna ieguldījums tautsaimniecībā; ▪ koncerna stratēģija, pārvaldība, kapitālieguldījumi un darbības rezultāti; ▪ atbilstība tiesību aktiem un godīga konkurence.	Sk. sadaļu "Pārvaldības institūcijas".	Partnerība
Biznesa partneri	Būvuzņēmēji, piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji, enerģijas ražotāji un tirgotāji, pārvades sistēmas operatori (PSO) u. c.	▪ Skaidri un atklāti iepirkumu konkursi, tiesību aktu ievērošana un godīga konkurence; ▪ koncerna plānotie kapitālieguldījumi; ▪ sadales pakalpojumu efektivitāte, pieejamība un drošība.	Skatīt sadaļu "Koncerna iepirkumi".	Iesaiste
Darbinieki, arodbiedrība	Esošie un potenciālie darbinieki, arodbiedrība "Enerģija"	▪ Arodveselība un darba drošība; ▪ darba koplīgums; ▪ darbinieku iesaiste, attīstība, produktivitāte un motivācija.	Skatīt informāciju par darbiniekiem un darba vidi sadaļā "Sociālie aspekti".	Sarunas un iesaiste
Finansētāji un investori	Finanšu institūcijas, Eiropas Komisija (EK), obligāciju investori	▪ Koncerna finanšu rezultāti, būtiski notikumi, atbilstība tiesību aktiem un līgumu nosacījumu ievērošana; ▪ godīga konkurence, caurskatāma un ētiska mārketinga un komunikācijas prakse.	Skatīt informāciju par atklātību un caurskatāmību sadaļā "Korporatīvās pārvaldības modelis".	Konsultācijas un partnerība
Izglītības un zinātnes iestādes	Akadēmiskās institūcijas, augstākās izglītības iestādes, vidējās un arodizglītības iestādes	▪ Koncerna iesaiste darba tirgus prasībām atbilstošu izglītības programmu izstrādē un koncerna ekspertu iesaiste izglītības programmās; ▪ zinātnes un izglītības projekti, izglītojoši materiāli bērniem un jauniešiem.	Skatīt informāciju par zinātnes un izglītības projektiem sadaļā "Korporatīvā sociālā atbildība".	Partnerība
Klienti	Esošie un potenciālie klienti (mājsaimniecības un juridiskās personas)	▪ Produkti, pakalpojumi, to kvalitāte un cena; ▪ neplānotu atslēgumu biežuma un ilguma samazināšana; ▪ informācijas pieejamība.	Skatīt sadaļu "Tirdzniecība" un "Atbildība par produktu".	Iesaiste
Mediji, nevalstiskās organizācijas (NVO)	Žurnālisti, NVO	▪ Informācijas pieejamība par koncerna pamatdarbību un pārvaldību; ▪ enerģētikas politikas aktualitātes; ▪ tiesību aktu ievērošana un godīga konkurence.	Sadarbība ar nacionālajiem un reģionālajiem medijiem ietver preses relīzes, mediju pasākumus un preses konferences. Galvenie temati ir koncerna finanšu un darbības rezultāti, aktualitātes elektroenerģijas tirgū, sadarbība ar atbildīgajām iestādēm pavasara palu laikā un viedo tehnoloģiju attīstība. Interneta vietnē un sociālajos medijos koncerns regulāri sniedz informāciju par savu darbību un atbild uz žurnālistu uzdotajiem jautājumiem. Tāpat koncerns nodrošina ar pamatdarbību saistītu informāciju NVO.	Konsultācijas un iesaiste

Ieinteresētā puse	Pārstāvji	Būtiski temati/ilgtspējas aspekti	Sadarbības apraksts	Sadarbības līmenis
Profesionālās biedrības un nozares speciālisti	Sk. sadaļu "Pārstāvība biedrībās, organizācijās un apvienībās"	▪ Enerģijas ražotņu efektivitāte un iesaiste nozares politikas veidošanā; ▪ atbilstība tiesību aktu prasībām un godīga konkurence; ▪ ieguldījums dažādās sabiedrības grupās; ▪ informācijas pieejamība.	Koncerna pārstāvji ar nozares speciālistiem regulāri apspriež enerģētikas un saistīto nozaru attīstības jautājumus dažādos forumos, konferencēs, semināros un darba grupās. Nozīmīgākie pasākumi, kuros koncerna pārstāvji piedalījušies 2018. gadā, ir forums *Enerģētikas nozare pārmaiņu un izaicinājumu priekšā,* konferences *Energoefektivitāte 2018* un *Enerģētika 2018*, kā arī Eiropas Energoelektronikas un piedziņas asociācijas Eiropas Energoelektronikas konference Rīgā. Pārskata gadā koncerns organizējis arī diskusiju forumu ar vietējiem un starptautiskajiem nozares ekspertiem, lai sekmētu inovatīvo virzienu attīstību koncernā.	Konsultācijas un iesaiste
Valsts institūcijas	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, SPRK, Konkurences padome, VARAM, Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB) u.c.	▪ Latvijas un ES enerģētikas politikas attīstība; ▪ enerģijas ražotņu efektivitāte un ārkārtas situāciju pārvaldības plāni; ▪ atbilstība tiesību aktu prasībām un godīga konkurence; ▪ datu drošība.	Koncerns tiesību aktos noteiktā kārtībā sadarbojas ar Konkurences padomi, kā arī regulāri sniedz SPRK informāciju par savu darbību, finanšu rezultātiem un OI komponenšu aprēķinu. 2018. gadā koncerna organizētā seminārā ar Iepirkumu uzraudzības biroja vadību apspriestas aktualitātes iepirkuma jomā. Informāciju par koncerna iesaisti nozares politikas veidošanā skatīt sadaļā "Sabiedrība".	Konsultācijas un iesaiste
Vietējā sabiedrība	Latvijas iedzīvotāji, pašvaldības, iedzīvotāji koncerna objektu tuvumā	▪ Ražotņu modernizācijas un tīklu attīstības projekti, sadales pakalpojumu efektivitāte un pieejamība; ▪ atbilstība vides aizsardzības prasībām; ▪ koncerna KSA aktivitātes.	Koncerns sadarbojas ar pašvaldībām ietekmes uz vidi novērtējumos koncerna objektu modernizācijas projektiem, savukārt AS "Sadales tīkls" regulāri informē pašvaldības par paveikto darbu elektroapgādes uzlabošanai un plānotajiem elektrotīkla atjaunošanas projektiem. Pavasarī ik gadu notiek starpinstitūciju sanāksme, lai aktualizētu atbildīgo dienestu, institūciju un pašvaldību gatavību un rīcību pavasara palu periodā Daugavas upes baseinā. Koncerns iesaista vietējo sabiedrību koncerna objektu modernizācijas projektu apspriešanā, regulāri izzina Latvijas iedzīvotāju viedokli dažādās aptaujās un īsteno plaša spektra sociālās atbildības aktivitātes. To apraksts pieejams sadaļā "Korporatīvā sociālā atbildība".	Konsultācijas, iesaiste un sarunas

GRI 102-12

CITAS INICIATĪVAS

Latvenergo koncerna ilgtspējai nozīmīgi aspekti ir vide, energoefektivitāte un sociālā atbildība. Tādēļ papildus tiesību aktos noteiktajam koncerns savā darbībā ievēro starptautisko standartu prasības, kas klientiem un citām ieinteresētajām pusēm apliecina koncerna sistemātisko pieeju sava snieguma uzturēšanai un uzlabošanai.

Lai veicinātu efektīvu energoresursu izmantošanu un nodrošinātu atbilstību Latvijas un ES normatīvo aktu prasībām par energoefektivitāti, AS "Latvenergo" un SIA "Liepājas enerģija" ir ieviesusi un sertificējusi energopārvaldības sistēmu atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 50001. AS "Sadales tīkls" energopārvaldības principi ir iekļauti sertificētajā vides pārvaldības sistēmā.

AS "Latvenergo" ražošanas virzienā un AS "Sadales tīkls" ir ieviestas un sertificētas integrētās vadības sistēmas, kas ietver vides pārvaldību, kvalitātes vadību un darba aizsardzību un kas atbilst attiecīgi ISO 14001, ISO 9001 un OHSAS 18001 prasībām. Ražošanas virzienā kvalitātes vadības sistēmā papildus ieviesta un sertificēta arī projektu vadība. Vides pārvaldības sistēma ir ieviesta visās AS "Latvenergo" darbības jomās un SIA "Liepājas enerģija". Arodveselības un darba drošības vadības sistēma 2018. gadā ir paplašināta un ieviesta visās AS "Latvenergo" darbības jomās. Meitassabiedrības AS "Latvijas elektriskie tīkli" un SIA "Liepājas enerģija" ir sertificējušas un uztur kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši standarta ISO 9001 prasībām.

Sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm *Latvenergo* koncerns savā uzņēmējdarbībā brīvprātīgi integrē arī aktivitātes sabiedrības labklājības un vides stāvokļa uzlabošanai, ievērojot principus, kas noteikti ISO 26000 standartā par sociālo atbildību un standartā AA1000 *Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm*.

GRI 102-13

PĀRSTĀVĪBA BIEDRĪBĀS, ORGANIZĀCIJĀS UN APVIENĪBĀS

Dalība nacionālajās biedrībās un profesionālajās organizācijās, kā arī starptautiskajās organizācijās un apvienībās nodrošina *Latvenergo* koncerna interešu pārstāvniecību nacionālā un starptautiskā mērogā, tajā skaitā sniedz informāciju par enerģētikas un saistīto nozaru aktualitātēm un iespēju piedalīties politikas dokumentu, tiesību aktu un standartu izstrādē.

Starptautiskās organizācijas un apvienības

Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts

Eiropas tīkls kiberdrošībai

Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražotāju tehniskā asociācija *VGB PowerTech e.V*

Eiropas sadales sistēmas operatoru asociācija viedajiem tīkliem

Eiropas Elektroenerģijas nozares savienība *Eurelectric*

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Uzņēmējdarbības un rūpniecības konsultatīvā komiteja

Nacionālās biedrības un profesionālās organizācijas

Latvijas Elektroenerģētiķu un Energobūvnieku asociācija

Latvijas Darba devēju konfederācija

Latvijas Lielo aizsprostu biedrība

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts

Latvijas Siltumuzņēmumu asociācija

Pasaules Enerģijas padome Latvijas Nacionālā komiteja

DARBĪBAS SEGMENTI

GRI GRI 102-2, 102-10

***Latvenergo* koncerna darbības segmenti**

Ražošana un tirdzniecība

Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana, elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecība Baltijas valstīs un elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšana Latvijā.

Latvenergo
elektrum
Enerģijas publiskais tirgotājs
LIEPĀJAS ENERĢIJA

Sadale

Sadales pakalpojums nodrošina elektroenerģijas plūsmu no pārvades tīkla līdz patērētājiem. AS "Sadales tīkls" ir valsts lielākais sadales sistēmas operators un aptver aptuveni 99 % Latvijas teritorijas.

Sadales sistēmas pakalpojumu tarifus apstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK).

ST

Pārvade

Pārvades sistēmas aktīvu – 330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu – iznomāšana pārvades sistēmas operatoram.

Pārvades aktīvu nomas maksu aprēķina atbilstoši SPRK apstiprinātai metodikai.

LET

RAŽOŠANA UN TIRDZNIECĪBA

Ražošanas un tirdzniecības segments pēc ieņēmumiem un EBITDA vērtības ir lielākais *Latvenergo* koncerna darbības segments. 2018. gadā lielāko daļu jeb 85 % no segmenta ieņēmumiem veido elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecības ieņēmumi, bet 15 % – siltumenerģijas ieņēmumi. Lielākā daļa no ražošanas un tirdzniecības segmenta darbības ieņēmumiem ir neregulēti, savukārt ar tarifu regulētos darbības ieņēmumus veido:

- maksa par uzstādīto elektrisko jaudu un siltumenerģijas ražošana AS "Latvenergo" TEC;
- elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana Liepājas ražotnēs un Aiviekstes HES.

2018. gadā koncerns saražojis vairāk nekā 5 TWh jeb 51 % no kopējā pārdotā elektroenerģijas apjoma. 47 % no saražotā apjoma iegūti no atjaunīgajiem energoresursiem. Mazākas Daugavas HES izstrādes dēļ 2018. gadā saražotais elektroenerģijas apjoms ir samazinājies par 11 %. Elektroenerģijas pieprasījuma nodrošināšanā īpaši būtiska loma bijusi AS "Latvenergo" TEC, kuru izstrāde pieaugusi par 87 %. Vairāk informācijas skatīt sadaļā "Ražošana".

Ar 25 % tirgus daļu *Latvenergo* koncerns ir viens no lielākajiem elektroenerģijas tirgotājiem Baltijā. Kopējais pārdotās elektroenerģijas apjoms, ietverot pašpatēriņu, pārskata gadā bija vairāk nekā 10 TWh, savukārt koncerna patērētais un klientiem pārdotais dabasgāzes apjoms – aptuveni 7 TWh. 54 % no mazumtirdzniecībā pārdotās elektroenerģijas saražota no atjaunīgajiem energoresursiem. Vairāk informācijas skatīt sadaļā "Tirdzniecība".

Latvenergo* koncerna elektroenerģijas bilance 2018. gadā

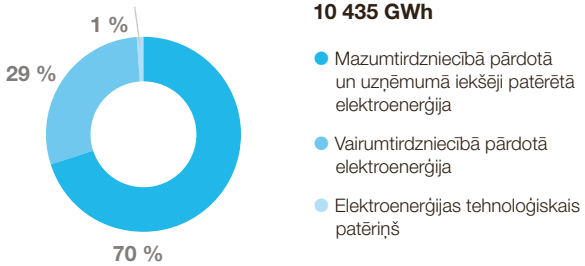

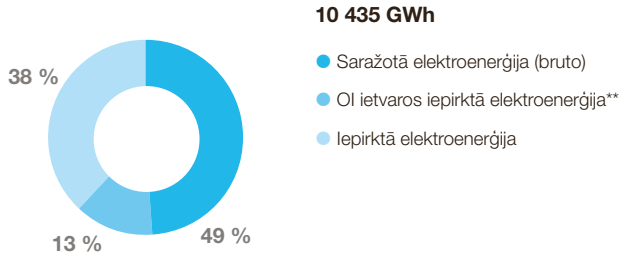

Latvenergo* koncerna elektroenerģijas bilance

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Mazumtirdzniecībā pārdotā un uzņēmumā iekšēji patērētā elektroenerģija	GWh	8 800	7 961	7 666	7 259	7 281
t.sk. mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	*GWh*	*8 800*	*7 961*	*7 666*	*6 923*	*6 954*
Vairumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh	1 562	1 907	2 474	3 448	3 030
Elektroenerģijas tehnoloģiskais patēriņš	GWh	89	95	105	91	124
KOPĀ	**GWh**	**10 451**	**9 963**	**10 245**	**10 798**	**10 435**
Saražotā elektroenerģija (bruto)	GWh	3 625	3 882	4 707	5 734	5 076
OI ietvaros iepirktā elektroenerģija**	GWh	1 235	1 380	1 457	1 520	1 339
Iepirktā elektroenerģija	GWh	5 590	4 701	4 081	3 544	4 020
KOPĀ	**GWh**	**10 451**	**9 963**	**10 245**	**10 798**	**10 435**

* koncerna ražotņu izstrādātais elektroenerģijas apjoms, kas pārdots un iegādāts biržā savām vajadzībām, nav iekļauts koncerna elektroenerģijas bilancē
** neietver koncerna saražoto elektroenerģiju

GRI EU1, EU2

RAŽOŠANA

Latvenergo koncernam ir sabalansēts un videi draudzīgs enerģijas ražošanas portfelis, ko galvenokārt veido hidroelektrostacijas un augsti efektīvas termoelektrostacijas. Lielāko daļu elektroenerģijas un siltumenerģijas saražo trijās Daugavas hidroelektrostacijās (HES) un divās AS "Latvenergo" termoelektrostacijās (TEC). Enerģiju ražo arī SIA "Liepājas enerģija", Aiviekstes HES un Ainažu vēja elektrostacijā (VES). Koncerna ražotņu kopējā elektriskā jauda ir 2 591 MW, savukārt siltuma jauda – 1 838 MW. 2018. gadā saražotas aptuveni 5 TWh elektroenerģijas un 2,3 TWh siltumenerģijas.

Elektroenerģijas izstrāde 2018. gadā

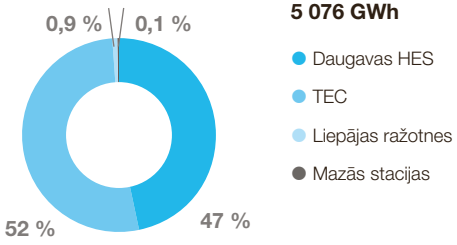

Siltumenerģijas izstrāde 2018. gadā

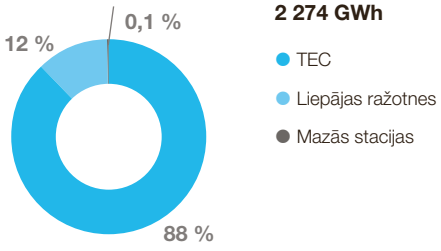

Uzstādīto ģenerējošo iekārtu elektriskā jauda

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Daugavas HES	MW	1 536	1 536	1 536	1 550	1 558
TEC*	MW	1 025	1 025	1 025	1 025	1 025
Liepājas ražotnes	MW	6	6	6	6	6
Mazās stacijas	MW	2	2	2	2	2
KOPĀ	**MW**	**2 569**	**2 569**	**2 569**	**2 583**	**2 591**

* uzstādītā jauda, kad TEC-2 ir kondensācijas režīmā

Uzstādīto ģenerējošo iekārtu siltuma jauda

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
TEC	MW	1 617	1 617	1 617	1 617	1 617
Liepājas ražotnes	MW	223	223	221	221	221
Mazās stacijas	MW	4	4	4	4	0
KOPĀ	**MW**	**1 844**	**1 844**	**1 842**	**1 842**	**1 838**

Elektroenerģijas izstrāde

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Daugavas HES	GWh	1 925	1 805	2 449	4 270	2 380
TEC	GWh	1 648	2 025	2 206	1 411	2 644
Liepājas ražotnes	GWh	48	48	47	48	48
Mazās stacijas	GWh	4	3	5	5	4
KOPĀ	**GWh**	**3 625**	**3 882**	**4 707**	**5 734**	**5 076**

Siltumenerģijas izstrāde

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
TEC	GWh	2 308	2 175	2 417	2 349	2 004
Liepājas ražotnes	GWh	248	229	253	258	267
Mazās stacijas	GWh	5	4	5	5	3
KOPĀ	**GWh**	**2 560**	**2 408**	**2 675**	**2 612**	**2 274**

Daugavas HES

Daugavas HES ir valstī lielākās hidroelektrostacijas, kas nodrošina augstu atjaunīgās enerģijas īpatsvaru ne tikai koncernā, bet arī Latvijā kopumā.

Daugavas HES spēja saražot elektroenerģiju ir atkarīga no ūdens pieteces Daugavā. Normālas pieteces gados stacijas ar pilnu jaudu var darboties pavasara palu periodā, kas ilgst aptuveni vienu līdz divus mēnešus gadā. Šajā laikā ūdens daudzums vairāk nekā desmit reizes pārsniedz pieteci mazūdens periodos – pamatā vasaras mēnešos. Palu periodā ir iespējams nodrošināt visu *Latvenergo* koncerna klientu elektroenerģijas pieprasījumu un pārpalikumu pārdot *Nord Pool* biržā. Ārpus palu perioda Daugavas HES var ūdeni uzkrāt un izstrādāt elektroenerģiju laikā, kad tās pieprasījums un cena biržā ir augstāka.

2018. gadā Daugavas HES saražotas gandrīz 2,4 TWh elektroenerģijas, kas veido 47 % no kopējā koncernā saražotā elektroenerģijas apjoma. 2018. gadā saražots par 44 % mazāk elektroenerģijas nekā pērn, jo ūdens pietece Daugavā bija ievērojami mazāka.

Pārskata gadā Daugavas HES aktīvos investēti 24,4 miljoni EUR, no tiem 21,1 miljons EUR ieguldīts hidroagregātu atjaunošanas programmā, kas nodrošinās to darbību vismaz nākamos 40 gadus. Programmas ietvaros paredzēts rekonstruēt 11 hidroagregātus; no tiem šobrīd atjaunoti ir četri. Rekonstrukciju plānots pabeigt 2022. gadā, un kopējās programmas izmaksas varētu pārsniegt 200 miljonus EUR.

Nomainot novecojušās hidroturbīnas, tiek paaugstināta to jauda, lietderības koeficients un elektroenerģijas izstrāde. Tas veicina drošu, efektīvu un konkurētspējīgu Daugavas HES darbību kopējā energosistēmā un elektroenerģijas tirgū. Efektīvāka ūdens resursu izmantošana mazina arī koncerna ietekmi uz klimata pārmaiņām. Katra Daugavas HES izstrādātā elektroenerģijas megavatstunda samazina CO_2 emisiju par 0,345 t/MWh, pieņemot, ka šī enerģija būtu jāsaražo termoelektrostacijās kondensācijas režīmā, kā kurināmo izmantojot dabasgāzi.

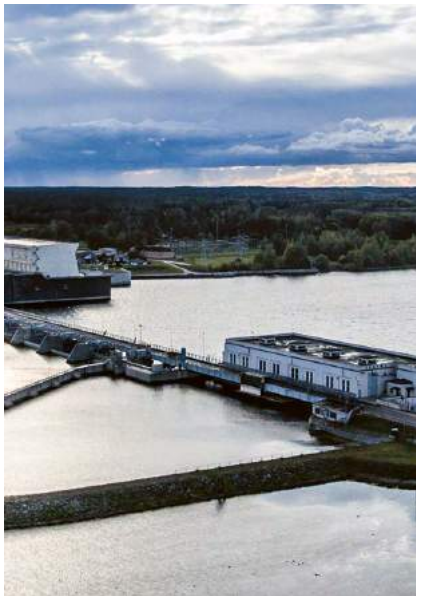

Ķeguma HES

Sākusi darbu: 1939. gadā
Jauda: 248 MW
Hidroagregāti: 7
Enerģijas avots: ūdens

Ķeguma HES ir vecākā Daugavas hidroelektrostacija. Tā sastāv no divām atsevišķām dažādos laikos celtām spēkstacijām Daugavas labajā un kreisajā krastā.

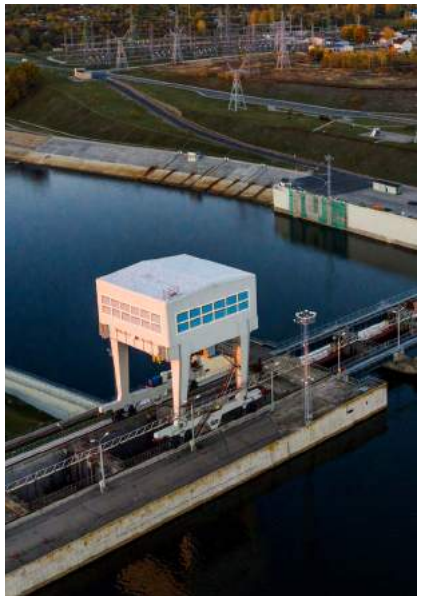

Pļaviņu HES

Sākusi darbu: 1968. gadā
Jauda: 908 MW
Hidroagregāti: 10
Enerģijas avots: ūdens

Pēc uzstādītās jaudas Pļaviņu HES ir lielākā hidroelektrostacija Baltijas valstīs un viena no lielākajām Eiropas Savienībā. Tai ir nozīmīga loma Baltijas energosistēmas stabilitātes nodrošināšanā bāzes staciju neplānotas atslēgšanās vai avāriju gadījumos. Pļaviņu HES kalpo arī kā sinhronais kompensators sprieguma regulēšanai augstsprieguma elektrotīklos.

Rīgas HES

Sākusi darbu: 1974. gadā
Jauda: 402 MW
Hidroagregāti: 6
Enerģijas avots: ūdens

Rīgas HES ir jaunākā no Daugavas hidroelektrostacijām, un tā kalpo arī kā sinhronais kompensators sprieguma regulēšanai augstsprieguma elektrotīklos.

Daugavas HES ģenerējošo iekārtu jauda 2018. gadā

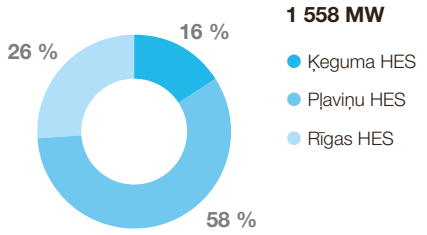

Daugavas HES elektroenerģijas izstrāde 2018. gadā

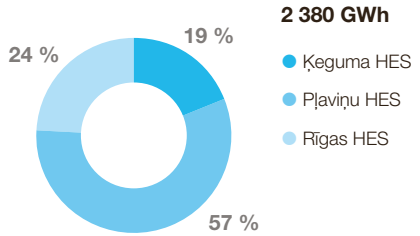

Daugavas HES elektroenerģijas izstrāde

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Ķeguma HES	GWh	376	350	475	825	457
Pļaviņu HES	GWh	1 089	1 022	1 386	2 429	1 359
Rīgas HES	GWh	460	433	588	1 016	564
KOPĀ	**GWh**	**1 925**	**1 805**	**2 449**	**4 270**	**2 380**

Daugavas pietece

Avots: Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

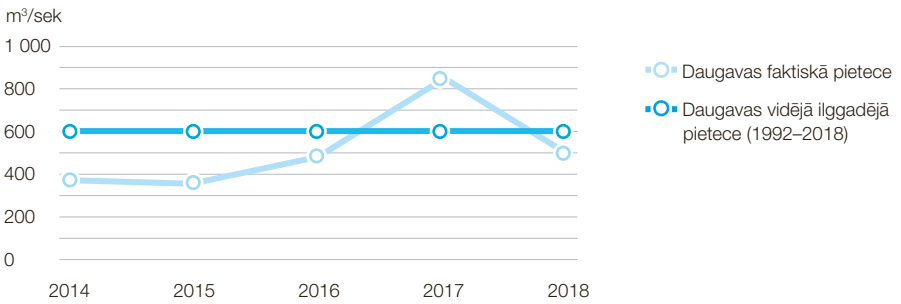

Investīcijas Daugavas HES

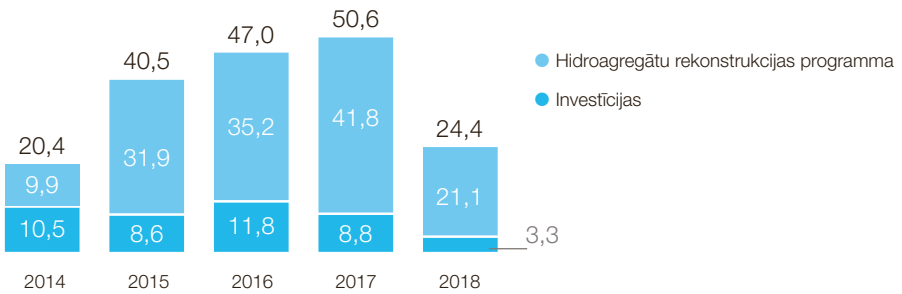

AS "Latvenergo" TEC

Modernizētās AS "Latvenergo" TEC koncerns pamatā darbina augsti efektīvā koģenerācijas režīmā atbilstoši siltumenerģijas pieprasījumam, kas savukārt atkarīgs no laikapstākļiem un apkures sezonas ilguma. Elektroenerģijas izstrādi TEC ietekmē arī tirgus apstākļi – elektroenerģijas pieprasījums, gāzes un CO_2 kvotu cena.

AS "Latvenergo" TEC darbība ir elastīgi pielāgojama elektroenerģijas tirgus apstākļiem un garantē Latvijai būtiskas elektroenerģijas bāzes jaudas. Abas termoelektrostacijas var gandrīz pilnībā nodrošināt Latvijas elektroenerģijas patēriņu situācijās, kad kādu apstākļu dēļ ir ierobežots elektroenerģijas imports no ārvalstīm. 2018. gadā abām ražotnēm bija ļoti būtiska loma elektroenerģijas pieprasījuma nodrošināšanā, jo sausie laikapstākļi ievērojami samazināja ūdens enerģijas izstrādi gan Latvijā, gan visā *Nord Pool* reģionā un reģionālajos starpsavienojumos bija vērojams jaudu iztrūkums. Pārskata gadā TEC saražojušas ap 2,6 TWh elektroenerģijas. Tas ir par 87 % vairāk nekā iepriekšējā gadā un veido 52 % no kopējā koncernā saražotā elektroenerģijas daudzuma.

TEC-1 un TEC-2 saražotās siltumenerģijas apjoms 2018. gadā ir 2 TWh, kas ir par 15 % mazāk nekā gadu iepriekš. Samazinājumu ietekmēja konkurences palielināšanās siltumenerģijas tirgū – 2017. gada beigās un 2018. gada sākumā AS "Latvenergo" TEC siltuma zonās darbu uzsāka četri jauni siltuma ražotāji. Saražotā siltumenerģija tiek pārdota par regulētiem tarifiem AS "Rīgas siltums".

TEC elektroenerģijas izstrāde

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
TEC-1	GWh	487	464	613	595	643
TEC-2	GWh	1 161	1 561	1 593	816	2 001
KOPĀ	**GWh**	**1 648**	**2 025**	**2 206**	**1 411**	**2 644**

TEC siltumenerģijas izstrāde

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
TEC-1	GWh	966	978	1 110	1 195	1 105
TEC-2	GWh	1 342	1 197	1 307	1 154	899
KOPĀ	**GWh**	**2 308**	**2 175**	**2 417**	**2 349**	**2 004**

Investīcijas AS "Latvenergo" TEC

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Investīcijas	milj. EUR	11,0	15,0	11,3	22,5	2,5

TEC-1

Sākusi darbu: 1958. gadā
Elektriskā jauda: 144 MW

Siltuma jauda: 493 MW
Enerģijas avots: dabasgāze

TEC-1 pilnībā rekonstruēta 2005. gadā. Stacijā tiek ekspluatētas divas gāzes turbīnas, viena tvaika turbīna un trīs ūdenssildāmie katli.

TEC-2

Sākusi darbu: 1973. gadā
Elektriskā jauda:
832 MW (koģenerācijas režīmā)
881 MW (kondensācijas režīmā)
Siltuma jauda: 1124 MW
Enerģijas avots: dabasgāze

2006.–2013. gadā veikta divu energobloku rekonstrukcija. Šobrīd TEC-2 ir modernākā un efektīvākā kombinētā cikla termoelektrostacija Baltijā. Stacijā tiek ekspluatēti divi kombinētā cikla gāzes turbīnas bloki un pieci ūdenssildāmie katli.

“Liepājas enerģija” un mazās ražotnes

Liepājas ražotnes

SIA “Liepājas enerģija” dibināta 2005. gadā
Elektriskā jauda: 6 MW
Siltuma jauda: 221 MW
Enerģijas avots: dabasgāze, šķelda

AS “Latvenergo” pieder 51 % SIA “Liepājas enerģija” kapitāldaļu. Uzņēmums nodrošina siltumenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un pārdošanu Liepājā, kā arī elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas režīmā. 2018. gadā Liepājas ražotnēs izstrādātas 267 GWh siltumenerģijas un 48 GWh elektronerģijas. Ar ES Kohēzijas fonda līdzfinansējumu Liepājā rekonstruēti 4 siltumtrašu posmi ar kopējo garumu 1,5 km.

Ainažu VES

Sākusi darbu: 1995. gadā
Elektriskā jauda: 1 MW
Enerģijas avots: vējš

2013. gadā pabeigta pilnīga abu ģeneratoru renovācija. 2018. gadā Ainažu VES izstrādātas 1,3 GWh elektroenerģijas.

Aiviekstes HES

Atjaunota: 1994. gadā
Elektriskā jauda: 0,8 MW
Enerģijas avots: ūdens

Aiviekstes HES bija pirmā hidroelektrostacija Latvijā, kas elektrību sāka ražot jau 1925. gadā. 2018. gadā Aiviekstes HES izstrādātas 2,5 GWh elektroenerģijas.

GRI EU3

TIRDZNIECĪBA

Latvenergo koncerns elektroenerģiju un dabasgāzi Baltijas valstīs pārdod, izmantojot tirdzniecības zīmolu *Elektrum.* Produkti un pakalpojumi ir izstrādāti atbilstoši dažādiem patēriņiem un lietošanas paradumiem, lai katrs klients varētu izvēlēties sev piemērotāko piedāvājumu.

Koncerns ir viens no vadošajiem enerģijas tirgotājiem Baltijas valstīs. Tā tirgus daļa veido ap 25 % no Baltijas elektroenerģijas tirgus, kura kopējais patēriņš ir aptuveni 28 TWh. 2018. gadā mazumtirdzniecības klientiem Baltijā ir pārdotas 7 TWh elektroenerģijas. Vairāk nekā 1/3 no šī apjoma veido ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas daudzums, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieaudzis par 11 % un pārsniedz 2,5 TWh.

Pārskata gadā *Latvenergo* koncerns ir bijis otrs lielākais dabasgāzes patērētājs Baltijas valstīs. Koncerna pašpatērētais un klientiem pārdotais dabasgāzes apjoms sasniedz 6,9 TWh. No šī apjoma mazumtirdzniecības klientiem pārdotas 0,15 TWh. Gada beigās *Latvenergo* ir vairāk nekā 400 dabasgāzes mazumtirdzniecības klientu Baltijas valstīs.

Koncerns turpina attīstīt pakalpojumu tirdzniecību Baltijas valstīs. Pakalpojums *Elektrum Solārais*, kas dod iespēju lietot patstāvīgi saražotu saules gaismas elektroenerģiju, tagad pieejams arī Lietuvā un Igaunijā. Līgumu par saules paneļu uzstādīšanu Baltijā noslēguši aptuveni 100 klienti. 2018. gadā klientiem uzstādītas 370 *Elektrum Viedās mājas* ierīces, kas nodrošina mājokļa apkures un elektroierīču attālinātu vadību. Pārskata gadā koncerns veiksmīgi uzsācis dabasgāzes tirdzniecību arī Lietuvā.

Koncernam ir aptuveni 800 tūkstoši klientu visā Baltijā. No tiem 96 % ir mājsaimniecības, un 4 % – biznesa klienti. Biznesa klientu skaits 2018. gadā ir pieaudzis par 1 %, savukārt mājsaimniecību klientu skaits samazinājies par 6 %. Samazinājuma galvenais iemesls ir konkurences palielināšanās mājsaimniecību segmentā, it īpaši Latvijā.

Tirdzniecība Baltijas valstīs

Igaunija 11 % tirgus daļa

Biznesa klienti
~ 2,5 tūkstoši

Mājsaimniecības
~ 26 tūkstoši

Latvija 60 % tirgus daļa

Biznesa klienti
~ 25 tūkstoši

Mājsaimniecības
~ 730 tūkstoši

Lietuva 13 % tirgus daļa

Biznesa klienti
~ 7 tūkstoši

Elektroenerģijas cenu veidojošās sastāvdaļas Latvijā*

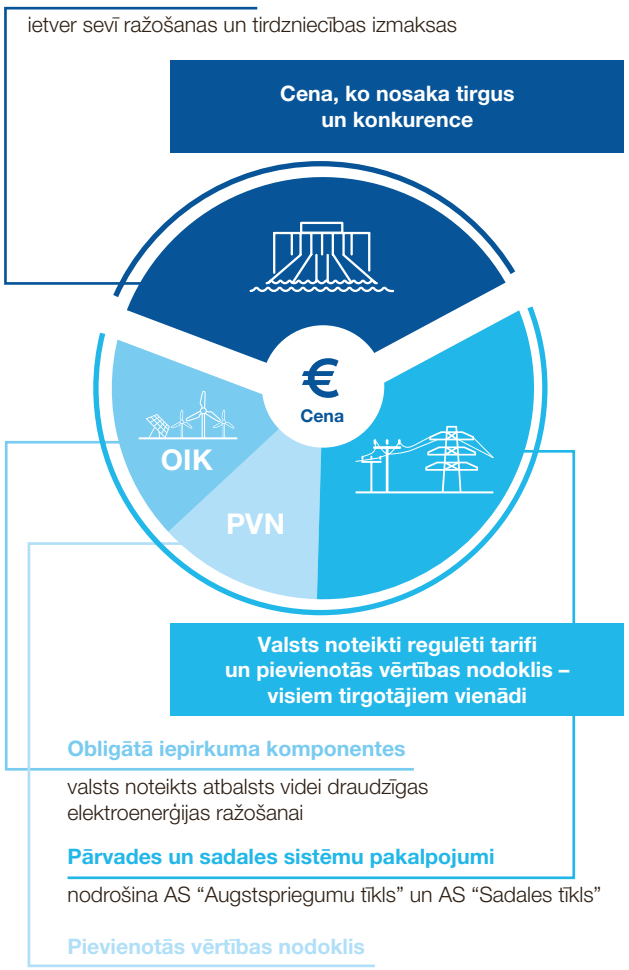

* Aprēķins atbilst 100 kWh patēriņam mājsaimniecībā ar 1 fāzes pieslēgumu un produktu *Elektrum Ekonomiskais* no 01.01.2019.

Energoefektivitāte

Energoefektivitāte ir aktuāla, un tai uzmanību pievērš gan enerģijas patērētāji, gan likumdevēji. Energoefektivitātes Direktīva 2012/27/ES nosaka virkni pasākumu, kuru mērķis ir veicināt gan ražotāju, gan patērētāju energoefektivitāti un līdz 2020. gadam ES līmenī sasniegt kopējo enerģijas ietaupījumu 20 % apmērā. Atbilstoši direktīvai katrai ES dalībvalstij jāizveido energoefektivitātes pienākuma shēma (EPS), kuras ietvaros enerģijas mazumtirgotājiem jāsasniedz kumulatīvs klientu patērētās enerģijas ietaupījums.

Latvijā šāda shēma izveidota 2017. gadā, un tās pirmais periods ilgst no 2018. līdz 2020. gadam. EPS atbildīgās puses ir elektroenerģijas tirgotāji, kuru pārdotais elektroenerģijas apjoms gadā pārsniedz 10 GWh. Šiem tirgotājiem ik gadu jāpanāk klientu patērētās elektroenerģijas ietaupījums noteiktā apjomā vai arī jāveic iemaksas īpaši izveidotā valsts energoefektivitātes fondā, ar kura palīdzību tālāk tiks īstenoti energoefektivitātes pasākumi atbilstošā apmērā.

AS "Latvenergo" noteiktie ietaupījumu mērķi

2018	1,5 % no pārdotā elektroenerģijas apjoma 2018. gadā**
2019	1,5 % no pārdotā elektroenerģijas apjoma 2018. un 2019. gadā**
2020	1,5 % no pārdotā elektroenerģijas apjoma 2018., 2019. un 2020. gadā**

** Atskaitot lielajiem elektroenerģijas patērētājiem un lielajiem uzņēmumiem pārdoto elektroenerģijas apjomu. Šīm grupām noteikti atsevišķi energoefektivitātes pasākumi ārpus EPS.

2018. gadā AS "Latvenergo" Latvijas galalietotājiem ir pārdevusi 4 345 GWh elektroenerģijas, no kurām 2 086 GWh ir pārdotas lielajiem elektroenerģijas patērētājiem un lielajiem uzņēmumiem. Tātad AS "Latvenergo" enerģijas ietaupījuma pienākuma apjoms 2018. gadā atbilst 34 GWh.

Pasākumus energoefektivitātes veicināšanai AS "Latvenergo" ir uzsākusi jau 2014. gadā, un līdz 2018. gadam ir aprēķināts 363,8 GWh enerģijas ietaupījums klientu patēriņā. Būtiskākie AS "Latvenergo" īstenotie pasākumi ir:

- semināri Energoefektivitātes centrā;
- sabiedrības informēšana publiskos pasākumos un plašsaziņas līdzekļos;
- informatīvu izdales materiālu izveide;
- individuālas konsultācijas;
- pilnveidots klientu portāls *elektrum.lv,* kurā AS "Latvenergo" klienti var saņemt informāciju par ikstundas enerģijas patēriņu, kā arī uzzināt par enerģijas patēriņa samazināšanas iespējām;
- informācija par energoefektivitātes uzlabošanas iespējām jebkuram interesentam AS "Latvenergo" klientu apkalpošanas centros;
- *Elektrum* mobilā lietotne, kurā pieejama informācija par energoefektivitāti.

Sasniegtais liecina, ka līdz EPS pirmā perioda beigām AS "Latvenergo" būtiski pārsniegs tai noteikto ietaupījumu mērķi un nodrošinās vērā ņemamu energoefektivitātes pieaugumu.

OBLIGĀTAIS IEPIRKUMS

Elektroenerģijas obligātais iepirkums (OI) ir Latvijas valsts noteikts atbalsta mehānisms elektroenerģijas ražotājiem. To īsteno kā elektroenerģijas iepirkumu vai garantēto maksu par elektrostacijā uzstādīto jaudu.

Tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju OI ietvaros vai saņemt garantētu maksu par uzstādīto elektrisko jaudu var iegūt ražotāji, kuri elektroenerģiju ražo efektīvā koģenerācijā vai izmanto atjaunīgos energoresursus. Atbalstu garantētās jaudas maksas veidā saņem koģenerācijas stacijas, kuru uzstādītā jauda pārsniedz 4 MW. Tiesības saņemt atbalstu OI veidā ražotājiem piešķir Ekonomikas ministrija, taču kopš 2012. gada jaunu atļauju izsniegšana ir pārtraukta. Nosacījumus elektroenerģijas ražošanai, OI cenu un garantētās jaudas maksājuma apmēru reglamentē Ministru kabineta noteikumi. OI atbalsta apmērs ir atkarīgs no izmantoto energoresursu veida (vējš, ūdens, biomasa, biogāze, dabasgāze) un uzstādītās jaudas, bet dabasgāzes koģenerācijas stacijām – arī no dabasgāzes cenas.

Kopš 2017. gada tiek sniegts arī OIK samazinājuma atbalsts energoietilpīgiem apstrādes rūpniecības uzņēmumiem. Lēmumu par OI komponentes maksājumu samazinājumu energoietilpīgiem uzņēmumiem pieņem Ekonomikas ministrija.

Atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam publiskā tirgotāja funkcijas Latvijā veic AS "Enerģijas publiskais tirgotājs". OI izmaksas un atbalstu energoietilpīgiem apstrādes rūpniecības uzņēmumiem publiskajam tirgotājam kompensē no elektroenerģijas galalietotāju OIK maksājumiem un valsts budžeta dotācijām.

No 2018. gada 1. janvāra OIK veido mainīgā un fiksētā daļa. Mainīgo daļu aprēķina proporcionāli patērētajai elektroenerģijai, savukārt fiksētā daļa (jaudas komponente) ir atkarīga no izmantotā sistēmas pakalpojuma veida. OIK apmēru nosaka, pamatojoties uz iepriekšējā gada OI izmaksām, un to apstiprina SPRK.

AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ik gadu saņem arī valsts budžeta dotāciju. Iepriekšējos gados tā ļāva saglabāt nemainīgu, bet 2018. gadā arī samazināt OIK vērtību neatkarīgi no OI izmaksu pieauguma. Dotāciju finansē galvenokārt no AS "Latvenergo" dividendēm par valsts kapitāla izmantošanu.

Obligātā iepirkuma galvenie rādītāji

OI ietvaros 2018. gadā iepirkts par 12 % mazāk elektroenerģijas nekā pērn. Samazinājumu galvenokārt ietekmējis tas, ka 2017. gadā otrajā pusgadā un 2018. gadā atbalsta periods beidzās 27 koģenerācijas stacijām, kā arī laikapstākļi bija mazāk labvēlīgi vēja un hidroelektrostaciju darbībai.

Ražotājiem sniegtais atbalsts jeb izmaksas virs tirgus cenas 2018. gadā samazinājās par 73,1 miljonu EUR, kas galvenokārt ir saistīts ar AS "Latvenergo" TEC jaudas maksas samazinājumu par 75 % no 2018. gada 1. janvāra. Lielāko atbalstu 2018. gadā OI ietvaros uz vienu saražoto kilovatstundu ir saņēmušas biogāzes stacijas (12,5 centi/kWh) un mazās hidroelektrostacijas (10,4 centi/kWh). 2018. gadā pēc atbalsta maksājumu intensitātes samazināšanas atbalsta maksājums AS "Latvenergo" TEC ir samazinājies līdz 0,9 centiem/kWh (2017. gadā – 5,9 centi/kWh).

OI ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms

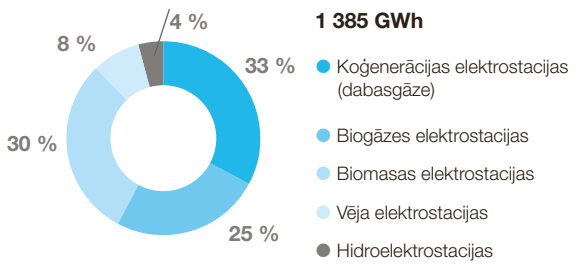

Ņemot vērā gan AS "Latvenergo" TEC jaudas maksas samazinājumu, gan 2018. gadā saņemto valsts dotāciju, kopš 2018. gada 1. janvāra kopējā OIK vērtība vidēji ir samazināta līdz 2,268 centiem/kWh, un tā ir par 15 % zemāka nekā 2017. gada beigās (2,679 centi/kWh). 2018. gadā AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" saņēmis valsts dotāciju 92,7 miljonu EUR apmērā, kas kompensē publiskā tirgotāja faktisko OI izmaksu pārsniegumu pār OIK ieņēmumiem no elektroenerģijas galapatērētājiem

2018. gadā faktiskās OI izmaksas ieņēmumus no galalietotāju maksājumiem pārsniedza par 2,8 miljoniem EUR.

Vairāk informācijas par OI var atrast AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" mājaslapā.

Obligātā iepirkuma galvenie rādītāji

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Staciju skaits	skaits	386	400	402	408	374
Uzstādītā jauda	MW	1 354	1 364	1 379	1 394	1 360
OI ietvaros iepirktā elektroenerģija	GWh	1 284	1 427	1 503	1 567	1 385
OI izmaksas virs tirgus cenas (pēc SEN)	milj. EUR	215,3	224,3	207,9	235,3	162,2
OIK samazinājums: valsts atbalsts energoietilpīgiem uzņēmumiem	milj. EUR				3,0	4,8

OI izmaksas

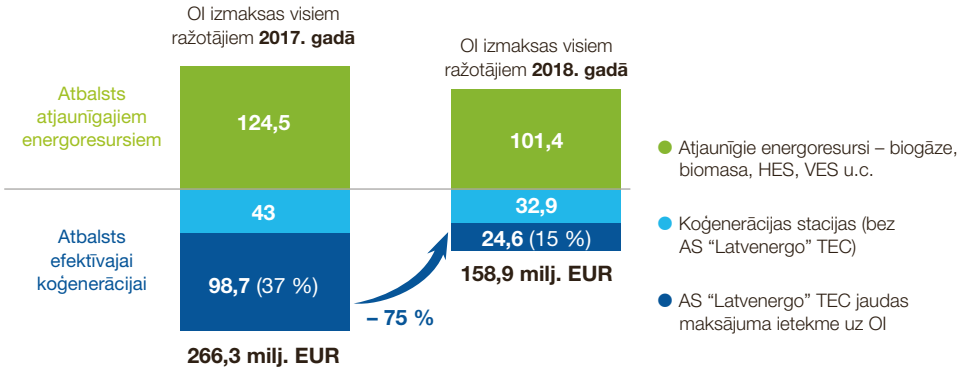

GRI EU3, EU4

SADALE

Elektroenerģijas sadales segments ir pēc aktīviem lielākais un pēc apgrozījuma – otrs lielākais *Latvenergo* koncerna darbības segments, kas nodrošina elektroenerģijas plūsmu no elektroenerģijas pārvades tīkla un no sadales elektrotīkliem pieslēgtajiem elektroenerģijas ražotājiem līdz elektroenerģijas patērētājiem.

Koncerna meitassabiedrība AS "Sadales tīkls" ir lielākais sadales sistēmas operators Latvijā, kas sniedz elektroenerģijas sadales pakalpojumu vairāk nekā 811 tūkstošiem klientu. Sadales sistēmas operators nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi elektrotīkliem, un tas ir viens no priekšnoteikumiem konkurences nodrošināšanai Latvijas elektroenerģijas tirgū.

Gadu no gada tiek samazināts zemsprieguma elektrolīniju garums, tā veidojot efektīvāku elektrotīkla struktūru un uzlabojot elektroapgādes kvalitāti un drošumu. Ik gadu pieaug kabeļu līniju īpatsvars – pēdējo piecu gadu laikā tas pieaudzis no 30 % līdz 36 % no kopējā elektrolīniju garuma. Šie pasākumi samazina gan dabas apstākļu negatīvo ietekmi uz elektrotīkliem, gan bojājumu skaitu elektrolīnijās. Bojājumu rezultātā klientiem nenodotās elektroenerģijas apjoms pēdējo piecu gadu laikā samazinājies par 29 % – no 1 509 MWh 2014. gadā līdz 1 077 MWh 2018. gadā.

Kaut gan 2018. gadā par 2 % pieaudzis sadalītās elektroenerģijas apjoms, elektroenerģijas zudumi sadales sistēmā samazināti par 3 %. Zudumu īpatsvars ir tikai 4,4 %, kas ir vēsturiski zemākais rādītājs. Pēdējo piecu gadu laikā sadales zudumi ir samazināti par 19 GWh jeb 5 %.

Sadales sistēmas pakalpojumu tarifus apstiprina SPRK. 2016. gadā ieviestie līdzsvarotie tarifi dod iespēju klientiem izvērtēt esošās pieslēguma jaudas un veicina elektrotīkla izmantošanas efektivitāti. Kopš līdzsvaroto tarifu ieviešanas lietotāju pieprasītā jauda samazinājusies par 11 %.

Sadales tīkls

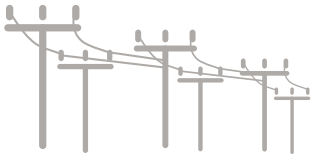

93 175 km
kopējais sadales elektrolīniju garums

30 316
transformatori

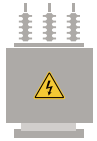

27 409
transformatoru apakšstacijas

5 930 MVA
kopējā uzstādītā jauda

Sadales tīklā saņemtā elektroenerģija

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
No pārvades tīkla	GWh	5 470	5 236	5 304	5 225	5 520
No mazajiem ražotājiem	GWh	1 297	1 448	1 495	1 575	1 407
KOPĀ	**GWh**	**6 767**	**6 684**	**6 799**	**6 800**	**6 927**

Sadalītā elektroenerģija un zudumi

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Sadalītā elektroenerģija	GWh	6 421	6 263*	6 465	6 463	6 600
Elektroenerģijas sadales zudumi, tehnoloģiskais un saimnieciskais patēriņš	GWh	346	328**	334	337	327
KOPĀ	**GWh**	**6 767**	**6 591**	**6 799**	**6 800**	**6 927**
Elektroenerģijas zudumi	%	4,8	4,6	4,6	4,6	4,4

* neietver 123 GWh, kas atbilst 2015. gada sākumā saņemtā regulētā tarifa elektroenerģijas ieņēmumiem, kas atzīti 2014. gada rezultātos
** zudumu apjoms palielināts par 30 GWh, kas saistīts ar pārrēķinu par klientu faktiski patērēto un faktiski atmaksāto patērēto elektroenerģiju

Sadales elektrolīniju garumi 2018. gadā

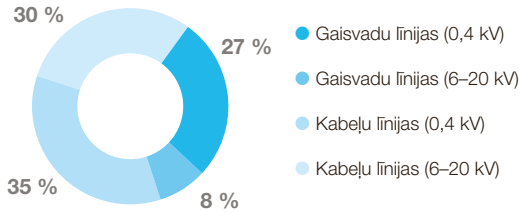

Investīcijas un uzturēšana

Atbilstoši AS "Sadales tīkls" attīstības plānam sadales elektrotīklu uzturēšanā un attīstībā katru gadu tiek veiktas apjomīgas investīcijas. To mērķis ir sekmēt kvalitatīvu un drošu elektroapgādi, mazināt elektroenerģijas piegādes pārtraukumu biežumu un ilgumu un nodrošināt efektīvu elektrotīklu pārvaldību. Atjaunošanas projekti tiek izvērtēti atbilstoši vienotiem objektu atlases kritērijiem un plānošanas vadlīnijām.

Galvenie investīciju virzieni sadales segmentā ir:

- *Kabeļu programma* – gaisvadu elektrolīniju nomaiņa ar kabeļu līnijām (galvenokārt mežainās teritorijās), kas ļauj mazināt laikapstākļu radītus bojājumus elektroapgādes sistēmā;
- *Līniju atjaunošana un rekonstrukcijas darbi transformatoru apakšstacijās;*
- *Automatizācijas programma* – attālināti vadāmu jaudas slēdžu un bojājumu vietas uzrādītāju izbūve un 20 kV tīkla pakāpeniska pieslēgšana automātiskai bojājumu lokalizēšanas sistēmai, kas sekmē ātrāku un efektīvāku bojājumu novēršanu;
- *Viedo elektroenerģijas skaitītāju ieviešana* – uzlabo klientu informētību par elektroenerģijas patēriņu, veicina energoefektivitāti un izmaksu samazinājumu gan sadales sistēmas operatoram, gan arī klientiem un elektroenerģijas tirgotājiem. Līdz 2018. gada beigām ir uzstādīti vairāk nekā 544 tūkstoši attālināti nolasāmo skaitītāju, kas veido 49 % no visa skaitītāju parka un uzskaita 83 % no visas klientu patērētās elektroenerģijas.

Investīcijas

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Investīcijas	milj. EUR	103,2	102,0	106,4	107,7	114,3

Rekonstrukcijas un izbūves darbi

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Izbūvētas gaisvadu līnijas (0,4 kV)	km	19	37	22	18	39
Izbūvētas kabeļu līnijas (0,4 kV)	km	1 089	934	651	781	858
Zemsprieguma elektrolīnijas KOPĀ	**km**	**1 107**	**972**	**673**	**799**	**897**
Izbūvētas gaisvadu līnijas (6 – 20 kV)	km	300	556	628	522	692
Izbūvētas kabeļu līnijas (6 – 20 KV)	km	104	189	140	115	108
Izbūvētas kabeļu līnijas (6 – 20 KV) (kabeļu programma)	km	207	210	208	211	187
Vidsprieguma elektrolīnijas KOPĀ	**km**	**611**	**955**	**976**	**848**	**987**
Rekonstruētas transformatoru apakšstacijas	skaits	649	877	773	726	816
Izbūvēti pieslēgumi	skaits	8 510	7 588	9 353	8 907	9 445

Efektivitātes programma

Latvenergo koncerna sadales segmenta darbības efektivitātes uzlabošana ir būtisks nosacījums tā līdzsvarotas attīstības īstenošanai un darbības izmaksu samazināšanai. 2018. gadā turpināta iepriekšējos gados uzsākto efektivitātes projektu īstenošana:

- tīkla pārvaldības, klientu apkalpošanas, dispečervadības un atbalsta procesu pilnveide;
- vadības un atbalsta procesu pārskatīšana un darbībai nepieciešamo resursu optimizācija;
- līdz 2022. gadam visiem AS "Sadales tīkls" klientiem plānots ieviest viedos elektroenerģijas skaitītājus, tā samazinot skaitītāju apkalpošanas un uzturēšanas izmaksas.

Kopš efektivitātes programmas uzsākšanas 2017. gadā līdz pārskata gada beigām darba vietu skaits samazināts par aptuveni 19 % jeb 480 vietām un transportlīdzekļu skaits – par 17 % jeb 157 vienībām. Likvidētas arī 29 no 70 tehniskajām bāzēm. Efektivitātes programmas ietvaros ir plānots samazināt AS "Sadales tīkls" strādājošo skaitu par aptuveni 800.

2018. gada augustā Valsts kontroles padome apstiprināja revīzijas ziņojumu *Akciju sabiedrībAS "Sadales tīkls" sadales sistēmas pakalpojumu tarifos iekļauto izmaksu ekonomiskums.* Tajā Valsts kontrole bija iekļāvusi deviņus ieteikumus AS "Sadales tīkls" darbības uzlabošanai. Šobrīd visi ieteikumi ir izpildīti un darbības uzlabojumi ieviesti.

GRI EU4

PĀRVADES AKTĪVU NOMA

Segmenta darbību nodrošina AS "Latvijas elektriskie tīkli", kas ir pārvades sistēmas aktīvu (330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu) īpašnieks un iznomā aktīvus pārvades sistēmas operatoram AS "Augstsprieguma tīkls". Pārvades aktīvu vērtība 2018. gada beigās pārsniedz 550 miljonus EUR. Pārvades aktīvu noma ir regulēts darbības segments, un to nomas ieņēmumus aprēķina atbilstoši SPRK apstiprinātai metodikai.

2018. gadā pārvades sistēmas attīstībā investēti 87,1 miljoni EUR. Nozīmīgākie pārvades tīkla investīciju projekti ir *Kurzemes loks* un trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju. Investīcijas pārvades aktīvos tiek veiktas atbilstoši AS "Augstsprieguma tīkls" attīstības plānam, ko apstiprinājusi SPRK. Kapitālieguldījumu projektus pārvades sistēmas aktīvos organizē AS "Augstsprieguma tīkls".

Projekts *Kurzemes loks*

2009. gadā uzsāktais projekts ievērojami paaugstina energoapgādes drošumu gan Kurzemē, gan Latvijā kopumā. Tas ļauj efektīvāk izmantot Lietuvas–Zviedrijas jūras kabeļa *NordBalt* darbību, vēl vairāk integrējot Baltijas valstis Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgū.

Projekts tiek īstenots trīs posmos, un kopējais 330 kV pārvades loka garums plānots ap 330 km. *Kurzemes loka* pirmais posms *Rīgas loks* izbūvēts 2012. gadā, un otrais posms *Grobiņa–Ventspils* ekspluatācijā nodots 2014. gadā. Noslēdzošajā trešajā posmā *Ventspils–Tume–Rīga* pārskata gadā vairākos posmos izbūvētas 330 kV līnijas un pārbūvētas 110 kV līnijas. Līdz 2018. gada beigām trešajā posmā kopumā pacelti 550 balsti (77 % no plānotā apjoma), izvilkti vadi 155 km garumā (62 % no plānotā apjoma) un atjaunotas 110 kV apakšstacijas *Priedaine, Valdemārpils, Kandava* un *Dundaga.* Turpinās apakšstaciju *Imanta* un *Tume* izbūve.

Kurzemes loku plānots pabeigt 2019. gadā. Kopējās projekta izmaksas ir plānotas nepilnu 230 miljonu EUR apmērā. Pirmā un otrā posma izbūve izmaksājusi 95 miljonus EUR, savukārt trešā posma īstenošanā līdz 2018. gada beigām ieguldīti 104,4 miljoni EUR. Ar EK Inovācijas un tīklu izpildaģentūru ir noslēgts līgums par noslēdzošā posma līdzfinansējumu 45 % apmērā. Papildus pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls" projekta finansēšanai plāno novirzīt pārslodzes maksas ieņēmumus 11,5 miljonu EUR apmērā.

Elektropārvades līniju garumi

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
330 kV	km	1 381	1 360	1 346	1 346	1 346
110 kV	km	3 891	3 891	3 891	3 894	3 897
KOPĀ	**km**	**5 273**	**5 251**	**5 237**	**5 240**	**5 243**

Apakšstaciju un transformatoru skaits un uzstādītās jaudas

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Apakšstacijas (330 kV)	skaits	16	16	16	16	16
Autotransformatori (330 kV)	skaits	25	25	25	25	26
Autotransformatoru uzstādītā jauda (330 kV)	MVA	3 825	3 825	3 825	3 825	3 950
Transformatoru apakšstacijas (110 kV)	skaits	121	121	121	123	123
Transformatori (110 kV)	skaits	246	246	245	248	248
Transformatoru uzstādītā jauda (110 kV un 10 kV papildsprieguma transformatori)	MVA	5 075	5 102	5 125	5 196	5 215

Investīcijas pārvades aktīvos

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Kurzemes loks	milj. EUR	11	0	4,5	34,7	1 346
Pārējie	milj. EUR	20	17	21,0	28,4	3 897
KOPĀ	**milj. EUR**	**31,8**	**17,5**	**25,5**	**63,1**	**5 243**

Pārvades tīkls

5 243 km
kopējais elektropārvades līniju garums

16 330 kV
apakšstacijas ar kopējo autotransformatoru jaudu
3 950 MVA

123 110 kV
apakšstacijas ar kopējo transformatoru jaudu
5 215 MVA

Trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju

Projekts ir būtisks visam Baltijas reģionam. Tas palielinās pieejamās caurlaides spējas starp Latvijas un Igaunijas energosistēmām un samazinās cenu atšķirību starp Igaunijas un Latvijas/Lietuvas tirdzniecības apgabaliem.

Starpsavienojuma līnijas garums Latvijas pusē ir ap 190 km, ko plānots izbūvēt līdz 2020. gada beigām. Kopējās projekta izmaksas Latvijas pusē plānotas nepilnu 100 miljonu EUR apmērā. Ar EK Inovācijas un tīklu izpildaģentūru noslēgts līgums par līdzfinansējumu 65 % apmērā. Papildus pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls" projekta finansēšanai plāno novirzīt pārslodzes maksas ieņēmumus 31 miljona EUR apmērā. 2018. gadā ir uzsākta būvprojekta izstrāde un atsevišķiem līnijas posmiem veikta būvprojekta ekspertīze. Notiek jaunās 330 kV elektrolīnijas trases monitorings un atmežošanas darbi. Projekta īstenošanā 2018. gadā ieguldīti 5,3 miljoni EUR.

Elektropārvades līnija *TEC-2–Rīgas HES*

Projekts uzsākts 2017. gadā, lai stiprinātu Latvijas iekšējo tīklu un nodrošinātu pilnu Latvijas–Igaunijas trešā starpsavienojuma funkcionalitāti ne tikai normālos, bet arī avārijas un remontu režīmos. 2018. gadā ir uzsākta būvprojektu izstrāde.

Plānots, ka projekts izmaksās aptuveni 20 miljonus EUR, un ar EK Inovācijas un tīklu izpildaģentūru ir noslēgts līgums par 50 % līdzfinansējumu. Papildus pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls" projekta finansēšanai plāno novirzīt pārslodzes maksas ieņēmumus 9,9 miljonu EUR apmērā. Pārvades līnijas pārbūvi plānots pabeigt līdz 2020. gada beigām. Projekta īstenošanā līdz 2018. gada beigām ieguldīti 0,2 miljoni EUR.

Citi projekti

Lai uzlabotu elektroenerģijas piegādes stabilitāti un nodrošinātu pieprasīto jaudu, 2018. gadā veikta sadaļņu pārbūve vairākās apakšstacijās. Ir izbūvēta 110 kV apakšstacija *Stīpnieki,* un turpinās būvdarbi apakšstacijā *Skrunda.* Notiek arī atsevišķu 330 kV un 110 kV elektropārvades līniju atjaunošana.

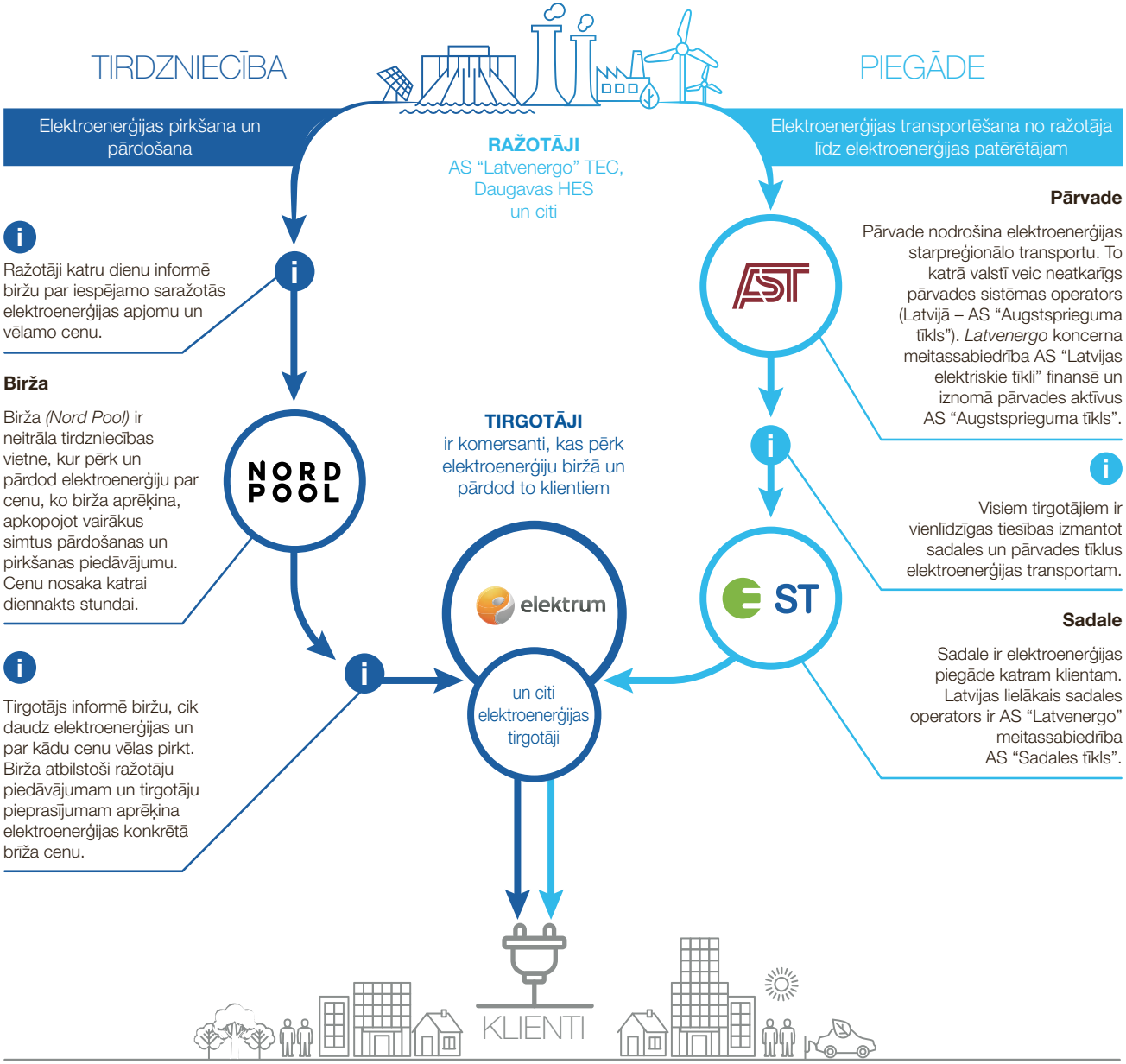

DARBĪBAS INDIKATORI

GRI 102-46, 102-47, 102-49

BŪTISKĀKO ILGTSPĒJAS ASPEKTU NOTEIKŠANA

Latvenergo koncerna ilgtspējas pārskata saturs veidots, ņemot vērā koncernam un tā ieinteresētajām pusēm būtiskus ekonomiskos, vides un sociālos aspektus. Būtiskie aspekti noteikti atbilstoši *GRI* vadlīnijām un *Latvenergo* koncerna izstrādātajai būtiskuma izvērtēšanas metodoloģijai. Būtisko aspektu un atklājamo indikatoru noteikšana iedalāma četros posmos.

1. posms

Attiecināmo ilgtspējas aspektu identificēšana.
Prioritāro ieinteresēto pušu identificēšana.

2. posms

Būtisko ilgtspējas aspektu noskaidrošana.

3. posms

Būtiskāko ilgtspējas aspektu apvienošana matricā un tās izvērtēšana. Atklājamo indikatoru izvēle.

4. posms

Ilgtspējas aspektu un indikatoru pārskatīšana.

1. posms

Potenciāli būtisko aspektu sarakstā sākotnēji tiek iekļauti uz koncerna darbību attiecināmi aspekti, kas varētu būt aktuāli gan koncernam, gan tā ieinteresētajām pusēm. Saraksta izstrādei izmantoti šādi informācijas avoti:

- *GRI* vadlīnijas un *GRI* Elektroenerģētikas sektora papildinājumi *(Electric Utilities Sector Disclosures);*
- līdzīgu enerģētikas sektora uzņēmumu atklātā informācija;
- *Latvenergo* koncerna stratēģija un politikas;
- ieinteresēto pušu viedoklis;
- koncerna komunikācijas izpēte;
- iepriekšējos ilgtspējas pārskatos sniegtā informācija u.c.

2018. gadā šajā posmā tika identificēti 23 uz *Latvenergo* koncernu attiecināmi aspekti. *Latvenergo* koncerna prioritārās ieinteresētās puses noteiktas koncerna vadītāju aptaujā, un tās izvērtējuši attiecīgo jomu vadītāji.

2. posms

Lai noskaidrotu būtiskākos ilgtspējas aspektus, 2018. gadā koncerns rīkoja ieinteresēto pušu semināru. Tajā piedalījās koncerna vadība un aptuveni 50 dalībnieku, kas pārstāvēja visas *Latvenergo* koncerna prioritārās ieinteresētās puses. Seminārā gan ieinteresētās puses, gan koncerna vadība izvērtēja identificēto aspektu būtiskumu skalā no 1 līdz 7 (no *nav būtiskas ietekmes uz koncerna ilgtspēju* līdz *ļoti būtiska ietekme uz koncerna ilgtspēju*). Papildus tam dalībnieki darba grupās pārrunāja idejas un ierosinājumus, kā koncerns varētu nodrošināt ilgtspēju attiecīgajai grupai būtiskākajos aspektos. Darba grupu diskusiju rezultāti tika izklāstīti paneļa diskusijā.

Iepriekšējais ieinteresēto pušu seminārs tika organizēts 2015. gadā.

3. posms

Šajā posmā tika apkopoti ieinteresēto pušu un *Latvenergo* koncerna vadības balsojuma rezultāti un atjaunota ilgtspējas aspektu būtiskuma matrica. Matricu izvērtējusi un apstiprinājusi koncerna augstākā vadība.

Būtiskuma matricā iekļauti 23 identificētie uz *Latvenergo* koncernu attiecināmie ilgtspējas aspekti. Matricas vertikālā ass parāda aspektu būtiskumu koncerna ieinteresētajām pusēm, savukārt horizontālā ass – to būtiskumu koncerna skatījumā. Matrica ir sadalīta trīs daļās – būtiskākie, vidēji būtiskie un mazāk būtiskie aspekti. Par ļoti būtiskiem atzīti 6 aspekti, par vidēji būtiskiem – 10 aspekti, par mazāk būtiskiem – 7 aspekti. Gan koncerna, gan ieinteresēto pušu skatījumā kopumā būtiskākie joprojām ir ekonomiskie aspekti. Sociālo aspektu grupā par būtiskāko atzīta klientu apmierinātība, savukārt vides aspektu grupā – atbilstība vides aizsardzības prasībām.

Ilgtspējas pārskatā iekļauti būtiskie un vidēji būtiskie aspekti. Izmantojot *GRI* vadlīnijas, noteikti aspektiem atbilstoši indikatori. Kopumā pārskatā ir atklāta informācija par 16 koncerna ilgtspējai būtiskiem aspektiem un 31 aspektiem atbilstošu indikatoru (skatīt *GRI* indikatoru tabulu).

4. posms

Pārskata sagatavošana ietver ikgadēju ieinteresēto pušu viedokļa, identificēto aspektu un atklāto indikatoru atkārtotu izvērtēšanu. To veic attiecīgo jomu atbildīgie, ņemot vērā izmaiņas darbības vidē, koncerna darbībā, kā arī saņemto atgriezenisko informāciju no ieinteresētajām pusēm.

Būtiskuma matrica

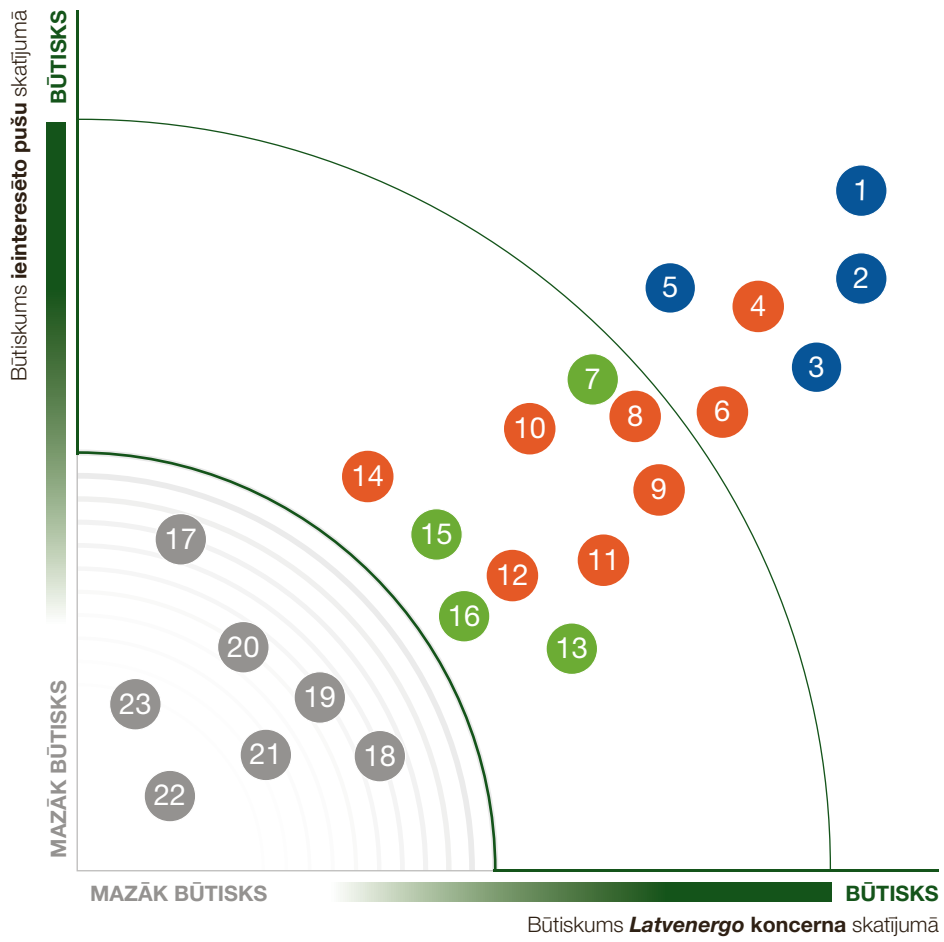

Ekonomiskie aspekti

- 1 Enerģijas ražotņu efektivitāte
- 2 Ieguldījums valsts ekonomikā
- 3 Sadales pakalpojumu efektivitāte un pieejamība
- 5 Vispārēja atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence

Sociālie aspekti

- 4 Klientu apmierinātība
- 6 Ārkārtas situāciju pārvaldības plāni
- 8 Arodveselība un darba drošība
- 9 Sadales pakalpojumu drošība
- 10 Iesaiste nozares politikas veidošanā
- 11 Darbinieku iesaiste un attīstība
- 12 Personas datu drošība
- 14 Informācijas pieejamība
- 17 Darba un personīgās dzīves līdzsvars
- 18 Ieguldījums dažādās sabiedrības grupās
- 19 Ietekme uz vietējo sabiedrību
- 21 Cilvēktiesības un dažādība darba vietā
- 23 Brīvība iesaistīties darbinieku apvienībās

Vides aspekti

- 7 Atbilstība vides aizsardzības prasībām
- 13 Gaisa piesārņojums
- 15 Resursu un enerģijas patēriņš
- 16 Atjaunīgā enerģija
- 20 Atkritumi un notekūdeņi
- 22 Bioloģiskā daudzveidība

EKONOMISKIE ASPEKTI

Ekonomiskā atbildība

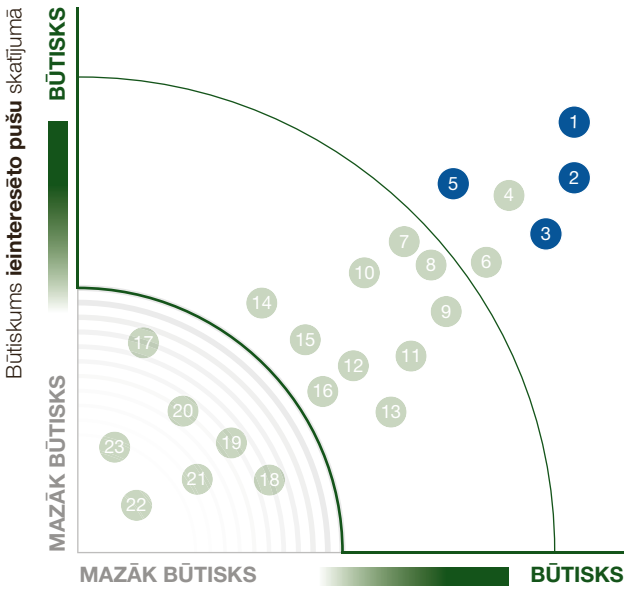

Būtiskums ***Latvenergo* koncerna** skatījumā

1. Enerģijas ražotņu efektivitāte
2. Ieguldījums valsts ekonomikā
3. Sadales pakalpojumu efektivitāte un pieejamība
5. Vispārēja atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence

VADĪBAS PIEEJA

Enerģijas nodrošināšana tautsaimniecībai, *Latvenergo* koncerna samaksātie nodokļi, dividendes un tā īstenotie iepirkumi un investīcijas ir neatsverams ieguldījums valsts ekonomikā. Koncerna darbība ir vērsta uz efektīvu resursu izmantošanu un pārdomātām ilgtermiņa investīcijām enerģijas ražošanā un tīklu infrastruktūrā, tā uzlabojot ražotņu efektivitāti un sadales pakalpojuma kvalitāti. Savā darbībā koncerns nodrošina atbilstību tiesību aktiem, ievēro augstus ētikas standartus un aicina arī līgumpartnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus.

ENERĢIJAS RAŽOTŅU EFEKTIVITĀTE

Latvenergo koncerna lielākās ražotnes – Daugavas HES un AS "Latvenergo" TEC – darbojas brīvas konkurences apstākļos un visu saražoto elektroenerģiju pārdod *Nord Pool* elektroenerģijas biržā. Enerģijas ražotņu darbības efektivitāte ir būtiska, lai saglabātu staciju konkurētspēju mainīgos tirgus apstākļos.

2018. gadā Daugavas HES turpinājusies hidroagregātu rekonstrukcija, kas ļauj palielināt hidroturbīnu lietderības koeficientu un tādējādi arī ikgadējo elektroenerģijas izstrādi. Līdz 2022. gadam koncerns plāno veikt pakāpenisku vēl nerekonstruēto hidroagregātu atjaunošanu.

AS "Latvenergo" TEC darbības režīmus elastīgi pielāgo mainīgajiem elektroenerģijas tirgus apstākļiem un pamatā strādā augsti efektīvā koģenerācijas režīmā. 2018. gadā uzsākta siltuma akumulācijas sistēmas izveide TEC-2. Siltuma akumulators ļaus uzkrāt koģenerācijas režīmā saražoto siltumenerģiju un tādējādi vēl vairāk paaugstināt TEC darbības elastību.

Nelabvēlīgos tirgus apstākļos AS "Latvenergo" TEC tiek darbinātas mazākā apjomā, izmantojot iespēju iepirkt lētāku elektroenerģiju Ziemeļvalstīs. Savukārt Daugavas HES izstrāde tiek plānota, ņemot vērā Daugavas ūdens pieteci un iespēju uzkrāt ūdeni un izstrādāt elektroenerģiju laikā, kad pieprasījums un cena biržā ir augstāka. Optimāli kombinējot TEC un Daugavas HES izstrādi ar importa iespējām no citiem *Nord Pool* tirdzniecības apgabaliem, lietotāji Baltijā iegūst gan elektroenerģijas cenas tuvināšanos Ziemeļvalstu līmenim, gan tās stabilitāti ilgtermiņā.

Elektroenerģijas un siltuma enerģijas ražošanas jomā ir ieviesta un tiek uzturēta sertificēta integrētā vadības sistēma atbilstoši ISO 9001, ISO 14001 un OHSAS 18001 prasībām, kā arī energopārvaldības sistēma atbilstoši ISO 50001 prasībām.

IEGULDĪJUMS VALSTS EKONOMIKĀ

Enerģija ir viens no svarīgākajiem elementiem sabiedrības attīstībā, un enerģētikas nozare sniedz tiešu ieguldījumu globālās ekonomikas izaugsmē. *Latvenergo* koncerns vairo kopējo sabiedrības labklājību gan tiešā, gan netiešā veidā – tas sniedz ilgtspējīgus un ekonomiski pamatotus pakalpojumus enerģētikas sektorā un stiprina tautsaimniecību valsts budžetā samaksāto nodokļu, dividenžu, radīto darba vietu, apjomīgu investīciju un iepirkumu veidā.

Latvenergo darbojas visos enerģijas tirdzniecības segmentos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, tāpēc tam ir būtiska ietekme uz ekonomikas izaugsmi visā Baltijas reģionā. 2018. gadā koncerns ir veicis investīcijas 220,6 miljonu EUR apmērā, savukārt pēdējo piecu gadu laikā veiktās investīcijas pārsniedz 1 miljardu EUR. Ņemot vērā enerģētikas nozares globālās attīstības tendences, būtisks līdzekļu apjoms tiek ieguldīts apkārtējo vidi saudzējošos ražošanas un tīklu attīstības projektos. Pēdējo piecu gadu apjomīgākie investīciju projekti ir Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma un energoinfrastruktūras projekts *Kurzemes loks* (skatīt pielikumu "Pārskats par *zaļajām* obligācijām").

Latvenergo koncerns ir viens no lielākajiem nodokļu maksātajiem Latvijā. 2018. gadā Latvijas valsts budžetā iemaksāts 331,1 miljons EUR, no tiem dividendēs par valsts kapitāla izmantošanu – 156,4 miljoni EUR. Savukārt Lietuvā un Igaunijā iemaksātais nodokļu apjoms ir attiecīgi 13,8 un 6,6 miljoni EUR. *Latvenergo* koncerns ir arī viens no lielākajiem darba devējiem Latvijā – 2018. gada beigās koncernā strādā 3 508 darbinieki. Koncerns darbiniekiem nodrošina konkurētspējīgu atalgojumu, iemaksas pensiju fondā, apmācības profesionālo prasmju pilnveidei.

Koncerna aktīvu vērtība pārskata gada beigās ir gandrīz 3,8 miljardi EUR, bet pašu kapitāls – 2,3 miljardi EUR. Detalizēta informācija par koncerna darbības rezultātiem pieejama *Latvenergo* konsolidētajā gada pārskatā.

SADALES PAKALPOJUMA EFEKTIVITĀTE UN PIEEJAMĪBA

AS "Sadales tīkls" veido ilgtspējīgu elektrotīklu, pievēršot uzmanību elektrotīkla drošumam katrā objektā individuāli un elektrotīklā kopumā, kā arī piegādāto iekārtu, materiālu un veikto darbu kvalitātei. Elektrotīkla pārbūvē tiek izmantoti efektīvi un ilgtermiņā ekonomiski pamatoti tehniskie risinājumi.

Galvenie elektroenerģijas piegādes kvalitāti raksturojošie rādītāji ir sistēmas vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI) un ilgums minūtēs (SAIDI). Abus rādītājus aprēķina kā vidējo rādītāju vienam klientam gada laikā. Salīdzinot ar 2017. gadu, SAIFI ir samazināts par 11 %, savukārt SAIDI – par 13 %. AS "Sadales tīkls" regulāri veic šo rādītāju detalizētu analīzi un īsteno pasākumus, lai tos uzlabotu. Būtiskākie pārskata gadā īstenotie pasākumi:

- atjaunoti gandrīz 1 900 km elektrolīniju, tajā skaitā ap 190 km gaisvadu elektrolīniju pārbūvētas par kabeļu līnijām, un rekonstruētas vai izbūvētas vairāk nekā 800 transformatoru apakšstacijas;
- veikta elektrolīniju trašu tīrīšana aptuveni 4 600 km garumā;
- izbūvēti 142 attālināti vadāmi jaudas slēdži, nodalot elektrolīnijas blīvi apdzīvotās vietās un mežainās lauku teritorijās;
- ierobežots plānoto atslēgumu laiks līdz 5 stundām ziemas periodā un 6 stundām pārējā laikā;
- tiek ieviesta automātiskas bojājumu lokalizācijas sistēma un elektrotīkla remontu un izbūves darbu metode bez sprieguma atslēgšanas klientam.

Savukārt, lai sadales tīklā mazinātu elektroenerģijas zudumus, tiek veikta transformatoru nomaiņa pret energoefektīvākām iekārtām, tiek pilnveidots elektroenerģijas patēriņa monitorings un izmantotas viedo skaitītāju tehniskās iespējas.

Rūpējoties par sniegto pakalpojumu kvalitāti, AS "Sadales tīkls" pastāvīgi pilnveido ar klientu apkalpošanu saistītos procesus. Ja tiek konstatēta noteiktajām kvalitātes prasībām neatbilstoša elektroenerģijas piegādes pakalpojumu sniegšana, klientam kompensē radušos zaudējumus.

Vairāk informācijas sadaļā "Sadale".

VISPĀRĒJA ATBILSTĪBA NORMATĪVO AKTU PRASĪBĀM UN GODĪGA KONKURENCE

Ētika un atbilstība normatīvo aktu prasībām ir viens no *Latvenergo* korporatīvās pārvaldības stūrakmeņiem. Koncerna Ētikas kodeksā ir noteiktas korporatīvās vērtības un profesionālās rīcības principi, lai nodrošinātu to, ka darbinieki godprātīgi veic savus pienākumus, ir objektīvi, savā darbībā nepieļauj krāpšanu, korupciju, nelikumīgu vai negodprātīgu rīcību. Koncerns aicina arī līgumpartnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus.

Koncernā ir ieviesta arī Krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanas politika. Tā nosaka šī riska pārvaldīšanas pamatprincipus, galvenos uzdevumus un pienākumus visu līmeņu vadītājiem un darbiniekiem. Līdz ar politiku koncerns īsteno virkni pasākumu, lai mazinātu krāpšanas un korupcijas risku iespējamību:

- katru gadu tiek veikts šo risku novērtējums, korektīvo darbību plānošana un reizi ceturksnī – risku mazināšanas pasākumu ieviešanas kontrole;
- darbinieki, kuri, pildot amata pienākumus, piedalās lēmumu pieņemšanā, reizi gadā iesniedz interešu konflikta deklarāciju. Jaunajiem darbiniekiem, uzsākot darba attiecības un parakstot apliecinājumu, ir jāpauž sapratne un gatavība savā darbībā nepieļaut interešu konflikta situācijas;
- regulāri tiek rīkotas darbinieku apmācības par labo kontroles praksi krāpšanas un korupcijas risku novēršanai un mazināšanai.

Lai nodrošinātu koncerna darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un mazinātu neatbilstības risku iestāšanās varbūtību, tiek atvēlēti gan finanšu, gan cilvēkresursi. Koncerns regulāri seko līdzi tiesību aktu izmaiņām, piedalās publiskajās apspriedēs un sadarbojas ar atbildīgajām institūcijām. Tāpat koncernā tiek izstrādāti un uzturēti iekšējie normatīvie dokumenti darbības atbilstības nodrošināšanai.

Latvenergo koncerns ir viens no nozīmīgākajiem dalībniekiem Latvijas elektroenerģijas tirgū, tāpēc īpašu uzmanību pievērš vienlīdzīgas konkurences principiem. Lai mazinātu konkurences risku iestāšanās varbūtību, koncernā ir izstrādāta Konkurences tiesību rokasgrāmata un regulāri notiek izglītojoši semināri darbiniekiem, kuru rīcība var ietekmēt riska iestāšanos.

DARBĪBAS INDIKATORI

GRI 201-1

RADĪTĀ UN SADALĪTĀ TIEŠĀ EKONOMISKĀ VĒRTĪBA

2018. gadā *Latvenergo* koncerna radītā ekonomiskā vērtība ir samazinājusies par 10 % un atbilst 3 % no Latvijas IKP. Samazinājumu galvenokārt ietekmēja par 75 % mazāki AS "Latvenergo" TEC elektriskās jaudas ieņēmumi. 2017. gadā AS "Latvenergo" nolēma atteikties no 75 % turpmāko jaudas maksājumu TEC, pretī saņemot vienreizēju kompensāciju. Šis lēmums veicināja OIK samazinājumu, un 2018. gadā TEC ietekme obligātā iepirkuma un jaudas maksājumā ir sarukusi par 74,2 miljoniem EUR (no 37 % līdz 15 %).

Sadalītā ekonomiskā vērtība 2018. gadā sasniedz 84 % no radītās ekonomiskās vērtības. Divas trešdaļas no sadalītās vērtības veido elektroenerģijas iegādes, elektroenerģijas pakalpojumu, energoresursu un citas ar saimniecisko darbību saistītas izmaksas. Sadalītās ekonomiskās vērtības pieaugumu par 19 % ietekmēja augstākas elektroenerģijas, dabasgāzes un CO_2 emisijas kvotu cenas.

Koncerna radītā pievienotā vērtība 2018. gadā tika sadalīta starp šādām ieinteresētajām pusēm:

- biznesa partneri – atlīdzība par piegādātajiem resursiem un pakalpojumiem koncerna darbības nodrošināšanai;
- darbinieki – tiešā un netiešā atlīdzība par darbu;
- valsts institūcijas – samaksātie nodokļi un nodevas, atlīdzība par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes);
- finansētājiem un investoriem – atlīdzība par aizņemtā kapitāla izmantošanu;
- vietējā sabiedrība – ziedojumi un atbalsts.

Latvenergo koncerns ir nozīmīgs dividenžu maksātājs par izmantoto valsts kapitālu Latvijā. 2018. gadā dividendēs par 2017. gadu izmaksāti 156,4 miljoni EUR, un dividenžu izmaksai izmantota arī iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa. Pēdējo piecu gadu laikā valsts budžetā dividendēs ir izmaksāti gandrīz 400 miljoni EUR. AS "Latvenergo" dividendes izmanto arī kā finansējuma avotu valsts budžeta programmai *Elektroenerģijas lietotāju atbalsts,* kas ļauj nodrošināt OIK samazināšanu.

2018. gadā koncerna nesadalītā ekonomiskā vērtība ir 16 % no radītās ekonomiskās vērtības, un tā ir par 60 % mazāka nekā pērn. Šo samazinājumu ietekmēja dividenžu izmaksa par 2017. gadu. 2018. gadā 220,6 miljoni EUR ir novirzīti investīcijām.

Radītā un sadalītā ekonomiskā vērtība

	Mērv.	2017	2018
Radītā ekonomiskā vērtība	**milj. EUR**	**1 076,8**	**972,4**
Ieņēmumi un pārējie ieņēmumi	milj. EUR	1 075,6	971,3
Finanšu ieņēmumi	milj. EUR	1,2	1,2
Sadalītā ekonomiskā vērtība	**milj. EUR**	**686,4**	**814,8**
Izejvielas, materiāli, darbības un citas izmaksas	milj. EUR	390,9	534,0
Darbinieku atlīdzība	milj. EUR	113,3	103,8
Atlīdzība par valsts kapitāla izmantošanu	milj. EUR	90,1	156,4
Atlīdzība par aizņemtā kapitāla izmantošanu	milj. EUR	11,2	8,4
Valsts noteikti maksājumi	milj. EUR	80,3	11,2
Ziedojumi un atbalsts	milj. EUR	0,7	1,0
Nesadalītā ekonomiskā vērtība	**milj. EUR**	**390,4**	**157,7**
Nolietojums un amortizācija	milj. EUR	189,1	192,4
Uzkrājumi un rezerves	**milj. EUR**	**201,3**	**(34,7)**

GRI 201-3

KOPLĪGUMA NOTEIKTĀS PĒCNODARBINĀTĪBAS SAISTĪBAS

Latvenergo koncerns nodrošina iemaksas pensiju fondā un darba attiecību izbeigšanas pabalstu sakarā ar došanos pensijā. Šis atbalsts attiecas uz 97 % no kopējā koncerna darbinieku skaita. Vairāk par Darba koplīgumu sadaļā "Darbinieki un darba vide".

Atbilstoši Darba koplīgumam koncerns veic ikmēneša iemaksas AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" norēķinu kontā par labu darbiniekiem līdz valstī noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai. Iemaksas tiek veiktas 5 % apmērā no pensiju plāna dalībnieka ikmēneša atlīdzības par darbu (kopš 2015. gada darbinieki var daļu no šiem 5 % novirzīt uzkrājošajai apdrošināšanai). Uzkrātā privātā pensija kļūst pieejama pēc 60 gadu vecuma, ja darbinieks joprojām turpina darba attiecības, pēc 55 gadu vecuma, ja darba attiecības ir pārtrauktas, vai arī gadījumos, kad darbinieks kļūst par 1. grupas invalīdu. Ja darbinieks pēc 60 gadu vecuma uzkrāto pensiju sāk izmantot, darba devējs iemaksas pārtrauc. AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" darbību pārrauga Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

Iemaksas pensiju fondā

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Iemaksas	milj. EUR	3,2	2,6	2,3	2,2	2,2

Savukārt pabalsts sakarā ar došanos pensijā attiecas uz darbiniekiem, kuri izbeidz darba attiecības un ir tiesīgi saņemt valsts vecuma vai invaliditātes pensiju. Pabalsta apmērs atkarīgs no *Latvenergo* koncernā nostrādātā laika. Par katru koncernā nostrādāto gadu tiek piešķirts pabalsts vienas nedēļas vidējās izpeļņas apmērā. Pēcnodarbinātības saistību apmērs atklāts gada pārskata 26. pielikumā.

GRI 201-4

VALSTS FINANSIĀLAIS ATBALSTS

2018. gadā *Latvenergo* koncerns nav saņēmis ārvalstu finanšu palīdzību. Iepriekšējos gados ES līdzfinansējums piesaistīts būtiskiem pārvades tīkla investīciju projektiem - *Kurzemes loka* un Latvijas–Igaunijas trešā starpsavienojuma izbūvei. Pārvades projektu īstenošanu no 2015. gada 1. janvāra veic AS "Augstsprieguma tīkls" (vairāk informācijas sadaļā "Pārvades aktīvu noma").

Atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam publiskā tirgotāja funkcijas Latvijā veic koncerna meitassabiedrība AS "Enerģijas publiskais tirgotājs". AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" saņem valsts budžeta mērķdotāciju, kas kopš 2014. gada ļāvusi saglabāt nemainīgu OIK vērtību, bet no 2018. gada nodrošina tās samazināšanos. Kā galvenais finansējuma avots minētajai valsts budžeta programmai tiek izmantoti arī ieņēmumi no AS "Latvenergo" dividendēm. 2018. gadā AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir saņēmusi valsts budžeta mērķdotāciju 92,7 miljonu EUR apmērā.

Saņemtais valsts un ES finansējums

	Līdzfinansējuma avots	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Kurzemes loks	ES	milj. EUR	0	18,0	0,2	0	0
Liepājas ražotnes	ES	milj. EUR	2,2	0	0	0	0
Mērķdotācija OIK ierobežošanai*	valsts	milj. EUR	29,3	20,3	59,2	69,9	92,7
KOPĀ		**milj. EUR**	**31,4**	**38,3**	**59,4**	**69,9**	**92,7**

* no 2017. gada ietver arī atbalstu energoietilpīgiem apstrādes rūpniecības uzņēmumiem

GRI 205-2

KOMUNIKĀCIJA UN APMĀCĪBAS PAR PRETKORUPCIJAS POLITIKĀM UN PROCEDŪRĀM

Pārskata periodā visiem *Latvenergo* koncerna darbiniekiem tika organizētas e-apmācības par Ētikas kodeksa prasībām, par interešu konflikta novēršanu, krāpšanas un korupcijas nepieļaušanu. Līdz

31.12.2018. šo programmu ir apguvuši 99 % jeb 3 299 koncerna darbinieki (izņemot ilgstošā prombūtnē esošus darbiniekus un darbiniekus, ar kuriem pārskata gadā izbeigtas darba attiecības).

Pārskata periodā AS "Latvenergo", AS "Sadales tīkls", AS "Latvijas elektriskie tīkli" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" vadītājiem notika arī klātienes apmācības par darba organizācijas, ētikas, iekšējo kontroļu sistēmas un risku vadības jautājumiem.

GRI 205-3

APSTIPRINĀTI KORUPCIJAS GADĪJUMI UN VEIKTIE PASĀKUMI

Pārskata periodā *Latvenergo* koncernā nav konstatēti korupcijas gadījumi. Atbilstoši risku novērtējuma rezultātiem krāpšanas un korupcijas risks koncernā tiek atbilstoši pārvaldīts.

GRI 206-1

TIESVEDĪBAS PAR KONKURENCES NOTEIKUMIEM NEATBILSTOŠU RĪCĪBU UN MONOPOLDARBĪBĀM

2018. gadā nav konstatēts neviens gadījums un ierosināta vai procesā esoša tiesvedība pret *Latvenergo* koncernu par konkurences ierobežošanu vai dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

GRI 419-1

NEATBILSTĪBA NORMATĪVAJIEM AKTIEM SOCIĀLAJĀ UN EKONOMISKAJĀ JOMĀ

2018. gadā nav piemēroti būtiski sodi vai nefinanšu sankcijas par koncerna darbības neatbilstību normatīvajiem aktiem sociālajā vai ekonomiskajā jomā.

GRI EU11

TERMOELEKTROSTACIJU VIDĒJĀ RAŽOŠANAS EFEKTIVITĀTE

Ražošanas efektivitātes rādītājus aprēķina kā saražotās elektroenerģijas, siltumenerģijas un to saražošanai nepieciešamās enerģijas attiecību. Šos rādītājus ietekmē izvēlētie ražotņu darbības režīmi, ko savukārt pielāgo elektroenerģijas tirgus apstākļiem.

2018. gadā Daugavas HES ražošanas efektivitātes radītājs nav mainījies, bet AS "Latvenergo" TEC šis rādītājs samazinājies par 11 procentpunktiem. 2018. gadā sausie laikapstākļi Eiropā izraisīja strauju elektroenerģijas cenu kāpumu, tāpēc koncerns izmantoja savu diversificēto ražotņu priekšrocības un tirgū pieprasīto elektroenerģijas apjomu saražoja TEC. Aptuveni 40 % no TEC saražotās elektroenerģijas izstrādāti kondensācijas režīmā, kad TEC tiek darbinātas tikai elektroenerģijas ražošanai, līdz ar to vidējie efektivitātes rādītāji samazinājās.

Salīdzinot ar citiem Baltijas enerģijas ražošanas uzņēmumiem, *Latvenergo* koncerna ražotņu efektivitātes rādītāji ir vērtējami kā augsti.

Ražošanas efektivitātes rādītāji

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Daugavas HES	m^3/kWh	18,7	18,8	18,9	18,6	18,6
TEC	%	80 %	79 %	83 %	88 %	77 %
Liepājas ražotnes	%	91 %	90 %	90 %	91 %	90 %

GRI EU12

SADALES ZUDUMI PROCENTUĀLI NO KOPĒJĀ ELEKTROENERĢIJAS APJOMA

Viens no nozīmīgākajiem sadales segmenta efektivitāti raksturojošiem rādītājiem ir elektroenerģijas sadales zudumu procentuālā attiecība pret kopējo tīklā saņemto elektroenerģiju. 2018. gadā *Latvenergo* koncerns sasniedzis vēsturiski zemāko elektroenerģijas zudumu rādītāju – 4,4 %.

Sadales zudumi

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Sadales zudumi	%	4,8	4,6	4,6	4,6	4,4

GRI EU30

VIDĒJIE STACIJU DARBGATAVĪBAS RĀDĪTĀJI

Ražotņu darbgatavības rādītājus aprēķina kā laika periodu, kurā stacija nodrošina tās nominālo jaudu. Pārējais laiks ir paredzēts plānotiem un neplānotiem remontdarbiem.

Daugavas HES darbgatavības rādītājs 2018. gadā nav mainījies. To joprojām ietekmē Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijas programma, kuras ietvaros pārskata gadā notika trīs hidroagregātu atjaunošana. TEC darbgatavības rādītāji, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir augstāki, jo remontdarbu apjoms bijis mazāks.

2018. gadā Daugavas HES strādāja vidēji 1 818 stundas, rezervē bija vidēji 4 224 stundas. Plānoto remontdarbu ilgums vienam hidroagregātam bija vidēji 1 560 stundu gadā. Neplānoti remontdarbi kopā veidoja 13 308 stundas.

TEC strādāja vidēji 2 402 stundas, bija rezervē vidēji 5 791 stundu. Plānoto remontdarbu ilgums vienai iekārtai bija vidēji 529 stundas gadā. Neplānoti remontdarbi kopā veidoja 424 stundas.

Ražotņu darbgatavība

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Daugavas HES	%	93 %	87 %	81 %	76 %	76 %
TEC	%	86 %	82 %	82 %	80 %	88 %

GRI EU26

IEDZĪVOTĀJU, KAM NETIEK PIEGĀDĀTS SADALES SISTĒMAS PAKALPOJUMS, ĪPATSVARS SADALES LICENČU ZONĀ

Elektroenerģijas sadales licencē noteiktā darbības zona aptver 99 % no Latvijas valsts teritorijas. Elektroenerģijas sadales pakalpojums tiek nodrošināts vairāk nekā 811 tūkstošiem klientu. Licencē noteiktajā darbības zonā ar elektroenerģijas sadales pakalpojumu tiek apgādātas visas mājsaimniecības, kas ir noslēgušas līgumu par elektroenerģijas piegādi.

GRI EU27

MĀJSAIMNIECĪBU ATSLĒGUMU SKAITS LAIKUS NEVEIKTU MAKSĀJUMU DĒĻ

Laikus neveiktu maksājumu dēļ 2018. gadā elektrības piegāde atslēgta 8 138 mājsaimniecībās. 51 % atslēgumu ilguši līdz 48 stundām. Gadījumi, kad atslēgums ilgst vairāk par 1 mēnesi (21 %), skaidrojami ar mājsaimniecības lietotāja maiņu.

Atbilstoši normatīvajiem aktiem sadales sistēmas operatoram ir pienākums atjaunot elektroapgādi piecu dienu laikā pēc tam, kad tas pilnā apmērā saņēmis samaksu par sistēmas pakalpojumiem vai pēc tirgotāja atbilstoša paziņojuma saņemšanas. 89 % mājsaimniecību elektrības pieslēgums atjaunots jau 24 stundu laikā pēc maksājuma veikšanas.

Mājsaimniecību atslēgumu skaits laikus neveiktu maksājumu dēļ

	Mērv.	2017	2018
Līdz 48 stundām	skaits	3 164	4 123
No 48 stundām līdz 1 nedēļai	skaits	1 219	971
No 1 nedēļas līdz 1 mēnesim	skaits	1 460	1 297
No 1 mēneša līdz 1 gadam	skaits	2 415	1 747
Vairāk nekā 1 gads	skaits	3	0
KOPĀ	**skaits**	**8 261**	**8 138**

Pieslēguma atjaunošanas laiks pēc maksājuma veikšanas

	Mērv.	2017	2018
Līdz 24 stundām	skaits	8 069	7 217
No 24 stundām līdz 1 nedēļai	skaits	192	921
Vairāk nekā 1 nedēļa	skaits	0	0
KOPĀ	**skaits**	**8 261**	**8 138**

GRI EU28, EU29

SISTĒMAS VIDĒJAIS ELEKTROENERĢIJAS PIEGĀDES PĀRTRAUKUMU SKAITS (SAIFI) UN ILGUMS (SAIDI)

Ievērojamu SAIFI un SAIDI samazinājumu pēdējo piecu gadu laikā veicinājušas mērķtiecīgas investīcijas sadales elektrotīklu atjaunošanā un intensīva elektrolīniju trašu tīrīšana. Daļa elektrolīniju uzturēšanas un remontdarbu tiek veikta, neatslēdzot spriegumu patērētājiem.

Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss (SAIFI)

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Neplānotie: dabas apstākļi (masveida bojājumi)	skaits	0,4	0,2	0,2	0,2	0,0
Neplānotie: bojājumi (t.sk. trešo personu radītie)	skaits	2,4	2,1	2,2	2,0	1,9
Plānotie: tīklu uzturēšana un atjaunošana	skaits	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6
KOPĀ	**skaits**	**3,8**	**3,2**	**3,1**	**2,8**	**2,5**

Elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss (SAIDI)

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Neplānotie: dabas apstākļi (masveida bojājumi)	minūtes	57	18	26	18	3
Neplānotie: bojājumi (t.sk. trešo personu radītie)	minūtes	153	126	104	100	102
Plānotie: tīklu uzturēšana un atjaunošana	minūtes	256	206	156	143	123
KOPĀ	**minūtes**	**466**	**350**	**286**	**261**	**228**

SOCIĀLIE ASPEKTI

Atbildība par produktu

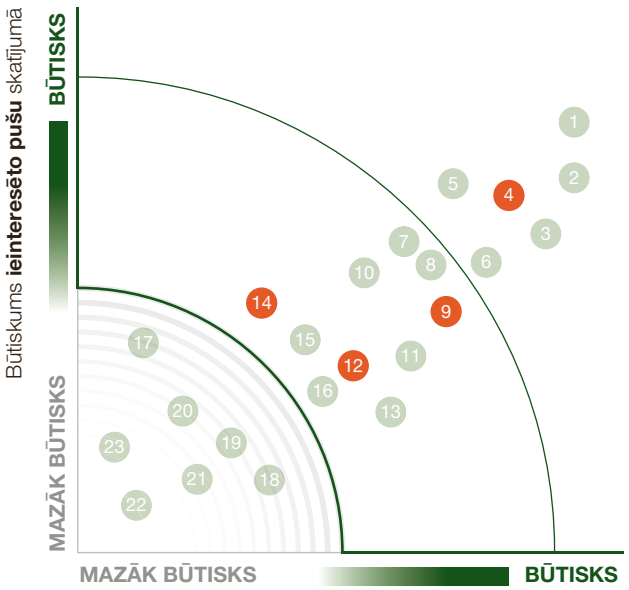

- 4 Klientu apmierinātība
- 9 Sadales pakalpojumu drošība
- 12 Personas datu drošība
- 14 Informācijas pieejamība

VADĪBAS PIEEJA

Latvenergo koncerna darbība ir vērsta uz konkurētspējīgu, klientu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu izstrādi un piedāvāšanu, kā arī ilgstošu, abpusēji izdevīgu un lojālu attiecību veidošanu ar klientiem. Sadales pakalpojumu pamatā ir kvalitatīvas un drošas elektroenerģijas piegādes nodrošināšana Latvijā. Šo mērķu sasniegšanā koncerns ievēro izmaksu efektivitātes un darbības izcilības pamatprincipus.

KLIENTU APMIERINĀTĪBA

Tirdzniecība

2018. gadā AS "Latvenergo" uzsākta Digitālās transformācijas programma. Tās mērķis ir attīstīt digitālus un automatizētus risinājumus, kas nodrošina klientiem ērtu, pieejamu un mūsdienīgu apkalpošanu, kā arī veicina efektīvu saziņu ar uzņēmumu. Digitālās transformācijas programmas ietvaros panākta 100 % klientu pašapkalpošanās iespēju pieejamība klientu portālā *elektrum.lv* un mobilajā lietotnē. Papildus iepriekš pieejamajām pašapkalpošanās iespējām no 2018. gada mājsaimniecību klienti portālā var izveidot pieteikumus, pārtraukt līgumu, veidot maksājumu plānu un rēķinu analītikas atskaites, savukārt biznesa klienti – apskatīt un apstiprināt sagatavoto pārdošanas piedāvājumu. Saziņā ar klientu ieviesti robotizēti atgādinājumi par skaitītāja rādījumu ziņošanu un rādījumu automātiska reģistrēšana zvana laikā. Ņemot vērā straujo digitalizāciju, 2018. gadā samazināts klātienes klientu apkalpošanas centru skaits.

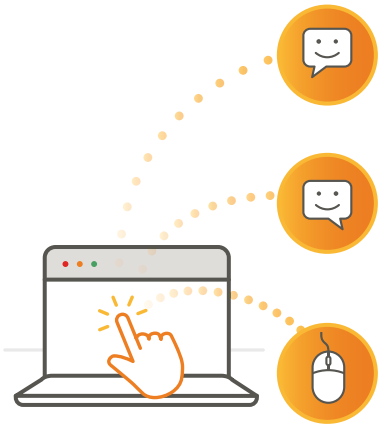

92 % gadījumu **klients** ar mums **sazinās digitāli**

90 % gadījumu ar **klientu sazināmies digitāli**

89 % klientu apkalpošanas **transakciju notiek digitāli**

Klientu apmierinātību būtiski ietekmē apkalpošanas kvalitāte, pieejamība un ērtums. Lai novērtētu klientu apkalpošanas kvalitātes līmeni un savlaicīgi identificētu pilnveides iespējas, koncernā ir definēti vairāki klientu apkalpošanas rādītāji (sk. tabulā).

Klientu apkalpošanas galvenie darbības rādītāji Latvijā

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Atbildētie zvani	%	90	90	87	89	83
30 sekunžu laikā atbildētie zvani	%	78	78	73	76	64
24 stundu laikā atbildētie e-pasti	%	n/a	n/a	54	90	58
Vidējais gaidīšanas laiks klientu apkalpošanas centros	min	n/a	n/a	10	7	11
3 dienu laikā pretenzijām sniegto atbilžu īpatsvars	%	n/a	n/a	n/a	n/a	80
Risinājums pirmajā kontaktā mājsaimniecību segmentā	%	n/a	n/a	91	90	91

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, vairākos rādītājos novērojams rezultātu kritums, ko izraisījis klientu kontakta laika pieaugums. To ietekmējuši vairāki faktori – klientu apkalpošanas resursu restrukturizācija, plašāks klientu uzdoto jautājumu loks saistībā ar konkurences saasināšanos un OIK izmaiņām, kā arī 2018. gadā ieviestā Vispārīgā datu aizsardzības regula, kas nosaka izmaiņas klientu apkalpošanas procesos.

Sadarbībā ar socioloģisko pētījumu aģentūrām koncerns regulāri veic klientu apmierinātības un lojalitātes pētījumus mājsaimniecību un uzņēmumu segmentos Latvijā. Šajos pētījumos tiek vērtēta kopējā apmierinātība ar koncernu, tā pakalpojumiem, apkalpošanu, norēķinu iespējām, informācijas pieejamību un saturu. Klientu apmierinātība tiek mērīta ar indeksu 6 ballu skalā, un klientu lojalitāte – ar indeksu 100 punktu skalā. 2018. gadā klientu apmierinātības indekss nav būtiski mainījies, savukārt klientu lojalitāte gan mājsaimniecību, gan uzņēmumu segmentā ir pieaugusi.

Gada laikā *Elektrum* saņēmis 249 klientu pretenzijas, kas ir mazāk nekā viens procents no klientu kontaktu kopskaita. 19 % pretenziju, kas saistītas ar elektroenerģijas tirdzniecību, ir bijušas pamatotas. Atbildes klientiem sniegtas maksimāli operatīvi – uz 80 % pretenziju par elektroenerģijas tirdzniecību atbildēts 3 darba dienu laikā.

***Latvenergo* klientu apmierinātības indekss Latvijā**

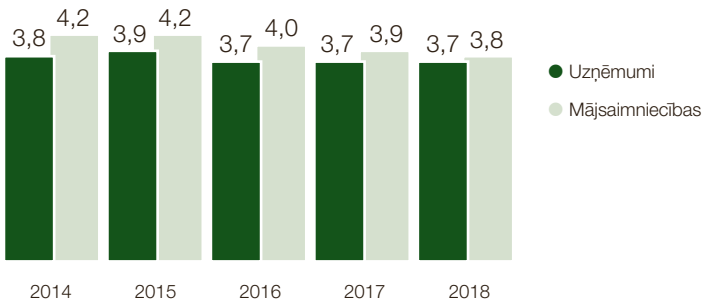

***Latvenergo* klientu lojalitātes indekss Latvijā**

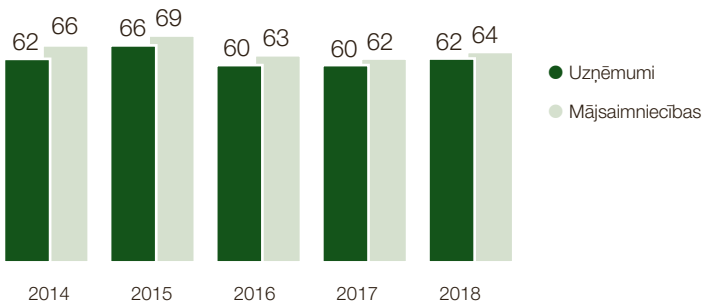

Sadale

2018. gadā AS "Sadales tīkls" kopējais klientu apmierinātības indekss nav būtiski mainījies. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, indekss samazinājies juridisko klientu segmentā, galvenokārt mazo uzņēmumu grupā. Lielo uzņēmumu grupā un mājsaimniecību segmentā klientu apmierinātība ir augusi, vidējo uzņēmumu grupā tās vērtējums ir līdzvērtīgs iepriekšējā gada sniegumam. Kopumā klienti atzinīgi novērtē darbinieku sniegumu un operatīvās informācijas nodrošināšanu, uzņēmumu grupā – arī korporatīvo klientu apkalpošanu. Visās klientu grupās aizvien lielāka ietekme uz klientu apmierinātību ir elektroapgādes nepārtrauktībai, kas atzīta par pilnveidojamu jomu.

AS "Sadales tīkls" klientu apmierinātības indekss

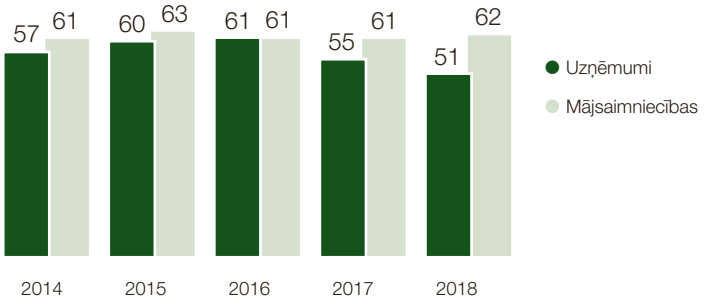

Turpinot iepriekšējos gados iesākto pakalpojumu un klientu apkalpošanas digitalizāciju, 2018. gadā veikti būtiski ieguldījumi risinājumu pilnveidē. Tie veicinās pakalpojumu pieejamības ātrumu un ērtumu, kā arī samazinās manuālās darbības klientu apkalpošanas procesos.

Lai novērtētu klientu apkalpošanas kvalitāti, AS "Sadales tīkls" veic klientu pieredzes monitoringu. Iegūtos rezultātus uzņēmums analizē un izmanto, lai uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti, informatīvos materiālus un informācijas pieejamību. 2018. gadā visu pakalpojumu kopējais vērtējums nav mainījies un 5 ballu sistēmā ir 3,8.

SADALES PAKALPOJUMU DROŠĪBA

Droša elektroenerģijas piegāde ir AS "Sadales tīkls" prioritāte. Nelaimes gadījumi uzņēmuma elektroietaisēs visbiežāk ir saistīti ar neuzmanīgu rīcību elektroapgādes infrastruktūras tuvumā, kad trešās personas nav ievērojušas Aizsargjoslu likumā noteiktos ierobežojumus saimnieciskās darbības veikšanai un pieskārušās 20 kV elektrolīniju vadiem ar tehniku. AS "Sadales tīkls" regulāri izglīto saimniecisko, mežizstrādes un lauksaimniecības darbu veicējus un aicina ievērot elektrodrošības noteikumus elektrolīniju tuvumā.

Lai mazinātu elektrotraumu un negadījumu skaitu, AS "Sadales tīkls" veic dažādus preventīvus un izglītojošus pasākumus gan pieaugušajiem, gan bērniem un jauniešiem. Šajos pasākumos atbilstoši katras vecumgrupas zināšanu līmenim uzņēmuma darbinieki skaidro elektrības bīstamības būtību un rīcību negadījumu situācijās, iemāca atpazīt brīdinošās zīmes pie elektroietaisēm un ikdienā novērtēt bīstamas

situācijas, lai pasargātu sevi un apkārtējos. Kopš 2013. gada elektrodrošības nodarbības novadītas gandrīz 700 izglītības iestādēs visā Latvijā un tajās piedalījušies vairāk nekā 110 000 bērnu un jauniešu. Sadarbībā ar citiem uzņēmumiem un organizācijām AS "Sadales tīkls" piedalās arī bērnu izglītības un drošības projekta "Viena diena drošībai" un konkursa "Esi drošs – neesi pārdrošs" īstenošanā.

Informācija par elektrodrošību atrodama arī AS "Sadales tīkls" mājaslapā un portālā *draugiem.lv* izveidotajā lapā "Elektrodrošība". Mājaslapā *arelektribuneriske.lv* bērni un jaunieši par elektrības bīstamību var uzzināt interaktīvā un atraktīvā veidā.

PERSONAS DATU DROŠĪBA

No 2018. gada maija visā Eiropas Savienībā ir tieši piemērojama Vispārīgā datu aizsardzības regula (ES) 2016/679. Lai nodrošinātu regulā noteikto datu subjekta tiesību īstenošanu, veikta darbinieku datu apstrādes procesu, klientu apkalpošanas un pārdošanas procesu, datu bāzu pārvaldības un citu koncerna procesu pielāgošana. Koncernā strādā personas datu aizsardzības speciālisti un ir apstiprināta Personas datu apstrādes politika, klientu un darbinieku personas datu apstrādes principi un citi dokumenti. Regulāri tiek rīkoti semināri, forumi un e-mācības darbiniekiem, kuru pienākumos ietilpst darbs ar personas datiem.

Latvenergo koncerna rīcībā esošajās datubāzēs glabāto personas datu apstrāde un uzturēšana notiek atbilstoši tiesību aktu prasībām par personas datu drošību un konfidencialitātes ievērošanu. Datu apstrādes procesi ir pielāgoti, lai nodrošinātu personas datu konfidencialitāti, tostarp arī *Elektrum* klientu portālos un e-st.lv un tiešās komunikācijas aktivitātēs. Pārskata gadā ieviesti vairāki risinājumi klientu personas datu drošības garantēšanai:

- ieviesta klientu parole un klientu identifikācijas process netiešā kontaktā;
- īstenota kampaņa, kuras ietvaros klientiem dota iespēja izvēlēties, vai un kādu informāciju saņemt no pakalpojumu sniedzēja;
- izveidoti e-pasti saziņai par personas datu apstrādes jautājumiem (*Elektrum* klientiem – fpda@latvenergo.lv; AS "Sadales tīkls" klientiem – personasdati@sadalestikls.lv);
- izveidota klientu personas datu apstrādes incidentu uzskaites un kontroles sistēma.

INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBA

Komunikācijā ar klientiem, kā arī mārketinga un reklāmas aktivitātēs *Latvenergo* koncerns nodrošina informācijas atbilstību tiesību aktiem, godīgas konkurences standartiem, koncerna Ētikas kodeksam un iekšējām politikām.

Tirdzniecība

Lai nodrošinātu augstu klientu apmierinātības līmeni, apkalpošanas kvalitāti un pakalpojumu pieejamību, klientu ērtībai tiek piedāvāti dažādi apkalpošanas kanāli. Latvijā klientiem pieejami šādi apkalpošanas kanāli:

- klientu portāls *elektrum.lv*, t. sk. ar apkalpošanu tiešsaistē;
- mobilā lietotne *Elektrum*;
- apkalpošana pa tālruni;
- apkalpošana klātienē klientu centros Rīgā un Daugavpilī;
- iespēja iesūtīt jautājumus e-pastā;
- sociālie tīkli.

Klientu apkalpošana Lietuvā un Igaunijā notiek klientu apkalpošanas portālos *elektrum.ee* un *elektrum.lt*, kā arī telefoniski. Mājsaimniecību klienti Igaunijā var izmantot arī mobilo lietotni un uzdot jautājumus sociālajos tīklos.

Populārākais klientu apkalpošanas kanāls ir portāls *elektrum.lv*, kura apmeklējumi veido 83 % no visiem klientu kontaktiem. Klienti aktīvi izmanto portālu elektroenerģijas skaitītāja rādījumu nodošanai un maksājumu veikšanai. Arvien pieaug arī *Elektrum* mobilās lietotnes popularitāte – to izmanto jau vairāk nekā 85 tūkstoši klientu, kas ir ap 11 % no klientu kopskaita. Pārējo klientu apkalpošanas kanālu izmantošana gadu no gada samazinās.

Lai veicinātu informācijas pieejamību, klientu apkalpošana tiek nodrošināta arī krievu un angļu valodā, savukārt informatīvie materiāli klientu apkalpošanas centros pieejami arī krievu valodā. Klientu apkalpošanas centros ir nodrošināta pieeja klientiem ar kustību ierobežojumiem. Grūtniecēm un klientiem ar bērniem ir izveidota atsevišķa rinda, lai šai grupai samazinātu gaidīšanas laiku.

Pamatojoties uz klientu interesēm un vajadzībām, koncerns turpina informēt klientus un sabiedrību par energoefektivitātes un elektrodrošības jautājumiem. Klientu izdevumā "*Elektrum* Tavām mājām" un *Elektrum* sociālo tīklu kontos regulāri tiek publicēti dažādi padomi par šiem tematiem. *Elektrum* energoefektivitātes centrā tiek organizētas informatīvas, ar energoefektivitāti saistītas aktivitātes un kampaņas.

Sadale

2018. gadā paplašinātas pašapkalpošanās iespējas arī AS "Sadales tīkls" klientu portālā *e-st.lv*. Portālā elektroniski tiek iesniegts 81 % pieteikumu par jaunu pieslēgumu un slodzes palielināšanu un 67 % pieteikumu par citiem pakalpojumiem.

Atslēgumu karte ar aktuālo informāciju par plānotajiem un avārijas atslēgumiem elektrotīklā atrodama AS "Sadales tīkls" mājaslapā, kā arī klientu portālā *e-st.lv*. Savukārt elektrotīkla bojājumus visu diennakti var pieteikt bez maksas pa tālruni 8404.

Informāciju par sabiedrības izglītošanu elektrodrošībā skatīt sadaļā "Korporatīvā sociālā atbildība".

DARBĪBAS INDIKATORI

GRI 417-3

NORMATĪVAJIEM AKTIEM UN/VAI BRĪVPRĀTĪGAJIEM KODEKSIEM NEATBILSTOŠAS MĀRKETINGA AKTIVITĀTES

2018. gadā nav konstatēts neviens gadījums, kad *Latvenergo* koncerna mārketinga aktivitātes būtu neatbilstošas tiesiskajam regulējumam vai brīvprātīgu aktu noteikumiem.

GRI 418-1

SŪDZĪBAS PAR KLIENTU PRIVĀTUMA PĀRKĀPUMIEM UN KLIENTU DATU PAZAUDĒŠANU

2018. gadā reģistrētas 3 pamatotas, 1 daļēji pamatota un 11 nepamatotas sūdzības par klientu datu privātuma iespējamiem pārkāpumiem. Pēc sūdzību saņemšanas kļūdas klientu datu apstrādē nekavējoties novērstas.

Sūdzības par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu pazaudēšanu

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Pamatotas sūdzības	skaits	1	5	2	2	3
Daļēji pamatotas sūdzības	skaits	0	0	0	1	1
Nepamatotas sūdzības	skaits	1	6	2	6	11

GRI EU25

NELAIMES GADĪJUMU SKAITS TREŠAJĀM PERSONĀM (SAISTĪBĀ AR UZŅĒMUMA ĪPAŠUMU)

AS “Sadales tīkls” elektroietaisēs ir notikuši 3 nelaimes gadījumi ar trešajām personām. Nelaimes gadījumu iemesli ir elektrolīniju aizskaršana ar tehniku vai makšķeri; vienā gadījumā strāvas trieciens gūts, bojājot kabeļa izolāciju rakšanas darbu laikā.

Nelaimes gadījumu skaits trešajām personām

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Letāli	skaits	0	2	0	1	0
Smagi	skaits	1	0	1	0	0
Nav smagi	skaits	2	5	2	5	3
KOPĀ	**skaits**	**3**	**7**	**3**	**6**	**3**
Tiesvedības gadījumi	skaits	0	0	0	0	0

Sabiedrība

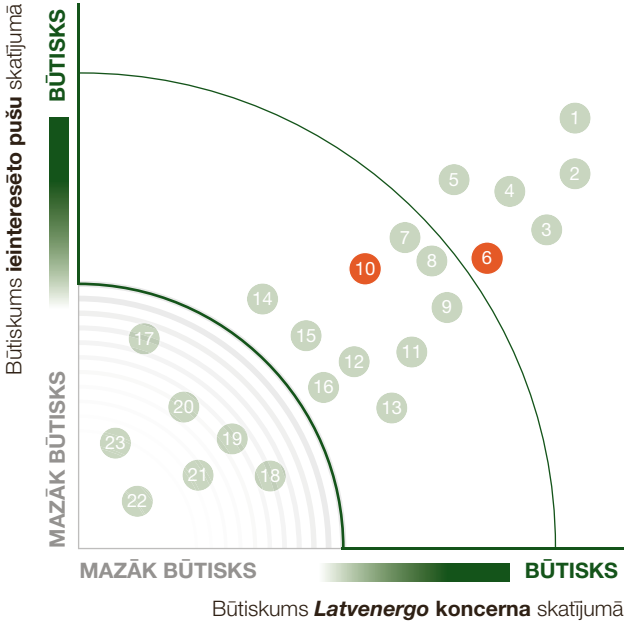

6 Ārkārtas situāciju pārvaldības plāni

10 Iesaiste nozares politikas veidošanā

VADĪBAS PIEEJA

Latvenergo koncerns izvērtē enerģētikas attīstības tendences, informē ieinteresētās puses par savu darbību un pauž nostāju par koncernam un tā ieinteresētajām pusēm būtiskiem politikas dokumentiem un tiesību aktiem enerģētikā un saistītajās nozarēs. Koncerna kritiskās infrastruktūras objektos ir izstrādāti plāni ārkārtas situāciju un krīžu pārvaldīšanai un novēršanai. Dažādu sabiedrības grupu attīstībai koncerns īsteno korporatīvās sociālās atbildības aktivitātes.

ĀRKĀRTAS SITUĀCIJU PĀRVALDĪBAS PLĀNI

Latvenergo koncernā ir izveidota ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas sistēma. Tās mērķis ir vienota pieeja ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas jautājumu risināšanai, lai nodrošinātu nepārtrauktu un drošu koncerna darbību vai tās ātru un efektīvu atjaunošanu.

Principi rīcībai ārkārtas situācijās nosaka sadarbību ar Krīzes vadības padomi, Enerģētikas krīzes centru, pašvaldībām, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Operatīvās vadības pārvaldi, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un AS "Augstsprieguma tīkls". Ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas plāns ir saskaņots ar Ekonomikas ministriju, kas atbild par valsts enerģētikas politikas izstrādi un enerģētikas krīzes novēršanas pasākumu plānošanu un vadību.

Sadarbībā ar AS "Augstsprieguma tīkls" katru gadu tiek rīkotas ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas mācības ar iespējamo ārkārtas situāciju scenāriju izspēli. Tajās iesaistīti koncerna darbinieki, kā arī VUGD Operatīvās vadības pārvaldes un Nacionālo bruņoto spēku speciālisti. Mācību noslēgumā tiek veikta norises analīze, noteikti veicamie un preventīvie pasākumi, lai uzlabotu seku novēršanas operativitāti un mazinātu materiālos zaudējumus.

IESAISTE NOZARES POLITIKAS VEIDOŠANĀ

Latvenergo koncerns iesaistās enerģētikas nozares politikas veidošanā, lai veicinātu koncerna, nozares un tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību. Koncerna pārstāvji piedalās dažādos forumos par enerģētikas politiku un atbilstoši koncerna stratēģijai iesaistās nostāju un atzinumu izstrādē par Latvijas un ES mēroga pētījumiem, vadlīnijām, standartiem, politikas dokumentiem un tiesību aktiem enerģētikā un saistītajās nozarēs.

Koncerna eksperti regulāri sniedz ieteikumus enerģētikas nozares tiesību aktu izstrādē un pilnveidē Latvijā. Nozīmīgākie no tiem 2018. gadā: iesaiste elektroenerģijas OI sistēmas turpmākās attīstības politikas izstrādē, ieteikumi dabasgāzes infrastruktūras lietošanas regulējuma pilnveidei, kā arī valsts energoefektivitātes politikas un tās īstenošanas regulējuma uzlabošanai.

Koncerna iesaisti nozares politikas veidošanā ES mērogā nodrošina līdzdalība Eiropas elektroenerģētikas nozares profesionālajā asociācijā *Eurelectric* un elektroenerģijas un siltumenerģijas ražotāju tehniskajā asociācijā *VGB PowerTech e.V.* 2018. gadā koncerna eksperti līdzdarbojušies *Eurelectric* pozīciju izstrādē par dokumentu paketes "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem" tiesību aktu projektiem, kā arī par EK rīcības plānu ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai un EK ilgtermiņa stratēģiju ES siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai līdz 2050. gadam. *Latvenergo* koncerns piedalās arī *Eurelectric* pētījumā par ES dekarbonizācijas un elektrifikācijas scenārijiem. Sadarbībā ar *VGB* asociāciju ES iestādēm sniegti priekšlikumi par ES Emisiju tirdzniecības sistēmas turpmāko attīstību un Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkla (ENTSO-E) izstrādātiem tīkla kodeksu projektiem. Koncerna eksperti piedalījās arī *VGB* veiktajā Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra emisiju ziņošanas auditā un statistikas vadlīniju sagatavošanā emisiju atbilstības izvērtēšanai.

Latvenergo koncerns regulāri piedalās ar enerģētiku un energoefektivitāti saistītos forumos un konferencēs un tādējādi veicina viedokļu apmaiņu par enerģētikas nākotni. Būtiskākie 2018. gadā apspriestie jautājumi ir nulles emisiju ģenerācija, energoefektivitāte kā pienākums sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un virzība uz Eiropas dekarbonizāciju. Latvijas mērogā aktuāla bijusi arī AS "Sadales tīkls" darbības efektivitātes uzlabošanas ietekme uz tās klientiem.

DARBĪBAS INDIKATORI

GRI 415-1

ZIEDOJUMI POLITISKĀM ORGANIZĀCIJĀM

Ievērojot Latvijas Republikas tiesību aktus, AS "Latvenergo" Ziedošanas stratēģiju un koncerna Korporatīvās sociālās atbildības politiku, *Latvenergo* koncerns neveic finansiālus un/vai nefinansiālus ieguldījumus politiskās organizācijās.

Darbinieki un darba vide

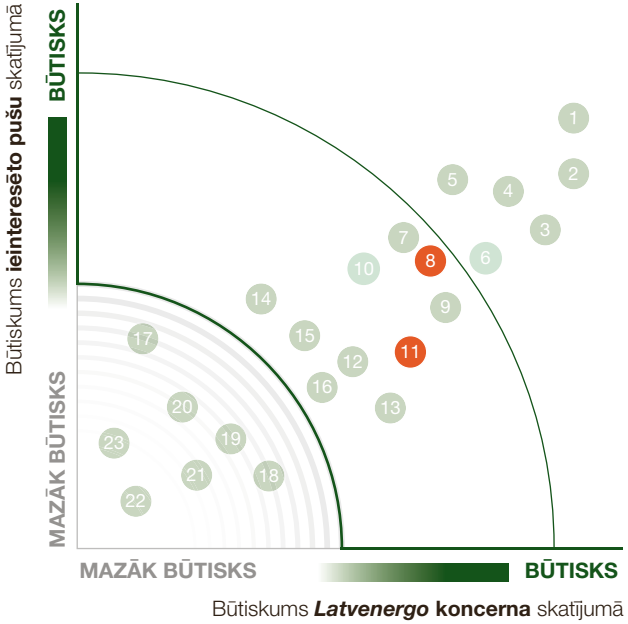

8 Arodveselība un darba drošība

11 Darbinieku iesaiste un attīstība

VADĪBAS PIEEJA

Latvenergo koncerna vadība apzinās, ka darbinieki ir uzņēmuma pamatvērtība. Koncerna mērķu sasniegšanai un izaugsmei būtiska ir gan darbinieku dažādība, gan atšķirīgas un savstarpēji papildinošas kompetences. Lai veicinātu darbinieku iesaisti un vēlmi īstenot inovatīvas idejas, 2018. gadā ir uzsākta Izcilības programma.

PERSONĀLA VADĪBAS POLITIKA UN PAMATPRINCIPI

Latvenergo koncerna personāla vadības galvenie uzdevumi ir vērsti uz to, lai ikviena darbinieka rīcība atbilstu koncerna vērtībām – atbildībai, efektivitātei un atvērtībai. Koncerna personāla vadības politika ir pakārtota stratēģijai un atbalsta tajā noteiktos personāla vadības virzienus:

- darbinieku iesaiste, lai veicinātu izaugsmi, produktivitāti un inovācijas;
- uz izcilību vērstu prasmju un kompetenču vadība un līderu veidošana;
- visaptveroša dažādības vadība, panākot visu darbinieku pilnvērtīgu iesaisti un spējas realizēt savu potenciālu neatkarīgi no iespējamiem ierobežojošiem faktoriem;
- līdzsvarota motivēšanas sistēma, kas atbalsta izcilību un līderību.

Galvenie principi, kas raksturo koncerna personāla vadības filozofiju un attieksmi pret darbiniekiem, ir:

- sociālā atbildība – tiek veidota un uzturēta droša darba vide, vienlīdzīgi nodarbinātības noteikumi un attieksme pret visiem darbiniekiem;
- sociālais dialogs ar darbiniekiem un to pārstāvjiem;
- kompetenču attīstība, dalīšanās ar zināšanām un zināšanu nodošana;
- iesaistīšanās un atbildība par darba izpildi, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu;
- atbalsts dažādībai, jaunām zināšanām un inovācijām;
- godīgums un savstarpēja cieņa darba devēja un darbinieku attiecībās – darba devējs un darbinieki ir līdzvērtīgi partneri, kas savas attiecības veido, ievērojot vispārējus ētikas principus un nepieļaujot interešu konflikta situācijas.

Koncerns visās darbības jomās ievēro cilvēka pamattiesības, kas nostiprinātas Satversmē, likumos un Latvijai saistošajos starptautiskajos līgumos. Darba vide un procesi tiek veidoti tā, lai nepieļautu iespēju, ka tiek aizskartas vai pārkāptas, ciktāl koncerns to spēj ietekmēt, koncerna un tā apakšuzņēmēju darbinieku cilvēktiesības. Koncerna un sadarbības partneru cilvēktiesību ievērošana ir noteikta Ētikas kodeksā.

ARODVESELĪBA UN DARBA DROŠĪBA

Arodveselībai un darba drošībai *Latvenergo* koncernā tiek veltīta īpaša uzmanība. Lai mērķtiecīgi mazinātu arodveselības un darba drošības riskus, koncernā izveidota un sertificēta OHSAS 18001 prasībām atbilstoša šīs jomas pārvaldības sistēma. Atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām koncerns izstrādā ikgadējo darba aizsardzības pasākumu plānu un veic darba vides iekšējo uzraudzību. Darbiniekiem tiek nodrošinātas pienākumu izpildei atbilstošas darba vietas, individuāli aizsardzības līdzekļi un tehniskie resursi, kā arī apmācības par darba aizsardzības jautājumiem un drošām darba metodēm. 2018. gadā sagatavota jauna e-mācību programma par pirmās palīdzības sniegšanu un izstrādāts mācību video darbinieku rīcībai ugunsgrēka gadījumā. Turpmāk plānots izstrādāt jaunas e-mācību programmas un izmantot tās koncerna darbinieku un darbuzņēmēju apmācībā.

Par drošu darba izpildi koncerns instruē un apmāca arī visus darbuzņēmēju darbiniekus un uzrauga to darbību koncerna objektos.

DARBINIEKU IESAISTE

Darbinieku iesaiste būtiski ietekmē gan koncerna izaugsmi un mērķu sasniegšanu, gan individuālo darba sniegumu un produktivitāti. Darbinieku iesaistes līmeni un viņu viedokli par dažādiem darba vides faktoriem koncerns ik gadu noskaidro anonīmā aptaujā.

Lai veicinātu darbinieku informētību un izpratni par uzņēmumā notiekošajiem procesiem, 2018. gadā AS "Latvenergo" organizētas 24 klātienes tikšanās ar vadītājiem un 49 – ar darbiniekiem. AS "Sadales tīkls" valde ik gadu organizē tikšanos ar visiem uzņēmuma darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem, kurā informē par paveikto un par uzņēmuma mērķiem turpmākajos gados.

Ņemot vērā izmaiņas un izaicinājumus darba tirgū, koncernā plānots izveidot integrētu darbinieku piesaistes programmu. 2018. gada nogalē ir uzsākta darba devēja tēla stratēģijas izveide. Tās mērķis ir rast veidus, kā uzlabot esošo darbinieku motivāciju un sekmīgi piesaistīt jaunus darbiniekus. Projekta īstenošanā iesaistīta gan uzņēmuma valde un vadītāji, gan esošie un potenciālie darbinieki un arodbiedrība.

Jaunu darbinieku piesaistei 2018. gadā izveidota vietne *iesledzkarjeru.lv*. Tajā atrodama informācija par darba un prakses piedāvājumiem AS "Latvenergo", kā arī priekšrocībām, ko iegūst uzņēmuma darbinieki. *Facebook* vietnē izveidots *čatbots* Tomass, kas tiešsaistē sniedz atbildes uz jautājumiem par karjeras iespējām AS "Latvenergo". Nākotnē plānots paplašināt jautājumu loku, uz kuriem atbildēt varēs Tomass.

DARBINIEKU ATTĪSTĪBA

Latvenergo koncernā pilnveidot prasmes un zināšanas darbinieki var gan pēc vadītāju ieteikumiem, gan pašu iniciatīvas. To var darīt gan iekšējās un ārējās klātienes mācībās, gan koncerna e-mācību platformā. Būtiska loma darbinieku attīstībā ir vadītāju izglītošanai un līdera prasmju veidošanai. Lai nodrošinātu vienotu visu līmeņu vadītāju attīstību, 2018. gadā uzsākta Vadītāju zināšanu standarta izstrāde un izveidota pirmā e-mācību sadaļa "Korporatīvā pārvaldība", kuru 2018. gada nogalē apguvuši jau 77 % vadītāju. Vadītāju zināšanu standarts sniegs plašu informāciju par *Latvenergo* koncernu un darbības procesiem, kā arī noteiks nepieciešamo zināšanu apjomu katram vadības līmenim.

Kopš 2017. gada marts ir kļuvis par netradicionālas izglītošanās mēnesi AS "Sadales tīkls". Iekšēji uzņēmumā tas ir laba servisa mēnesis, kad, netradicionālos veidos uzlabojot iekšējās sadarbības prasmes, darbinieki attīsta arī ārējo klientu apkalpošanas iemaņas. 2018. gada marta kampaņas "Stipra komanda sākas ar Tevi" ietvaros darbinieki dalījās pieredzē, kā rīkoties nestandarta situācijās klientu apkalpošanas jomā, balsoja par labāko komandu, atsaucīgāko kolēģi, iepazinās ar padomiem un vadlīnijām ceļā uz izcilu saskarsmi, piedalījās fotokonkursā par draudzīgāko kolektīvu. Līdzīgas kampaņas AS "Sadales tīkls" plāno rīkot arī turpmāk.

Izcilības programma

2017. gadā AS "Latvenergo" izstrādāja vadlīnijas darbam ar augsta potenciāla darbiniekiem un 2018. gadā atbilstoši tām uzsāka Izcilības programmu, kuras galvenie mērķi ir:

- attīstīt un izmantot darbinieku potenciālu uzņēmumam svarīgos jautājumos;
- iesaistīt un motivēt izcilus darbiniekus;
- veicināt starpfunkciju sadarbību un izcilības kultūru uzņēmumā.

Programmā aicināti iesaistīties darbinieki, kas gatavi dalīties ar zināšanām un īstenot inovatīvas idejas. Divu gadu laikā dalībnieki īstenos savus individuālos attīstības plānus un sniegs ieguldījumu koncernam nozīmīgu projektu ieviešanā. Piecu gadu laikā programmā plānots ik gadu uzņemt aptuveni 20 dalībniekus.

2018. gadā programmā uzņemts 21 darbinieks. Dalībnieki snieguši ierosinājumus darba vides un iekšējās komunikācijas pilnveidei, e-mācību materiālu izstrādei, procesu digitalizēšanai, ražošanas iekārtu darbības optimizēšanai un vides aizsardzības pasākumu uzlabošanai. Ir uzsākts pilotprojekts par 60 GHz radiofrekvenču joslas izmantošanu bezvadu datu pārraides jomā.

Zināšanu pārmantojamība

Latvenergo koncerna darbības ilgtspējai būtiska ir zināšanu pēctecības nodrošināšana. Koncerns veicina zināšanu uzkrāšanu un nodošanu kolēģiem un savlaicīgi sagatavo pēctečus darbavietās, kur nepieciešamas specifiskas tehniskās zināšanas. Viena no prioritātēm zināšanu pārmantojamībā ir kvalitatīvas praktiskās apmācības augstskolu un vidējo profesionālo izglītības iestāžu audzēkņiem. Koncerns ik gadu nodrošina apmaksātas prakses vietas, ko 2018. gadā izmantojuši 78 praktikanti. Koncerns sadarbojas ar Latvijas izglītības iestādēm, tādējādi veicinot izglītību inženierzinātņu jomā un nākotnes darbaspēka attīstību Latvijā kopumā.

Praktisko apmācību kvalitāti uzlabo arī īpašas darbaudzinātāju programmas, ko 2018. gadā apguva 61 darbaudzinātājs. Pieci labākie darbaudzinātāji guva pieredzi arī Itālijas energokompānijā *Enel Italia, Enel Distribuzione.* Spēju nodrošināt kvalitatīvu praktisko apmācību apliecina *Latvenergo* dalība Eiropas Mācekļības aliansē *(European Aliance for Apprenticeships).*

DARBĪBAS INDIKATORI

GRI 102-8, 102-41

DARBINIEKU SKAITS UN DARBA KOPLĪGUMS

Latvenergo koncerna stratēģija paredz konkurētspējas nostiprināšanu un maksimālu efektivitātes paaugstināšanu. 2017. gadā uzsāktā efektivitātes programma ietver procesu pārskatīšanu un centralizēšanu, kuras ietvaros līdz 2022. gadam plānots samazināt darbinieku skaitu par aptuveni ceturtdaļu. Kopš efektivitātes programmas sākuma koncerna darbinieku skaits samazināts par aptuveni 15 %.

Enerģētikas nozarei raksturīgs augsts tehnisko profesiju skaits, tāpēc koncerna darbinieku struktūrā ir salīdzinoši augsts vīriešu īpatsvars – 2018. gadā 71 % no darbiniekiem ir vīrieši, 29 % – sievietes. Šis radītājs nav būtiski mainījies pēdējo gadu laikā.

Darbinieku skaits darbības segmentos

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Ražošana un tirdzniecība	skaits	989	992	987	949	877
Sadale	skaits	2 545	2 568	2 521	2 344	2 019
Pārvades aktīvu pārvaldība*	skaits	443	11	10	9	8
Korporatīvās funkcijas	skaits	586	606	613	606	604
KOPĀ	**skaits**	**4 563**	**4 177**	**4 131**	**3 908**	**3 508**

* Līdz ar pārvades sistēmas aktīvu izbūves un uzturēšanas funkciju nodošanu AS „Augstsprieguma tīkls" no 2015. gada 1. janvāra notika 430 *Latvenergo* koncerna darbinieku pāreja uz AS „Augstsprieguma tīkls".

Vairums darba līgumu tiek slēgti uz pilnu darba slodzi un nenoteiktu laiku. Nepilnu darba slodzi 2018. gadā strādāja 12 darbinieki jeb 0,3 % no kopējā darbinieku skaita (0,2 % vīriešu un 0,8 % sieviešu). Savukārt darba līgums uz noteiktu laiku ir 1,8 % darbinieku (0,8 % vīriešu un 4,3 % sieviešu). Šie rādītāji nav būtiski mainījušies, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Koncerna kapitālsabiedrības AS "Latvenergo", AS "Sadales tīkls", AS "Latvijas elektriskie tīkli" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir noslēgušas Darba koplīgumu ar arodbiedrību "Enerģija". Darba koplīgums nodrošina darbinieku ekonomisko un sociālo interešu aizsardzību papildus tiesību aktos noteiktajām prasībām. Koncerna pārstāvji 2018. gadā ar arodbiedrību tikušies 23 sapulcēs.

2018. gadā Darba koplīgums attiecās uz 97 % koncerna darbinieku, šis īpatsvars ir nemainīgs pēdējo gadu laikā. Noslēgtie koplīgumi attiecas ne tikai uz arodbiedrības biedriem, kas šobrīd ir ap 60 % no koncerna darbinieku skaita, bet uz visiem šajās kapitālsabiedrībās nodarbinātajiem. Tas nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem darbiniekiem sociālo garantiju jomā un mazina konfliktu iespējamību starp darbiniekiem un darba devēju.

GRI 402-1

MINIMĀLAIS IEPRIEKŠĒJĀS PAZIŅOŠANAS PERIODS PAR DARBĪBAS IZMAIŅĀM

Koncerns regulāri informē darbiniekus un arodbiedrību par darbības aktualitātēm, attīstību un plānotajām izmaiņām struktūrā. Darba koplīgums nosaka, ka darba devējam jāinformē arodbiedrība ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms pieprasījuma iesniegšanas par piekrišanu darba līguma uzteikšanai. Savukārt, ja plānota kolektīvā atlaišana, konsultācijas ar arodbiedrību jāuzsāk ne vēlāk kā mēnesi pirms paziņojuma iesniegšanas Nodarbinātības valsts aģentūrai. Par struktūras izmaiņām, kas saistītas ar darba vietu skaita samazināšanu, darbinieki jāinformē ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas.

GRI 403-2

NELAIMES GADĪJUMU, ARODSLIMĪBU, ZAUDĒTO DIENU UN PROMBŪTNES RĀDĪTĀJI

Koncernā nelaimes gadījumi tiek uzskaitīti un izmeklēti atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajam. Tāpat tiek veiktas atbilstošas papildu apmācības darbiniekiem.

2018. gadā darbuzņēmēju darbiniekiem ir konstatēts 1 nelaimes gadījums (2017. gadā – 6).

Nelaimes gadījumu un prombūtnes rādītāji*

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Nelaimes gadījumu rādītājs *(Injury rate, IR)*	indekss	0,23	0,23	0,23	0,23	0,33
Arodslimību gadījumu rādītājs *(Occupational diseases rate, ODR)*	indekss	0,10	0,03	0,20	0,15	0,10
Zaudēto darba dienu rādītājs *(Lost day rate, LDR)*	indekss	8	15	8	22	17
Nelaimes gadījumu skaits (nav smagi)	skaits	8	5	7	6	7
Nelaimes gadījumu skaits (smagi)	skaits	1	2	1	2	3
Nelaimes gadījumu skaits (letāli)	skaits	0	1	0	0	0
Arodsaslimšanas	skaits	4	1	7	5	3
Prombūtnes laiks *(Absentee rate, AR)***	%	3,5	4,5	4,7	5,1	5,1

Nelaimes gadījumu un prombūtnes rādītāji dalījumā pa dzimumiem*

		2015		2016		2017		2018	
	Mērv.	sievietes	vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes	vīrieši
Nelaimes gadījumu rādītājs *(Injury rate, IR)*	indekss	0	0,23	0,03	0,20	0,03	0,20	0	0,33
Arodslimību gadījumu rādītājs *(Occupational diseases rate, ODR)*	indekss	0,03	0	0,11	0,09	0,09	0,06	0	0,10
Zaudēto darba dienu rādītājs *(Lost day rate, LDR)*	indekss	0	14,6	0,3	7,4	0,2	21,8	0	16,5
Nelaimes gadījumu skaits (nav smagi)	skaits	0	5	1	6	0	6	0	7
Nelaimes gadījumu skaits (smagi)	skaits	0	2	0	1	1	1	0	3
Nelaimes gadījumu skaits (letāli)	skaits	0	1	0	0	0	0	0	0
Arodsaslimšanas	skaits	1	0	4	3	3	2	0	3
Prombūtnes laiks *(Absentee rate, AR)***	%	6,5	3,7	6,3	4,1	6,6	4,4	6,6	4,4

*

$$IR = \frac{\text{nelaimes gadījumu skaits}}{\text{kopējās darba stundas}} * 200\,000$$

$$ODR = \frac{\text{arodslimību skaits}}{\text{kopējās darba stundas}} * 200\,000$$

$$LDR = \frac{\text{nelaimes gadījumu dēļ zaudēto dienu skaits}}{\text{kopējās darba stundas}} * 200\,000$$

$$AR = \frac{\text{prombūtnes dienu skaits}}{\text{plānotais darba dienu skaits}} * 100$$

** prombūtnes laiks darba nespējas dēļ, tajā skaitā darba nespēja, kas nav saistīta ar nelaimes gadījumiem darbā un arodsaslimšanu, ieskaitot grūtniecības un dzemdību prombūtni (2014. gadā nav iekļauti dati par *Elektrum Eesti,* OÜ un *Elektrum Lietuva,* UAB)

GRI 403-4

DARBA AIZSARDZĪBAS JAUTĀJUMI, KAS IEKĻAUTI DARBA KOPLĪGUMĀ

Latvenergo Darba koplīgumā ir ietverti darba aizsardzības jautājumi un sadarbība šo jautājumu risināšanā, t. sk.:

- gan darba devējs, gan arodbiedrība, gan darbinieki apliecinājuši savu atbildību, kas attiecas uz darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanu, t. sk. darba vides risku novērtēšanu un risku ietekmes maksimālu samazināšanu;
- iekļauta vienošanās par uzticības personu ievēlēšanas termiņu, kas ir pieci gadi, kā arī uzticības personu iesaisti darba aizsardzības uzlabošanā;
- norādīti darba devēja pienākumi arī situācijā, ja noticis nelaimes gadījums darbā.

GRI 404-1

MĀCĪBĀS PAVADĪTĀS STUNDAS

2018. gadā klātienes mācībām veltītas gandrīz 100 000 stundas un tajās piedalījušies 2 250 koncerna darbinieki. Vidēji mācībām veltītas 28 stundas uz vienu darbinieku. Vīrieši mācībās pavadījuši vidēji 34 stundas, bet sievietes – vidēji 14 stundas.

Mācībās pavadīto stundu skaits ievērojami atšķiras pa dzimumiem, jo būtisku daļu no mācībām veido obligātās apmācības tehniskajās profesijās, kurās pārsvarā ir nodarbināti vīrieši.

Mācībās pavadītās stundas dalījumā uz vienu darbinieku 2018. gadā

Profesiju grupa	Vidējais mācību stundu skaits	No kopējā darbinieku skaita mācībās piedalījušies
Vadītāji	32	78 %
Speciālisti	23	58 %
Kvalificēti strādnieki	56	97 %
Citas profesijas	6	42 %
KOPĀ vidēji	**28**	**66 %**

Lai sekmētu jaunāko tehnoloģiju apguvi, koncerns tehniskajam personālam nodrošina gan iekšējās, gan iekārtu piegādātāju veiktās apmācības. 2018. gadā apmācīti 67 tehniskie speciālisti, kas mācībām veltījuši vairāk nekā 1 500 stundas. Savukārt 47 darbinieki darba devēja apmaksātās mācībās ieguvuši profesionālo kvalifikāciju, mācībām veltot aptuveni 30 000 stundas. Iekšējās mācības, pieredzes apmaiņa vai diskusijas, kurās iesaistīti visi koncerna darbinieki, tiek organizētas ne retāk kā reizi gadā.

GRI EU15

DARBINIEKU PROCENTUĀLĀ DAĻA, KAM IR TIESĪBAS PENSIONĒTIES NĀKAMO 5 UN 10 GADU LAIKĀ

Koncerns uztur darba specifikai atbilstošu, līdzsvarotu pēctecību un paaudžu nomaiņu. Attiecīgi darbinieku īpatsvarā, kuri tuvāko 5 un 10 gadu laikā varētu pensionēties, salīdzinot ar 2017. gadu, nozīmīgas izmaiņas nav notikušas.

Paredzamais pensionēšanās laiks

		5 gados		10 gados	
	Mērv.	sievietes	vīrieši	sievietes	vīrieši
Vadītāji	%	0,2	0,9	0,6	1,6
Speciālisti	%	2,7	5,7	4,9	10,5
Kvalificēti strādnieki	%	0,1	2,8	0,1	5,6
Citas profesijas	%	0,8	1,0	1,6	1,3
KOPĀ	**%**	**3,8**	**10,4**	**7,2**	**19,0**

GRI EU18

PROCENTUĀLĀ DAĻA NO SADARBĪBAS PARTNERIEM UN TO APAKŠUZŅĒMUMIEM, KURU DARBINIEKIEM VEIKTA VESELĪBAS UN DARBA DROŠĪBAS APMĀCĪBA

Koncerna darba aizsardzības speciālisti instruē visu (t. i., 100 %) personālu par drošu darba izpildi atbilstoši Latvijas normatīvajiem aktiem, energostandartiem un ar darbuzņēmējiem noslēgtajiem līgumiem. Instrukcijas un saistošie dokumenti par drošu darba izpildi ir pieejami arī elektroniski, un darbuzņēmēju personālam ar tiem ir jāiepazīstas.

VIDES ASPEKTI

Vides aizsardzība

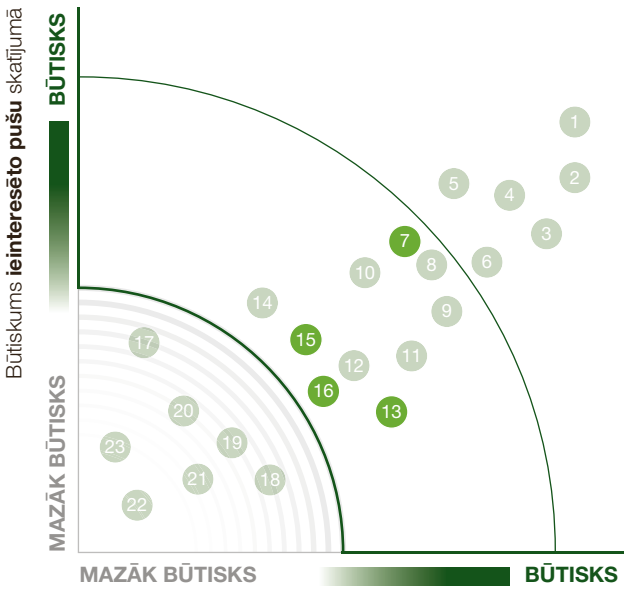

Būtiskums ***Latvenergo* koncerna** skatījumā

7 Atbilstība vides aizsardzības prasībām
13 Gaisa piesārņojums
15 Resursu un enerģijas patēriņš
16 Atjaunīgā enerģija

VADĪBAS PIEEJA

Latvenergo koncerns izprot vides aizsardzības nozīmi koncerna ilgtspējīgā attīstībā un ievieš vides aizsardzības pamatprincipus visās koncerna darbības jomās un procesos. Vides aizsardzības jomā koncerns plāno savu darbību un attīstību atbilstoši ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, vides tiesību aktu un ISO 14001 standarta prasībām. Kā viena no darbības prioritātēm izvirzīta videi draudzīgu enerģijas ražošanas un piegādes procesu nodrošināšana.

VIDES POLITIKA UN PĀRVALDĪBA

Koncerna vides filozofija, attieksme pret vidi un vides pārvaldības principi noteikti koncerna Vides politikā. Galvenie šīs politikas principi ir:

- nodrošināt efektīvu vides risku un rūpniecisko avāriju risku pārvaldību;
- veicināt nepārtrauktu vides snieguma uzlabošanu un efektīvu dabas resursu izmantošanu;
- mazināt piesārņojošo vielu emisiju vidē, koncerna ietekmi uz klimata pārmaiņām un tā radīto atkritumu daudzumu;
- veicināt sabalansētu un ekonomiski pamatotu tehnoloģiju ieviešanu un tādu pasākumu īstenošanu, kas samazina vai novērš ietekmi uz klimata pārmaiņām vai nodrošina pielāgošanos tām;
- izvērtēt investīciju projektu ietekmi uz vidi un sabiedrību un nodrošināt iespējamā kaitējuma maksimālu samazināšanu;
- rūpēties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- attīstīt darbinieku kompetenci vides jomā un izpratni par koncerna darbībai būtiskajiem vides aspektiem;
- veicināt *zaļā* iepirkuma pamatprincipu iekļaušanu iepirkuma procedūrās;
- regulāri un atklāti informēt ieinteresētās puses par koncerna aktivitātēm vides jomā.

Latvenergo koncerna spēju pilnveidoties un uzlabot vides sniegumu apliecina sertificēta vides pārvaldības sistēma, kas atbilst ISO 14001 standarta prasībām. Koncerna ilgtspējību veicina arī ISO 50001 prasībām atbilstoša energopārvaldības sistēma. Tās mērķis ir sekmēt efektīvu energoresursu izmantošanu, tādējādi samazinot gan koncerna izmaksas, gan tā darbības ietekmi uz apkārtējo vidi.

ATBILSTĪBA VIDES AIZSARDZĪBAS PRASĪBĀM

Latvenergo koncerns savā darbībā ievēro vides aizsardzības prasības, kas noteiktas ES un Latvijas tiesību aktos un iekārtu darbības atļaujās. Koncerna darbības atbilstību nodrošina iekārtu modernizācija un labāko pieejamo tehnoloģiju ieviešana, kā arī profesionāla darbinieku rīcība. Koncerns aktīvi sadarbojas ar valsts vides institūcijām, sniedzot ar vides aizsardzību saistīto informāciju, pildot piesārņojošās darbības atļauju nosacījumus, kā arī konsultējoties par vides aizsardzības prasību piemērošanu. Koncerns izpilda visas tiesību aktos noteiktās vides aizsardzības prasības. 2018. gadā nav saņemti ne aizrādījumi no vides aizsardzības institūcijām, ne pamatotas sūdzības no sabiedrības.

Lai mazinātu koncerna darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, koncerns atbilstoši normatīvo aktu prasībām ik gadu veic maksājumus zivju resursu atjaunošanai Daugavas baseinā. Pārskata gadā upēs ielaisti 1,5 miljoni laša, taimiņa, zandarta, sīgas, vimbas un līdakas mazuļu un 6,9 miljoni nēģa kāpuru.

Koncerna iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā

Viena no aktuālākajām globālajām vides problēmām, kas ietekmē uz koncerna darbību attiecināmos tiesību aktus, ir siltumnīcefekta gāzu izraisītās klimata pārmaiņas. Mērķi un rīcības klimata politikas jomā pēc 2020. gada noteikti Parīzes nolīgumā, ko parakstījusi arī ES un Latvija. Lai piedalītos ES kopējo mērķu sasniegšanā un starptautisko saistību izpildē klimata jomā, 2018. gadā Latvijā turpinājies darbs pie vairāku politikas plānošanas dokumentu izstrādes, kuru mērķis ir nodrošināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos tām. Dokumenti, kas ietekmēs koncerna turpmāko darbību:

- Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam;

- Latvijas oglekļa mazietilpīgas attīstības stratēģija 2050. gadam;
- Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām – stratēģija 2030. gadam.

Latvenergo koncernam kā nozīmīgam enerģijas ražotājam klimata mērķu sasniegšana būs nozīmīgs izaicinājums turpmākajos gados. Tāpēc jau tagad koncerns mērķtiecīgi plāno investīcijas, lai attīstītu un veidotu ražošanas portfeli ar zemām SEG emisijām un dotu ieguldījumu klimata pārmaiņu samazināšanā. Galvenie investīciju virzieni ir:

- enerģijas ražošanas efektivitātes paaugstināšana un maksimāla atjaunīgo energoresursu izmantošana enerģijas ražošanā (tostarp Daugavas HES rekonstrukcija);
- zudumu samazināšana elektroenerģijas sadales sistēmā;
- tādu produktu un pakalpojumu izveide, kas vērsti uz energoefektivitāti, zemu emisiju vai bezemisiju ražošanu.

Koncerns iesaistās arī zināšanu un viedokļu apmaiņā par globālām vides problēmām un to risinājumiem. 2018. gadā koncerns piedalījās Hāgas iniciatīvas ziņojuma sagatavošanā par Polijas un Baltijas valstu uzņēmējdarbības ieguldījumu klimata jautājumu risināšanā. Ziņojums tika prezentēts ANO klimata konferencē Polijā.

GAISA PIESĀRŅOJUMS

Papildus CO_2 emisijai dabasgāzes un biomasas sadegšanas process rada arī NO_x, CO un cieto daļiņu izmešus gaisā. Lai nodrošinātu izmešu daudzuma atbilstību tiesību aktos un atļaujās noteiktajiem līmeņiem, koncerns veic šo izmešu monitoringu un uzskaiti.

2017. gadā Eiropas Komisija noteica stingrākas prasības lielajām sadedzināšanas iekārtām attiecībā uz kaitīgo vielu koncentrāciju dūmgāzēs. Tā kā abas AS "Latvenergo" TEC ir rekonstruētas, šīs četru gadu laikā ieviešamās prasības jau ir izpildītas. 2018. gadā ir iesniegta pirmā informācija Valsts vides dienestam par abu staciju atbilstību šīm prasībām.

RESURSU UN ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ

Efektīvai resursu izmantošanai tiek pievērsta arvien lielāka nozīme gan Latvijas, gan arī Eiropas un pasaules līmenī. Lai pēc iespējas samazinātu nelietderīgu enerģijas izmantojumu, AS "Latvenergo" un SIA "Liepājas enerģija" ieviesta energopārvaldības sistēma, savukārt AS "Sadales tīkls" energopārvaldības principi ir iestrādāti vides pārvaldības sistēmā. Tas veicinājis darbinieku izpratni par energoefektivitāti un devis papildu motivāciju energoresursu taupības pasākumu īstenošanā. Būtiskākie pasākumi 2018. gadā ir siltumtrašu un jumta seguma atjaunošana, apgaismes nomaiņa, kā arī enerģijas un ūdens patēriņa uzskaites pilnveide.

Koncernam ir sabalansēts un videi draudzīgs ražošanas portfelis, kas galvenokārt ietver hidroelektrostacijas un augsti efektīvas termoelektrostacijas. Energoresursu izmantošanas efektivitāti TEC būtiski ietekmē izvēlētais darbības režīms:

- koģenerācija – vienlaikus tiek iegūta gan siltumenerģija, gan elektroenerģija;
- kondensācija – tiek iegūta tikai elektroenerģija.

TEC darbināšana koģenerācijas režīmā ļauj maksimāli efektīvi izmantot kurināmo un ievērojami samazināt izmešu daudzumu uz vienu saražotās enerģijas vienību. 2018. gadā kurināmā izmantošanas koeficients TEC koģenerācijas režīmā svārstījās no 81 % līdz 90 %, savukārt kondensācijas režīmā bija vidēji 52 %. Izmantojot koģenerācijas potenciālu, TEC-1 ietaupīja 27,2 % primāro energoresursu un TEC-2 – 14,7 %.

Lai nodrošinātu efektīvu energoresursu izmantošanu un mazinātu koncerna ietekmi uz vidi, svarīga ir gan esošo iekārtu uzturēšana un atjaunošana, gan mērķtiecīgas investīcijas tehnoloģiskos uzlabojumos. 2017. gadā TEC-1 uzstādīts dūmgāzu kondensācijas ekonomaizers, kas līdz pārskata gada beigām ļāvis ietaupīt 7,7 tūkstošus tonnu CO_2. 2018. gadā uzsākta siltuma akumulācijas sistēmas izveide TEC-2. Siltuma akumulators ļaus uzkrāt koģenerācijas režīmā saražoto siltumenerģiju un tādējādi optimālāk pielāgot TEC darbības režīmus mainīgajiem tirgus apstākļiem un pīķa slodžu segšanai. Energobloku izmantošana augsti efektīvajā koģenerācijas režīmā nozīmē arī efektīvāku energoresursu izmantošanu, tostarp zemāku izmešu daudzumu uz vienu saražotās enerģijas vienību. Siltuma akumulācijas radītais CO_2 ietaupījums varētu sasniegt apmēram 4,5 tūkstošus tonnu gadā.

ATJAUNĪGĀ ENERĢIJA

Ievērojamu daļu elektroenerģijas un siltumenerģijas koncerns saražo, izmantojot trīs veidu atjaunīgos energoresursus – ūdeni, koksni un vēju. Augsts atjaunīgo resursu īpatsvars raksturīgs gan kopējam primāro energoresursu patēriņam, gan kopējam saražotās enerģijas apjomam. 2018. gadā:

- no 31 867 TJ lielā primāro enerogoresursu patēriņa 30 % veidoja atjaunīgie resursi (vairāk informācijas pie *GRI* indikatora 301-1 un 302-1);
- no 7,4 TWh izstrādātās enerģijas 35 % saražoti no atjaunīgajiem resursiem (vairāk informācijas sadaļā "Ražošana").

Lai saglabātu augstu atjaunīgās enerģijas īpatsvaru, īpaši būtiska ir Daugavas HES jaudu uzturēšana un atjaunošana. Koncerna stratēģija paredz arī virzīties uz tādu ražošanas jaudu attīstību, kas atbilst primāro resursu diversifikācijas un zemas emisijas projektu kritērijiem. 2018. gadā koncerns strādājis ar vēja elektrostacijas pilotprojekta sagatavošanu. Projektā iegūtā zinātība būs priekšnoteikums koncerna ģenerācijas portfeļa paplašināšanai nākotnē.

Atjaunīgās enerģijas lietošanu koncerns veicina arī ar produktu piedāvājumu klientiem. Visās Baltijas valstīs klientiem pieejams pakalpojums *Elektrum Solārais*, kas dod iespēju lietot patstāvīgi saražotu saules gaismas elektroenerģiju.

DARBĪBAS INDIKATORI

GRI 301-1, 302-1

MATERIĀLU UN ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ

2018. gadā atjaunīgie energoresursi veidoja 30 % no kopējā primāro energoresursu patēriņa, savukārt fosilais kurināmais – 70 %. Primāro energoresursu proporcija starp atjaunīgajiem un fosilajiem energoresursiem elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai ir atšķirīga. Pēc primāro energoresursu patēriņa atjaunīgo energoresursu īpatsvars elektroenerģijas ražošanā bija 38 %, bet siltumenerģijas ražošanā – 9 %. Atjaunīgo energoresursu īpatsvaru energoresursu patēriņā būtiski ietekmē HES izstrādātās enerģijas apjoms, ko galvenokārt nosaka hidroloģiskie apstākļi un tirgus faktori (skatīt sadaļu "Ražošana un tirdzniecība").

Enerģijas pašpatēriņš ražošanas procesu nodrošināšanai 2018. gadā bija 167 GWh jeb 2,3 % no saražotās enerģijas.

Transportam 2018. gadā izlietoti 862 tūkstoši litru benzīna un 2 306 tūkstoši litru dīzeļdegvielas. Benzīna patēriņš salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājies par 19 %, bet dīzeļdegvielas patēriņš pieaudzis par 25 %.

Energoresursu uzskaite un aprēķins tiek veikts, pamatojoties uz mērījumiem vai atbilstoši kurināmā piegādātāja dokumentācijai un iekšējai uzskaitei, kā arī atbilstoši emisiju atļaujās un Latvijas un ES tiesību aktos noteiktajām prasībām.

Primāro energoresursu patēriņš

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Ūdens, vējš*	TJ	6 946	6 511	8 834	15 391	8 584
Koksne	TJ	718	693	759	767	842
Atjaunīgie energoresursi	*TJ*	*7 664*	*7 204*	*9 593*	*16 158*	*9 426*
Dabasgāze	TJ	17 459	19 194	20 185	15 607	22 440
Dīzeļdegviela	TJ	6	2	1	1	1
Fosilie energoresursi	*TJ*	*17 465*	*19 196*	*20 186*	*15 608*	*22 441*
KOPĀ	**TJ**	**25 129**	**26 400**	**29 779**	**31 766**	**31 867**

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6GJ=1MWh)

Primāro energoresursu patēriņš elektroenerģijas ražošanai

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Ūdens, vējš*	TJ	6 946	6 511	8 834	15 391	8 584
Koksne	TJ	173	181	193	189	61
Atjaunīgie energoresursi	*TJ*	*7 119*	*6 692*	*9 027*	*15 580*	*8 645*
Dabasgāze	TJ	8 391	10 910	10 583	6 477	14 300
Fosilie energoresursi	*TJ*	*8 391*	*10 910*	*10 583*	*6 477*	*14 300*
KOPĀ	**TJ**	**15 510**	**17 602**	**19 610**	**22 057**	**22 945**

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6GJ=1MWh)

Primāro energoresursu patēriņš siltumenerģijas ražošanai

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
Koksne	TJ	545	512	566	578	781
Atjaunīgie energoresursi	*TJ*	*545*	*512*	*566*	*578*	*781*
Dabasgāze	TJ	9 068	8 284	9 602	9 130	8 141
Dīzeļdegviela	TJ	6	2	1	1	1
Fosilie energoresursi	*TJ*	*9 074*	*8 286*	*9 603*	*9 131*	*8 142*
KOPĀ	**TJ**	**9 619**	**8 798**	**10 169**	**9 709**	**8 923**

GRI 303-1

ŪDENS PATĒRIŅŠ

Ūdens resursus koncerns izmanto galvenokārt ražošanas procesu nodrošināšanai, kā arī nelielā daudzumā – citām saimnieciskām vajadzībām un ārējo patērētāju ūdensapgādei.

Ūdens patēriņš

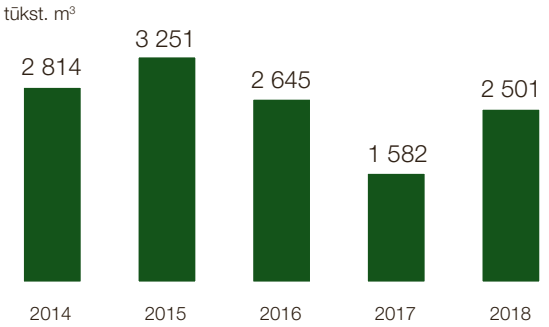

Koncerna ūdens patēriņa bilance ietver virszemes, pazemes un ūdensvadu ūdeni. No ūdens, kas 2018. gadā patērēts darbības nodrošināšanai, 93 % bija virszemes ūdens, 4 % – pazemes ūdens un 3 % – ūdensvadu ūdens. Lielākais virszemes ūdens patērētājs ir TEC-2, kas pārskata gadā patērējis 2 321 tūkstošus m^3 ūdens. 81 % no šī apjoma ir dzesēšanas ūdens. TEC-2 patēriņu galvenokārt ietekmē ražošanas iekārtu darbības režīmi un izstrādātās enerģijas daudzums. Savukārt lielākais pazemes ūdens patērētājs ir TEC-1, kas siltumtīklu piebarošanas ūdens sagatavošanai izlietojis 37 tūkstošus m^3 pazemes ūdens.

Ūdens patēriņa dati iegūti pēc skaitītāju rādījumiem.

GRI 305-1, 305-4

TIEŠĀS SILTUMNĪCEFEKTA GĀZU EMISIJAS UN TO INTENSITĀTE

Tiešo siltumnīcefekta gāzu emisijas apjomu *Latvenergo* koncernā nosaka kurināmā patēriņš, izstrādātās enerģijas apjoms un ražotņu darbības režīmi. Savukārt CO_2 emisijas intensitāte tiek mērīta uz vienu koncernā saražoto elektroenerģijas vienību, un to ietekmē atjaunīgo energoresursu īpatsvars primāro energoresursu patēriņā, kā arī TEC ražošanas režīmi. Jo zemāki CO_2 īpatnējās emisijas rādītāji, jo lielāks elektroenerģijas īpatsvars saražots no atjaunīgajiem energoresursiem un jo efektīvāk darbojušās TEC iekārtas.

2018. gadā koncerna CO_2 emisija pieaugusi par 41 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Sauso laikapstākļu un mazās Daugavas pieteces dēļ ievērojami vairāk elektroenerģijas izstrādāts termoelektrostacijās, kas enerģijas ražošanai izmanto dabasgāzi. Turklāt vairāk nekā 20 % no pārskata gadā saražotās elektroenerģijas izstrādāti kondensācijas režīmā, kam raksturīgs augstāks emisijas līmenis nekā koģenerācijas režīmam.

CO_2 emisija tiek aprēķināta atbilstoši emisiju atļaujās un Latvijas un ES tiesību aktos noteiktajām prasībām. Koncerna kopējo CO_2 emisijas apjomu veido:

- emisija no iekārtām, kas piedalās ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (sadedzināšanas iekārtas ar nominālo ievadīto siltuma jaudu virs 20 MW);
- emisija no iekārtām, kas šajā sistēmā nepiedalās un kas pārskata gadā emitējušas aptuveni 10 tūkstošus tonnu CO_2.

Kopējā apjomā ietverta arī emisija, kas saistīta ar enerģijas ražošanas procesa nodrošināšanu. Papildus norādītajam apjomam CO_2 emitē transportam izmantotā degviela. Autotransporta radītais CO_2 emisiju apjoms 2018. gadā bija 8,1 tūkstotis tonnu.

Koncerns ekspluatē arī iekārtas, kas satur sēra heksafluorīda (SF_6) gāzi, un aukstuma iekārtas, kurās ir gāzes ar nebūtisku globālās sasilšanas potenciālu. Tās ir slēgtas iekārtas, kurās gāzu noplūdes nav konstatētas, tāpēc šīs gāzes aprēķinā netiek iekļautas.

CO_2 emisija no sadedzināšanas iekārtām

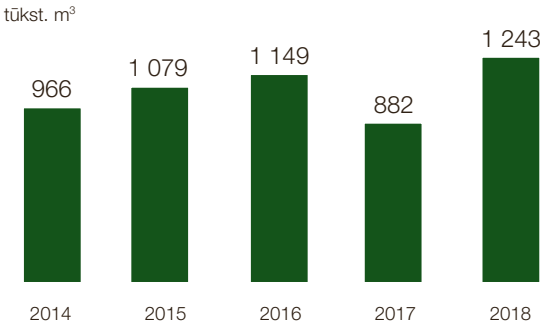

Īpatnējā CO_2 emisija

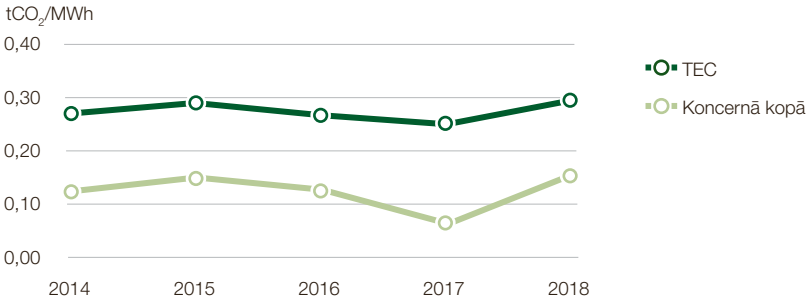

GRI 305-7

NO_x, SO_2 UN CITAS BŪTISKAS EMISIJAS GAISĀ

Kaitīgo vielu emisija atmosfērā ir tieši atkarīga no izstrādātās enerģijas apjoma, izmantotā kurināmā, tā izmantošanas efektivitātes un tehnoloģiju veida.

- Dabasgāze ir videi draudzīgākais fosilais kurināmais, ko izmanto gan AS "Latvenergo" TEC, gan arī daļā Liepājas ražotņu. Tomēr, sadedzinot dabasgāzi, bez oglekļa dioksīda atmosfērā nonāk arī slāpekļa oksīdi (NO_x) un oglekļa monoksīds (CO).
- Kā avārijas kurināmo AS "Latvenergo" TEC izmanto dīzeļdegvielu. Tai sadegot, rodas nenozīmīga sēra dioksīda (SO_2) un cieto daļiņu emisija. Dīzeļdegvielas uzglabāšanas laikā rodas ogļūdeņražu emisija.
- Koksnes izmantošana Liepājas ražotnēs rada NO_x, CO un cieto daļiņu emisiju.

Emisijas daudzumi no sadedzināšanas iekārtām, kas atbilst rūpnieciskā piesārņojuma direktīvas nosacījumiem, tiek noteikti, pamatojoties uz emisijas mērījumu rezultātiem. Mazo un vidējo sadedzināšanas iekārtu (ar ievadīto jaudu līdz 50 MW) emisiju aprēķina, izmantojot normatīvajos aktos noteiktos emisijas faktorus.

NO_x, CO, SO_2 un citas emisijas

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
NO_x	t	623	737	803	613	904
NO_x sadedzināšanas iekārtās	kg/MWh	0,16	0,17	0,16	0,15	0,18
NO_x koncernā kopā	kg/MWh	0,11	0,12	0,11	0,07	0,12
CO	t	415	319	361	318	426
CO sadedzināšanas iekārtās	kg/MWh	0,10	0,08	0,07	0,08	0,09
CO koncernā kopā	kg/MWh	0,07	0,05	0,05	0,04	0,06
SO_2	t	1	4	4	5	5
Citas*	t	17	4	17	19	15

* ietverts cieto daļiņu un ogļūdenražu emisijas apjoms

GRI 307-1

NEATBILSTĪBA LIKUMIEM UN NORMATĪVAJIEM AKTIEM VIDES JOMĀ

2018. gadā koncernā veiktas septiņas Valsts vides dienesta plānveida tematiskās pārbaudes, kā arī viena Veselības inspekcijas plānveida kontrole. Būtiski aizrādījumi vai sankcijas no kontrolējošām institūcijām nav saņemtas.

GRI EU5

PIEŠĶIRTO CO_2 EMISIJAS KVOTU SADALĪJUMS KVOTU TIRDZNIECĪBAS SISTĒMĀ

ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma nosaka, ka emisijas kvotas bez maksas tiek piešķirtas tikai siltumenerģijas ražošanai, un piešķirto kvotu apjoms pakāpeniski samazinās līdz 2020. gadam, sasniedzot 30 % no nepieciešamā apjoma. Viena tonna CO_2 emisijas ir ekvivalenta vienai kvotai. Pārskatu par iegādātajām, izmantotajām un pārdotajām kvotām skatīt gada pārskata 13.b pielikumā.

Piešķirtās CO_2 emisijas kvotas

	Mērv.	2014	2015	2016	2017	2018
AS “Latvenergo” TEC	skaits	442 778	392 255	343 330	295 942	250 091
Liepājas enerģija	skaits	29 025	29 855	21 158	18 218	15 374

ILGTSPĒJAS PĀRSKATA PIELIKUMI

PĀRSKATS PAR *ZAĻAJĀM* OBLIGĀCIJĀM

Zaļo obligāciju emisijas programma tika uzsākta 2015. gada jūnijā, pirmo *zaļo* obligāciju emisiju veicot 75 miljonu EUR apmērā. Tādējādi AS "Latvenergo" kļuva par pirmo valsts kapitālsabiedrību Austrumeiropā, kas emitējusi šāda veida obligācijas. 2016. gada aprīlī AS "Latvenergo" realizēja *zaļo* obligāciju papildu laidienu 25 miljonu EUR apmērā, noslēdzot 100 miljonu EUR *zaļo* obligāciju programmu.

AS "Latvenergo" obligācijas ir iekļautas Baltijas parāda vērtspapīru sarakstā un tiek kotētas AS "Nasdaq Riga". *Zaļo* obligāciju ISIN kods – LV0000801777. Obligāciju emisijas organizators – AS "SEB banka". Obligāciju dzēšanas termiņš – 2022. gada 10. jūnijs, fiksētā procentu likme (kupons) – 1,9 % gadā.

Zaļo obligāciju emisijas programma īstenota, turpinot 2012. gadā uzsākto AS "Latvenergo" obligāciju emisiju un finansējuma piesaistes avotu diversifikāciju. Šobrīd AS "Latvenergo" obligāciju piedāvājuma programmu ietvaros kopumā ir emitētas un vēl neatmaksātas obligācijas 135 miljonu EUR apmērā, kas veido 17 % no koncerna kopējiem aizņēmumiem.

Zaļo obligāciju pamatprasība ir piesaistīto līdzekļu izmantošana projektos, kas veicina atjaunīgo energoresursu izmantošanu, energoefektivitāti un vides aizsardzību, kā arī vides ilgtspēju. Projektu izvēles kritēriji, projektu atlases process, speciāla naudas līdzekļu konta izveide un atskaites ziņojumu sagatavošana noteikta *Zaļo* obligāciju satvarā, kas publicēts *Latvenergo* koncerna mājaslapā.

Par *Zaļo* obligāciju satvaru ir saņemts neatkarīga vides eksperta CICERO augstākais iespējamais zaļo obligāciju novērtējums – tumši zaļā nokrāsa. Tas norādīja uz plānoto attiecināmo projektu atbilstību ilgtermiņa vides aizsardzības un klimata pārmaiņu samazināšanas mērķiem, kā arī uzņēmuma labu korporatīvo pārvaldību un caurskatāmību.

Zaļajām obligācijām *Moody's* ir piešķīrusi augstāko zaļo obligāciju novērtējumu GB1 (izcili), kas pēdējo reizi apstiprināts 2018. gada 7. jūnijā, un kredītreitingu *Baa2* līmenī ar stabilu nākotnes vērtējumu, kas atbilst AS "Latvenergo" kredītreitingam. Atzinīgs novērtējums saņemts par caurskatāmu un pārdomātu lēmumu pieņemšanas procesu, atklātu un saprotamu vērtspapīru emisijā iegūto līdzekļu pārvaldību, kā arī efektīvu ziņošanas un informācijas atklāšanas kārtību.

Zaļo obligāciju ietvaros piesaistītie līdzekļi ir novirzīti ražošanas, pārvades un sadales projektiem. Lielākie attiecināmie projekti ir Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma un energoinfrastruktūras projekts *Kurzemes loks*. 2017. gada sākumā par emisijā gūto līdzekļu pārvaldības un attiecināmo projektu atlases atbilstību *Zaļo* obligāciju satvarā noteiktajam veikts iekšējais audits, kas procesus atzinis par atbilstoši īstenotiem.

Zaļo obligāciju programmas projekti iedalāmi četrās grupās:

- *atjaunīgā enerģija* – jaunu AER jaudu būvniecība un esošo jaudu rekonstrukcija – hidroenerģija, bioenerģija (ne pārtikas), vēja enerģija un saistītā infrastruktūra;
- *energoefektivitāte* – pārvades un sadales tīklu būvniecība un rekonstrukcija, lai samazinātu zudumus tīklos un nodrošinātu AER jaudas pieslēguma iespējas, kā arī viedo tīklu projekti;
- *vides aizsardzība* – aizsardzība pret plūdiem, atkritumu apsaimniekošana un ūdens resursu pārvaldība;
- *ilgtspējīga vide* – vides izpēte un attīstība un programmas dabas aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības jomā.

Investoru ģeogrāfiskais sadalījums*

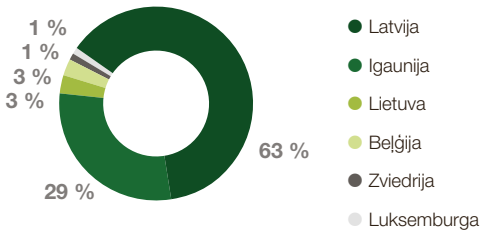

* atbilstoši 2018. gada jūnijā veiktajam kupona izmaksas sadalījumam

Investoru struktūra*

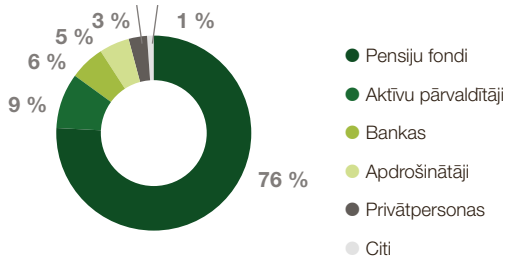

* atbilstoši 2018. gada jūnijā veiktajam kupona izmaksas sadalījumam

Ieguldījumi pa projektu grupām

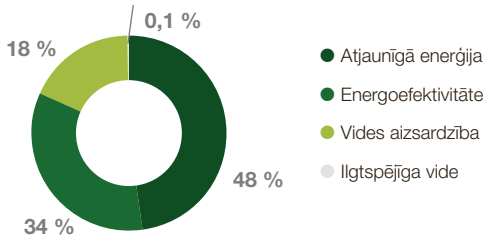

Zaļo obligāciju programmas attiecināmie projekti

Koncerna darbības segments (īpatsvars no kopējām attiecināmām izmaksām)	Attiecināmie projekti	Attiecināmās izmaksas, milj. EUR	Projekta kopējie mērķi un ieguvumi
RAŽOŠANA 66,0 %	Daugavas HES hidroagregātu un tehnoloģisko iekārtu atjaunošana	47,9	Hidroagregātu darba mūža pagarināšana, to jaudas un lietderības koeficienta paaugstināšana. Augsta atjaunīgās enerģijas īpatsvara saglabāšana. Daugavas HES darbības drošuma palielināšana. Eļļas noplūžu riska samazināšana. Programmas realizācijas gaitā CO_2 emisijas samazinājums ir līdz 16 300 tonnu gadā. 2018. gadā ar atjaunīgajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas īpatsvars koncernā bija 47 %.
	Daugavas HES un Aiviekstes HES hidrotehnisko būvju atjaunošana	18,1	Hidrotehnisko būvju un dambju noturības un drošuma uzlabošana, to dzīves cikla pagarināšana. Dambju avārijas risku varbūtības samazināšana un efektīvāka plūdu riska pārvaldība, samazinot potenciālo negatīvo ietekmi uz iedzīvotājiem, īpašumiem un vidi.
	Ceļotājzivju migrācijas atjaunošanas izpēte Daugavā	0,07	Ietekmes mazināšana uz bioloģisko daudzveidību. Būs apzināti un izpētīti iespējamie pasākumi, kas ļautu efektīvāk kompensēt Daugavas HES ietekmi uz zivju resursiem un mazināt ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.
SADALE 9,1 %	Elektrolīniju un transformatoru izbūve un rekonstrukcija	7,2	Elektroapgādes pārtraukumu laika un enerģijas zudumu samazināšana. Tīklu ekspluatācijas laika pagarināšana. Kopš 2014. gada ievērojami ir samazināti piegādes pārtraukumu un ilguma indeksi (SAIFI – par 34 % un SAIDI – par 51 %). Šajā pašā periodā kopējā sadales zudumu samazinājuma rezultātā gūtais CO_2 samazinājums ir 6 100 tonnu.
	Viedie skaitītāji	1,9	Elektroapgādes pārtraukumu laika un enerģijas zudumu samazināšana. Optimālāka elektroenerģijas patēriņa plānošana, viedo energoefektivitātes produktu un pakalpojumu izmantošana. Kopš 2014. gada ir uzstādīti vairāk nekā 544 tūkstoši viedo skaitītāju, kas veido 49 % no visa skaitītāju parka un uzskaita 83 % no visas klientu patērētās elektroenerģijas.
	Ikgadējais balto stārķu monitorings	0,004	Ietekmes mazināšana uz bioloģisko daudzveidību. Iegūti dati par stārķu populāciju un to ligzdu īpatsvaru, kas atrodas uz elektrolīniju balstiem.
PĀRVADES AKTĪVU NOMA 24,9 %	*Kurzemes loka* 2. posms Grobiņa-Ventspils	24,9	Starpsavienojumu jaudas palielināšana (atbilstoši ES Klimata un enerģētikas mērķiem 2030. gadam), kas savukārt veicina atjaunīgo energoresursu integrēšanu pārvades tīklā, paaugstina energoapgādes drošumu un veicina konkurenci elektroenerģijas tirgū. Visa *Kurzemes loka* jauno 330 kV elektrolīniju kopējais garums plānots ap 330 km, jauda – 800 MW. Otrā posma Grobiņa-Ventspils ietvaros izbūvētais elektrolīniju garums ir 117 km.
	KOPĀ	**100,0**	

47 %
Atjaunīgās enerģijas īpatsvars

Daugavas HES hidroagregātu atjaunošana
16 300 t/gadā

Sadales zudumu samazinājums
6 100 tonnas
kopš 2014. gada

CO_2 izmešu samazinājums*

238
min.
SAIDI samazinājums kopš 2014. gada

* Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijas gaitā iegūtais potenciālais CO_2 emisiju samazinājums – līdz 16 300 t gadā (pie īpatnējās TEC-2 emisijas kondensācijas režīmā 0,383 t CO_2/MWh); sadales zudumu samazinājuma gaitā kopš 2014. gada gūtais CO_2 emisijas samazinājums – 6 100 tonnu.

GRI 102-55

GRI INDIKATORU TABULA

Vispārīgo standartu informācija

		Lpp.	Ārējais apliecinājums
	Organizācijas profils		
102-1	Organizācijas nosaukums	8	✓
102-2	Aktivitātes, zīmoli, produkti un pakalpojumi	8	✓
102-3	Galvenā biroja atrašanās vieta	8	✓
102-4	Darbības vietas	8	✓
102-5	Īpašumtiesības un juridiskais statuss	8	✓
102-6	Apkalpotie tirgi	8	✓
102-7	Organizācijas darbības apmērs	8	✓
102-8	Informācija par darbiniekiem un citiem darba veicējiem	63	✓
102-9	Piegādes ķēde	28–29	✓
102-10	Būtiskas izmaiņas organizācijā un tās piegādes ķēdē	8, 28–29, 35	✓
102-11	Piesardzības princips vai pieeja	26–27	✓
102-12	Ārējās iniciatīvas	32	✓
102-13	Dalība organizācijās	33	✓
EU1	Uzstādītā jauda dalījumā pēc enerģijas avotiem un regulācijas režīma	37–41	✓
EU2	Enerģijas izstrāde dalījumā pēc primārajiem energoresursiem un regulācijas režīma	37–42	✓
EU3	Klientu skaits mājsaimniecību, rūpniecības, valsts un pašvaldību institūciju un biznesa klientu grupās	42, 45	✓
EU4	Pārvades un sadales gaisvadu un kabeļlīniju garums dalījumā pēc regulācijas režīma	45–47	✓
EU5	Piešķirtās CO_2 emisijas kvotas dalījumā pēc kvotu tirdzniecības sistēmas	70	✓
	Stratēģija		
102-14	Augstākā līmeņa lēmējpersonas ziņojums	5–6	✓

		Lpp.	Ārējais apliecinājums
	Ētika un profesionālā godprātība		
102-16	Vērtības, principi, standarti un rīcības normas	8, 18, 26–27	✓
	Pārvaldība		
102-18	Pārvaldības struktūra	18–21, 25	✓
	Ieinteresēto pušu iesaiste		
102-40	Ieinteresēto pušu saraksts	30–32	✓
102-41	Koplīgumi	63	✓
102-42	Ieinteresēto pušu noteikšana un atlase	30	✓
102-43	Pieeja ieinteresēto pušu iesaistei	30	✓
102-44	Galvenie jautājumi, kas aktualizēti ieinteresēto pušu iesaistē	30–32	✓
	Ziņošanas prakse		
102-45	Konsolidētajos finanšu pārskatos iekļautās sabiedrības	8	✓
102-46	Pārskata satura un aspektu noteikšana	50	✓
102-47	Būtisko aspektu saraksts	51	✓
102-48	Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	7	✓
102-49	Izmaiņas ziņošanas praksē	7, 50	✓
102-50	Pārskata periods	7	✓
102-51	Pārskata publicēšanas datums	7	✓
102-52	Ziņošanas biežums	7	✓
102-53	Kontaktinformācija jautājumiem par pārskatu	7	✓
102-54	Atsauce par ziņošanu atbilstoši *GRI Standards*	7	✓
102-55	*GRI* indikatoru tabula	74–76	✓
102-56	Ārējais apliecinājums	26–27, 78–79	✓

Specifisko standartu informācija

Aspekts	Būtiskums koncernā: Ražošana un tirdzniecība	Sadale	Pārvades aktīvu noma	*GRI* standarta nosaukums		*GRI* indikators	Lpp.	Ārējais apliecinājums
EKONOMISKIE ASPEKTI								
Enerģijas ražotņu efektivitāte	✓			103 Vadības pieeja 2016			52	✓
				Elektroenerģētikas sektora papildinājumi (G4)	EU11	Termoelektrostaciju vidējā ražošanas efektivitāte	55	✓
					EU30	Vidējie staciju darbgatavības rādītāji	55	✓
Ieguldījums valsts ekonomikā	✓	✓	✓	103 Vadības pieeja 2016			52–53	✓
				201 Ekonomiskais sniegums 2016	201-1	Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	53–54	✓
					201-3	Koplīguma noteiktās pēcnodarbinātības saistības	54	✓
					201-4	Valsts finansiālais atbalsts	54	✓
Sadales pakalpojumu efektivitāte un pieejamība		✓		103 Vadības pieeja 2016			53	✓
				Elektroenerģētikas sektora papildinājumi (G4)	EU12	Sadales zudumi procentuāli no kopējā enerģijas apjoma	55	✓
					EU26	Iedzīvotāju, kam netiek piegādāts sadales sistēmas pakalpojums, īpatsvars sadales licenču zonā	56	✓
					EU27	Mājsaimniecību atslēgumu skaits nemaksāšanas dēļ	56	✓
					EU28	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI)	56	✓
					EU29	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI)	56	✓
Vispārēja atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence	✓	✓	✓	103 Vadības pieeja 2016			53	✓
				205 Pretkorupcija 2016	205-2	Komunikācija un apmācība par pretkorupcijas politikām un procedūrām	54–55	✓
					205-3	Apstiprināti korupcijas gadījumi un veiktie pasākumi	55	✓
				206 Pretkonkurences rīcība 2016	206-1	Tiesvedības par konkurences noteikumiem neatbilstošu rīcību un monopoldarbībām	55	✓
				419 Socioekonomiskā atbilstība 2016	419-1	Neatbilstība normatīvajiem aktiem sociālajā un ekonomiskajā jomā	55	✓
SOCIĀLIE ASPEKTI								
Klientu apmierinātība	✓	✓		103 Vadības pieeja 2016			57–58	✓
Ārkārtas situāciju pārvaldības plāni	✓	✓		103 Vadības pieeja 2016			61	✓
Arodveselība un darba drošība	✓	✓	✓	103 Vadības pieeja 2016			62	✓
				403 Arodveselība un darba drošība 2016	403-2	Nelaimes gadījumu, arodslimību, zaudēto dienu un prombūtnes rādītāji	64	✓
					403-4	Darba aizsardzības jautājumi, kas iekļauti Darba koplīgumā	65	✓
				Elektroenerģētikas sektora papildinājumi (G4)	EU18	Sadarbības partneru un to apakšuzņēmumu daļa, kam veikta veselības un darba drošības apmācība	65	✓

Aspekts	Būtiskums koncernā: Ražošana un tirdzniecība	Sadale	Pārvades aktīvu noma	*GRI* standarta nosaukums		*GRI* indikators	Lpp.	Ārējais apliecinājums
Sadales pakalpojumu drošība		✓		103 Vadības pieeja 2016			58–59	✓
				Elektroenerģētikas sektora papildinājumi (G4)	EU25	Nelaimes gadījumu skaits trešajām personām saistībā ar uzņēmuma īpašumu	60	✓
Iesaiste nozares politikas veidošanā	✓	✓	✓	103 Vadības pieeja 2016			61	✓
				415 Sabiedriskā politika 2016	415-1	Ziedojumi politiskām organizācijām	61	✓
Darbinieku iesaiste un attīstība	✓	✓	✓	103 Vadības pieeja 2016			62–63	✓
				402 Darbinieku un vadības attiecības 2016	402-1	Minimālais iepriekšējās paziņošanas periods par darbības izmaiņām	64	✓
				404 Apmācība un izglītība 2016	404-1	Mācībās pavadītās stundas	65	✓
				Elektroenerģētikas sektora papildinājumi (G4)	EU15	Darbinieku daļa, kam ir tiesības pensionēties nākamo 5 un 10 gadu laikā	65	✓
Personas datu drošība	✓	✓		103 Vadības pieeja 2016			59	✓
				418 Klientu privātums 2016	418-1	Sūdzības par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu pazaudēšanu	60	✓
Informācijas pieejamība	✓	✓		103 Vadības pieeja 2016			59	✓
				417 Mārketings un marķējums	417-3	Normatīvajiem aktiem un/vai brīvprātīgajiem kodeksiem neatbilstošas mārketinga aktivitātes	60	✓
VIDES ASPEKTI								
Atbilstība vides aizsardzības prasībām	✓	✓		103 Vadības pieeja 2016			66–67	✓
				307 Atbilstība vides aizsardzības prasībām 2016	307-1	Neatbilstība tiesību aktiem vides jomā	70	✓
Gaisa piesārņojums	✓			103 Vadības pieeja 2016			67	✓
				305 Izmeši 2016	305-1	Tiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas	69	✓
					305-4	Siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāte	69	✓
					305-7	NOx, SOx un citas būtiskas emisijas gaisā	69–70	✓
Resursu un enerģijas patēriņš	✓			103 Vadības pieeja 2016			67	✓
				301 Materiāli 2016	301-1	Izmantoto materiālu masa vai apjoms	68	✓
				302 Enerģija 2016	302-1	Organizācijas enerģijas patēriņš	68	✓
				303 Ūdens 2016	303-1	Ūdens patēriņš	68–69	✓
Atjaunīgā enerģija	✓			103 Vadības pieeja 2016			67	✓

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AER	atjaunīgie energoresursi
AS	akciju sabiedrība
CICERO	Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs *(The Center for International Climate and Environmental Research)*
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
ES ETS	Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
GRI	Globālā ziņošanas iniciatīva *(Global Reporting Initiative)*
HES	hidroelektrostacija
ISO	Starptautiskā Standartizācijas organizācija *(International Organization for Standardization)*
ISIN	starptautiskais vērtspapīru reģistrācijas kods *(International Securities Identification Number)*
KSA	korporatīvā sociālā atbildība
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LU	Latvijas Universitāte
NVO	nevalstiskās organizācijas
OHSAS	Darba drošības un arodveselības sistēmas standarts *(Occupational Health and Safety Assessment Series)*
OI	obligātais iepirkums
OIK	obligātā iepirkuma komponente
OÜ	sabiedrība ar ierobežotu atbildību (Igaunijā)
PSO	pārvades sistēmas operators
TEC-1	AS “Latvenergo” pirmā termoelektrostacija
TEC-2	AS “Latvenergo” otrā termoelektrostacija
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SAIDI	elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss
SAIFI	elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss
SEN	subsidētais elektroenerģijas nodoklis
SFPS	starptautiskie finanšu pārskatu standarti
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
TEC	termoelektrostacija
UAB	sabiedrība ar ierobežotu atbildību (Lietuvā)
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija
VES	vēja elektrostacija
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS PAR ILGTSPĒJAS PĀRSKATU

AS "Latvenergo'' Valdei

Mēs esam veikuši ierobežotas pārliecības apliecinājuma uzdevumu attiecībā uz AS "Latvenergo" (Sabiedrība) un tās meitas sabiedrību (Koncerns) 2018. gada Ilgtspējas pārskatu, kurš ietverts 2o18. gada Ilgtspējas un gada pārskatā no 4. līdz 77. lappusei (2018. gada Ilgtspējas pārskats).

Vadības atbildība

Sabiedrības Vadība ir atbildīga par 2018. gada Ilgtspējas pārskata sagatavošanu atbilstoši Globālās ziņošanas iniciatīvas (GRI) standartiem, izmantojot Pamata (Core) pieeju (Ziņošanas kritēriji), kurus ir izdevusi tīkla balstīta bezpeļņas organizācija Global Reporting Initiative ar izveidotu sekretariātu Amsterdamā, Nīderlandē. Sabiedrības vadība ir atbildīga arī par tādas iekšējās kontroles izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina 2018. gada Ilgtspējas pārskata, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Mūsu atbildība

Mēs esam atbildīgi par ierobežotas pārliecības secinājumu, kuru, pamatojoties uz mūsu ierobežotas pārliecības pārbaudēm, izsakām par to, vai mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka 2018. gada Ilgtspējas pārskats nebūtu sagatavots, visos būtiskajos aspektos, saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem.

Mēs veicām ierobežotas pārliecības pārbaudi saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr. 3000, "Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude", kurus ir izdevusi Starptautiskā audita un apliecinājuma uzdevumu standartu padome. Šis standarts nosaka, ka mums jāievēro ētikas normas, jāplāno un jāveic pārbaude tā, lai iegūtu ierobežotu pārliecību par to, vai 2018. gada Ilgtspējas pārskats nesatur būtiskas neatbilstības.

Šis ziņojums, iekļaujot secinājumu, ir sagatavots tikai un vienīgi Sabiedrības vadībai, lai palīdzētu tai izpildīt ziņošanas pienākumu par Sabiedrības un Koncerna ilgtspējas darbībām un aktivitātēm. Mēs atļaujam šo apliecinājuma ziņojumu iekļaut 2018. gada Ilgtspējas un Gada pārskatā.

Tiesību aktu pieļaujamajās robežās mēs neuzņemamies un nepiekrītam uzņemties atbildību par mūsu darbu vai šo ziņojumu pret jebkurām trešajām personām, izņemot Sabiedrības vadību un Sabiedrību.

Neatkarība un kvalitātes kontrole

Mēs esam ievērojuši neatkarības un citas ar ētiku saistītās prasības, kas iekļautas Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izdotajā Profesionālu Grāmatvežu ētikas kodeksā. Šīs prasības balstās uz pamatprincipiem, kas saistīti ar godprātību, objektivitāti, profesionālo kompetenci un pienācīgu rūpību, kā arī konfidencialitāti un profesionālu rīcību.

Savā darbībā mēs piemērojam 1. Starptautisko kvalitātes kontroles standartu un attiecīgi uzturam visaptverošu kvalitātes kontroles sistēmu, iekļaujot tajā dokumentētas politikas un procedūras, kas nodrošina ētikas prasību, profesionālo standartu, kā arī atbilstošu juridisko prasību ievērošanu.

Veikto procedūru apkopojums

Mūsu veiktās procedūras iekļāva 2018. gada Ilgtspējas pārskatā sniegtās informācijas pārbaudi izlases veidā. Mēs arī izvērtējām būtiskas aplēses un spriedumus, kurus vadība izdarīja, sagatavojot 2018. gada Ilgtspējas pārskatu atbilstoši Globālās ziņošanas iniciatīvas standartiem.

Mēs veicām šādas procedūras:

- Intervējām vadības locekļus, lai izvērtētu Globālās ziņošanas iniciatīvas standartu piemērošanu un lai iegūtu izpratni par iekšējo kontroļu vidi saistībā ar ilgtspējas informācijas sagatavošanu;
- Izvērtējām 2018. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas iegūšanas, apkopošanas un uzrādīšanas procesus;
- Pārbaudījām informāciju, kas ir iekļauta 2018. gada Ilgtspējas pārskatā, intervējot attiecīgos Sabiedrības un tās meitas sabiedrību vadības pārstāvjus;
- Izlases veidā veicām 2018. gada Ilgtspējas pārskatā ietverto datu pārbaudi;

PricewaterhouseCoopers SIA, Kr. Valdemāra iela 19, Rīga, LV-1010, Latvia, LV40003142793
T: +371 6709 4400, F: +371 6783 0055, www.pwc.lv

- Pārbaudījām dokumentus, lai apstiprinātu vadības apgalvojumus, kurus ieguvām veicot intervijas;

- Salīdzinājām 2018. gada Ilgtspējas pārskatā ietverto finanšu informāciju ar Koncerna 2018. gada finanšu pārskatiem;

- Izvērtējām 2018. gada Ilgtspējas pārskata vispārējo formātu un saturu, ņemot vērā uzrādītās informācijas atbilstību piemērojamajiem kritērijiem.

Ierobežotas pārliecības uzdevuma ietvaros veikto procedūru apjoms ir būtiski mazāks kā procedūras, kas tiktu veiktas pietiekamas pārliecības uzdevuma ietvaros, attiecībā gan uz riska novērtēšanu, ietverot izpratnes par iekšējo kontroli iegūšanu, gan procedūrām, kas veiktas attiecībā uz identificētajiem riskiem.

Uzskatām, ka mūsu iegūtie pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu ierobežotas pārliecības secinājuma sniegšanai.

Uzdevumam piemītošie neizbēgamie ierobežojumi

Nefinanšu dati ir vairāk pakļauti neizbēgamiem ierobežojumiem, nekā finanšu dati, ņemot vērā gan to būtību, gan lietotās metodes šādu datu noteikšanai, aprēķināšanai, izlasei vai aplēsēm. Kvalitatīva datu atbilstības, būtiskuma un precizitātes interpretācija ir pakļauta subjektīviem pieņēmumiem un spriedumiem.

Mēs neesam veikuši nekādas procedūras attiecībā uz datiem par iepriekšējiem periodiem vai nākotnes plāniem un mērķiem, kuri ietverti 2018. gada Ilgtspējas pārskatā.

Ierobežotas pārliecības secinājums

Pamatojoties uz mūsu pārbaudi, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka 2018. gada Ilgtspējas pārskats nav sagatavots, visos būtiskajos aspektos, atbilstoši Ziņošanas kritērijiem.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Juris Lapše
Atbildīgais zvērinātais revidents
Sertifikāts Nr. 116
Prokūrists

Rīga, Latvija
2019. gada 16. aprīlī

LATVENERGO KONCERNA KONSOLIDĒTAIS UN AS "LATVENERGO" GADA PĀRSKATS

Finanšu pārskati, kas sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem

LATVENERGO KONCERNA GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Finanšu rādītāji EUR'000

	2018	2017	2016	2015	2014
Ieņēmumi	878 008	925 627	931 619	929 128	1 010 757
EBITDA[1]	321 582	541 696	393 399	307 015	236 838
Saimnieciskās darbības peļņa[2]	95 762	234 082	160 773	108 188	49 243
Peļņa pirms nodokļiem[3]	88 513	224 114	148 945	92 535	31 510
Peļņa	75 955	322 021	130 593	85 039	29 790
Dividendes[4]	156 418	90 142	77 413	31 479	23 605
Aktīvi	3 798 819	4 415 725	3 901 231	3 517 372	3 486 576
Ilgtermiņa aktīvi	3 364 534	3 343 404	3 388 954	3 113 719	3 109 253
Pašu kapitāls	2 320 065	2 846 891	2 418 713	2 096 702	2 020 801
Aizņēmumi	814 343	826 757	791 566	797 483	827 222
Neto aizņēmumi[5]	684 888	590 754	607 586	692 940	706 211
Pamatdarbības neto naudas plūsma	302 869	338 209	341 186	246 278	135 329
Investīcijas	220 607	243 811	200 677	190 461	177 607

Lai nodrošinātu objektīvu un salīdzināmu finanšu rezultātu atspoguļošanu, *Latvenergo* koncerns un AS "Latvenergo" izmanto virkni finanšu rādītāju un koeficientu, kas tiek aprēķināti, pamatojoties uz finanšu pārskatiem.

Ņemot vērā nozarē biežāk izmantojamos finanšu rādītājus un koeficientus, *Latvenergo* koncerna stratēģijā 2017.–2022. gadam noteiktos finanšu mērķus (skatīt arī Vadības ziņojuma sadaļu "Turpmākā attīstība" un ilgtspējas pārskatu), kā arī koncerna aizņēmumu līgumos noteiktos finanšu ierobežojumus, *Latvenergo* koncerns ir noteicis un izmanto sekojošus finanšu rādītājus un koeficientus:

- rentabilitātes rādītājus – EBITDA[1]; EBITDA rentabilitāte[6]; saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte[7]; peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte[8]; peļņas rentabilitāte[9]; aktīvu atdeve (ROA)[14]; pašu kapitāla atdeve (ROE)[15]; ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE)[16];
- kapitāla struktūras rādītājus – neto aizņēmumi[5]; kapitāla attiecības rādītājs[10]; neto aizņēmumi / EBITDA[11]; neto aizņēmumi / pašu kapitāls[12]; vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients[13];
- dividenžu politikas rādītāju – dividenžu izmaksas rādītājs[17].

Finanšu rādītāji, koeficientu definīcijas un komponentes ir aprakstītas zemāk. Atspoguļotie finanšu rādītāji un koeficienti nav mainīti salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu.

Finanšu koeficienti

	2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA rentabilitāte[6]	36,6 %	58,5 %	42,2 %	33,0 %	23,4 %
Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte[7]	10,9 %	25,3 %	17,3 %	11,6 %	4,9 %
Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte[8]	10,1 %	24,2 %	16,0 %	10,0 %	3,1 %
Peļņas rentabilitāte[9]	8,7 %	34,8 %	14,0 %	9,2 %	2,9 %
Kapitāla attiecības rādītājs[10]	61 %	64 %	62 %	60 %	58%
Neto aizņēmumi / EBITDA[11]	2,0	1,1	1,7	2,3	2,9
Neto aizņēmumi / pašu kapitāls[12]	0,30	0,21	0,25	0,33	0,35
Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients[13]	1,5	3,2	1,7	1,9	1,3
Aktīvu atdeve (ROA)[14]	1,8 %	7,7 %	3,5 %	2,4 %	0,8 %
Pašu kapitāla atdeve (ROE)[15]	2,9 %	12,2 %	5,8 %	4,1 %	1,5 %
Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE)[16]	2,8 %	6,8 %	5,3 %	3,8 %	1,7 %
Dividenžu izmaksas rādītājs[17]	104 %	66 %	82 %	90 %	92 %

Darbības rādītāji

		2018	2017	2016	2015	2014
Pārdotā elektroenerģija	GWh	9 984	10 371	10 140	9 868	9 427
Mazumtirdzniecība*	GWh	6 954	6 923	7 665	7 961	8 800
Vairumtirdzniecība**	GWh	3 030	3 448	2 474	1 907	627
Elektrostaciju izstrāde	GWh	5 076	5 734	4 707	3 882	3 625
Siltumenerģijas izstrāde	GWh	2 274	2 612	2 675	2 408	2 560
Darbinieku skaits		3 508	3 908	4 131	4 177	4 563
Moody's kredītreitings		Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa3 (stabils)

* Iekļaujot saimniecisko patēriņu
** Tai skaitā OI ietvaros iepirktās enerģijas pārdošana *Nord Pool*

[1] EBITDA – ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, asociēto sabiedrību peļņas vai zaudējumu daļas, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma
[2] Saimnieciskās darbības peļņa – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa, finanšu izmaksām un ieņēmumiem
[3] Peļņa pirms nodokļiem – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa
[4] Izmaksātās dividendes mātessabiedrības akcionāram (vairāk informācijas atklāts 20. b pielikumā)
[5] Neto aizņēmumi = aizņēmumi gada beigās mīnus nauda un naudas ekvivalenti gada beigās

[6] EBITDA rentabilitāte = EBITDA / ieņēmumi
[7] Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte = saimnieciskās darbības peļņa / ieņēmumi
[8] Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte = peļņa pirms nodokļiem / ieņēmumi
[9] Peļņas rentabilitāte = peļņa / ieņēmumi
[10] Kapitāla attiecības rādītājs = pašu kapitāls / aktīvi
[11] Neto aizņēmumi / EBITDA = (neto aizņēmumi pārskata gada sākumā + neto aizņēmumi pārskata gada beigās) * 0.5 / EBITDA (12 mēnešu periodā)
[12] Neto aizņēmumi / pašu kapitāls = neto aizņēmumi pārskata gada beigās / pašu kapitāls pārskata gada beigās
[13] Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients = apgrozāmie līdzekļi / īstermiņa kreditori
[14] Aktīvu atdeve (ROA) = peļņa / vidējie aktīvi ((aktīvi pārskata gada sākumā + aktīvi pārskata gada beigās) / 2)
[15] Pašu kapitāla atdeve (ROE) = peļņa / vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2)
[16] Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE) = saimnieciskās darbības peļņa / (vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitālspārskata gada beigās) / 2) + aizņēmumu vidējā vērtība ((aizņēmumi pārskata gada sākumā + aizņēmumi pārskata gada beigās) / 2))
[17] Dividenžu izmaksas rādītājs = dividendes / mātessabiedrības peļņa

AS "LATVENERGO" GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Finanšu rādītāji

EUR'000

	2018	2017	2016	2015	2014*
Ieņēmumi	435 199	498 580	513 563	521 146	564 550
EBITDA[1]	160 927	387 100	241 606	180 982	105 052
Saimnieciskās darbības peļņa[2]	33 803	177 416	141 071	90 475	18 158
Peļņa pirms nodokļiem[3]	212 760	185 906	156 290	103 212	35 045
Peļņa	212 733	150 891	137 441	94 750	34 800
Dividendes[4]	156 418	90 142	77 413	31 479	23 605
Aktīvi	3 141 109	3 649 200	3 204 394	3 124 054	3 104 592
Ilgtermiņa aktīvi	2 661 307	2 546 014	2 626 560	2 638 048	2 634 150
Pašu kapitāls	1 993 823	2 382 638	2 177 069	2 114 900	2 047 666
Aizņēmumi	802 268	814 772	778 323	782 965	810 681
Neto aizņēmumi[5]	674 714	581 917	597 126	681 146	721 715
Pamatdarbības neto naudas plūsma	394 395	449 352	201 427	174 797	94 604
Investīcijas	41 350	89 278	79 913	78 694	52 465

* Visi finanšu rādītāji par 2014. gadu novērtēti pēc SFPS principiem

Finanšu koeficienti

	2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA rentabilitāte[6]	37,0 %	77,6 %	47,0 %	34,7 %	18,6 %
Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte[7]	7,8 %	35,6 %	27,5 %	17,4 %	3,2 %
Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte[8]	48,9 %	37,3 %	30,4 %	19,8 %	6,2 %
Peļņas rentabilitāte[9]	48,9 %	30,3 %	26,8 %	18,2 %	6,2 %
Kapitāla attiecības rādītājs[10]	63 %	65 %	68 %	68 %	66 %
Neto aizņēmumi / pašu kapitāls[11]	0,34	0,24	0,27	0,32	0,35
Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients[12]	2,0	4,3	2,3	3,0	1,9
Aktīvu atdeve (ROA)[13]	6,3 %	4,4 %	4,3 %	3,0 %	1,1 %
Pašu kapitāla atdeve (ROE)[14]	9,7 %	6,6 %	6,4 %	4,6 %	1,7 %
Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE)[15]	1,1 %	5,8 %	4,8 %	3,1%	0,6 %
Dividenžu izmaksas rādītājs[16]	104 %	66 %	82 %	90%	92 %

Darbības rādītāji

		2018	2017	2016	2015	2014
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija Latvijā*	GWh	4 406	4 619	5 290	5 422	5 748
Elektrostaciju izstrāde	GWh	5 028	5 687	4 660	3 833	3 577
Siltumenerģijas izstrāde	GWh	2 007	2 354	2 422	2 179	2 312
Darbinieku skaits		1 355	1 431	1 472	1 464	1 439
Moody's kredītreitings		Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)

[1] EBITDA – ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, asociēto sabiedrību peļņas vai zaudējumu daļas, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma
[2] Saimnieciskās darbības peļņa – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa, finanšu izmaksām un ieņēmumiem
[3] Peļņa pirms nodokļiem – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa
[4] Izmaksātās dividendes mātessabiedrības akcionāram (vairāk informācijas atklāts 20. b pielikumā)
[5] Neto aizņēmumi = aizņēmumi gada beigās mīnus nauda un naudas ekvivalenti gada beigās

[6] EBITDA rentabilitāte = EBITDA / ieņēmumi
[7] Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte = saimnieciskās darbības peļņa / ieņēmumi
[8] Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte = peļņa pirms nodokļiem / ieņēmumi
[9] Peļņas rentabilitāte = peļņa / ieņēmumi
[10] Kapitāla attiecības rādītājs = pašu kapitāls / aktīvi
[11] Neto aizņēmumi / pašu kapitāls = neto aizņēmumi pārskata gada beigās / pašu kapitāls pārskata gada beigās
[12] Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients = apgrozāmie līdzekļi / īstermiņa kreditori
[13] Aktīvu atdeve (ROA) = peļņa / vidējie aktīvi ((aktīvi pārskata gada sākumā + aktīvi pārskata gada beigās) / 2)
[14] Pašu kapitāla atdeve (ROE) = peļņa / vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2)
[15] Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE) = saimnieciskās darbības peļņa / (vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2) + aizņēmumu vidējā vērtība ((aizņēmumi pārskata gada sākumā + aizņēmumi pārskata gada beigās) / 2))
[16] Dividenžu izmaksas rādītājs = dividendes / mātessabiedrības peļņa

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Latvenergo koncerns ir viens no lielākajiem energoapgādes pakalpojumu sniedzējiem Baltijā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, dabasgāzes tirdzniecību, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu nomu.

Latvenergo koncerns – viens no lielākajiem energoapgādes pakalpojumu sniedzējiem Baltijā

Latvenergo koncerna mātessabiedrība ir AS "Latvenergo", kas ir energoapgādes pakalpojumu sniedzēja, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, kā arī ar dabasgāzes tirdzniecību.

DARBĪBAS VIDES RAKSTUROJUMS

2018. gadā elektroenerģijas cenas Ziemeļvalstīs un Baltijā būtiski pieaugušas, salīdzinot ar pagājušo gadu. Elektroenerģijas *spot* cenu pieaugumu veicināja sausie un siltie laikapstākļi Eiropā, kas noteica zemu ūdens rezervuāru piepildījumu Skandināvijā, radot HES izstrādes apjoma samazinājumu. Mazāks HES saražotais elektroenerģijas apjoms kopā ar zemāku vēja staciju izstrādi veicināja fosilo kurināmo staciju izstrādes apjoma pieaugumu. Fosilā kurināmā staciju saražotās elektroenerģijas pašizmaksu negatīvi ietekmēja augstās energoresursu un pieaugošās CO_2 emisijas kvotu cenas.

Baltijā elektroenerģijas cena kāpusi par vairāk nekā 40 %

Vidējā elektroenerģijas *spot* cena Latvijā bija par 44 % augstāka nekā gadu iepriekš un sasniedza gandrīz 50 EUR/MWh. Līdz ar augstākām naftas, ogļu un CO_2 kvotu cenām ir palielinājusies dabasgāzes cena. 2018. gadā gan *GASPOOL*, gan *TTF* tirdzniecības zonas vidējā dabasgāzes cena bija par 30 % augstāka nekā gadu iepriekš.

BŪTISKI NOTIKUMI

IZMAIŅAS AS "LATVENERGO" TEC ELEKTRISKĀS JAUDAS MAKSĀJUMOS

2017. gada oktobrī AS "Latvenergo" pieteicās vienreizējas kompensācijas saņemšanai no valsts, vienlaikus atsakoties turpmāk saņemt 75 % no ikgadējiem elektriskās jaudas maksājumiem koģenerācijas stacijām TEC - 1 un TEC - 2. 2017. gada 21. novembrī Ministru kabinets pieņēma rīkojumu "Par garantētās maksas par koģenerācijas elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu saistību samazināšanu AS "Latvenergo", izmaksājot vienreizēju kompensāciju 454,4 milj. EUR apmērā, kas tika finansēta ar AS "Latvenergo" pamatkapitāla samazināšanu. Kompensācija tika sadalīta divās daļās, nosakot, ka 140 miljoni EUR atzīstami kā pārējie ieņēmumi AS "Latvenergo" 2017. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā, bet 314,4 miljoni EUR kā nākamo periodu ieņēmumi vienmērīgā sadalījumā pa pārskata periodiem līdz AS "Latvenergo" saistību izpildei atbalsta perioda beigās 2028. gada 23. septembrī.

2018. gada 26. septembrī Ministru kabinets nolēma daļai no dotācijas 51,7 miljonu EUR apmērā mainīt nosacījumus, nosakot to kā beznosacījuma kompensāciju, proporcionāli šādā apmērā samazinot atlikušā avansa daļu līdz atbalsta perioda beigām. 2018. gadā AS "Latvenergo" pārējos ieņēmumos atzīts 81,0 miljons EUR (2017. gadā – 140,0 miljoni EUR).

Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cena *Nord Pool* biržā

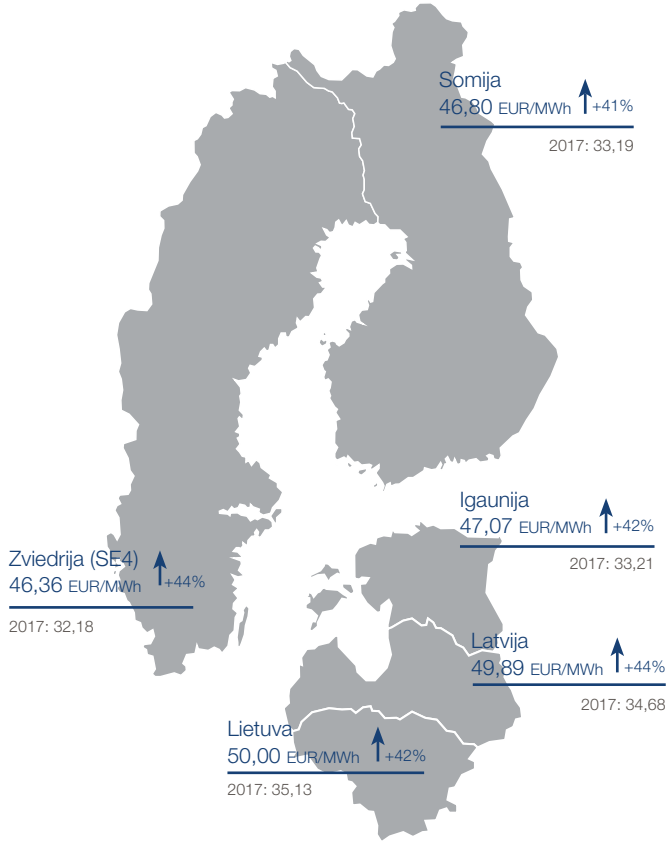

IZMAIŅAS UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKĻA APRĒĶINĀŠANĀ

No 2018. gada 1. janvāra mainījusies uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) piemērošanas kārtība Latvijā. Jaunā kārtība no 2018. gada 1. janvāra vairs neparedz pagaidu atšķirības starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu uzskaitē un nodokļa aprēķina vajadzībām. Sākot ar 2018. gada 1. janvāri, sadalītajai un nosacīti sadalītajai peļņai tiek piemērota 20 procentu nodokļu likme no bruto summas jeb 20/80 no neto izmaksām. Koncernā tiek atzītas atliktā UIN saistības par paredzamo meitassabiedrību dividenžu izmaksu.

DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

RAŽOŠANA

2018. gadā *Latvenergo* koncerns ir saražojis 5 076 GWh elektroenerģijas un 2 274 GWh siltumenerģijas (AS "Latvenergo" attiecīgi saražots 5 028 GWh un 2 007 GWh).

Elektroenerģijas pieprasījuma nodrošināšanā šogad ļoti būtiska loma bija AS "Latvenergo" TEC. Sausie laikapstākļi ievērojami samazināja ūdens enerģijas izstrādi gan Latvijā, gan visā *Nord Pool* reģionā, un tādējādi visā reģionā bija vērojams straujš elektrības cenu kāpums.

Elektroenerģijas izstrāde AS "Latvenergo" TEC palielināta par 87 %

Elektroenerģijas izstrādes apjoms Daugavas HES 2018. gadā, salīdzinot ar pagājušo gadu, ir samazinājies par 44 % un ir 2 380 GWh. Elektroenerģijas izstrādes samazinājumu Daugavas HES ietekmēja gandrīz uz pusi mazāka ūdens pietece Daugavā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Kā liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati, vidējā ūdens pietece Daugavā 2018. gadā bija 485 m^3/s, kas ir 81 % no Daugavas vidējās ilggadējās pieteces. No atjaunīgiem energoresursiem izstrādātā elektroenerģija koncernā 2018. gadā bija 47 % (2017. gadā – 75 %).

AS "Latvenergo" TEC strādā tirgus konjunktūrā, efektīvi plānojot darba režīmus un kurināmā izmantošanu. Sausie laikapstākļi un augstāka elektroenerģijas tirgus cena visā reģionā veicināja AS "Latvenergo" TEC elektroenerģijas izstrādes pieaugumu. 2018. gadā TEC elektroenerģijas izstrāde ir 2 644 GWh, kas ir par 87 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Ja Latvijā ražošanai nebūtu pieejamas AS "Latvenergo" TEC, tad pieprasījuma nodrošinājumam nāktos izmantot elektroenerģijas ražošanas resursus ar augstākām izmaksām, piemēram, gāzes staciju Lietuvā vai ogļu stacijas Polijā.

Saražotās siltumenerģijas apjoms ir samazinājies par 13 %, salīdzinot ar epriekšējo gadu, ko ietekmēja konkurences palielināšanās siltumenerģijas tirgū. 2017. gada nogalē un 2018. gada sākumā AS "Latvenergo" TEC siltuma zonās darbu uzsāka četri siltuma ražotāji.

TIRDZNIECĪBA

Latvenergo koncerns ir viens no vadošajiem enerģijas tirgotājiem Baltijas valstīs. Līdz ar dabasgāzes tirdzniecības uzsākšanu Lietuvā 2018. gada oktobrī *Latvenergo* koncerns šobrīd darbojas visos tirgus segmentos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā.

Latvenergo – *enerģētikas komersants, kas darbojas visos tirgus segmentos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā*

Mazumtirdzniecības klientiem Baltijā šogad kopumā esam pārdevuši 7,0 TWh elektroenerģijas, kas ir aptuveni tikpat cik pērn. Ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas apjoms veido 1/3 no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma un sasniedz 2,5 TWh. *Latvenergo* koncerna pārdotās elektroenerģijas apjoms Latvijā ir 4,4 TWh, Lietuvā – 1,6 TWh un Igaunijā – 0,9 TWh. *Latvenergo* koncerna kopējo elektroenerģijas klientu portfeli veido aptuveni 800 tūkstoši klientu, t. sk. ārpus Latvijas – vairāk nekā 35 tūkstoši klientu.

Pārskata gadā turpināja pieaugt dabasgāzes pārdošanas apjomi biznesa klientiem. Kopējais klientu skaits 2018. gada 31. decembrī pārsniedz 400 klientu, un tiem pārdotās dabasgāzes apjoms sasniedz 0,15 TWh. Kopējais koncerna patērētais un klientiem pārdotais dabasgāzes apjoms pārskata gadā sasniedz 6,9 TWh. Šobrīd *Latvenergo* ir otrais lielākais dabasgāzes patērētājs Baltijas valstīs. Pēc pārskata gada beigām 2019. gada februārī, paplašinot klientiem sniegtos pakalpojumus un īstenojot AS "Latvenergo" stratēģijā izvirzīto mērķi – jaunu biznesa virzienu attīstīšanu, ar tirdzniecības zīmolu *Elektrum* uzsākta dabasgāzes tirdzniecība mājsaimniecībām Latvijā.

2018. gadā turpinājās arī citu pakalpojumu mazumtirdzniecības aktivitātes Baltijas valstīs. Pārskata gadā uzsākta *Elektrum Solārais* pakalpojuma pārdošana Igaunijā. Baltijā aptuveni 70 klientiem tika uzstādīti solārie paneļi. Tāpat turpināja pieaugt *Elektrum Apdrošināts* klientu skaits, kas 2018. gada beigās sasniedza jau vairāk nekā 41 tūkstoti klientu.

FINANŠU REZULTĀTI

Latvenergo koncerna ieņēmumi 2018. gadā ir samazinājušies par 5 % un sasniedz 878,0 miljonus EUR. Savukārt EBITDA ir samazinājusies par 41 % un sasniedz 321,6 miljonus EUR. 2018. gadā koncerna peļņa ir 76,0 miljoni EUR.

Rezultātus negatīvi galvenokārt ietekmēja:

- par 44 % mazāka elektroenerģijas izstrāde Daugavas HES;
- par 75 % mazāki AS "Latvenergo" TEC elektriskās jaudas ieņēmumi;
- izmaiņas uzņēmumu ienākuma nodokļa piemērošanā. 2017. gadā koncerna peļņa sastāvēja no koncerna saimnieciskās darbības rezultāta – peļņas 172,9 miljona EUR apmērā un uzņēmumu ienākuma nodokļa reformas rezultātā reversētā atliktā nodokļa – 149,1 miljona EUR.

Koncerna ROE rādītājs 2018. gadā sasniedz 2,9 %. Kapitāla struktūras finanšu rādītāji 2018. gadā atbilst izvirzītajiem mērķiem un pārspēj arī vidējos nozares rādītājus. Informāciju par finanšu mērķu izpildi skatīt Ilgtspējas pārskata sadaļā "Koncerna stratēģija".

INVESTĪCIJAS

Kopējais *Latvenergo* koncerna investīciju apjoms 2018. gadā, salīdzinot ar pagājušo gadu, ir par 10 % mazāks un sasniedz 220,6 miljonus EUR.

AS "Latvenergo" veikto investīciju apjoms 2018. gadā sasniedz 41,4 miljonus EUR (2017. gadā – 89,3 miljoni EUR).

Lai nodrošinātu augstu tīkla pakalpojumu kvalitāti, tehniskos rādītājus un darbības drošumu, būtisku investīciju apjomu esam ieguldījuši tīklu modernizācijā. 2018. gadā investīciju apjoms tīklu aktīvos ir 82 % no kopējām investīcijām.

Investīcijas tīklu aktīvos – 82 % no kopējā apjoma

Sadales aktīvos 2018. gadā ieguldīts 95,1 miljons EUR. Sadales investīciju mērķis ir sekmēt kvalitatīvu un drošu energoapgādi un samazināt plānotu un neplānotu bojājumu izraisīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu biežumu un ilgumu, kā arī nodrošināt atbilstošu sprieguma kvalitāti. Veiktās investīcijas sadales tīkla modernizācijā ir paaugstinājušas sadales pakalpojuma kvalitāti, tajā skaitā mazinot SAIFI un SAIDI rādītājus. 2018. gadā SAIDI samazināts par 13 % un SAIFI – par 11 %.

Pārskata gadā investīcijas pārvades sistēmas aktīvos ir 87,1 miljons EUR. Salīdzinot ar 2017. gadu, investīciju apjoms ir pieaudzis par 38 %. Lielākais investīciju apjoms ir ieguldīts energoinfrastruktūras projektā *Kurzemes loks*. 2018. gadā šajā projektā ir ieguldīti 65,2 miljoni EUR. Īstenojot *Kurzemes loka* projektu, ievērojami tiek paaugstināts energoapgādes drošums ne tikai Kurzemē, bet visā Latvijā kopumā, sniedzot iespēju efektīvāk izmantot Lietuvas–Zviedrijas jūras kabeļa *NordBalt* darbību, vēl vairāk integrējot Baltijas valstis Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgū.

Investējot videi draudzīgos projektos, 2018. gadā Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijā ir ieguldīts 21,1 miljons EUR. Līdz 2022. gadam ir plānota 11 hidroagregātu pakāpeniska nomaiņa, nodrošinot to darbību nākamos 40 gadus. Līdz 2018. gada 31. decembrim programmas ietvaros ekspluatācijā nodoti 4 rekonstruētie hidroagregāti. Kopējās rekonstrukcijas izmaksas pārsniegs 200 miljonus EUR, no kuriem šobrīd ir ieguldīti 149,5 miljoni EUR.

FINANSĒŠANA

Diversificēti finansējuma piesaistes avoti

Investīciju projektu finansēšanu *Latvenergo* koncerns veic no pašu līdzekļiem un ārējā aizņemtā ilgtermiņa finansējuma, kas tiek regulāri un savlaicīgi piesaistīts finanšu un kapitāla tirgos.

Investīciju projektu finansēšanai un aizdevumu refinansēšanās riska vadības nodrošināšanai 2018. gada nogalē AS "Latvenergo" papildus piesaistīja aizņēmumus no komercbankām 240 miljonu EUR apmērā ar 7 un 10 gadu atmaksas termiņiem.

2018. gada 31. decembrī koncerna aizņēmumi ir 814,3 miljoni EUR (2017. gada 31. decembrī – 826,8 miljoni EUR), kas ietver aizņēmumus no komercbankām un ārvalstu investīciju bankām un obligācijas 135 miljonu EUR apmērā, tai skaitā zaļās obligācijas 100 miljonu EUR apmērā.

***Latvenergo* koncerna aizņēmumu atmaksas grafiks**

Kopējie aizņēmumi 2018. gada 31. decembrī – 814,3 miljoni EUR

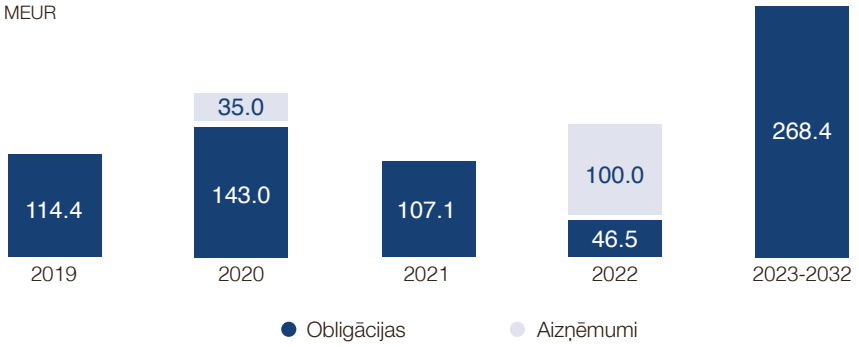

Latvenergo koncerna neto aizņēmumi 2018. gada 31. decembrī ir 684,9 miljoni EUR (2017. gada 31. decembrī – 590,8 miljoni EUR), savukārt neto aizņēmumu / EBITDA attiecības rādītājs ir 2,0 (2017. gada 31. decembrī – 1,1).

AS "Latvenergo" piešķirtais *Moody's* kredītreitings ir nemainīgi stabils jau vairākus gadus un ir Baa2 līmenī ar stabilu nākotnes vērtējumu. Pēdējo reizi tas apstiprināts 2018. gada 19. martā.

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

Aizvadītajā gadā sekmīgi turpināti uzlabojumi koncerna korporatīvās pārvaldības jomā. 2018. gadā atjaunota korporatīvās pārvaldības politika un korporatīvās pārvaldības principi publicēti *Latvenergo* interneta vietnē.

2018. gadā AS "Latvenergo" padome ir izveidojusi Stratēģiskās komunikācijas komiteju. Komitejas uzdevums ir nodrošināt padomes uzraudzības funkcijas AS "Latvenergo" stratēģiskās komunikācijas jomā. Komiteja sastāv no padomes locekļiem.

Līdz ar *Latvenergo* koncerna finanšu rezultātiem ir publicēts arī AS "Latvenergo" Korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2018. gadu. Kapitālsabiedrība būtiskos aspektos ir ievērojusi visus uz tās darbību attiecināmos korporatīvās pārvaldības principus.

NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

Latvenergo koncerna nefinanšu paziņojums ir sagatavots, izpildot Finanšu instrumentu tirgus likuma 56[4]. panta prasības.

Nefinanšu paziņojums sagatavots atbilstoši GRI Standards *prasībām*

Pilns Korporatīvās sociālās atbildības (KSA) jomu raksturojums, apraksts par KSA politikām un procedūrām un to īstenošanas rezultātiem, riskiem un to pārvaldīšanu, kā arī nefinanšu rādītāji ir iekļauti 2018. gada *Latvenergo* koncerna ilgtspējas pārskatā. Minētais pārskats ir publiski pieejams *Latvenergo* interneta vietnē http://www.latvenergo.lv. Ilgtspējas pārskatā informācija ir sagatavota atbilstoši GRI Standards pamata (*Core*) prasībām.

Ilgtspējas pārskatā ir aplūkoti tādi jautājumi kā korporatīvā sociālā atbildība, ekonomiskā atbildība, sabiedrība, atbildība par produktu, vides aizsardzība, darbinieki un darba vide utt.

KORPORATĪVĀ SOCIĀLĀ ATBILDĪBA

Latvenergo koncerns izpilda ne tikai tiesību aktos noteikto, bet ilggadēji veic arī brīvprātīgas aktivitātes sabiedrības labklājības un apkārtējās vides uzlabošanai un ikdienas darbā īsteno sociālās atbildības standartā ISO 26000 noteiktos pamatprincipus.

Latvenergo koncerna KSA politika nosaka KSA formas, pamatprincipus, virzienus un aktivitāšu izvēles kritērijus. Koncerns atbalsta tā darbībai un stratēģiskiem mērķiem atbilstošas KSA aktivitātes, kuras veicina sabiedrības izpratni par atbildīgu uzņēmējdarbību un enerģētiku, sniedz būtisku ilgtermiņa ietekmi un nodrošina plašu sabiedrības grupu iesaisti.

EKONOMISKĀ ATBILDĪBA

Latvenergo koncerns ir viens no lielākajiem energoapgādes pakalpojumu sniedzējiem un vērtīgākais enerģētikas uzņēmums Baltijā. Koncerna ekonomiskā atbildība ietver apņemšanos veicināt ilgtspējīgu resursu izmantošanu un ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi. Šo apņemšanos koncerns īsteno, piedāvājot mūsdienīgus un konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus un pārdomāti investējot enerģijas ražošanā un tīklu attīstībā. Visā enerģijas ražošanas un piegādes procesā liela nozīme ir efektivitātei, tādējādi uzlabojot pakalpojumu konkurētspēju un kvalitāti.

SABIEDRĪBA

Atbildība ir viena no *Latvenergo* koncerna vērtībām un korporatīvās pārvaldības pamatprincipiem. Koncerna vadība un darbinieki uzņemas atbildību par veiktajiem uzdevumiem atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un labākajai praksei. *Latvenergo* koncerns īsteno caurskatāmu, ētisku, drošu, atbildīgu un godīgu uzņēmējdarbību, kā arī informē un iesaista ieinteresētās puses savu aktivitāšu īstenošanā.

ATBILDĪBA PAR PRODUKTU

Latvenergo koncerna darbība ir vērsta uz konkurētspējīgu, klientu vajadzībām atbilstošu elektroenerģijas pakalpojumu izstrādi un piedāvāšanu, kā arī ilgstošu, abpusēji izdevīgu un lojālu attiecību veidošanu ar klientiem. Savukārt sadales pakalpojumu pamatā ir kvalitatīvas un drošas elektroenerģijas piegādes nodrošināšana Latvijā. Šo mērķu sasniegšanai koncerns ievēro izmaksu efektivitātes un darbības izcilības pamatprincipus.

VIDES AIZSARDZĪBA

Latvenergo koncerns izprot vides aizsardzības nozīmi koncerna ilgtspējīgā attīstībā un ievieš vides aizsardzības pamatprincipus visās koncerna darbībās. Stratēģijā koncerns kā vienu no darbības prioritātēm ir izvirzījis vides aizsardzību enerģijas ražošanas un piegādes procesos.

DARBINIEKI UN DARBA VIDE

Latvenergo koncerna vadība apzinās, ka darbinieki ar viņu atšķirīgajām kompetencēm un dažādību ir vērtība, kas dod iespēju uz darbības aspektiem raudzīties no dažādiem skatpunktiem un tā sasniegt labākus rezultātus. Koncerns piesaista un attīsta darbiniekus, kas spēs veicināt koncerna izaugsmi. Koncerns nodrošina, ka darbinieku kompetences atbilst tā mērķiem un nākotnes vajadzībām. Darbinieku iesaiste un vēlme īstenot inovatīvas idejas gan darba vides uzlabošanā, gan koncerna konkurētspējas palielināšanā ir nozīmīgs resurss.

TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Latvenergo koncerna stratēģija laika periodam no 2017.–2022. gadam paredz:

- nostiprināt ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu tirgus pozīciju mājas tirgos (Baltijā), vienlaikus apsverot ģeogrāfisku un/vai produktu/pakalpojumu ekspansiju;
- attīstīt sinerģijai ar tirdzniecību adekvātu un koncerna vērtību palielinošu ģenerācijas portfeli;
- attīstīt klientu vajadzībām atbilstošu, funkcionālu, drošu un efektīvu tīklu.

Visaptveroša efektivitātes programma

Ņemot vērā *Latvenergo* koncerna noteiktos attīstības virzienus, AS "Latvenergo" 2017. gadā ir apstiprinājusi Stratēģiskās attīstības un efektivitātes programmu. Programmas stratēģiskās attīstības sadaļa ietver nozīmīgākos stratēģiskos projektus. Savukārt efektivitātes sadaļa paredz koncerna procesu pārskatīšanu, centralizēšanu un digitalizāciju nolūkā uzturēt koncerna rentabilitāti ilgtermiņā, ņemot vērā sagaidāmo izmaksu kāpumu inflācijas ietekmē. Plānotais efektivitātes programmas ieguvums pārsniedz 30 miljonus EUR. Tas ir apjomīgākais koncerna optimizācijas plāns pēdējā desmitgadē, kura īstenošana ļaus ilgtermiņā palielināt koncerna vērtību un saglabāt konkurētspēju atvērtā tirgū un mainīgā enerģētikas nozarē.

2018. gadā ir veiksmīgi realizētas stratēģijā plānotās aktivitātes. Plašāku informāciju skatīt ilgtspējas pārskata sadaļā "Koncerna stratēģija".

Līdz ar stratēģijas apstiprināšanu ir noteikti arī *Latvenergo* koncerna finanšu mērķi. Finanšu mērķi ir iedalīti trīs mērķu grupās – rentabilitāte, kapitāla struktūra un dividenžu politika.

Izvirzītie finanšu mērķi ir noteikti, lai nodrošinātu:

- ambiciozu, bet reizē sasniedzamu rentabilitāti, kas ir samērojama ar Eiropas enerģētikas nozares salīdzināmo uzņēmumu vidējiem rādītājiem un nodrošina biznesa riskam atbilstošu atdevi;
- optimālu, nozarei atbilstošu kapitāla struktūru, kas ierobežo iespējamos finanšu riskus;
- adekvātu dividenžu politiku, kas ir atbilstoša plānotajai investīciju politikai un izvirzītajam kapitāla struktūras mērķim.

Mērķa grupa	Rādītājs	2022. gads
Rentabilitāte	Pašu kapitāla atdeve (ROE)	> 6 %
Kapitāla struktūra	Neto aizņēmumi pret pašu kapitālu	< 50 %
	Neto aizņēmumi pret peļņu pirms nolietojuma	< 3
Dividenžu politika	Dividendēs izmaksājamā peļņas daļa	> 80 %

FINANŠU RISKU VADĪBA

Latvenergo koncerna un AS "Latvenergo" darbība ir pakļauta dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskiem, kredītriskam un likviditātes un naudas plūsmas riskam. *Latvenergo* koncerna Finanšu risku vadības politika ir orientēta šo risku potenciāli negatīvā efekta uz finanšu rezultātiem samazināšanu. Finanšu risku vadības ietvaros *Latvenergo* koncerns un AS "Latvenergo" izmanto finanšu risku kontroles un veic risku ierobežošanas pasākumus, samazinot risku atvērtajās pozīcijās.

a) Tirgus riski

I) Cenas risks

Cenas risks var negatīvi ietekmēt *Latvenergo* koncerna un AS "Latvenergo" finanšu rezultātus, ja tiek novērota ražošanas ieņēmumu samazināšanās vai arī nesaskaņotība starp mainīgajām tirgus cenām un fiksētajām mazumtirdzniecības cenām.

Latvenergo koncerna un AS "Latvenergo" pakļautības cenas riskam galvenie avoti ir mainīgās elektroenerģijas tirgus cenas *Nord Pool* biržā Baltijas valstu tirdzniecības apgabalos un dabasgāzes cena AS "Latvenergo" TEC kurināmā vajadzībām. Koncerna un mātessabiedrības finanšu rezultātus var negatīvi ietekmēt elektroenerģijas tirgus cenas svārstības, kas atkarīgas no laikapstākļiem Ziemeļvalstīs, resursu cenas pasaules tirgos, kā arī lokālu faktoru (ūdens pieejamības un gaisa temperatūras) iespaids uz elektroenerģijas ražošanas iespējām. Pieprasījuma – piedāvājuma faktoru un sezonālu svārstību dēļ dabasgāzes cenas izmaiņas var negatīvi ietekmēt starpību starp fiksētajām mazumtirdzniecības cenām līgumos ar klientiem un TEC mainīgajām ražošanas izmaksām.

Cenas riska ierobežošanai *Latvenergo* koncerns un AS "Latvenergo" izmanto ilgtermiņa fiksētas cenas piegāžu līgumus ar klientiem, elektroenerģijas atvasinātos finanšu instrumentus un dabasgāzes piegādes par fiksētu cenu. Cenas riska ietekme uz ražošanu tiek slēgta pakāpeniski, līdz kārtējā gada sākumam veic 80–90 % no plānotā elektroenerģijas izstrādes apjoma. Tālāku riska aizvēršanu ierobežo Daugavas HES izstrādes sezonālais raksturs.

II) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks *Latvenergo* koncernā un AS "Latvenergo" galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas koncernā un mātessabiedrībā būtiski pieaug, palielinoties atsauces likmei. Aizņēmumiem no kredītiestādēm galvenokārt ir mainīgā procentu likme, kas veidojas no 6 vai 12 mēnešu EURIBOR un pievienotās likmes. *Latvenergo* koncerna Finanšu risku vadības politika nosaka, ka vidējās fiksētās likmes īpatsvars aizņēmumu portfelī (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu un emitēto obligāciju efektu) jāuztur virs 35 %, bet vidējais fiksētās likmes periods robežās no 2 līdz 4 gadiem. Ņemot vērā noslēgtos procentu mijmaiņas darījumus un emitētās obligācijas ar fiksēto procentu likmi, 2018. gada 31. decembrī 53 % no koncerna un 54 % no mātessabiedrības aizņēmumiem ir nofiksēta procentu likme un vidējais fiksētās procentu likmes periods gan koncernam, gan mātessabiedrībai ir 2,1 gads.

III) Valūtas risks

Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai aktīvi, vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā funkcionālā valūta, kas ir euro.

2018. gada 31. decembrī visi *Latvenergo* koncerna un AS "Latvenergo" aizņēmumi ir eiro, un pārskata gadā *Latvenergo* koncernam un AS "Latvenergo" nebija investīciju, kuras būtu pakļautas vērā ņemamam valūtas riskam.

Gadījumos, kad būtu nepieciešama valūtas riska ierobežošana, Finanšu risku vadības politika nosaka valūtas nākotnes maiņas darījumu slēgšanu.

b) Kredītrisks

Kredītrisks tiek pārvaldīts *Latvenergo* koncerna līmenī. To galvenokārt rada nauda un naudas ekvivalenti, atvasinātie finanšu instrumenti un noguldījumi bankās, debitoru parādi. Debitoru parādu kredītriska koncentrāciju samazina plašais *Latvenergo* koncerna klientu skaits, jo koncernam un mātessabiedrībai nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus izvēlētos izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu risku zaudēt finanšu līdzekļus. Pārskata gadā noteiktie kredītlimiti nav pārsniegti un vadība nesagaida būtiskus zaudējumus līdz ar kredītriska iestāšanos.

c) Likviditātes un naudas plūsmas risks

Latvenergo koncerna likviditātes un naudas plūsmas riska ierobežošanas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas, lai pildītu savas esošās un paredzamās saistības, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē. 2018. gada 31. decembrī *Latvenergo* koncerna likvīdie aktīvi (nauda un noguldījumi īstermiņa depozītos līdz 3 mēnešiem) sasniedz 129,5 miljonus EUR (2017. gada 31. decembrī – 236,0 miljoni EUR), savukārt AS "Latvenergo" likvīdie aktīvi sasniedz 127,6 miljonus EUR (2017. gada 31. decembrī – 232,9 miljoni EUR).

Latvenergo koncerns un AS "Latvenergo" nepārtraukti uztur naudas plūsmas un likviditātes prognozes, kas sastāv no pieejamo aizņēmumu un naudas un naudas ekvivalentu kopējā apjoma izvērtējuma.

NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

Būtiski notikumi un apstākļi pēc pārskata gada beigām, kas varētu ietekmēt *Latvenergo* koncerna un AS "Latvenergo" finanšu stāvokli, ir atklāti koncerna un mātessabiedrības finanšu pārskatu 30. pielikumā.

ZIŅOJUMS PAR VADĪBAS ATBILDĪBU

Pamatojoties uz AS "Latvenergo" valdes rīcībā esošo informāciju, *Latvenergo* koncerna konsolidētais un AS "Latvenergo" 2018. gada pārskats, kas ietver vadības ziņojumu, ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem un visos būtiskos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par *Latvenergo* koncerna un AS "Latvenergo" aktīviem, pasīviem, finanšu stāvokli, peļņu vai zaudējumiem un to naudas plūsmām. Vadības ziņojumā ietvertā informācija ir patiesa.

AS "Latvenergo" valde:

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis

2019. gada 16. aprīlī

PRIEKŠLIKUMI PAR PEĻŅAS SADALI

Izpildot likuma "Par valsts budžetu 2019. gadam" 45. pantā noteikto par 2019. gadā izmaksājamo dividenžu apmēru, AS "Latvenergo" valde ierosina izmaksāt valstij dividendēs 132,9 miljonus EUR. Lēmumu par peļņas izlietošanu un dividenžu apmēru pieņem AS "Latvenergo" akcionāru sapulce. AS "Latvenergo" 2018. gada peļņa ir 212,7 miljoni EUR.

FINANŠU PĀRSKATI

PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Ieņēmumi	6	878 008	925 627	435 199	498 580
Pārējie ieņēmumi	7	93 260	149 950	91 181	147 502
Izlietotās izejvielas un materiāli	8	(497 293)	(349 690)	(284 592)	(156 103)
Personāla izmaksas	9	(103 762)	(113 289)	(42 396)	(44 892)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu, un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13 a, 14 a	(225 820)	(307 614)	(127 124)	(209 684)
Finanšu aktīvu vērtības samazinājums, neto		478	–	236	–
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	10	(49 109)	(70 902)	(38 701)	(57 987)
Saimnieciskās darbības peļņa		**95 762**	**234 082**	**33 803**	**177 416**
Finanšu ieņēmumi	11 a	1 157	1 243	11 446	11 433
Finanšu izmaksas	11 b	(8 406)	(11 211)	(10 135)	(12 054)
No meitassabiedrībām saņemtās dividendes	15	–	–	177 646	9 111
Peļņa pirms nodokļa		**88 513**	**224 114**	**212 760**	**185 906**
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	12	(261)	(51 199)	(27)	(45 097)
Atliktais ienākuma nodoklis	12	(12 297)	149 106*	–	10 082*
Pārskata gada peļņa		**75 955**	**322 021**	**212 733**	**150 891**
Attiecināma uz:					
– mātessabiedrības akcionāru		73 423	319 670	212 733	150 891
– mazākuma daļu		2 532	2 351	–	–
Peļņa uz vienu akciju (eiro)	20 c	0,081	0,250	0,234	0,117
Samazinātā peļņa uz vienu akciju (eiro)	20 c	0,081	0,250	0,234	0,117

* Atliktā nodokļa saistības reversētas 2017. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu normatīvo aktu izmaiņām, kas stājās spēkā, sākot ar 2018. gada 1. janvāri

Pielikumi no 93. līdz 146. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

VISAPTVEROŠO IENĀKUMU PĀRSKATS

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Pārskata gada peļņa		**75 955**	**322 021**	**212 733**	**150 891**
Visaptverošie ienākumi, kas pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos (atskaitot nodokļus):					
Ienākumi no riska ierobežošanas rezerves izmaiņām	20 a, 23	9 531	5 422	9 531	5 422
Neto visaptverošie ienākumi, kas pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos		**9 531**	**5 422**	**9 531**	**5 422**
Visaptverošie ienākumi / (zaudējumi), kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos (atskaitot nodokļus):					
Ienākumi no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	20 a	–	18 842	–	18 842
Ienākumi / (zaudējumi) no pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas	20 a, 26 a	436	3 460	(108)	1 053
Reversēts atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis	12	–	169 978	–	119 503
Neto visaptverošie ienākumi / (zaudējumi), kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos		**436**	**192 280**	**(108)**	**139 398**
KOPĀ visaptverošie ienākumi pārskata gadā, atskaitot nodokļus		**9 967**	**197 702**	**9 423**	**144 820**
KOPĀ pārskata gadā atzītie visaptverošie ienākumi		**85 922**	**519 723**	**222 156**	**295 711**
Visaptverošie ienākumi attiecināmi uz:					
– mātessabiedrības akcionāru		83 390	517 372	222 156	295 711
– mazākuma daļu		2 532	2 351	–	–

Pielikumi no 93. līdz 146. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis

Liāna Ķeldere
AS "Latvenergo" Grāmatvedības direktore

2019. gada 16. aprīlī

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 31/12/2018	Koncerns 31/12/2017	Mātessabiedrība 31/12/2018	Mātessabiedrība 31/12/2017
AKTĪVI					
Ilgtermiņa aktīvi					
Nemateriālie ieguldījumi	13 a	19 079	13 413	22 813	17 461
Pamatlīdzekļi	14 a	3 297 093	3 308 985	1 133 886	1 231 454
Ieguldījuma īpašumi	14 b	467	753	61 796	64 807
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	15	40	40	830 542	817 048
Ilgtermiņa aizdevumi saistītām pusēm	28 e	–	–	595 004	397 976
Citi ilgtermiņa debitori	17 b	30 920	3 229	331	284
Pārējie finanšu ieguldījumi	21	16 935	–	16 935	–
Līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi	21	–	16 984	–	16 984
Ilgtermiņa aktīvi KOPĀ		**3 364 534**	**3 343 404**	**2 661 307**	**2 546 014**
Apgrozāmie līdzekļi					
Krājumi	16	71 975	76 328	58 410	61 824
Parādi no līgumiem ar klientiem	17 a	117 955	105 369	81 025	82 799
Citi īstermiņa debitori	17 b, c	84 830	646 761	14 445	18 079
Nākamo periodu izmaksas		2 598	3 241	1 552	2 205
Īstermiņa aizdevumi saistītām pusēm	28 e	–	–	170 811	700 805
Uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājums		11 619	–	10 152	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	23	15 853	4 619	15 853	4 619
Nauda un naudas ekvivalenti	18	129 455	236 003	127 554	232 855
Apgrozāmie līdzekļi KOPĀ		**434 285**	**1 072 321**	**479 802**	**1 103 186**
AKTĪVU KOPSUMMA		**3 798 819**	**4 415 725**	**3 141 109**	**3 649 200**

Pārskats par finanšu stāvokli (turpinājums)

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 31/12/2018	Koncerns 31/12/2017	Mātessabiedrība 31/12/2018	Mātessabiedrība 31/12/2017
PASĪVI					
PAŠU KAPITĀLS					
Akciju kapitāls	19	834 791	1 288 715	834 791	1 288 715
Rezerves	20 a	1 125 466	1 125 728	794 555	791 681
Nesadalītā peļņa		351 350	424 406	364 477	302 242
Mātessabiedrības akcionāra kapitāla līdzdalības daļa		**2 311 607**	**2 838 849**	**1 993 823**	**2 382 638**
Mazākumakcionāru kapitāla līdzdalības daļa		8 458	8 042	–	–
Pašu kapitāls KOPĀ		**2 320 065**	**2 846 891**	**1 993 823**	**2 382 638**
KREDITORI					
Ilgtermiņa kreditori					
Aizņēmumi	22	700 028	718 674	690 568	710 125
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	12	12 297	–	–	–
Uzkrājumi	26	20 178	21 910	8 625	8 835
Atvasinātie finanšu instrumenti	23	3 923	4 914	3 923	4 914
Nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	27 I a	143 494	142 132	–	–
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	27 I b, c	303 519	350 926	210 105	286 085
Ilgtermiņa kreditori KOPĀ		**1 183 439**	**1 238 556**	**913 221**	**1 009 959**
Īstermiņa kreditori					
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	25	135 008	147 072	92 062	94 689
Nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	27 II a	13 271	12 500	–	–
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	27 II b, c	26 438	31 728	24 022	29 358
Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības		2	27 725	–	24 739
Aizņēmumi	22	114 315	108 083	111 700	104 647
Atvasinātie finanšu instrumenti	23	6 281	3 170	6 281	3 170
Īstermiņa kreditori KOPĀ		**295 315**	**330 278**	**234 065**	**256 603**
PASĪVU KOPSUMMA		**3 798 819**	**4 415 725**	**3 141 109**	**3 649 200**

Pielikumi no 93. līdz 146. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis

Liāna Ķeldere
AS "Latvenergo" Grāmatvedības direktore

2019. gada 16. aprīlī

PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ

EUR'000

		Koncerns						Mātessabiedrība			
		Attiecināms uz mātessabiedrības akcionāru						Attiecināms uz mātessabiedrības akcionāru			
	Pielikums	Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalītā peļņa	KOPĀ	Mazākuma daļa	KOPĀ	Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalītā peļņa	KOPĀ
2016. gada 31. decembrī		**1 288 715**	**933 459**	**189 455**	**2 411 629**	**7 084**	**2 418 713**	**1 288 715**	**648 934**	**239 420**	**2 177 069**
SFPS Nr. 15 "Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem" ieviešanas efekts		–	–	(10)	(10)	–	(10)	–	–	–	–
2017. gada 1. janvārī		**1 288 715**	**933 459**	**185 845**	**2 411 619**	**7 084**	**2 418 703**	**1 288 715**	**648 934**	**238 334**	**2 177 069**
Dividendes par 2016. gadu	20 b	–	–	(90 142)	(90 142)	(1 393)	(91 535)	–	–	(90 142)	(90 142)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli	20 a	–	(4 377)	4 377	–	–	–	–	(1 762)	1 762	–
KOPĀ pašu kapitālā atzītās iemaksas un peļņas sadale		**–**	**(4 377)**	**(85 765)**	**(90 142)**	**(1 393)**	**(91 535)**	**–**	**(1 762)**	**(88 380)**	**(90 142)**
Pārskata gada peļņa		–	–	319 670	319 670	2 351	322 021	–	–	150 891	150 891
Visaptverošie ienākumi	12, 20 a	–	196 646	1 056	197 702	–	197 702	–	144 509	311	144 820
KOPĀ pārskata gadā atzītie visaptverošie ienākumi		**–**	**196 646**	**320 726**	**517 372**	**2 351**	**519 723**	**–**	**144 509**	**151 202**	**295 711**
2017. gada 31. decembrī		**1 288 715**	**1 125 728**	**424 406**	**2 838 849**	**8 042**	**2 846 891**	**1 288 715**	**791 681**	**302 242**	**2 382 638**
SFPS Nr. 9 "Finanšu instrumenti" ieviešanas efekts	2.28	–	–	(290)	(290)	–	(290)	–	–	(629)	(629)
2018. gada 1. janvārī		**1 288 715**	**1 125 728**	**424 116**	**2 838 559**	**8 042**	**2 846 601**	**1 288 715**	**791 681**	**301 613**	**2 382 009**
Akciju kapitāla samazināšana	19	(454 413)	–	–	(454 413)	–	(454 413)	(454 413)	–	–	(454 413)
Akciju kapitāla palielināšana	14 a, 19	489	–	–	489	–	489	489	–	–	489
Dividendes par 2017. gadu	20 b	–	–	(156 418)	(156 418)	(2 116)	(158 534)	–	–	(156 418)	(156 418)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana	20 a	–	(10 229)	10 229	–	–	–	–	(6 549)	6 549	–
KOPĀ pašu kapitālā atzītās iemaksas un peļņas sadale		**(453 924)**	**(10 229)**	**(146 189)**	**(610 342)**	**(2 116)**	**(612 458)**	**(453 924)**	**(6 549)**	**(149 869)**	**(610 342)**
Pārskata gada peļņa		–	–	73 423	73 423	2 532	75 955	–	–	212 733	212 733
Visaptverošie ienākumi	12, 20 a	–	9 967	–	9 967	–	9 967	–	9 423	–	9 423
KOPĀ pārskata gadā atzītie visaptverošie ienākumi		**–**	**9 967**	**73 423**	**83 390**	**2 532**	**85 922**	**–**	**9 423**	**212 733**	**222 156**
2018. gada 31. decembrī		**834 791**	**1 125 466**	**351 350**	**2 311 607**	**8 458**	**2 320 065**	**834 791**	**794 555**	**364 477**	**1 993 823**

Pielikumi no 93. līdz 146. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis

Liāna Ķeldere
AS "Latvenergo" Grāmatvedības direktore

2019. gada 16. aprīlī

PĀRSKATS PAR NAUDAS PLŪSMĀM

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Pamatdarbības naudas plūsma					
Peļņa pirms nodokļa		88 513	224 114	212 760	185 906
Korekcijas:					
– amortizācija, nolietojums, nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13 a, 14 a	225 820	307 614	127 124	209 684
– zaudējumi no ilgtermiņa aktīvu norakstīšanas		17 638	5 476	12 320	1 601
– procentu izmaksas	11 b	8 267	9 825	10 020	10 667
– procentu ieņēmumi	11 a	(1 114)	(1 221)	(11 403)	(11 410)
– zaudējumi no finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	8	417	3 435	417	3 435
– dividendes no meitassabiedrībām	15	–	–	(177 646)	(9 111)
– uzkrājumu (samazinājums) / pieaugums	26	(1 295)	6 726	(318)	1 966
– nerealizētie ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām	11 b	2	(22)	2	(22)
Saimnieciskās darbības peļņa pirms apgrozāmā kapitāla izmaiņām		**338 248**	**555 947**	**173 276**	**392 716**
Krājumu samazinājums / (pieaugums)		4 353	(34 870)	3 414	(36 013)
Parādu no līgumiem ar klientiem un citu debitoru samazinājums / (pieaugums)		98 125	(7 770)	140 461	(112 853)
Parādu piegādātājiem un pārējo kreditoru (samazinājums) / pieaugums		(90 344)	(123 783)	(79 741)	6 749
Ietekme no savstarpējo ieskaitu veikšanas meitassabiedrību debitoru un kreditoru parādiem, neto		–	–	201 571	246 554
Nauda pamatdarbības rezultātā		**350 382**	**389 524**	**438 981**	**497 153**
Izdevumi procentu maksājumiem		(9 066)	(11 484)	(10 781)	(12 283)
Ieņēmumi no procentu maksājumiem		1 113	1 390	1 113	1 390
Samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis		(39 560)	(41 221)	(34 918)	(36 908)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		**302 869**	**338 209**	**394 395**	**449 352**

Pārskats par naudas plūsmām (turpinājums)

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma					
Izsniegtie aizdevumi meitassabiedrībām, neto	28 e	–	–	(323 539)	(268 218)
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegāde		(238 501)	(233 744)	(60 644)	(88 793)
Ieņēmumi no ieguldījumiem meitassabiedrībās	15	–	–	53 378	9 111
Ieņēmumi no pārējo finanšu ieguldījumu atsavināšanas		49	3 569	49	3 569
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		**(238 452)**	**(230 175)**	**(330 756)**	**(344 331)**
Finansēšanas darbības naudas plūsma					
Atmaksāti emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	22	–	(70 000)	–	(70 000)
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	22	93 500	186 500	90 000	185 000
Izdevumi aizņēmumu atmaksai	22	(105 931)	(80 976)	(102 522)	(78 221)
Mazākumdaļai izmaksātās dividendes	20 b	(2 116)	(1 393)	–	–
Mātessabiedrības akcionāram izmaksātās dividendes	20 b	(156 418)	(90 142)	(156 418)	(90 142)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		**(170 965)**	**(56 011)**	**(168 940)**	**(53 363)**
Neto naudas un tās ekvivalentu (samazinājums) / pieaugums		**(106 548)**	**52 023**	**(105 301)**	**51 658**
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā	18	236 003	183 980	232 855	181 197
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	18	**129 455**	**236 003**	**127 554**	**232 855**

Pielikumi no 93. līdz 146. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis

Liāna Ķeldere
AS "Latvenergo" Grāmatvedības direktore

2019. gada 16. aprīlī

FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMS

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Visas akciju sabiedrīb AS *"Latvenergo"*, kas ir *Latvenergo* koncerna mātessabiedrība (turpmāk tekstā – AS "Latvenergo" jeb mātessabiedrība) akcijas pieder Latvijas Republikai, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. AS "Latvenergo" juridiskā adrese ir Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230, Latvija. Atbilstoši Latvijas Republikas Enerģētikas likumam AS "Latvenergo" ir atzīta par valstiski svarīgu tautsaimniecības objektu un nav privatizējama.

AS "Latvenergo" ir energoapgādes pakalpojumu sniedzēja, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, kā arī elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecību. AS "Latvenergo" ir viena no lielākajām sabiedrībām Baltijā.

Latvenergo koncernā (turpmāk tekstā – arī koncerns) ietilpst šādas meitassabiedrības:

- AS "Sadales tīkls" (kopš 2006. gada 18. septembra) ar 100 % līdzdalības daļu;
- *Elektrum Eesti, OÜ* (kopš 2007. gada 27. jūnija) un tās meitassabiedrība SIA "Elektrum Latvija" (kopš 2012. gada 18. septembra) ar 100 % līdzdalības daļu;
- *Elektrum Lietuva, UAB* (kopš 2008. gada 7. janvāra) ar 100 % līdzdalības daļu;
- AS "Latvijas elektriskie tīkli" (kopš 2011. gada 10. februāra) ar 100 % līdzdalības daļu;
- SIA "Liepājas enerģija" (kopš 2005. gada 6. jūlija) ar 51 % līdzdalības daļu;
- AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" (kopš 2014. gada 25. februāra) ar 100 % līdzdalības daļu.

AS "Latvenergo" un tās meitassabiedrības – AS "Sadales tīkls", AS "Latvijas elektriskie tīkli" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ar kopējo 48,15 % līdzdalības daļu ir akcionāri arī AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds", kas veic fiksēto iemaksu pensiju plānu pārvaldīšanu Latvijā.

AS "Latvenergo" līdzdalības daļas meitassabiedrībās, asociētajās sabiedrībās un pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi ir atklāti 15. pielikumā.

No 2015. gada 16. novembra līdz 2018. gada 1. martam AS "Latvenergo" valde strādāja šādā sastāvā: Āris Žīgurs (valdes priekšsēdētājs), Uldis Bariss, Māris Kuņickis, Guntars Baļčūns un Guntis Stafeckis. Guntis Stafeckis vairs nav valdes loceklis kopš 2018. gada 1. marta, un Māris Kuņickis nav vairs valdes loceklis kopš 2018. gada 5. oktobra. Kopš 2018. gada 25. septembra Kaspars Cikmačs darbojas kā AS "Latvenergo" valdes loceklis, un līdz pārskata gada beigām AS "Latvenergo" valde strādāja šādā sastāvā: Āris Žīgurs (valdes priekšsēdētājs), Uldis Bariss, Guntars Baļčūns un Kaspars Cikmačs.

Sākot no 2016. gada 16. decembra, darbu uzsākusi AS "Latvenergo" padome šādā sastāvā: Andris Ozoliņš (padomes priekšsēdētājs), Andris Liepiņš (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Baiba Anda Rubesa, Mārtiņš Bičevskis un Martins Sedlackis *(Martin Sedlacky).*

Kopš 2017. gada 3. marta uzraudzības institūcija – Revīzijas komiteja – strādāja šādā sastāvā: Torbens Pedersens *(Torben Pedersen)* (komitejas priekšsēdētājs), Svens Dinsdorfs, Andris Ozoliņš, Andris Liepiņš un Marita Salgrāve.

2018. gada finanšu pārskati iekļauj finanšu informāciju par *Latvenergo* koncernu un AS "Latvenergo" par gadu, kas beidzas 2018. gada 31. decembrī, iekļaujot salīdzinošos rādītājus par 2017. gadu. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji par 2017. gadu ir pārklasificēti atbilstoši 2018. gada finanšu pārskatu sastādīšanas principiem (2.1. pielikums).

Latvenergo konsolidētos un AS "Latvenergo" 2018. gada finanšu pārskatus AS "Latvenergo" valde ir apstiprinājusi 2019. gada 16. aprīlī. Lēmumu par finanšu pārskatu apstiprināšanu pieņems akcionāru sapulce.

2. NOZĪMĪGI GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES PRINCIPI

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi jeb politikas, kas ir izmantotas, sagatavojot finanšu pārskatus. Šīs politikas ir konsekventi piemērotas, atspoguļojot datus par visiem pārskatos ietvertajiem periodiem, ja atsevišķos gadījumos nav noteikts citādi.

2.1. UZSKAITES PRINCIPI

Latvenergo konsolidētie un AS "Latvenergo" finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprinātas piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, kas modificēti, izmantojot pārvērtēšanu patiesajā vērtībā finanšu aktīviem un finanšu saistībām (ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus un ilgtermiņa finanšu ieguldījumus), kā arī noteiktu pamatlīdzekļu atzīšanu pārvērtētajā vērtībā, kā atklāts zemāk aprakstītajās grāmatvedības politikās.

Koncerns un mātessabiedrība veica atsevišķu pozīciju pārklasifikāciju 2017. gada 31. decembrī pārskatā par finanšu stāvokli, kas saistītas ar pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezervi un nesadalīto peļņu. Mātessabiedrība ir veikusi arī 2017. gada pārskata par naudas plūsmām pozīciju pārklasifikāciju par savstarpējo ieskaitu darījumiem ar saistītajām pusēm.

Atsevišķu pozīciju pārklasifikācija koncerna un mātessabiedrības pārskatā par finanšu stāvokli 2017. gada 31. decembrī:

EUR'000

	Koncerns			Mātessabiedrība		
	31/12/2017 pirms pārklasifikācijas	Pārklasifikācija	31/12/2017 pēc pārklasifikācijas	31/12/2017 pirms pārklasifikācijas	Pārklasifikācija	31/12/2017 pēc pārklasifikācijas
PASĪVI						
Pašu kapitāls						
Rezerves	1 126 521	(793)	1 125 728	791 906	(225)	791 681
Nesadalītā peļņa	423 613	793	424 406	302 017	225	302 242
Pašu kapitāls KOPĀ	**2 846 891**	**–**	**2 846 891**	**2 382 638**	**–**	**2 382 638**

Atsevišķu pozīciju pārklasifikācija mātessabiedrības pārskatā par naudas plūsmām par gadu, kas beidzās 2017. gada 31. decembrī:

EUR'000

	2017.g. pirms pārklasifikācijas	Pārklasifikācija	2017.g. pēc pārklasifikācijas
Saimnieciskās darbības peļņa pirms apgrozāmā kapitāla izmaiņām	**392 716**	**–**	**392 716**
Parādu no līgumiem ar klientiem un citu debitoru (pieaugums) / samazinājums	(123 095)	10 242	(112 853)
Parādu piegādātājiem un pārējo kreditoru pieaugums / (samazinājums)	6 790	(41)	6 749
Ietekme no savstarpējo ieskaitu veikšanas meitassabiedrību debitoru un kreditoru parādiem, neto	–	246 554	246 554
Nauda pamatdarbības rezultātā	**240 398**	**256 755**	**497 153**
Izdevumi procentu maksājumiem	(12 324)	41	(12 283)
Ieņēmumi no procentu maksājumiem	11 632	(10 242)	1 390
Pamatdarbības neto naudas plūsma	**202 798**	**246 554**	**449 352**
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma			
Izsniegtie aizdevumi meitassabiedrībām, neto	(81 889)	(186 329)	(268 218)
Atmaksātie aizdevumi meitassabiedrībām	60 225	(60 225)	–
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	**(97 777)**	**(246 554)**	**(344 331)**
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	**232 855**	**–**	**232 855**

Šajos finanšu pārskatos visas summas ir norādītas tūkstošos eiro (EUR'000 vai tūkstošos EUR).

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatā uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un iespējamo aktīvu un saistību atspoguļošanu, kā arī pārskata gada ieņēmumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses pamatojas uz koncerna vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. 2.2 un 4. pielikumā ir aprakstītas tās jomas, kas pakļautas augstākai sprieduma vai sarežģītības pakāpei, vai jomas, attiecībā uz kurām piemērotie pieņēmumi un aplēses ir būtiskas finanšu pārskatu sagatavošanā.

JAUNU UN / VAI PĀRSKATĪTU SFPS UN STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU INTERPRETĀCIJAS KOMITEJAS (SFPIK) INTERPRETĀCIJU PIEMĒROŠANA

Pārskata gadā ir publicēti vai pārskatīti šādi starptautisko finanšu pārskatu standarti vai to interpretācijas, kas ir obligāti piemērojamas pārskata periodam, kas sākas 2018. gada 1. janvārī, un ko koncerns un mātessabiedrība ir piemērojusi pārskata gadā:

SFPS Nr. 9 "Finanšu instrumenti"

Standarts ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk.

Starptautisko grāmatvedības standartu padome 2014. gada jūlijā publicēja 9. SFPS "Finanšu instrumenti"gala versiju, kas aizvieto 39. SGS "Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana" un visas iepriekšējās 9. SFPS versijas. 9. SFPS apvieno visus trīs finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipus: klasifikāciju un novērtēšanu, vērtības samazinājumu un risku ierobežošanas uzskaiti. 9. SFPS ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk. Izņemot riska ierobežošanas uzskaiti, ir nepieciešama retrospektīva piemērošana, bet salīdzinošās informācijas atklāšana nav obligāta. Attiecībā uz riska ierobežošanas uzskaiti prasības parasti piemēro perspektīvi, ar dažiem ierobežotiem izņēmumiem.

a) Klasifikācija un novērtēšana

No klasifikācijas un novērtēšanas viedokļa jaunais standarts nosaka, ka visi finanšu aktīvi, izņemot pašu kapitāla instrumentus un atvasinātos finanšu instrumentus, ir jānovērtē, pamatojoties uz uzņēmuma aktīvu pārvaldīšanas un finanšu instrumentu līgumisko naudas plūsmu pazīmju noteikšanas biznesa modeļu kombināciju. 39. SGS novērtēšanas kategorijas ir aizstātas ar patiesās vērtības atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, patiesās vērtības atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos un amortizētajās izmaksās. 9. SFPS ļauj uzņēmumiem arī turpināt neatsaucami noteikt tādus instrumentus, kas kvalificējas to atzīšanai amortizētajās izmaksās vai pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos, vai pēc patiesās vērtības peļņā vai zaudējumos, ja tādējādi tiek novērsta vai ievērojami samazināta novērtēšanas vai atzīšanas neatbilstība. Pašu kapitāla instrumentus, kas netiek turēti pārdošanai, var neatsaucami noteikt kā patiesajā vērtībā novērtētus aktīvus visaptverošajos ienākumos, bez turpmākās peļņas vai zaudējumu pārklasificēšanas peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu saistību uzskaite lielā mērā ir tāda pati kā nosaka 39. SGS prasības.

b) Vērtības samazinājums

9. SFPS būtiski maina kredītzaudējumu atzīšanas metodoloģiju. Standarts aizstāj 39. SGS radušos zaudējumu pieeju ar nākotnē paredzamo sagaidāmo kredītzaudējumu (turpmāk – SKZ) pieeju. 9. SFPS nosaka, ka koncernam un mātessabiedrībai visiem pircēju un pasūtītāju parādiem un citiem debitoru parādiem, naudai un tās ekvivalentiem ir jāuzskaita vai nu sagaidāmie 12 mēnešu kredītzaudējumi, vai mūža sagaidāmie kredītzaudējumi. Koncerns un mātessabiedrība piemēro divus sagaidāmo kredītzaudējumu modeļus: darījumu partnera modeli un portfeļa modeli. Darījuma partnera modeli izmanto atsevišķiem līgumiem, noguldījumiem, ieguldījumiem Valsts kases obligācijās, aizdevumiem, nesaņemtajiem obligātā iepirkuma kom-

ponentes ieņēmumiem, naudas un tās ekvivalentu, un debitoru parādiem no lieliem klientiem. Sagaidāmie kredītzaudējumi saskaņā ar šo modeli ir balstīti uz individuālā darījuma partnera saistību neizpildes riska novērtējumu, pamatojoties uz *Moody's* gada saistību neizpildes un atgūšanas likmēm attiecīgai darījuma partnera nozarei. Portfeļa modelis tiek izmantots debitoru parādiem ar patērētājiem un mazajiem biznesa klientiem, un noteiktiem uzņēmējdarbības pamatdarbības virzieniem. Attiecībā uz debitoru parādiem, kas sagrupēti pēc portfeļa modeļa, koncerns un mātessabiedrība piemēro vienkāršotu pieeju un uzskaita mūža sagaidāmos zaudējumus no debitoru parādiem, pamatojoties uz kredītzaudējumu vēsturisko analīzi, ņemot vērā arī paredzamo turpmāko attīstību. Koncerns un mātessabiedrība izmanto uzkrājumu matricu, pamatojoties uz vēsturiski novēroto saistību neizpildes līmeni, kas papildināts ar nākotnes prognozēm. 9. SFPS noteiktās vērtības samazināšanas prasības tiek piemērotas retrospektīvi, ieviešanas efektu atzīstot nesadalītajā peļņā (skatīt 4.b pielikumu).

c) Riska ierobežošanas uzskaite

Riska ierobežošanas uzskaites prasības tika papildinātas, lai saskaņotu uzskaiti ar riska pārvaldību. Standarts piedāvā sabiedrībām grāmatvedības politiku izvēli starp 9. SFPS riska ierobežošanas uzskaites ieviešanu vai 39. SGS piemērošanas turpināšanu visiem riska ierobežošanas instrumentiem, jo 9. SFPS pašreiz nereglamentē makro risku ierobežošanas instrumentu uzskaiti.

Koncerns un mātessabiedrība pirmo reizi piemēroja 9. SFPS "Finanšu instrumenti"", izņemot riska ierobežošanas uzskaitei, 2018. gada finanšu pārskatos ar sākotnējo piemērošanas datumu no 2018. gada 1. janvāra un ir izvēlējusies grozītu 9. SFPS piemērošanu ar atpakaļejošu spēku. Koncerns un mātessabiedrība ir nolēmuši turpināt piemērot 39. SGS noteiktās riska ierobežošanas uzskaites prasības.

Jaunā standarta ieviešana ir atklāta 2.28. pielikumā.

Koncerns un mātessabiedrība ir ieviesusi SFPS Nr. 15 "Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem" ar sākotnējo ieviešanas datumu 2017. gada 1. janvāris un ir izvēlējusies ieviest SFPS Nr. 15 ar kumulatīvā efekta metodi.

Citi jaunie vai pārskatītie standarti vai interpretācijas, kas stājušies spēkā pārskata periodā, nav būtiski ietekmējuši koncernu un mātessabiedrību.

STANDARTI, KAS IR IZDOTI UN VĒL NAV STĀJUŠIES SPĒKĀ, IR SVARĪGI KONCERNA UN MĀTESSABIEDRĪBAS DARBĪBAI, BET NAV PIEMĒROTI KONCERNĀ UN MĀTESSABIEDRĪBĀ PIRMS SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMA

SFPS Nr. 16 "Noma"

Standarts ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk. 16. SFPS nosaka nomas atzīšanas, novērtēšanas, uzrādīšanas un informācijas atklāšanas principus, kas jāievēro abām nomas līguma pusēm, proti, klientam ("nomniekam") un piegādātājam ("iznomātājam"). Saskaņā ar jauno standartu nomniekiem savos finanšu pārskatos jāatzīst lielākā daļa nomas līgumu. Nomniekiem būs jāizmanto vienots uzskaites modelis attiecībā uz visiem nomas līgumiem ar atsevišķiem izņēmumiem. Iznomātāja veiktā uzskaite būtiski nemainās. Saskaņā ar 16. SFPS līgums ir vai ietver nomu, ja līgumā ir paredzētas tiesības kontrolēt identificētā aktīva lietošanas veidu uz noteiktu laiku apmaiņā pret atlīdzību.

Koncerns un mātessabiedrība sāks piemērot 16. SFPS finanšu gadam, kas sāksies 2019. gada 1. janvārī. Koncerns un mātessabiedrība ir izvērtējušas šī standarta ieviešanas ietekmi uz koncerna un mātessabiedrības finanšu pārskatiem kā būtisku un paredz, ka koncernam un mātessabiedrībai kā nomniekam būs jāatzīst savos finanšu pārskatos aktīvu lietošanas tiesības. Ieviešot 16. SFPS, koncerns un mātessabiedrība līdz ar citiem apsvērumiem novērtēs arī identificējamās aktīvu lietošanas tiesības, neatceļamās nomas nosacījumus (tajā skaitā nomas pagarināšanas vai izbeigšanas iespējas) un nomas maksājumus (tajā skaitā fiksētos un mainīgos maksājumus, soda naudu par nomas attiecību pirmstermiņa izbeigšanu utt.).

Ietekme peļņas vai zaudējumu aprēķinā būs arī tāpēc, ka kopējie izdevumi parasti ir lielāki nomas sākotnējos gados un mazāki turpmākajos gados. Turklāt saimnieciskās darbības izmaksas tiks aizstātas ar procentu izmaksām un nolietojumu, tāpēc mainīsies galvenie darbības rādītāji, piemēram, EBITDA (ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma). Pamatdarbības naudas plūsmas būs lielākas, jo maksājumi par nomas saistību pamatsummu tiek klasificēti kā finansēšanas darbība. Tikai to maksājumu daļu, kas atspoguļo procentus, var turpināt uzrādīt kā pamatdarbības naudas plūsmu.

Koncerns un mātessabiedrība piemēros atviegloto pieeju un nemainīs salīdzinošo informāciju, un standarta ieviešanas kumulatīvo ietekmi atzīs kā nesadalītās peļņas sākuma atlikuma korekciju sākotnējās ieviešanas dienā. Aktīvu lietošanas tiesības tiks novērtētas nomas saistību apmērā standarta ieviešanas laikā. Koncerns un mātessabiedrība izmantos papildu atbrīvojumu īstermiņa un mazas vērtības nomām.

Pamatojoties uz atlikušo nomas saistību novērtējumu, koncerns paredz 2019. gada 1. janvārī atzīt aktīvu lietošanas tiesības un nomas saistības aptuveni 9 392 tūkstošu EUR apmērā (Mātessabiedrība: aktīvu lietošanas tiesības un nomas saistības aptuveni 4 978 tūkstošu EUR apmērā).

Koncerns paredz, ka, ieviešot SFPS Nr. 16, 2019. gadā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas samazināsies par 1 440 tūkstošiem EUR, nolietojums palielināsies par 1 364 tūkstošiem EUR un procentu izmaksas palielināsies par aptuveni 124 tūkstošiem EUR. Mātessabiedrība paredz, ka 2019. gadā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas samazināsies par 513 tūkstošiem EUR, nolietojums palielināsies par 473 tūkstošiem EUR un procentu izmaksas palielināsies par aptuveni 67 tūkstošiem EUR.

Koncerns un mātessabiedrība kā iznomātājs nesagaida kādu būtisku ietekmi uz finanšu pārskatiem, tomēr no 2019. gada būs jāsniedz papildus atklājamā informācija.

Citiem jaunajiem vai pārskatītajiem standartiem vai interpretācijām, kas stāsies spēkā nākamajā(os) pārskata periodā(os), nav būtiskas ietekmes uz koncernu un mātessabiedrību.

2.2. KONSOLIDĀCIJA (KONCERNS)

a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrību, kurās kādai no koncerna sabiedrībām ir finanšu vai operatīvās darbības kontrole, finanšu pārskati ir konsolidēti. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja koncernam ir iespēja panākt vai iegūt kontroles tiesības pār atsevišķu labumu gūšanu no savas līdzdalības ieguldījumā un ja tam ir iespēja gūt atdevi, izmantojot savu ietekmi pār ieguldījumu (spēkā esošas tiesības, kas dod pašreizēju iespēju ar ieguldījumu noteikt kontroli pār sabiedrību).

Koncerna meitassabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot ar brīdi, kad mātessabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas. Vispārēja informācija par konsolidācijā iekļautajām sabiedrībām un to primāro saimnieciskās darbības veidu ir atklāta 15. pielikumā.

Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti, izmantojot iegādes metodi. Iegādes izmaksas tiek noteiktas iegūto aktīvu, izdoto pašu kapitāla instrumentu un radušos vai maiņas datumā pieņemto saistību patiesajā vērtībā. Iegādes izmaksas tiek attiecinātas uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodā, kurā tās radušās. Iegādātie identificējamie aktīvi un saistības un pakārtotās saistības, kas radušās meitassabiedrības iegādes rezultātā, tiek sākotnēji novērtētas patiesajā vērtībā iegādes datumā.

Visi darījumi starp koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa no darījumiem starp koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā koncerna meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

b) Darījumi ar mazākumakcionāriem un īpašniekiem

Koncerna darījumi ar mazākumakcionāriem tiek uzskatīti par darījumiem ar koncerna mātessabiedrības īpašniekiem. Izmaiņas mātessabiedrības līdzdalības daļā meitassabiedrībā, kas netiek atspoguļotas mātessabiedrībā, tai zaudējot kontroli pār meitassabiedrību, ir pašu kapitāla transakcijas (t.i. transakcijas, kas tiek uzskatītas par darījumiem īpašniekiem). Darījumos ar mazākumakcionāriem radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti koncerna pašu kapitālā.

c) Asociētās sabiedrības

Asociētās sabiedrības ir tādas sabiedrības, kurās mātessabiedrībai ir būtiska ietekme, bet ne kontrole, parasti no 20 % līdz 50 % balsstiesībām. Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās sākotnēji tiek atzīti to iegādes vērtībā. Pašreizējā brīdī koncernam nav ieguldījumu asociētajās sabiedrībās (skatīt 15. pielikumu).

2.3. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA PAR DARBĪBAS SEGMENTIEM

Segmentu ziņojuma vajadzībām darbības segmentu sadalījums izriet no *Latvenergo* koncerna un mātessabiedrības iekšējās pārvaldes struktūras, tas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības novērtēšanai un resursu sadalei, ievērojot galvenā darbības lēmumu pieņēmēja viedokli.

Koncerns iedala tā darbības trijos galvenajos segmentos – ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Mātessabiedrība iedala tās darbības vienā galvenajā segmentā – ražošana un tirdzniecība.

Papildus koncernā un mātessabiedrībā tiek izdalītas korporatīvās funkcijas, kas nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus (5. pielikums).

2.4. ĀRVALSTU VALŪTU PĀRVĒRTĒŠANA

a) Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Finanšu pārskatu posteņi tiek mērīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā koncerna uzņēmums darbojas (funkcionālā valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir izteikti eiro (EUR), kas ir mātessabiedrības funkcionālā valūta, un uzrādīti tūkstošos EUR. Visi rādītāji ir noapaļoti līdz tuvākajam tūkstotim, ja nav norādīts citādi.

b) Darījumi un atlikumi

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti funkcionālajā valūtā pēc attiecīgo darījumu veikšanas dienā noteiktajiem valūtas kursiem. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas funkcionālajā valūtā pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Nemonetārie aktīvi un saistības, kas tiek novērtēti pēc sākotnējās vērtības ārvalstu valūtā, ir pārvērtēti pēc valūtas kursa sākotnējā darījuma dienā.

NEFINANŠU AKTĪVI UN SAISTĪBAS

2.5. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi sākotnēji tiek uzskaitīti iegādes vērtībā. Turpmāk pēc sākotnējās atzīšanas nemateriālie ieguldījumi tiek atzīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus vērtības samazinājumam.

Izveidošanas izmaksas tiek atzītas pārskatā par finanšu stāvokli nemateriālajos ieguldījumos un tiek novērtēti izmaksu vērtībā, līdz nemateriālie ieguldījumi tiek izveidoti un saņemti.

a) Lietošanas tiesības, licences un datorprogrammas

Lietošanas tiesības, licences un datorprogrammas tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrāto vērtības samazinājumu. Amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes, lai norakstītu lietošanas tiesību, licenču un datorprogrammu iegādes vērtību to lietderīgās izmantošanas periodā. Datorprogrammu izstrādes izmaksas, kas atzītas kā aktīvi, tiek amortizētas to lietderīgās izmantošanas laikā, kas nepārsniedz līgumā noteikto lietošanas termiņu, vai 5 gados.

Pieslēgumu lietošanas tiesības ir maksājums par tiesībām lietot pārvades vai sadales sistēmas elektrotīklu. Pieslēgumu lietošanas tiesības ir maksājums par tiesībām lietot pārvades vai sadales sistēmas elektrotīklu. Pieslēgumu lietošanas tiesības tiek atzītas, par pamatu ņemot veiktos avansa maksājumus pārvades vai sadales sistēmas operatoram, lai iegādātos pieslēguma lietošanas tiesības. Pieslēgumu lietošanas tiesības tiek uzskaitītas to sākotnējā vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās, kas tiek aprēķināta pēc lineārās metodes, lai norakstītu pieslēgumu lietošanas tiesību sākotnējo vērtību līdz to atlikušajai vērtībai visā aplēstajā komerciālo attiecību ar pakalpojuma sniedzēju (pieslēguma ierīkotāju).

b) CO_2 emisijas kvotas

CO_2 emisijas kvotas (vai tiesības) tiek atzītas iegādes vērtībā, kad koncerns vai mātessabiedrība ir ieguvusi kontroli pār tām. No valdības bez maksas saņemtās emisijas tiesības tiek atzītas nulles vērtībā. Tajos gadījumos, ja no valdības bez maksas saņemto CO_2 emisijas kvotu skaits ir mazāks par izmantošanai nepieciešamo emisijas kvotu skaitu, koncerns un mātessabiedrība veic papildu kvotu iegādi. Emisijas tiesības tiek uzskaitītas nemateriālo ieguldījumu sastāvā (skatīt 13.b pielikumu).

2.6. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi sākotnēji tiek uzskaitīti iegādes vērtībā. Pēc sākotnējās uzskaites pamatlīdzekļi tiek uzrādīti sākotnējā vērtībā vai pārvērtēšanas vērtībā (skatīt 2.8. punktu), atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tādi ir.

Pamatlīdzekļu iegādes izmaksas veido iegādes cena, transportēšanas izmaksas, uzstādīšanas un citas tiešās izmaksas, kas attiecināmas uz iegādi vai ieviešanu. Pašu izveidotu pamatlīdzekļu izmaksas ietver materiālu izmaksas, pakalpojumu un darbaspēka izmaksas. Turpmākajos periodos radušās izmaksas tiek iekļautas aktīva uzskaites vērtībā vai arī atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, ja no tām ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi koncernam vai mātessabiedrībai un aktīva izmaksas var ticami noteikt. Visas pārējās remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Aizņēmumu izmaksas tiek kapitalizētas uz pamatlīdzekļiem proporcionāli pamatlīdzekļu nepabeigtās celtniecības izmaksu summai izbūves laikā.

Ja pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām) ir atšķirīgi lietderīgās izmantošanas laiki un šo komponenšu (sastāvdaļu) iegādes vērtības ir būtiskas attiecībā pret pamatlīdzekļa vērtību, tad tās uzskaita pa pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām).

Zeme netiek pakļauta nolietojuma aprēķinam. Pārējiem aktīviem nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, lai norakstītu katra pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību līdz tā atlikušajai vērtībai visā tā lietderīgās izmantošanas laikā šādā veidā:

Pamatlīdzekļu veidi	Aplēstais lietderīgās izmantošanas periods gados
Ēkas un inženierbūves	
Hidroelektrostaciju aktīvi:	**15 – 100**
▪ hidroelektrostaciju ēkas un inženierbūves	25 – 100
▪ hidroelektrostaciju tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	10 – 40
Pārvades sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas:	
▪ elektroenerģijas pārvades tīkli	20 – 50
▪ transformatoru apakšstaciju elektroiekārtas	12 – 40
Sadales sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas:	
▪ elektroenerģijas sadales tīkli	30 – 50
▪ transformatoru apakšstaciju elektroiekārtas	30 – 35
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	**3 – 40**
Pārējie pamatlīdzekļi	**2 – 25**

Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katra pārskata gada beigās. Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skatīt 2.9. punktu).

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ja tiek pārdoti pārvērtētie pamatlīdzekļi, attiecīgās summas no pārvērtēšanas rezerves tiek pārklasificētas uz iepriekšējo periodu nesadalīto peļņu.

Nepabeigtā celtniecība tiek uzskaitīta sākotnējā vērtībā, un tā atspoguļo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas. Sākotnējā vērtībā ietilpst celtniecības un montāžas izmaksas un citas ar pamatlīdzekļa izveidi saistītās tiešās izmaksas. Vispārējās un specifiskās aizņēmumu izmaksas, kas tieši attiecas uz atbilstošo aktīvu, tiek pievienotas šo aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksām līdz brīdim, kad šie aktīvi faktiski būs gatavi paredzamajai izmantošanai. Aizņēmumu izmaksas veido procenti un citas izmaksas, kas koncernam un mātessabiedrībai rodas saistībā ar aizņēmumu saņemšanu. Nepabeigtajai celtniecībai nolietojums netiek aprēķināts, iekams attiecīgie aktīvi nav pabeigti un nodoti ekspluatācijā, vērtības samazināšanās tests tiek veikts gadījumos, kad ir indikācijas par vērtības samazināšanos, individuāli vai naudu ienesošās vienības līmenī. Jebkuri identificētie zaudējumi no vērtības samazināšanās ir novērtēti kā starpība starp uzskaites vērtību un atgūstamo vērtību, kas ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas un tā lietošanas vērtības.

2.7. IEGULDĪJUMA ĪPAŠUMI

Ieguldījuma īpašumi ir zeme vai ēkas, vai ēku daļas, kas ir koncerna vai mātessabiedrības īpašumā un tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nevis piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā. Ieguldījuma īpašums rada naudas plūsmas neatkarīgi no citiem uzņēmuma turētiem aktīviem. Sākotnēji ieguldījuma īpašumi tiek atzīti un pēc tam uzskaitīti iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Izmantotās nolietojuma normas ir atbilstošas attiecīgo pamatlīdzekļu kategoriju aplēstajam lietderīgās izmantošanas periodam – no 15 līdz 80 gadiem.

2.8. PAMATLĪDZEKĻU PĀRVĒRTĒŠANA

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana tiek veikta ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pārvērtēšanai pakļauto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no vērtības, kāda tiktu noteikta, novērtējot tos patiesajā vērtībā pārskata perioda beigās.

Regulāri, bet ne retāk kā reizi 5 gados tiek pārvērtēti hidroelektrostaciju, pārvades sistēmas un sadales sistēmas aktīvi (pamatlīdzekļi):

a) Hidroelektrostaciju aktīvi:
- hidroelektrostaciju ēkas un inženierbūves,
- hidroelektrostaciju tehnoloģiskās iekārtas un ierīces;

b) Pārvades sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas:
- elektroenerģijas pārvades tīkli,
- transformatoru apakšstaciju elektroiekārtas;

c) Sadales sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas:
- elektroenerģijas sadales tīkli,
- transformatoru apakšstaciju elektroiekārtas.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums tiek atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā kā "Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves" izmaiņas pašu kapitālā. Ja pārvērtēšanas rezultātā ir radies vērtības samazinājums, tas vispirms tiek norakstīts no iepriekšējos gados visaptverošos ienākumos vērtības pieauguma, ja samazinājums pārsniedz pārvērtēšanas rezervi, tad pārsniegums tiek atzīts pārskata gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Pārvērtēšanas datumā sākotnējo uzskaites vērtību un uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli aktīva uzskaites vērtības izmaiņām tā, lai aktīva uzskaites vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi samazina un pārnes uz nesadalīto peļņu brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek norakstīts vai atsavināts.

Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, ieguldīt pamatkapitālā, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem.

2.9. NEFINANŠU AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀŠANA

Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam vai amortizācijai, zemes vērtība un ieguldījumi meitassabiedrībās tiek pārskatīti ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu lietošanas vērtību, novērtētā nākotnes naudas plūsma tiek diskontēta līdz tās tagadnes vērtībai, izmantojot pēcnodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo tirgus īstermiņa sagaidāmo naudas vērtību un aktīvam atbilstošos riskus. Ja aktīvs nerada būtisku neatkarīgu naudas plūsmu, atgūstamā vērtība tiek noteikta tai naudas plūsmu radošajai vienībai, kuras sastāvā attiecīgais aktīvs iekļauts. Zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā, tiek atzīti kā visaptverošie ienākumi pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves ietvaros, bet vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, vai aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā gadījumā, ja zaudējumi no šo aktīvu vērtības samazināšanās pārsniedz iepriekš atzīto atlikušo pārvērtēto vērtību – peļņas vai zaudējumu aprēķinā pamatlīdzekļu nolietojuma, nemateriālo ieguldījumu aprēķinātās amortizācijas izmaksu un aktīvu vērtības samazinājuma pozīcijās.

Pamatpieņēmumi, kurus izmanto, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību, pamatojas uz koncerna uzņēmumu vai mātessabiedrības vadības iespējami precīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās izmantošanas laikā uz jaunākajiem apstiprinātajiem finanšu budžetiem un koncerna sabiedrību vadības apstiprinātajām prognozēm, kas aptver maksimāli 10 gadu periodu. Aktīvi, kuru vērtība ir tikusi samazināta, katra pārskata gada beigās tiek izvērtēti, lai noteiktu, vai ir bijuši notikumi vai apstākļu izmaiņas, kuru ietekmē uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās būtu jāpārskata. Apvērstais uzkrājumu samazinājums aktīviem, kas tiek uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, tiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Apvērstais pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā atbilstoši iepriekš peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītajiem zaudējumiem no vērtības samazināšanās šiem pašiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem. Atlikušais apvērstais pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts visaptverošajos ienākumos.

2.10. NOMA

a) Koncerns un mātessabiedrība ir nomnieks

Noma, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgajiem riskiem un atlīdzības, tiek klasificēta kā operatīvā noma. Nomas maksājumi un priekšapmaksas maksājumi par nomu (atskaitot no iznomātāja saņemtos finansiālos stimulus) tiek iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā (14. e pielikums).

b) Koncerns un mātessabiedrība ir iznomātājs

Īpašumi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti ieguldījuma īpašumu sastāvā iegādes vērtībā vai pārvērtētajā vērtībā, atskaitot nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas, izņemot nomniekam sniegtos finansiālos stimulus, tiek iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā (14. e pielikums).

2.11. PĀRDOŠANAI TURĒTIE ILGTERMIŅA AKTĪVI

Koncerns un mātessabiedrība tādus ilgtermiņa aktīvus, kuru uzskaites vērtība tiks atgūta no pārdošanas darījuma drīzāk nekā no aktīva lietošanas, klasificē kā pārdošanai turētus ilgtermiņa aktīvus. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi tiek novērtēti zemākajā vērtībā no uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

2.12. KRĀJUMI

Krājumi ir norādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtība ir normālas koncerna sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērto metodi, izņemot dabasgāzes krājumus, kam pašizmaksa tiek aprēķināta, izmantojot FIFO metodi.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievedmuitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Esošo krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizācijas uzskaiti.

Katra pārskata gada beigās krājumi tiek pārskatīti, lai identificētu to novecošanās pazīmes. Konstatējot novecojušus vai bojātus krājumus, tiek atzīti uzkrājumi līdz to atgūstamai vērtībai. Papildus pārskata gadā ne retāk kā reizi mēnesī tiek veikta krājumu vērtības pārskatīšana lēnas kustības krājumiem, lai identificētu morāli un fiziski novecojušus krājumus. Šāda veida krājumiem tiek veidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai.

Lēnas kustības krājumu uzkrājumu veidošanai ir šādi pamatprincipi:

- hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju uzturēšanas krājumiem, kuri nav apgrozījušies 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 90 % apmērā, savukārt krājumiem, kuri nav apgrozījušies 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 45 % apmērā;
- pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā, savukārt krājumiem, kuri nav apgrozījušies 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 50 % apmērā;
- uzkrājumi netiek veidoti hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju nepārtrauktās darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem kurināmākrājumiem, dabasgāzei un lūžņiem.

2.13. PENSIJAS, PĒCNODARBINĀTĪBAS UN DARBA ATTIECĪBU IZBEIGŠANAS PABALSTI

a) Pensiju saistības

Koncerns un mātessabiedrība darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds", kurā koncernam ir 48,15 % (mātessabiedrībai – 46,30 %) līdzdalība. Fiksētu iemaksu plāns ir plāns, saskaņā ar kuru koncernam un mātessabiedrībai ir jāveic iemaksas plānā un tam nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieku sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 5 % apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Koncerns un mātessabiedrība atzīst iemaksas fiksētu iemaksu plānā to izmaksas brīdī, kad darbinieks ir sniedzis pakalpojumus apmaiņā pret šīm iemaksām.

b) Uzkrājumi Koplīgumā noteiktajām pēcnodarbinātības pabalstu saistībām

Līdztekus iepriekšminētajam pensiju plānam koncerns un mātessabiedrība nodrošina noteiktus labumus darba attiecību izbeigšanas gadījumā tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus.

Neatkarīgi aktuāri katru gadu pārrēķina noteiktās pabalstu saistības, izmantojot plānotās vienības kredītmetodi.

Pārskatā par finanšu stāvokli atzītās saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem tiek atspoguļotas to pašreizējā vērtībā konkrētā pārskata par finanšu stāvokli datumā. Pabalstu saistību pašreizējā vērtība tiek noteikta pietiekami regulāri, diskontējot paredzamos nākotnes naudas plūsmas izejošos maksājumus, izmantojot vidējo svērto diskonta likmi no EIOPA noteiktās diskontēšanas likmes, Latvijas valsts vērtspapīru (ar termiņu 3 un 5 gadi) tirgus likmi un EURBMK BBB elektroenerģijas industrijas likmes. Lietotā diskontēšanas likme tiek noteikta, izmantojot valsts obligāciju tirgus ienesīgumu, jo augstas kvalitātes uzņēmumu obligāciju tirgus nav attīstīts. Koncerns un mātessabiedrība izmanto plānoto vienību kredītmetodi, lai novērtētu fiksēto pabalstu saistību pašreizējo vērtību un ar tiem saistītās pašreizējās un iepriekšējās darba izmaksas. Atbilstoši šai metodei tiek uzskatīts, ka katrs nostrādātais periods rada pabalsta saņemšanas tiesību papildvienību, un visu šādu vienību summa veido kopējās koncerna un mātessabiedrības pēcnodarbinātības pabalstu saistības. Koncerns un mātessabiedrība izmanto objektīvus un savstarpēji savietojamus aktuāra pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem faktoriem un finanšu faktoriem (tajā skaitā par paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktām izmaiņām pabalstu apmēros).

Aktuāra ieguvumi vai zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītiem aprēķiniem un izmaiņām aktuāra pieņēmumos, tiek iekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā tajā pārskata periodā, kad tie radušies. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

c) Uzkrājumi darba attiecību izbeigšanas pabalstiem

Darba attiecību izbeigšanas pabalsti tiek novērtēti saskaņā ar SGS Nr. 19 un ir izmaksājami darbiniekiem, ar kuriem koncerna sabiedrība pārtrauc darba attiecības pirms noteiktā pensionēšanās datuma, vai ja darbinieks pieņem brīvprātīgu atlaišanu apmaiņā pret šiem pabalstiem. Koncerns un mātessabiedrība atzīst darba attiecību izbeigšanas pabalstus pirms šādiem datumiem: (a) kad koncerna sabiedrība vairs nevar atsaukt šo pabalstu piedāvājumu; un (b) kad koncerna sabiedrība atzīst pārstrukturēšanas izmaksas atbilstoši SGS Nr. 37 nosacījumiem un ietver tajās darba attiecību izbeigšanas pabalstu izmaksu. Attiecībā uz piedāvājumu darbiniekiem, kas paredzēts, lai veicinātu brīvprātīgu darba attiecību izbeigšanu, darba attiecību izbeigšanas pabalstus nosaka, paredzot to darbinieku skaitu, kuri akceptēs piedāvājumu. Pabalstus, kuru izmaksas termiņš pārsniedz 12 mēnešus pēc pārskata perioda beigām, diskontē līdz to pašreizējai vērtībai. Vadības aplēses, kas ir saistītas ar darba attiecību izbeigšanas pabalstu novērtēšanu, ir izklāstītas 4. pielikumā.

2.14. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad koncernam vai mātessabiedrībai ir juridiskas vai cita veida pamatotas saistības kāda pagātnes notikuma dēļ un pastāv varbūtība, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana, un kad saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt. Nākotnes saimnieciskās darbības zaudējumiem uzkrājumi netiek paredzēti.

Pārskatā par finanšu stāvokli uzkrājumi tiek uzrādīti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas būtu nepieciešama, lai dzēstu saistības pārskata par finanšu stāvokli beigu datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai tiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi tika sākotnēji atzīti, un uzkrājumi tiek samazināti gadījumā, ja iespējamā resursu aizplūde vairs nav paredzama.

Uzkrājumi tiek novērtēti, ņemot vērā to izdevumu pašreizējo vērtību, kas ir sagaidāma, lai nokārtotu pastāvošās saistības, diskontēšanai izmantojot pirmsnodokļu procentu likmi, kas ietver sevī pašreizējo naudas vērtības tirgus novērtējumu un konkrētām saistībām piemītošos riskus. Uzkrājumu pašreizējās vērtības pieaugums noteiktā laika periodā tiek atzīts kā procentu izmaksas.

Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai tiek atzīti, lai segtu nodarīto kaitējumu apkārtējai videi, kas radies pirms pārskata perioda beigām, gadījumā, ja to nosaka likumdošana vai arī koncernā vai mātessabiedrībā lietotā vides aizsardzības politika, kas nosaka to, ka koncernam vai mātessabiedrībai ir noteikts pienākums novērst apkārtējai videi radīto kaitējumu. Uzkrājumi tiek atzīti, ņemot vērā vides aizsardzības ekspertu atzinumus un iepriekšējo pieredzi, veicot ar apkārtējās vides aizsardzību saistītu darbu (skatīt 26. c pielikumu).

2.15. DOTĀCIJAS

a) Valsts dotācijas

Valsts dotācijas atzīst, ja ir pamatota pārliecība, ka dotācija tiks saņemta un tiks ievēroti ar to saņemšanu saistītie nosacījumi. Valsts dotācijas sistemātiski atzīst par ienākumiem tajos periodos, kuros tās nepieciešams saskaņot ar attiecīgajām izmaksām, kuras paredzēts kompensēt.

Dotācijām, kas saņemtas finansiālas vai fiskālas palīdzības ietvaros, kas ir saistīta ar daudziem nosacījumiem, tiek identificēti tie elementi, kam ir atšķirīgas izmaksas un nosacījumi. Dažādu elementu uzskaite nosaka periodus, kuru laikā dotācija tiks nopelnīta.

I) Dotācijas saistībā ar izdevumu posteņiem

Valsts dotācija, kuru var saņemt kā kompensāciju par jau esošiem izdevumiem vai zaudējumiem, vai lai sniegtu finansiālu atbalstu sabiedrībai, neradot uz nākamajiem periodiem attiecināmas izmaksas, tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā periodā, kurā dotāciju var saņemt. Attiecīgie ieņēmumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Pārējie ieņēmumi" (7. pielikums).

Ja dotācija ir saistīta ar izdevumu posteni un tam noteikti vairāki nosacījumi, sākotnēji tā tiek atzīta patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumi. Dotācija sistemātiski tiek atzīta ieņēmumos periodos, kuru laikā saistītās izmaksas, kuras paredzēts kompensēt, tiek atzītas izdevumos (27. pielikums). Vadības spriedumi, kas saistīti ar valsts dotāciju novērtēšanu, ir atklāti 4. pielikumā.

II) Ar aktīviem saistītas dotācijas

Pamatlīdzekļi, kas saņemti no citām sabiedrībām bez atlīdzības, tiek atspoguļoti kā dotācijas. Šīs dotācijas tiek novērtētas patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumi, kas tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes atbilstošo aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā.

FINANŠU AKTĪVI UN SAISTĪBAS

2.16. KLASIFIKĀCIJA, SĀKOTNĒJĀ ATZĪŠANA, TURPMĀKĀ NOVĒRTĒŠANA UN ATZĪŠANAS PĀRTRAUKŠANA

a) Grāmatvedības politika, ko piemēro no 2018. gada 1. janvāra

I) Klasifikācija

No 2018. gada 1. janvāra koncerns un mātessabiedrība klasificē savus finanšu aktīvus un saistības saskaņā ar 9. SFPS šādās novērtējuma kategorijās:

- tie, kas turpmāk jānovērtē patiesajā vērtībā (ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos vai peļņas vai zaudējumu aprēķinā), un
- tie, kas jānovērtē amortizētājās izmaksās.

Klasifikācija ir atkarīga no uzņēmējdarbības modeļa finanšu aktīvu un saistību pārvaldībai un naudas plūsmu līguma noteikumiem.

Aktīviem un saistībām, kas novērtēti patiesajā vērtībā, ieņēmumus un zaudējumus uzskaita peļņā vai zaudējumos, vai visaptverošajos ienākumos. Attiecībā uz ieguldījumiem pašu kapitāla instrumentos, kas netiek turēti tirdzniecībai, klasifikācija ir atkarīga no tā, vai koncerns un mātessabiedrība sākotnējās atzīšanas brīdī ir veikusi neatsaucamu izvēli, lai uzskaitītu pašu kapitāla ieguldījumus patiesajā vērtībā ar atzīšanu visaptverošajos ienākumos.

Koncerns un mātessabiedrība pārklasificē parāda ieguldījumus tikai un vienīgi tad, kad mainās to uzņēmējdarbības modelis šo aktīvu pārvaldīšanai.

II) Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Visi finanšu aktīvi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā, pieskaitot darījumu izmaksas, izņemot tos finanšu aktīvus, kas atzīti patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi), tiek atzīta iegādes/pārdošanas brīdī, t.i., datumā, kad koncerns un mātessabiedrība ir apņēmusies iegādāties vai pārdot aktīvu.

III) Turpmākā novērtēšana

Parāda instrumenti

Parāda instrumentu turpmākā novērtēšana ir atkarīga no koncerna un mātessabiedrības uzņēmējdarbības modeļa aktīvu pārvaldīšanas un aktīvu naudas plūsmas raksturlielumiem. Koncerns un mātessabiedrība klasificē visus savus parāda instrumentus:

- Amortizētajās izmaksās. Aktīvus, kurus tur līgumā paredzēto naudas plūsmu iekasēšanai, ja šīs naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi, novērtē pēc amortizētajām izmaksām. Jebkuru peļņu vai zaudējumus, kas rodas no atzīšanas pārtraukšanas, atzīst tieši peļņā vai zaudējumos. Izmaiņas no vērtības samazināšanās uzrāda kā atsevišķu posteni peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Pašu kapitāla instrumenti

Turpmāk koncerns un mātessabiedrība novērtē visus pašu kapitāla instrumentus patiesajā vērtībā. Ja vadība ir izvēlējusies uzrādīt patiesās vērtības peļņu vai zaudējumus no pašu kapitāla instrumentiem visaptverošajos ienākumos, tad pēc atzīšanas pārtraukšanas patiesās vērtības izmaiņas netiek pārklasificētas peļņā vai zaudējumos. Dividendes no šādiem ieguldījumiem turpina atzīt peļņā, vai zaudējumos, ja koncernam un mātessabiedrībai ir noteiktas tiesības saņemt maksājumus.

Zaudējumus no vērtības samazināšanās (un apvērstie zaudējumi no vērtības samazināšanās) no pašu kapitāla ieguldījumiem, kas novērtēti patiesajā vērtībā visaptverošajos ienākumos vai peļņā vai zaudējumos, neuzrāda atsevišķi no citām patiesās vērtības izmaiņām.

Finanšu saistības

Finanšu saistības tiek novērtētas amortizētajā vērtībā vai pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Finanšu saistības klasificē pēc patiesās vērtības peļņā vai zaudējumos, ja tās klasificē kā turētas tirdzniecībai, tās ir atvasinātas vai tās ir norādītas kā tādas sākotnējā atzīšanā. Finanšu saistības patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos novērtē pēc patiesās vērtības, un neto guvumus vai zaudējumus, tostarp procentu izdevumus atzīst peļņā vai zaudējumos. Citas finanšu saistības turpmāk novērtē amortizētajās izmaksās, izmantojot efektīvo procentu metodi. Procentu izdevumus un ārvalstu valūtas peļņu un zaudējumus atzīst peļņā vai zaudējumos.

IV) Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai arī, ja iespējams, finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīva posteņu grupas daļas) atzīšanas pārtraukšana notiek, kad:

- izbeidzas līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva,
- koncerns un mātessabiedrība nodod līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai uzņemas pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešajām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī, ja a) koncerns un mātessabiedrība būtībā ir nodevuši visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja b) koncerns un mātessabiedrība nav ne nodevuši, ne saglabājusi būtībā visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet ir nodevuši kontroli pār finanšu aktīvu.

Koncerns un mātessabiedrība pārtrauc atzīt finanšu saistības, ja tās līgumsaistības tiek izpildītas vai atceltas, vai arī tās zaudē spēku. Koncerns un mātessabiedrība pārtrauc atzīt finanšu saistības arī tad, ja to noteikumi ir grozīti, un grozīto saistību naudas plūsmas ir būtiski atšķirīgas, un tādā gadījumā jaunas finanšu saistības, kuru pamatā ir grozītie noteikumi, tiek atzītas patiesajā vērtībā. Attiecībā uz finanšu saistību atzīšanas pārtraukšanu starpību starp dzēsto uzskaites vērtību un samaksāto atlīdzību (ieskaitot pārvestos ārpusskaidrās naudas aktīvus vai uzņemtās saistības) atzīst peļņā vai zaudējumos.

V) Vērtības samazināšana

No 2018. gada 1. janvāra koncerns un mātessabiedrība, pamatojoties uz nākotnes apsvērumiem, novērtē sagaidāmos kredītzaudējumus, kas saistīti ar to parāda instrumentiem, kas atzīti amortizētajā vērtībā. Izmantotā vērtības samazināšanās metodika ir atkarīga no tā, vai ir bijis būtisks kredītriska pieaugums.

Koncerns un mātessabiedrība piemēro divus sagaidāmos kredītzaudējumu novērtējuma modeļus: darījuma partnera modeli un portfeļa modeli.

Darījuma partnera modeli izmanto atsevišķiem līgumiem noguldījumiem, ieguldījumiem Valsts kases obligācijās, aizdevumiem meitassabiedrībām un naudai un tās ekvivalentiem. Sagaidāmie kredītzaudējumi saskaņā ar šo modeli ir balstīti uz individuālā darījuma partnera saistību neizpildes riska novērtējumu, pamatojoties uz *Moody's* 12 mēnešu sagaidāmām attiecīgās nozares uzņēmumu saistību neizpildes un atgūšanas likmēm, ja nav identificēts būtisks kredītriska pieaugums. Apstākļi, kas norāda uz būtisku kredītriska pieaugumu, ir būtisks pieaugums *Moody's* saistību neizpildes un parādu atgūšanas likmēm (par vienu procentu punktu) vai darījuma partnera nespēja veikt maksājumus noteiktajos termiņos (kavējums 30 un vairāk dienas, maksātnespēja vai bankrots, vai uzsāktas līdzīgas juridiskās procedūras un citas norādes uz nespēju maksāt). Ja identificēts būtisks kredītriska pieaugums, tiek aprēķināti mūža sagaidāmie kredītzaudējumi.

Lai novērtētu sagaidāmos kredītzaudējumus nesaņemtajiem obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumiem, un individuāli nozīmīgākiem citiem debitoru parādiem un citiem enerģijas industrijas un saistīto pušu debitoru parādiem, koncerns un mātessabiedrība piemēro vienkāršoto pieeju un uzskaita sagaidāmos kredītzaudējumus pamatojoties uz saistību neizpildes un parādu atgūšanas likmēm.

Portfeļa modelis tiek izmantots debitoru parādiem, kas sagrupēti pēc līdzīgām riska iezīmēm un kavējuma dienām, un ir noteikts uzņēmējdarbības pamatdarbības virzieniem. Debitoru parādiem, kas sagrupēti pēc portfeļa modeļa, koncerns un mātessabiedrība piemēro vienkāršotu pieeju un atzīst sagaidāmos kredītzaudējumus no debitoru parādiem, pamatojoties uz vēsturiski novēroto saistību neizpildes līmeni, kas papildināts ar nākotnes prognozēm.

Atvasinātie finanšu instrumeni

Atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti kā finanšu aktīvi, ja to patiesā vērtība ir pozitīva un kā finanšu saistības, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Koncerns un mātessabiedrība ir nolēmuši turpināt piemērot 39. SGS noteiktās riska ierobežošanas uzskaites prasības. Atvasināto finanšu instrumentu uzskaites principi ir atspoguļoti 2.19. pielikumā.

b) Grāmatvedības politika, ko piemēroja līdz 2017. gada 31. decembrim

I) Klasifikācija

Koncerns un mātessabiedrība klasificēja finanšu aktīvus atbilstoši 39. SGS kā finanšu aktīvus patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumus un debitoru parādus, līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus, pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus vai kā atvasinātos finanšu instrumentus atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitei. Savukārt finanšu saistības tika klasificētas kā parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, aizdevumiem un aizņēmumiem, finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitei (skatīt 2.19). Koncerns un mātessabiedrība noteica savu finanšu aktīvu un saistību klasifikāciju to sākotnējās atzīšanas brīdī.

II) Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Visi finanšu aktīvi sākotnēji tika atzīti to patiesajā vērtībā, pieskaitot darījumu izmaksas, izņemot tos finanšu aktīvus, kas atzīti patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Koncerns un mātessabiedrības klasificēja finanšu aktīvus kā aizdevumus un debitoru parādus, līdz termiņa beigām turētos ieguldījumus, pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus un atvasinātos finanšu instrumentus (skatīt 2.19. pielikumu).

Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi), tika atzīta iegādes/pārdošanas brīdī, t.i., datumā, kad koncerns un mātessabiedrība bija apņēmusies iegādāties vai pārdot aktīvu.

Visas finanšu saistības sākotnēji tika atzītas to patiesajā vērtībā, izņemot parādus piegādātājiem un pārējiem kreditoriem un aizņēmumus, no kuriem tika atskaitītas uz tiem tieši attiecināmās darījumu izmaksas.

III) Turpmākā novērtēšana

Finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos ietvēra pārdošanai turētos finanšu aktīvus un finanšu aktīvus, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīvi bija klasificējami kā pārdošanai turēti, ja tie bija iegūti, lai tos pārdotu vai atpirktu tuvākajā laikā. Atvasinātie finanšu instrumenti tika klasificēti kā pārdošanai turēti finanšu aktīvi, ja vien tie nebija atbilstoši riska ierobežošanas uzskaites prasībām. Aktīvi šajā kategorijā tika uzskaitīti īstermiņa aktīvu sastāvā, ja bija sagaidāms, ka tie tiks realizēti 12 mēnešu periodā, citādi tie tika uzskaitīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā. Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos tika atspoguļoti pārskatā par finanšu stāvokli patiesajā vērtībā, ieskaitot vērtības neto izmaiņas, kas atklātas kā izmaksas (patiesās vērtības neto samazinājums) vai ieņēmumi (patiesās vērtības neto pieaugums) peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvi, kas pēc sākotnējās atzīšanas bija iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā

vērtībā, tika atspoguļoti to sākotnējās atzīšanas datumā un tikai tajā gadījumā, ja atbilda SGS Nr. 39 ietvertajām prasībām. Koncerns un mātessabiedrība nebija atzinusi jebkādus finanšu aktīvus to patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos.

Atvasinātie finanšu instrumenti, kas iekļauti darījumu līgumos, tika uzskaitīti kā atsevišķi atvasinātie finanšu instrumenti un atklāti to patiesajā vērtībā, ja to ekonomiskais raksturojums un iespējamie riski nebija cieši saistīti ar šiem noslēgtajiem darījumu līgumiem un darījumus nebija paredzēts pārdot vai atzīt patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos. Šādi iekļautie atvasinātie finanšu instrumenti tika uzskaitīti patiesajā vērtībā, atzīstot patiesās vērtības izmaiņas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Aizdevumi un debitori

Aizdevumi un debitori bija neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu vai noteiktu apmaksas laiku, kas netiek kotēti aktīvu tirgū. Pēc sākotnējās atzīšanas šie finanšu aktīvi turpmāk tika novērtēti to amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu, izmantojot EIR jeb efektīvās procentu likmes metodi. Vērtības samazināšanās rezultātā radušies zaudējumi tika atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas debitoriem.

Ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos

Kotētie neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu un noteiktu apmaksu un fiksēto termiņu tika klasificēti kā līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi, ja ir skaidrs nodoms un iespējas tos turēt līdz termiņa beigām. Pēc sākotnējās atzīšanas ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos turpmāk tika uzskaitīti amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Ja koncerns un mātessabiedrība pārdotu lielāku nekā nenozīmīgu daļu no līdz termiņa beigām turētiem finanšu aktīviem, tad visa šo finanšu instrumentu kategorija tiktu pārklasificēta par tirdzniecībai turētiem finanšu aktīviem. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi ar beigu termiņu, lielāku par 12 mēnešiem, tika atzīti ilgtermiņa aktīvos, bet, ja beigu termiņš bija mazāks par 12 mēnešiem no pārskata datuma, tad tos atzina īstermiņa aktīvos.

Koncerns un mātessabiedrība ievēroja SGS Nr. 39 vadlīnijas finanšu aktīvu ar fiksētu vai aprēķināmu ienākumu un beigu termiņu, kas paredzēti turēšanai līdz termiņa beigām un kas nav atvasināti finanšu instrumenti, klasificēšanā. Šāda klasifikācija bija saistīta ar aplēšu veikšanu. Veicot aplēses, koncerns un mātessabiedrība izvērtēja savas iespējas un nodomu minētos finanšu aktīvus turēt līdz to termiņa beigām.

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus veidoja pašu kapitāla instrumenti un parāda vērtspapīri. Pēc sākotnējās novērtēšanas pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi turpmāk tika novērtēti patiesajā vērtībā, peļņu vai zaudējumus atzīstot visaptverošajos ienākumos un palielinot pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu rezervi līdz brīdim, kad ieguldījumu atzīšana tika pārtraukta. Koncernam un mātessabiedrībai nav šāda veida aktīvu.

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos ietvēra pārdošanai turētās finanšu saistības un finanšu saistības, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujamas peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Šī saistību kategorija iekļāva sevī Sabiedrībā izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus, kas atbilstoši SGS Nr. 39 neklasificējas kā risku ierobežošanas instrumenti. Atsevišķi iegultie atvasinātie finanšu instrumenti arī tika klasificēti kā pārdošanai turēti līdz tam brīdim, kad tos paredzēts izmantot kā efektīvus riska ierobežošanas instrumentus. Peļņa vai zaudējumi no pārdošanai turētām finanšu saistībām tika iekļauti Sabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Aizdevumi un aizņēmumi

Aizdevumi un aizņēmumi sākotnēji tika atzīti to patiesajā vērtībā. Pēc sākotnējās atzīšanas aizdevumi un aizņēmumi turpmāk tika atzīti amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Ieņēmumi un zaudējumi tika atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķina brīdī, kad tika pārtraukta saistību atzīšana, kā arī amortizācijas laikā atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Amortizētā vērtība tika aprēķināta, ņemot vērā jebkādas atlaides vai bonusus pie iegūšanas, kā arī izdevumus vai izmaksas, kas tika ņemtas par pamatu efektīvās procentu likmes aprēķinā. Efektīvās procentu likmes amortizācija kā finanšu izmaksas tika iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā, atskaitot kapitalizēto daļu. Aizņēmumi tika uzrādīti kā īstermiņa saistības, ja vien koncernam un mātessabiedrībai nebija neapstrīdamu tiesību atlikt šo saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc pārskata par finanšu stāvokli beigu datuma.

Parādi piegādātājiem un pārējie kreditori

Koncerna un mātessabiedrības kreditoru parādi sākotnēji tika atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

IV) Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai attiecīgā gadījumā finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīvu grupas daļas) atzīšana tika pārtraukta, ja:

- tiesības saņemt naudas plūsmas no aktīva bija beigušās,
- Koncerns un mātessabiedrība bija nodevusi tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai bija uzņēmusies pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešajām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī, ja a) Koncerns un mātessabiedrība bija nodevusi visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja b) Koncerns un mātessabiedrība būtībā nebija ne nodevusi, ne saglabājusi būtībā visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet bija nodevusi kontroli pār finanšu aktīvu.

Finanšu saistības tika izslēgtas brīdī, kad tās tika dzēstas vai arī kad līgumā minētās saistības tika izpildītas vai atceltas, vai tām bija beidzies termiņš. Gadījumā, ja finanšu saistības tika aizstātas ar citām saistībām pret to pašu aizdevēju ar citādiem nosacījumiem vai arī saistību nosacījumi būtiski mainījās, šāda veida izmaiņas vai uzlabojumus varēja uzskatīt par saistību izslēgšanu un jaunu saistību atzīšanu. Attiecīgo saistību bilances vērtību starpības tika atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.17. PARĀDI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM

Parādi no līgumiem ar klientiem un citi debitori tiek iedalīti šādās grupās:

- enerģijas un ar to saistīto pakalpojumu debitoru parādi, ieskaitot sadales sistēmas pakalpojumu debitorus,
- siltumenerģijas debitoru parādi,
- citi debitori (informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumu parādi, pieslēgumu maksas parādi un citi pakalpojumi),
- meitassabiedrību parādi,
- citi finanšu debitoru parādi.

Debitoru parādus no līgumiem ar klientiem sākotnēji atzīst to rašanās brīdī. Debitoru parādus bez būtiskas finansēšanas komponentes sākotnēji novērtē pēc darījuma cenas. Pēc sākotnējās atzīšanas brīdī debitoru parādus no līgumiem ar klientiem aprēķina amortizētajās izmaksās, ja tie atbilst abiem šiem nosacījumiem:

- tie tiek turēti saskaņā ar uzņēmējdarbības modeli, kura mērķis ir turēt aktīvus, lai iekasētu līgumā paredzētās naudas plūsmas;
- to līguma noteikumi noteiktos datumos rada naudas plūsmas, kas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nesamaksāto pamatsummu.

Koncerns un mātessabiedrība izvērtē pierādījumus par vērtības samazināšanos parādiem no līgumiem ar klientiem un citiem debitoru parādiem gan individuālā, gan kolektīvā līmenī. Visi atsevišķi nozīmīgie debitoru parādi un enerģijas industrijas uzņēmumu un saistīto pušu parādi tiek novērtēti individuāli attiecībā uz vērtības samazināšanos. Tos, kam nav konstatēta vērtības samazināšanās, kopā novērtē attiecībā uz jebkādu vērtības samazināšanos, kas radusies, bet vēl nav apzināta. Debitoru parādus, kas nav atsevišķi nozīmīgi, attiecībā uz vērtības samazājumu novērtē pēc portfeļa modeļa. Kolektīvo novērtējumu veic, sagrupējot debitoru parādus ar līdzīgām riska iezīmēm un kavējuma dienām. Koncerns un mātessabiedrība ir piemērojušas divus sagaidāmā kredītriska modeļus: portfeļa modeli un darījuma partnera modeli.

Atbilstoši portfeļa modelim parādus no līgumiem ar klientiem un citus debitoru parādus grupē, kā norādīts 17. a pielikumā.

Sagaidāmo zaudējumu likmes ir balstītas uz klientu maksājumu profiliem 2 gadu laikposmā pirms 2018. gada 1. janvāra un attiecīgajiem vēsturiskajiem kredītzaudējumiem, kas radušies šajā periodā. Koncerns un mātessabiedrība piemēro 9. SFPS vienkāršoto pieeju, lai noteiktu sagaidāmos kredītzaudējumus no šiem debitoru parādiem, izmantojot mūža sagaidāmos kredītzaudējumus (skatīt 4. b pielikumu).

Attiecībā uz individuāli nozīmīgiem citiem debitoru parādiem un citiem enerģijas industrijas uzņēmumu un saistīto pušu parādiem izmanto darījuma partnera modeli, pamatojoties uz individuāla līguma principu. Sagaidāmie kredītzaudējumi atbilstoši šim modelim ir balstīti uz individuālā darījuma partnera saistību neizpildes riska novērtējumu, pamatojoties uz *Moody's* attiecīgās nozares uzņēmumu saistību neizpildes un atgūšanas likmēm.

2.18. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas atlikuma banku kontos, pieprasījuma depozītiem bankās un citiem īstermiņa depozītiem ar sākotnējo termiņu līdz 3 mēnešiem. Nauda un naudas ekvivalenti sastāv arī no naudas ar ierobežojumu, ja tas ir viegli konvertējams naudā.

2.19. ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI UN RISKA IEROBEŽOŠANAS AKTIVITĀTES

Koncerns un mātessabiedrība izmanto tādus atvasinātos finanšu instrumentus kā procentu likmju mijmaiņas līgumi, elektroenerģijas cenu nākotnes līgumi un dabasgāzes mijmaiņas līgumi, lai attiecīgi ierobežotu riskus, kas saistīti ar procentu likmju un iepirkuma cenu svārstībām. Koncerns un mātessabiedrība ir nolēmuši turpināt piemērot 39. SGS noteiktās riska ierobežošanas uzskaites prasības atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā atvasinātā instrumenta līguma noslēgšanas brīdī, un turpmāk tie tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētās naudas plūsmas modeļiem (skatīt 2.20. punktu).

Ienākumu vai izmaksu atzīšana ir atkarīga no tā, vai atvasinātais finanšu instruments ir izveidots kā atbilstošs riska ierobežošanas uzskaites prasībām, un ja tā, tad, izvērtējot pret risku ierobežotā posteņa veidu / būtību. Citi finanšu instrumenti tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos.

Koncerns un mātessabiedrība lieto ar droši paredzamiem nākotnes darījumiem un atsevišķiem aizņēmumiem ar mainīgajām likmēm saistītus noteikta riska ierobežošanas atvasinātos finanšu instrumentus (naudas plūsmas riska ierobežošana). Koncerns un mātessabiedrība pirms riska ierobežošanas darījuma noslēgšanas dokumentē saistību starp riska ierobežošanas instrumentu un pret risku ierobežoto pozīciju, kā arī riska vadības mērķus un stratēģiju. Gan uzsākot riska ierobežošanas darījumu, gan vēlāk regulāri tiek dokumentēta arī riska ierobežošanas darījuma efektivitāte (spēja kompensēt izmaiņas riska ierobežošanai pakļautajai pozīcijai naudas plūsmā).

Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek uzrādīta kā īstermiņa vai ilgtermiņa atkarībā no līgumsaistību izpildes dienas. Atvasināto finanšu instrumentu līgumi, kuru izpildes termiņš ir garāks par divpadsmit mēnešiem un ir sagaidāms, ka tie būs spēkā vēl divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek atzīti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības. Šie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti kā aktīvi, kad to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, kad to patiesā vērtība ir negatīva.

a) Naudas plūsmas riska ierobežošana

Atvasināto finanšu instrumentu, kuri atbilst riska ierobežošanas uzskaites prasībām, patieso vērtību izmaiņu efektīvā daļa tiek atzīta visaptverošajos ienākumos un uzkrāta pašu kapitāla postenī "Risku ierobežošanas rezerve". Ieņēmumi vai izmaksas, kas attiecas uz neefektīvo daļu, ja tādas rodas, tiek nekavējoties atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Summas, kuras uzkrātas pašu kapitālā, tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā periodos, kad riska ierobežošanai pakļautā pozīcija ietekmē peļņu vai zaudējumus.

Kad riska ierobežošanas finanšu instrumentam beidzas termiņš vai tas tiek pārdots, vai arī vairs neatbilst riska ierobežošanas uzskaites kritērijiem, tad jebkādus pašu kapitālā uzkrātos zaudējumus vai peļņu turpina uzskaitīt pašu kapitālā līdz brīdim, kad darījums, kuram veikta riska ierobežošana, tiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.20. PATIESĀS VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

Koncerns un mātessabiedrība novērtē finanšu instrumentus to patiesajā vērtībā katra finanšu perioda bilances datumā, piemēram, atvasinātos finanšu instrumentus. Tādi nefinanšu aktīvi kā ieguldījuma īpašumi tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, savukārt atsevišķas pamatlīdzekļu pozīcijas – pārvērtētajās vērtībās. Arī to finanšu instrumentu, kas tiek novērtēti amortizētajā bilances vērtībā, patiesās vērtības ir atklātas 24. pielikumā.

Patiesā vērtība ir cena, par kādu ir iespējams pārdot aktīvu vai kura ir jāmaksā par saistību nodošanu, pamatojoties uz darījumu starp tirgus dalībniekiem to novērtēšanas datumā. Patiesā vērtība tiek aplēsta, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontēto naudas plūsmu modeļiem.

Tādu finanšu instrumentu, kuri tiek kotēti aktīvos regulētos finanšu tirgos, patiesās vērtības tiek aprēķinātas, pamatojoties uz to kotētām tirgus cenām finanšu pārskatu beigu datumos. Kotētās tirgus cenas, kas izmantotas attiecībā uz koncerna un mātessabiedrības finanšu aktīviem, ir to faktiskās cenas dienas beigās.

Finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvos regulētos finanšu tirgos, patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot novērtēšanas metodes. Koncerns un mātessabiedrība lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī izdara pieņēmumus, kas izriet no tirgus apstākļiem un nosacījumiem, kādi ir spēkā katrā pārskata perioda beigu datumā. Diskontētās naudas plūsmas tiek izmantotas, lai noteiktu pārējo finanšu instrumentu patieso vērtību.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas, izmantojot eiro gada obligāciju 6 mēnešu EURIBOR nākotnes procentu likmes mijmaiņas līkni.

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu un dabasgāzes mijmaiņas līgumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu noteiktajam darījumu apjomam.

Ja darījuma partneris ir banka, tad finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek iegūtas no attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem un finanšu pārskatos tiek atklātas banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības. Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu un dabasgāzes mijmaiņas līgumu gadījumā, kad darījumi tiek slēgti ar citiem darījuma partneriem, kas nav bankas, finanšu pārskatos tiek atklātas koncernā un mātessabiedrībā aprēķinātās patiesās vērtības.

2.21. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

IEŅĒMUMI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM (SFPS NR. 15)

Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem atbilstoši 15. SFPS ietvertajiem kritērijiem ir parastās darbības (pamatdarbības) rezultātā pārdotās preces un sniegtie pakalpojumi. Koncerns un mātessabiedrība pielieto turpmāk minētos kritērijus, lai identificētu līgumus ar klientiem:

- līguma puses ir apstiprinājušas līgumu (rakstiski, mutiski vai saskaņā ar citu ierasto komercdarbības praksi) un ir apņēmušās izpildīt savus attiecīgos pienākumus;
- var noteikt katras puses tiesības attiecībā uz nododamajām precēm vai pakalpojumiem;
- var noteikt maksājumu noteikumus par nododamajām precēm vai pakalpojumiem;
- līgumam ir komerciāls raksturs (t.i., ir paredzams, ka līguma rezultātā mainīsies uzņēmuma nākotnes naudas plūsmu risks, grafiks vai summa);
- pastāv varbūtība, ka uzņēmums iekasēs atlīdzību, kas tam pienāksies apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, kuri tiks nodoti klientam.

Novērtējot, vai ir iespējams iekasēt atlīdzības summu, koncerns un mātessabiedrība praktisku apsvērumu nolūkā piemēro portfeļa metodi visiem enerģijas pārdošanas un ar to saistīto pakalpojumu, sadales sistēmas pakalpojuma un siltumenerģijas pakalpojum klientiem. Koncerns un mātessabiedrība saprātīgi sagaida, ka ietekme uz finanšu pārskatiem, piemērojot šīs prasības portfelim, būtiski neatšķirsies no prasību piemērošanas katram atsevišķam līgumam portfeļa ietvaros. Pārējiem klientiem iekasēšana ir novērtēta individuāli.

Koncerns un mātessabiedrība ņem vērā tikai klienta spējas un nodomu laikus atmaksāt atlīdzības summu.

Izpildes pienākums ir līgumos ar koncerna un mātessabiedrības klientiem noteikts apsolījums (tieši vai netieši norādīts) nodot klientiem vai nu atšķirīgas preces un pakalpojumus, vai arī tādu atšķirīgu preču un pakalpojumu virkni, kas būtībā ir vienādas, un kam ir tādas pašas iezīmes attiecībā uz nodošanu klientam.

Apsolītās preces vai pakalpojumi ir atsevišķi izpildes pienākumi, ja prece vai pakalpojums ir atšķirīgs. Apsolītā prece vai pakalpojums tiek uzskatīts par atšķirīgu, ja klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma atsevišķi vai ar citiem viegli pieejamiem resursiem (t. i., individuāli atšķirīgs) un prece vai pakalpojums ir atsevišķi nodalāms no citiem līgumiskajiem apsolījumiem (t. i., atšķirīgs līguma ietvaros). Abiem minētajiem kritērijiem jābūt izpildītiem, lai secinātu, ka prece vai pakalpojums ir atšķirīgs.

Līgumos ar koncerna un mātessabiedrības klientiem noteiktie būtiskie atšķirīgie izpildes pienākumi ir enerģijas pārdošana un ar to saistītie pakalpojumi, sadales sistēmas pakalpojumu sniegšana un siltumenerģijas pārdošana. Koncerns ir novērtējis, ka klienta pieslēgšana sadales tīklam kā atsevišķs izpildes pienākums nav uzskatāms par atšķirīgu, jo pieslēguma maksa sadales sistēmai nav atšķirīga līguma kontekstā, esot savstarpēji ļoti atkarīgai un saistītai ar sadales sistēmas pakalpojumu (4. c III pielikums).

Koncerns un mātessabiedrība ir novērtējusi, ka saistībā ar OIK tā darbojas kā aģents (4. c I pielikums), jo tai nav kontroles pār OIK. Mātessabiedrība ir arī secinājusi, ka darbojas kā aģents, sniedzot sadales sistēmas un pārvades sistēmas pakalpojumus, jo mātessabiedrībai nav kontroles pār šiem pakalpojumiem (4. c II pielikums).

Attiecībā uz līgumiem ar klientiem, kas iekļauj mainīgo atlīdzību, līguma sākumā koncerns un mātessabiedrība aplēš mainīgo atlīdzību, kas sagaidāma attiecīgo līgumu darbības laikā un atjauno šo aplēsi katrā pārskata periodā. Ierobežota mainīgā atlīdzība ir noteikta saistībā ar sadales sistēmas pakalpojumiem.

Koncerns un mātessabiedrība atzīst ieņēmumus, kad (vai tiklīdz) tā ir izpildījusi pienākumu nodot klientam apsolīto preci vai pakalpojumu. Ieņēmumi tiek atzīti, kad klients iegūst kontroli pār noteikto preci vai pakalpojumu.

Koncerns un mātessabiedrība izmanto rezultātu metodi, lai novērtētu uzņēmuma progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu. Ieņēmumi no enerģijas pārdošanas un ar to saistītiem pakalpojumiem, sadales sistēmas pakalpojumiem un siltumenerģijas pārdošanas tiek atzīti laika gaitā, jo šo preču un pakalpojumu nepārtraukta piegāde tiek veikta attiecīgo līgumu termiņa laikā.

Šādiem līgumiem ieņēmumus no pabeigtajiem izpildes pienākumiem atzīst laika gaitā, ja ir izpildīts viens no turpmākajiem kritērijiem:

- klients vienlaicīgi saņem un patērē ieguvumus;
- klients kontrolē aktīvu brīdī, kad aktīvs tiek veidots vai uzlabots;
- koncerna un mātessabiedrības darbība neveido aktīvu ar alternatīvu pielietojumu, bet tai ir tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību.

Ieņēmumi no izpildes pienākumu realizēšanas tiek atzīti, pamatojoties uz noteikto darījuma cenu. Darījuma cena atspoguļo summu, uz kādu koncernam un mātessabiedrībai ir tiesības pašreizējā līguma ietvaros. Tā ir attiecināta uz atšķirīgajiem izpildes pienākumiem, pamatojoties uz līgumā apsolīto preču vai pakalpojumu atsevišķajām cenām. Koncerns un mātessabiedrība attiecina darījuma cenu uz atšķirīgajiem izpildes pienākumiem proporcionāli to novērojamajām atsevišķajām cenām un atzīst ieņēmumus, kad izpildes pienākumi tiek izpildīti.

Maksājuma termiņi, atbilstoši līgumu nosacījumiem par klientiem nodotajām precēm vai pakalpojumiem, ir 20 līdz 45 dienas pēc pakalpojumu sniegšanas vai preču pārdošanas. Rēķini pārsvarā tiek izrakstīti mēneša ietvaros.

Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem tiek atzīti šādā veidā:

I) Ieņēmumi, kas atzīti laika gaitā

Enerģijas pārdošana un ar to saistītie pakalpojumi

Ieņēmumi no elektroenerģijas un dabasgāzes realizācijas tiek atzīti, pamatojoties uz rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti klientiem par attiecīgajā mēnesī piegādāto enerģiju, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem. Pārējie enerģijas un ar to saistīto pakalpojumu ieņēmumi tiek atzīti, pamatojoties uz piegādāto preču un sniegto pakalpojumu apjomu un cenu, kas noteikta līgumos ar klientiem. Ieņēmumi no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā tiek atzīti, pamatojoties uz tirgus cenām un atbilstoši līguma nosacījumiem, tāpēc praktiskos nolūkos no šādiem līgumiem ieņēmumi tiek atzīti pēc "tiesībām iekasēt", jo summa tieši atbilst līdz šim izpildītajiem pienākumiem.

Sadales sistēmas pakalpojumi (koncerns)

Ieņēmumi no elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) apstiprinātajiem tarifiem un Ministru kabineta noteikumiem "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi", un tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz automātiski nolasītajiem vai klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem. Ieņēmumi tiek atzīti par summām, kādas koncernam ir tiesības iekasēt.

Siltumenerģijas pārdošana

Ieņēmumi no siltumenerģijas realizācijas tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem, un atbilst rēķinā norādītajai summai.

Sadales sistēmas pieslēguma maksa (koncerns)

Sadales sistēmas pieslēguma maksa ir neatmaksājami avansa maksājumi, ko klienti maksā, lai nodrošinātu pieslēgumu sadales tīklam, un šie maksājumi nav atšķirīgi izpildes pienākumi, jo tie ir saistīti ar sadales

sistēmas pakalpojumu. Pieslēguma maksa daļēji sedz tās infrastruktūras izmaksas, kas nepieciešamas, lai pieslēgtu attiecīgo klientu tīklam. Sadales sistēmas pieslēguma maksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikumiem.

Sadales sistēmas pieslēguma maksas ieņēmumi sākotnēji tiek atzīti kā līguma saistības un tiek atzīti aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā – 20 gados (4. c III pielikums).

Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumi

Pārējie ieņēmumi (6. pielikums) galvenokārt ietver ieņēmumus, kas tiek gūti no klientiem sniegtajiem informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem (interneta pieslēguma pakalpojumi, datu plūsmas pakalpojumi), elektronisko sakaru tīkla un telekomunikāciju pakalpojumiem. Ieņēmumi tiek atzīti, pamatojoties uz klientiem izrakstītajiem rēķiniem, ņemot vērā telekomunikāciju norēķinu sistēmā uzskaitīto pakalpojumu apjomu. Ieņēmumi tiek atzīti par summu, kādu koncernam un mātessabiedrībai ir tiesības iekasēt.

II) Ieņēmumi, kas atzīti pēc aģenta principa

Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi

Ieņēmumus no obligātā iepirkuma komponentēm (OIK) koncernā atzīst pēc neto (aģenta) principa. OIK tiek pārvaldīts meitassabiedrībā AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" (turpmāk – EPT), obligātā iepirkuma ietvaros un ir starpība (atlikums) starp ieņēmumiem no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas birža par tirgus cenu, saņemtajām OIK, saņemto valsts budžeta dotāciju, kas paredzēta OIK izmaksu pieauguma kompensēšanai un saistītajām izmaksām – izmaksām no elektroenerģijas ražotājiem par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju un garantētās jaudas maksājumiem par elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu. EPT, pildot obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents, saņemot ieņēmumus no obligātā iepirkuma administrēšanas pakalpojumiem, kas tiek atzīti laika gaitā koncerna peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā "Pārējie ieņēmumi" (6., 4. c, I pielikums)

OIK tiek iekļauta tirgotāja (mātessabiedrība – AS "Latvenergo") un sadales sistēmas operatora (AS "Sadales tīkls") izrakstītajos rēķinos, ko klienti maksā kopā ar vienotajā rēķinā iekļauto patērēto elektroenerģiju un sadales vai pārvades sistēmas pakalpojumiem. Sistēmas operatoriem ir pienākums iekasēt OIK ieņēmumus no klientiem vai tirgotājiem un tālāk šos ieņēmumus pārskaitīt EPT. OIK pamatojas uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem. Neesot ietekmei un kontrolei pār OIK, koncerns un mātessabiedrība uzskata sevi par aģentu šajos darījumos. Tāpēc OIK, kas saņemta no galalietotājiem un pārskaitīta EPT, tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā neto vērtībā, piemērojot aģenta uzskaites principu (6. 4. c, I pielikums).

Sadales sistēmas un pārvades sistēmas pakalpojums (mātessabiedrība)

Mātessabiedrība sadales sistēmas operatora (SSO) un pārvades sistēmas operatora (PSO) vārdā iekļauj klientiem izrakstītajos vienotajos rēķinos maksu par sadales sistēmas vai pārvades sistēmas pakalpojumiem un tālāk šīs maksas pārskaita attiecīgi SSO vai PSO.

Sadales sistēmas pakalpojums un pārvades sistēmas pakalpojums pamatojas uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem. Mātessabiedrība uzskata sevi par aģentu šajos darījumos, tāpēc no klientiem saņemtās un SSO un PSO pārskaitītās sadales sistēmas un pārvades sistēmas pakalpojumu maksas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā neto vērtībā, piemērojot aģenta uzskaites principu (4. c, II pielikums).

IEŅĒMUMI NO CITIEM AVOTIEM

Pārvades sistēmas aktīvu nomas pakalpojumi (SGS Nr. 17) (koncerns)

Ieņēmumi no pārvades sistēmas aktīvu nomas tiek atzīti, pamatojoties uz pārvades sistēmas aktīvu nomas līgumā noteikto nomas maksu, kas aprēķināta lineāri atbilstoši nomas līguma termiņam. Noslēgtie līgumi par pārvades aktīvu nomu atbilst 17. SGS Nomas nosacījumiem, kuri pielietoti nomas ieņēmumu atzīšanai. Ieņēmumi atspoguļoti 6. un 14. e pielikumā.

Pārvades sistēmas pieslēgumu maksa (SGS Nr. 17) (koncerns)

Ieņēmumi no pārvades sistēmas pieslēgumu maksām tiek atzīti atbilstoši SGS Nr. 17. Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas tiek saņemtas kā nomnieka avansa maksājumi, pamatojoties uz operatīvās nomas līgumu. Avansa maksājumi tiek atzīti kā nākamo periodu ieņēmumi (27. pielikums).

Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas tiek atzītas pārskatā par finanšu stāvokli kā nākamo periodu ieņēmumi un, izmantojot lineāro metodi, tiek amortizētas peļņas vai zaudējumu aprēķinā visā aplēstajā nomas perioda laikā (skatīt 4. f) pielikumu).

Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas tiek atzītas, pamatojoties uz nepieciešamību veikt pieslēgumu pārvades elektrotīklam pēc nomnieka pieprasījuma, kurš darbojas lietotāju vārdā. Par katru pieslēguma maksu tiek noslēgta atsevišķa vienošanās nomas pamatlīguma ietvaros. Pieslēguma maksa daļēji nosedz izbūvējamās infrastruktūras izmaksas un ir nepieciešama pārvades sistēmas lietotāja pieslēgšanai tīklam. Pārvades sistēmas pieslēguma pakalpojuma maksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes apstiprināto metodiku.

2.22. DIVIDENŽU SADALE

Mātessabiedrības akcionāram izmaksājamās dividendes tiek atspoguļotas kā saistības finanšu pārskatos periodā, kurā mātessabiedrības akcionārs dividendes ir apstiprinājis.

2.23. IENĀKUMA NODOKLIS

Ienākuma nodokļus veido par pārskata gadu aprēķinātais uzņēmumu ienākuma un atliktais ienākuma nodoklis.

a) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Latvija

No 2018. gada 1. janvāra, saskaņā ar Latvijas Republikas "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma" izmaiņām juridiskām personām nav jāmaksā ienākuma nodoklis par gūto peļņu. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek maksāts par sadalīto peļņu un nosacīti sadalīto peļņu. Tādējādi pašreizējā un atliktā nodokļa aktīvi un saistības tiek novērtētas, izmantojot nodokļu likmi, kas piemērojama nesadalītajai peļņai. Sadalītajai un nosacīti sadalītajai peļņai tiek piemērota 20 procentu nodokļu likme no bruto summas jeb 20/80 no neto izmaksām. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par dividenžu izmaksu tiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā izmaksas tajā pārskata periodā, kad attiecīgās dividendes pasludinātas, savukārt pārējiem nosacītās peļņas objektiem – brīdī, kad izmaksas radušās pārskata gadā.

Lietuva

Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu tiek aprēķināts, piemērojot likumā spēkā esošo 15 % nodokļa likmi.

Uzņēmumu ienākuma nodokli veido par pārskata gadu aprēķinātais un atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis. Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumi par pārskata gadu tiek aprēķināti par peļņu pirms nodokļiem, kas koriģēta par noteiktiem neatskaitāmiem izdevumiem / neapliekamiem ieņēmumiem, atbilstoši attiecīgajai likumdošanai piemērojot ar nodokli apliekamajam attiecīgajā taksācijas periodā gūtajam ienākumam nodokļa likmi 15 % apmērā.

Igaunija

Atbilstoši ienākuma nodokļa likumdošanai attiecīgā pārskata gada peļņa Igaunijā netiek aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts izmaksātajām dividendēm, papildus gūtiem labumiem, dāvanām, ziedojumiem, reprezentācijas izmaksām, tieši ar saimniecisko darbību nesaistītām izmaksām un transfertcenu korekcijām. Neto dividendēm, kas izmaksātas no nesadalītās peļņas, tiek piemērota nodokļa likme 20/80 apmērā. Atsevišķos gadījumos ir iespējams izmaksāt dividendes, neapliekot tās ar papildu ienākuma nodokli. Par dividendēm aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek uzskaitīts kā saistības un izmaksas tajā pārskata periodā, kad tiek deklarētas izmaksātās dividendes, neatkarīgi no faktiskā izmaksas datuma vai perioda, par kuru tiek izmaksātas dividendes.

b) Atliktais ienākuma nodoklis

Latvija

Pēc grozījumiem Latvijas Republikas nodokļu likumdošanā, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī, atliktā nodokļa saistības tiek atzītas konsolidētajos finanšu pārskatos par meitassabiedrību nesadalīto peļņu, kas radusies no 2018. gada 1. janvāra un no kuras sadalīšanas brīdī, kas notiks pārskatāmā nākotnē, tiks aprēķināts nodoklis. Citi atliktā nodokļa aktīvi un saistības netiek atzītas. Attiecīgi atliktā nodokļa saistības, kas tika aprēķinātas un atzītas pirms 2017. gada, 2017. gadā tika reversētas peļņas vai zaudējumu aprēķinā vai visaptverošajos ienākumos finanšu pārskatos par gadu, kas beidzās 2017. gada 31. decembrī (atkarībā no tā, vai sākotnēji atliktā nodokļa saistības tika atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā vai visaptverošajos ienākumos), kā to nosaka 12. SGS, izmaiņas nodokļu likumdošanā ir atspoguļojamas finanšu pārskatos periodā, kad tās tiek ieviestas (12. pielikums).

Lietuva

Atliktais ienākuma nodoklis tiek uzkrāts pilnā apmērā saskaņā ar saistību metodi attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem. Atliktā nodokļa aprēķinos tiek izmantota nodokļa likme (un likumdošana), kas sagaidāma periodos, kad pagaidu atšķirības izlīdzināsies, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm. Gadījumos, kad kopējais atliktā nodokļa aprēķina rezultāts būtu atspoguļojams bilances aktīvā, to iekļauj finanšu pārskatā tikai tad, kad ir ticams, ka attiecīgajam koncerna uzņēmumam būs pietiekams ar nodokli apliekams ienākums, pret kuru varēs segt pagaidu atšķirības.

Igaunija

Atbilstoši vietējās nodokļu sistēmas specifikai Igaunijā reģistrētiem uzņēmumiem nav nekādu atšķirību starp aktīvu vērtību finanšu pārskatos un to vērtību nodokļu aprēķinu mērķiem, tādēļ atliktā ienākuma nodokļa aktīvi un saistības netiek atzītas finanšu pārskatos.

2.24. SUBSIDĒTĀS ELEKTROENERĢIJAS NODOKLIS

Lai ierobežotu obligātā iepirkuma komponentes (OIK) pieaugumu elektroenerģijas lietotājiem Latvijā, līdz 2017. gada 31. decembrim bija ieviests subsidētās elektroenerģijas nodoklis (SEN), ar kuru tika aplikts valsts sniegtais atbalsts subsidētās elektroenerģijas ražotājiem. Ar SEN tika aplikti gan ienākumi no obligātā iepirkuma (OI) ietvaros pārdotās elektroenerģijas, gan garantētās jaudas maksājumi koģenerācijas stacijām. Nodokļa likme tika piemērota atbilstoši elektroenerģijas ražošanā izmantotajiem energoresursiem (likme 5 %, 10 % vai 15 %). SEN par saražoto subsidēto elektroenerģiju tika atzīts bruto vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā "Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas" (10. pielikums).

2.25. SAISTĪTĀS PUSES

Puses tiek uzskatītas par saistītām tādā gadījumā, kad vienai no tām ir iespēja kontrolēt otru pusi vai arī tai ir būtiska ietekme pār otru pusi, pieņemot lēmumus par finanšu un saimniecisko darbību. Koncerna un mātessabiedrības saistītās puses ir mātessabiedrības akcionārs, kas kontrolē sabiedrību, pieņemot ar pamatdarbību saistītus lēmumus, *Latvenergo* koncerna sabiedrību valdes locekļi, mātessabiedrības padomes locekļi, kā arī mātessabiedrības uzraudzības institūcijas – Revīzijas komitejas amatpersonas un jebkurai no iepriekšminētajām personām tuvi ģimenes locekļi, kā arī sabiedrības, kuras šīs personas kontrolē vai kurām ir būtiska ietekme uz tām.

Tā kā visas AS "Latvenergo" akcijas 100 % pieder Latvijas Republikai, par saistītajām pusēm tiek uzskatītas arī valsts kontrolētās kapitālsabiedrības (28. pielikums).

2.26. AKCIJU KAPITĀLS

Koncerna un mātessabiedrības akciju kapitālu veido mātessabiedrības parastās vārda akcijas. Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2.27. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Notikumi pēc bilances datuma, kas sniedz būtisku papildu informāciju par koncerna un mātessabiedrības finanšu stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi), ir atklāti finanšu pārskatos. Notikumi pēc bilances datuma, kas nav koriģējoši, tiek atspoguļoti finanšu pārskatu pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.28. GRĀMATVEDĪBAS POLITIKAS MAIŅA

Koncerns un mātessabiedrība pirmo reizi 2018. gada finanšu pārskatos ir ieviesusi 9. SFPS "Finanšu instrumenti", izņemot risku ierobežošanas uzskaiti, ar sākotnējo ieviešanas datumu 2018. gada 1. janvāris. 9. SFPS tika ieviests, neveicot korekcijas salīdzinošajā informācijā, un tādēļ pārklasificēšana un korekcijas, kas izriet no jaunajiem vērtības samazinājuma atzīšanas nosacījumiem, ir atzītas pārskata par finanšu stāvokli sākuma bilancē 2018. gada 1. janvārī, un 9. SFPS ieviešanas ietekme ir atzīta tikai attiecībā uz vērtības samazinājuma jaunajām prasībām, pamatojoties uz sagaidāmo kredītzaudējumu modeli. Finanšu instrumentu pārklasificēšana 9. SFPS kategorijās neietekmēja attiecīgo kategoriju novērtēšanas būtību, tāpēc 2018. gada 1. janvārī netika atzīta nesadalītās peļņas korekcija, kas saistīta ar to klasifikāciju un novērtēšanu, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

Visi svarīgie rādītāji finanšu pārskatos par gadu, kas beidzas 2018. gada 31. decembrī, ir norādīti saskaņā ar 9. SFPS.

Nākamajā tabulā parādītas korekcijas, kas atzītas katram atsevišķam pārskata rindas elementam. Rindu pozīcijas pārskatā, kurus šīs izmaiņas neietekmēja, nav iekļautas. Tā rezultātā uzrādītās starpsummas un kopsummas nevar aprēķināt no uzrādītajiem skaitļiem.

9. SFPS ieviešanas ietekme uz pārskatu par finanšu stāvokli:

EUR'000

Pārskats par finanšu stāvokli (izvilkums)	Novērtējuma kategorija		Koncerns				Mātessabiedrība			
	Sākotnējā (39. SGS)	Jaunā (9. SFPS)	31/12/2017	9. SFPS ieviešanas efekts	Pārklasificētās pozīcijas	01/01/2018	31/12/2017	9. SFPS ieviešanas efekts	Pārklasificētās pozīcijas	01/01/2018
AKTĪVI										
Ilgtermiņa aktīvi										
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	Pārdošanai turētie	FVOCI	40	–	–	40	39	–	–	39
Ilgtermiņa aizdevumi meitassabiedrībām	Aizdevumi un debitori	Amortizētā vērtībā	–	–	–	–	397 976	(271)	–	397 705
Citi ilgtermiņa debitori	Aizdevumi un debitori	Amortizētā vērtībā	3 229	(4)	–	3 225	284	–	–	284
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	Līdz termiņa beigām turēti	–	16 984	–	(16 984)	–	16 984	–	(16 984)	–
Pārējie finanšu ieguldījumi	–	Amortizētā vērtībā	–	–	16 984	16 984	–	–	16 984	16 984
Ilgtermiņa aktīvi KOPĀ			**3 343 404**	**(4)**	**–**	**3 343 400**	**2 54 014**	**(271)**	**–**	**2 545 743**
Apgrozāmie līdzekļi										
Parādi no līgumiem ar klientiem	Aizdevumi un debitori	Amortizētā vērtībā	105 369	(122)	–	105 247	82 799	(121)	–	82 678
Citi īstermiņa debitori	Aizdevumi un debitori	Amortizētā vērtībā	646 761	(164)	–	646 597	18 079	7	–	18 086
Īstermiņa aizdevumi meitassabiedrībām	Aizdevumi un debitori	Amortizētā vērtībā	–	–	–	–	700 805	(244)	–	700 561
Atvasinātie finanšu instrumenti*	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem	4 074	–	–	4 074	4 074	–	–	4 074
	Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	545	–	–	545	545	–	–	545
Nauda un naudas ekvivalenti	Aizdevumi un debitori	Amortizētā vērtībā	236 003	–	–	236 003	232 855	–	–	232 855
Apgrozāmie līdzekļi KOPĀ			**1 072 321**	**(286)**	**–**	**1 072 035**	**1 103 186**	**(358)**	**–**	**1 102 828**
AKTĪVU KOPSUMMA			**4 415 725**	**(290)**	**–**	**4 415 435**	**3 649 200**	**(629)**	**–**	**3 648 571**
PAŠU KAPITĀLS										
Nesadalītā peļņa			423 613	(290)	–	423 323	302 017	(629)	–	301 388
Pašu kapitāls KOPĀ			**2 846 891**	**(290)**	**–**	**2 846 601**	**2 382 638**	**(629)**	**–**	**2 382 009**
KREDITORI										
Ilgtermiņa kreditori										
Aizņēmumi	Amortizētā vērtībā	Amortizētā vērtībā	718 674	–	–	718 674	710 125	–	–	710 125
Atvasinātie finanšu instrumenti*	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem	4 914	–	–	4 914	4 914	–	–	4 914
Ilgtermiņa kreditori KOPĀ			**1 238 556**	**–**	**–**	**1 238 556**	**1 009 959**	**–**	**–**	**1 009 959**
Īstermiņa kreditori										
Aizņēmumi	Amortizētā vērtībā	Amortizētā vērtībā	108 083	–	–	108 083	104 647	–	–	104 647
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	Amortizētā vērtībā	Amortizētā vērtībā	96 489	–	–	96 489	69 753	–	–	69 753
Atvasinātie finanšu instrumenti*	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem	3 147	–	–	3 147	3 147	–	–	3 147
	Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	23	–	–	23	23	–	–	23
Citas īstermiņa saistības	Amortizētā vērtībā	Amortizētā vērtībā	12 787	–	–	12 787	6 197	–	–	6 197
Īstermiņa kreditori KOPĀ			**330 278**	**–**	**–**	**330 278**	**256 603**	**–**	**–**	**256 603**
PASĪVU KOPSUMMA			**4 415 725**	**(290)**	**–**	**4 415 435**	**3 649 200**	**(629)**	**–**	**3 648 571**

* Koncerns un mātessabiedrība ir nolēmuši turpināt piemērot 39. SGS noteiktās riska ierobežošanas uzskaites prasības

Lai gan 9. SFPS prasības par vērtības samazinājuma atzīšanu attiecas arī uz pārējiem ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem Valsts kases obligācijās, konstatētie zaudējumi no vērtības samazinājuma bija nebūtiski, jo vadība uzskata, ka šiem parāda ieguldījumiem ir zems kredītrisks, jo emitentam ir pārliecinošas iespējas izpildīt līgumiskās naudas plūsmas saistības tuvākajā termiņā, un tam ir ieguldījumu kategorijas kredītreitings, ko piešķīrusi vismaz viena no galvenajām reitingu aģentūrām.

Lai gan 9. SFPS prasības attiecībā uz vērtības samazinājuma atzīšanu attiecas arī uz naudu un tās ekvivalentiem, konstatētie zaudējumi no vērtības samazinājuma bija nebūtiski, ņemot vērā arī faktu, ka praktiski visi naudas un naudas ekvivalenti tiek turēti finanšu iestādēs, kurām pašām vai to mātesbankām piešķirts investīciju pakāpes kredītreitings (galvenokārt "A" pakāpes kredītreitinga līmenis).

3. FINANŠU RISKU VADĪBA

3.1. FINANŠU RISKU FAKTORI

Koncerna un mātessabiedrības darbība pakļauj tos dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskam (ieskaitot valūtas risku, patiesās vērtības un naudas plūsmas procentu likmju risku), kredītriskam, cenu riskam un likviditātes riskam. Koncerna un mātessabiedrības vispārējā risku vadības politika koncentrējas uz finanšu tirgus nenoteiktību un cenšas mazināt tās potenciāli negatīvo efektu uz koncerna un mātessabiedrības finanšu rezultātiem. Koncerns un mātessabiedrība lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atklātās pozīcijas.

Finanšu risku, izņemot cenu risku, vadību veic mātessabiedrības Finanšu un kredītu vadības funkcija (koncerna finanšu vadība) atbilstoši mātessabiedrības valdes apstiprinātai Finanšu risku vadības politikai.

Koncerna finanšu vadība identificē, novērtē un veic finanšu risku ierobežošanas pasākumus, cieši sadarbojoties ar koncerna biznesa vienībām/meitassabiedrībām. Mātessabiedrības valde, apstiprinot Finanšu risku vadības politiku, ir noteikusi principus vispārējai finanšu risku vadībai, kā arī noteiktas rīcības politikas attiecībā uz procentu likmju risku, valūtas risku, likviditātes risku un kredītrisku, turklāt nosaka procedūras, definē pieņemamos finanšu instrumentus un principus brīvo finanšu resursu izvietošanai. Cenu riska vadību savukārt veic mātessabiedrības Elektroenerģijas vairumtirdzniecības funkcija atbilstoši mātessabiedrības valdes apstiprinātai Elektroenerģijas vairumtirdzniecības kārtībai.

Nākamajā tabulā ir atklātas finanšu riskiem pakļautās finanšu aktīvu un finanšu saistību pozīcijas sadalījumā pa to novērtējuma kategorijām: EUR'000

		Koncerns			Mātessabiedrība		
	Pielikums	**Finanšu aktīvi amortizētajā vērtībā**	**Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem**	**Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu**	**Finanšu aktīvi amortizētajā vērtībā**	**Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti ar ietekmi uz visaptverošajiem ienākumiem**	**Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu**
Finanšu aktīvi 2018. gada 31. decembrī							
Parādi no līgumiem ar klientiem	17 a	117 955	–	–	81 025	–	–
Citi īstermiņa debitori	17 b	84 613	–	–	14 233	–	–
Aizdevumi saistītām pusēm	28 e	–	–	–	765 815	–	–
Citi ilgtermiņa debitori	17 b	30 920	–	–	331	–	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	23 l	–	15 748	105	–	15 748	105
Pārējie finanšu ieguldījumi	21	16 935	–	–	16 935	–	–
Nauda un naudas ekvivalenti	18	129 455	–	–	127 554	–	–
		379 878	**15 748**	**105**	**1 005 893**	**15 748**	**105**
Finanšu aktīvi 2017. gada 31. decembrī							
Parādi no līgumiem ar klientiem	17 a	105 369	–	–	82 799	–	–
Citi īstermiņa debitori	17 b	641 832	–	–	17 938	–	–
Aizdevumi saistītām pusēm	28 e	–	–	–	1 098 781	–	–
Citi ilgtermiņa debitori	17 b	3 229	–	–	284	–	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	23 l	–	4 074	545	–	4 074	545
Pārējie finanšu ieguldījumi	21	16 984	–	–	16 984	–	–
Nauda un naudas ekvivalenti	18	236 003	–	–	232 855	–	–
		1 003 417	**4 074**	**545**	**1 449 641**	**4 074**	**545**
Finanšu saistības 2018. gada 31. decembrī							
Aizņēmumi	22	814 343	–	–	802 268	–	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	23 l	–	10 204	–	–	10 204	–
Parādi piegādātājiem un pārējiem īstermiņa finanšu kreditoriem	25	103 707	–	–	78 726	–	–
		918 050	**10 204**	**–**	**880 994**	**10 204**	**–**
Finanšu saistības 2017. gada 31. decembrī							
Aizņēmumi	22	826 757	–	–	814 772	–	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	23 l	–	8 061	23	–	8 061	23
Parādi piegādātājiem un pārējiem īstermiņa finanšu kreditoriem	25	115 742	–	–	79 341	–	–
		942 499	**8 061**	**23**	**894 113**	**8 061**	**23**

a) Tirgus risks

I) valūtas risks

2018. gada 31. decembrī un 2017. gada 31. decembrī koncernam un mātessabiedrībai aizņēmumi bija tikai eiro (22. pielikums). To ieņēmumi un lielākā daļa finanšu aktīvu un saistību bija izteikti eiro. Līdz ar to ne koncerns, ne mātessabiedrība netiek pakļauti nozīmīgam valūtas riskam.

Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai atzītie aktīvi, vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā koncerna un mātessabiedrības funkcionālā valūta.

Koncerna finanšu vadības Finanšu risku vadības politikas mērķis ir ierobežot valūtas risku visām sagaidāmajām naudas plūsmām ārvalstu valūtās (kapitālieguldījumiem vai materiālu un izejvielu iegādei), kas var radīt nozīmīgu valūtas risku. 2018. un 2017. gadā koncernam un mātessabiedrībai nebija kapitālieguldījumu projektu, kuru sagaidāmie darījumi radītu nozīmīgu valūtas risku.

II) naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks

Tā kā koncernam un mātessabiedrībai ir nozīmīga apjoma mainīgo procentu likmju aktīvi un saistības, kas pakļauti procentu likmju izmaiņām, tad koncerna un mātessabiedrības finanšu ieņēmumi un operatīvās naudas plūsmas ir būtiski atkarīgas no izmaiņām tirgus procentu likmēs.

2018. gadā, ja eiro procentu likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas, pārējiem mainīgajiem rādītājiem paliekot nemainīgiem, koncerna procentu ieņēmumi no bankās uzturēto norēķinu kontu atlikumiem būtu par 875 tūkstošiem EUR lielāki (2017. gadā: 994 tūkst. EUR) un mātessabiedrības procentu ieņēmumi no bankās uzturēto norēķinu kontu atlikumiem būtu par 860 tūkstošiem EUR lielāki (2017. gadā: 986 tūkst. EUR).

Naudas plūsmas procentu likmju risks koncernā un mātessabiedrībā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme. Tas koncernam un mātessabiedrībai rada risku, jo finanšu izmaksas nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Koncerna Finanšu riska vadības politika nosaka vairāk nekā 35 % aizņēmumu nodrošināt fiksētās procentu likmes (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmēs periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem.

Koncernā un mātessabiedrībā regulāri tiek analizētas procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, koncernā un mātessabiedrībā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijām, kā arī uz naudas plūsmu.

Ņemot vērā, ka koncerna un mātessabiedrības politika pārsvarā ir orientēta uz ilgtermiņa finansējuma piesaisti ar mainīgajām procentu likmēm, koncernā un mātessabiedrībā tiek vadīts naudas plūsmas procentu likmju risks, slēdzot procentu likmju mijmaiņas darījumus, ar kuriem mainīgās procentu likmes tiek mainītas pret fiksētajām procentu likmēm. Šādi atvasinātie finanšu instrumenti padara attiecīgos aizņēmumus ar mainīgajām procentu likmēm par aizņēmumiem ar fiksētām procentu likmēm. Tādējādi tiek iegūtas fiksētās likmes, kuras kopumā ir zemākas nekā tās, kuras tiktu noteiktas, ja koncerns un mātessabiedrība aizņemtos ar fiksētajām procentu likmēm. Atbilstoši procentu likmju mijmaiņas darījumiem koncerna un mātessabiedrības darījuma puses piekrīt apmainīties ar summām noteiktos laika intervālos (parasti ik pēc pusgada), kas atspoguļo starpību starp fiksētajām un mainīgajām procentu likmēm un ir aprēķinātas, pamatojoties uz darījumu nosacītajām pamatsummām.

Lai mazinātu naudas plūsmas risku, koncerns un mātessabiedrībā ir noslēgusi procentu likmju mijmaiņas darījumus par kopējo nosacīto apjomu 225,1 milj. EUR (2017. gadā: 193,5 milj. EUR) (23. II pielikums). 2018. gada 31. decembrī 53 % no kopējiem koncerna aizņēmumiem un 54 % no kopējiem mātessabiedrības aizņēmumiem (31/12/2017: attiecīgi 54 % un 55 %) bija fiksēta procentu likme, ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas darījumu efektu, un vidējais fiksētās procentu likmes periods koncernam un mātessabiedrībai bija 2,1 gads (2017. gadā: gan koncernam, gan mātessabiedrībai – 2,0 gadi).

Ja eiro aizņēmumu procentu likmes pie mainīgajām bāzes procentu likmēm (ņemot vērā riska ierobežošanas ietekmi) būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas, pieņemot, ka pārējie mainīgie rādītāji saglabātos konstanti periodā līdz nākamā gada pārskata apstiprināšanai, tad koncerna pārskata gada peļņa būtu par 1 999 tūkstošiem EUR mazāka (nākamo 12 mēnešu laikā pēc 31/12/2017: 1 750 tūkst. EUR) un mātessabiedrības pārskata gada peļņa būtu par 1 946 tūkstošiem EUR mazāka (nākamo 12 mēnešu laikā pēc 31/12/2017: 1 690 tūkst. EUR).

Aizņēmumi ar mainīgajām procentu likmēm nerada patiesās vērtības procentu likmju risku. Patiesās vērtības procentu likmju riska avots ir procentu likmju mijmaiņas darījumi.

Ja 2018. gada 31. decembrī īstermiņa un ilgtermiņa eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem augstākas, pārējiem mainīgajiem rādītājiem paliekot nemainīgiem, tad procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesā vērtība būtu par 4 649 tūkstošiem EUR lielāka (31/12/2017: 51 tūkst. EUR), kas būtu jāattiecina uz visaptverošo ienākumu pārskatu kā riska ierobežošanas uzskaites pozīcija. Savukārt, ja īstermiņa un ilgtermiņa eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem zemākas, pārējiem mainīgajiem rādītājiem paliekot nemainīgiem, tad procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesā vērtība būtu par 4 834 tūkstošiem EUR mazāka (31/12/2017: 51 tūkst. EUR), kas būtu jāattiecina uz visaptverošo ienākumu pārskatu kā riska ierobežošanas uzskaites pozīcija.

III) cenu risks

Cenu risks ir risks, kā ietekmē finanšu instrumentu patiesās vērtības un naudas plūsmas nākotnē svārstīsies citu iemeslu dēļ, nevis procentu likmju riska vai valūtas riska radīto izmaiņu dēļ. Koncernā un mātessabiedrībā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenu risks.

Nozīmīgākais cenu risks ir saistīts ar elektroenerģijas un dabasgāzes iegādi. Lai ierobežotu cenu risku, kas rodas no elektroenerģijas un dabasgāzes cenu izmaiņām, 2018. un 2017. gada laikā mātessabiedrība ir noslēgusi elektroenerģijas cenu nākotnes darījumus un 2018. gadā dabasgāzes cenu nākotnes darījumus (23. III, IV pielikums).

b) Kredītrisks

Kredītrisks tiek pārvaldīts koncerna līmenī. Kredītrisks rodas no naudas un naudas ekvivalentiem, atvasinātajiem finanšu instrumentiem patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, noguldījumiem bankās, finanšu aktīviem, kas uzskaitīti amortizētajā iegādes vērtībā, ieskaitot neapmaksātos debitoru parādus. Kredītrisks saistībā ar debitoru parādiem ir ierobežots plašā koncerna un mātessabiedrības klientu skaita dēļ. Koncernam un mātessabiedrībai nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu, izņemot nesaņemtos obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumus, aizdevumus un debitoru parādus no meitassabiedrībām un pārvades sistēmas operatora (AS "Augstsprieguma tīkls") debitora parādus. Novērtējot kredītrisku mātessabiedrības izsniegtajiem aizdevumiem meitassabiedrībām, tiek ņemts vērā, ka AS "Latvenergo" ir izsniegusi aizdevumus tām meitassabiedrībām, kurās tai pieder visas akcijas, un attiecīgi uzrauga šo meitassabiedrību (aizņēmēju) darbību un finanšu stāvokli. Zaudējumi no vērtības samazinājuma tiek atskaitīti no bruto vērtībām.

Attiecībā uz finanšu aktīviem (skat. tabulu zemāk) maksimālo atklāto kredītriska pozīciju veido naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība (18. pielikums), parādi no līgumiem ar klientiem un citi debitori (17. pielikums), atvasinātie finanšu instrumenti (23. pielikums) un pārējie finanšu ieguldījumi, kas iepriekš tika klasificēti kā līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi (21. pielikums).

Maksimālā iespējamā kredītriska riska novērtējums: EUR'000

	Notes	Koncerns 31/12/2018	Koncerns 31/12/2017	Mātessabiedrība 31/12/2018	Mātessabiedrība 31/12/2017
Parādi no līgumiem ar klientiem	17 a	117 955	105 369	81 025	82 799
Citi ilgtermiņa finanšu debitori	17 b	30 920	3 229	331	284
Citi īstermiņa finanšu debitori	17 b	84 613	641 832	14 233	17 938
Aizdevumi meitassabiedrībām	28 e	–	–	765 815	1 098 781
Nauda un naudas ekvivalenti	18	129 455	236 003	127 554	232 855
Atvasinātie finanšu instrumenti	23	15 853	4 619	15 853	4 619
Pārējie finanšu ieguldījumi	21	16 935	–	16 935	–
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21	–	16 984	–	16 984
		395 731	**1 008 036**	**1 021 746**	**1 454 260**

Iepriekšējā gadā pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājums tika novērtēts, pamatojoties uz radušos zaudējumu modeli saskaņā ar 39. SGS. Atbilstoši 9. SFPS koncerns un mātessabiedrība novērtē debitoru saistību neizpildes varbūtību jau pēc debitoru parādu sākotnējās atzīšanas, un katrā bilances datumā apsver, vai kopš parādu sākotnējās atzīšanas ir būtiski palielinājies to kredītrisks (2.16. un 2.17. pielikumi).

Saistībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī. Ja darījumu partnerim nav šāda kredītreitinga, tad tiek veikta riska kontrole un novērtēta darījuma partnera kredītkvalitāte, ņemot vērā darījumu partnera finanšu stāvokli, iepriekšējo pieredzi un citus faktorus. Tiek noteikti individuāli riska limiti atbilstoši Finanšu risku vadības politikas principiem. Atsevišķu individuāli nozīmīgu finanšu aktīvu, kam nav pienācis izpildes termiņš, kredītkvalitātes izvērtēšanai tiek izmantoti finanšu reitingu aģentūru piešķirtie kredītreitingi, bet, ja tādu nav, tad par pamatu tiek ņemta līdzšinējā klientu maksājumu vēsture.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus.

Naudas un naudas ekvivalentu bilances atlikuma sadalījums pēc finanšu darījumu partneriem pēc stāvokļa uz pārskata gada beigām atspoguļots šajā tabulā: EUR'000

	Koncerns 31/12/2018	Koncerns 31/12/2017	Mātessabiedrība 31/12/2018	Mātessabiedrība 31/12/2017
Ar investīciju līmeņa kredītreitingu*	126 483	227 686	124 582	224 538
Bez investīciju līmeņa vai bez kredītreitinga	2 972	8 317	2 972	8 317
	129 455	**236 003**	**127 554**	**232 855**

* Banku mātessabiedrībām noteiktais investīciju līmeņa kredītreitings

Finanšu darījumu partneriem noteiktie kredītriska limiti pārskata periodā netika pārsniegti, un koncerna un mātessabiedrības vadība nesagaida nekādus zaudējumus, kas varētu rasties no finanšu darījumu partneru iespējamās saistību neizpildes, finanšu darījumu partneri atbilst kredītriska 1. līmenim.

Koncerns un mātessabiedrība iegulda naudas līdzekļus tikai kotētos parāda instrumentos ar ļoti zemu saistību neizpildes varbūtību (valsts kases obligācijās).

c) Likviditātes risks

Latvenergo koncerna likviditātes un naudas plūsmas riska vadības politikas mērķis ir uzturēt pietiekamu naudas un naudas ekvivalentu apjomu (18. pielikums) un ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumu pieejamību, izmantojot pietiekamu kredītu apjomu, lai izpildītu esošās un paredzamās saistības un kompensētu naudas plūsmu svārstības dažādu finanšu risku ietekmē.

Nākamajā tabulā tiek analizētas koncerna un mātessabiedrības finanšu saistības, kas sagrupētas vecuma grupās atbilstoši to izpildes termiņiem. Summas veidojas no nediskontētām naudas plūsmām atbilstoši noslēgtajiem līgumiem. Aizņēmumu naudas plūsmas noteiktas, ņemot vērā spēkā esošās procentu likmes pārskata perioda beigās.

Likviditātes analīze (līgumiskas nediskontētas bruto naudas plūsmas) EUR'000

	Koncerns					Mātessabiedrība				
	Mazāk par 1 gadu	**No 1 līdz 2 gadiem**	**No 3 līdz 5 gadiem**	**Vairāk par 5 gadiem**	**KOPĀ**	**Mazāk par 1 gadu**	**No 1 līdz 2 gadiem**	**No 3 līdz 5 gadiem**	**Vairāk par 5 gadiem**	**KOPĀ**
2018. gada 31. decembrī										
Aizņēmumi no bankām	116 989	159 053	250 342	214 090	**740 474**	114 241	154 751	246 134	212 846	**727 972**
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	2 880	37 769	104 228	–	**144 877**	2 880	37 769	104 228	–	**144 877**
Atvasinātie finanšu instrumenti	14 362	2 864	2 708	(1 145)	**18 789**	14 362	2 864	2 708	(1 145)	**18 789**
Parādi piegādātājiem un pārējiem īstermiņa finanšu kreditoriem (25. pielikums)*	103 707	–	–	–	**103 707**	78 726	–	–	–	**78 726**
	237 938	**199 686**	**357 278**	**212 945**	**1 007 847**	**210 209**	**195 384**	**353 070**	**211 701**	**970 364**
2017. gada 31. decembrī										
Aizņēmumi no bankām	113 285	119 074	313 149	191 748	**737 256**	109 727	117 985	310 411	194 733	**732 856**
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	2 880	2 880	142 041	–	**147 801**	2 880	2 880	142 041	–	**147 801**
Atvasinātie finanšu instrumenti	5 304	5 077	3 273	318	**13 972**	5 304	5 077	3 273	318	**13 972**
Parādi piegādātājiem un pārējiem īstermiņa finanšu kreditoriem (25. pielikums)*	115 742	–	–	–	**115 742**	79 341	–	–	–	**79 341**
	237 211	**127 031**	**458 463**	**192 066**	**1 014 771**	**197 252**	**125 942**	**455 725**	**195 051**	**973 970**

* izņemot saņemtos avansus, nākamo periodu ieņēmumus, nodokļu saistības un pārējās ilgtermiņa un īstermiņa nefinanšu saistības

3.2. KAPITĀLA RISKA VADĪBA

Koncerna un mātessabiedrības mērķi kapitāla riska vadībā ir nodrošināt koncerna un mātessabiedrības ilgtspējīgu darbību, investīciju programmai nepieciešamo finansējumu, kā arī izvairīties no aizņēmumu līgumos noteikto un ar kapitāla struktūru saistīto ierobežojošo nosacījumu pārkāpšanas (2018. un 2017. gadā nosacījumi nav pārkāpti).

Lai uzturētu noteiktu kapitāla struktūru vai to mainītu nepieciešamā veidā, koncerns un mātessabiedrība izvērtē jaunu investīciju programmu finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu apjomu un saņemšanas periodu vai nepieciešamību iniciēt akcionāra ieguldījumu pamatkapitālā. Arī aktīvu pārvērtēšana tieši iespaido kapitāla struktūru. Lai jebkurā laika brīdī uzturētu kapitāla struktūru atbilstošu aizņēmumu līgumu ierobežojošajiem nosacījumiem, koncerns un mātessabiedrība veic regulārus pašu kapitāla rādītāja aprēķinus un analīzi.

Pašu kapitāla rādītājs tiek aprēķināts, dalot pašu kapitāla summu ar kopējo aktīvu un spēkā esošo izsniegto finanšu garantiju nominālo kopsummu. Atbilstoši koncerna stratēģijai un aizņēmumu līgumiem pašu kapitāla rādītājs jāuztur vismaz 30 % līmenī.

Pašu kapitāla rādītāji ir šādi: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Pašu kapitāls, kopā	2 320 065	2 846 891	1 993 823	2 382 638
Aktīvi, kopā	3 798 819	4 415 725	3 141 109	3 649 200
Pašu kapitāla rādītājs	**61%**	**64%**	**63%**	**65%**

4.BŪTISKAS GRĀMATVEDĪBAS APLĒSES UN NOVĒRTĒJUMI

Aplēses un novērtējumi tiek regulāri pārvērtēti un balstīti uz iepriekšējo pieredzi un citiem faktoriem, ieskaitot nākotnes notikumus, kas uzskatāmi par ticamiem attiecīgajos apstākļos, novērtējumu. Koncerns un mātessabiedrība aplēš un izdara pieņēmumus attiecībā uz nākotni. Grāmatvedības aplēses var atšķirties no faktiskajiem rezultātiem. Aplēses un pieņēmumi, kuriem piemīt palielināts risks radīt būtiskus labojumus finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību uzskaites vērtībā nākamā finanšu gada laikā, ir aprakstīti zemāk:

a) Aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļiem

I) pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks

Koncerns un mātessabiedrība veic aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļu lietderīgo izmantošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses izriet no iepriekšējās pieredzes, kā arī no nozares prakses un tiek izvērtētas katra pārskata gada beigās. Iepriekšējā pieredze liecina, ka faktiskais pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks dažreiz ir bijis ilgāks nekā aplēsts. Pilnībā nolietoto pamatlīdzekļu vērtības ir atklātas 14. a pielikumā. Paredzamais lietderīgās izmantošanas laika izmaiņu ietekmes novērtējums nav precīzi aplēšams, tādēļ jutīguma analīzes ietekme netiek atklāta.

II) pamatlīdzekļu atgūstamā vērtība

Koncerns un mātessabiedrība veic pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās testu ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Pamatlīdzekļiem ir noteiktas atsevišķas naudu ienesošās vienības – sadales sistēmas aktīvi, pārvades sistēmas aktīvi, HES aktīvi (Rīgas, Pļaviņu, Ķeguma un Aiviekstes HES) un *Latvenergo* TEC-1 un TEC-2 koģenerācijas stacijas, kā atklāts 14. d pielikumā. Atbilstoši testu izvērtējumam, ja nepieciešams, aktīvu vērtība tiek norakstīta līdz to atgūstamajai vērtībai. Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas aplēses naudas plūsmai, kas rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieauguma. Aplēses izriet no vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi apvērsts. Atgūstamās vērtības samazinājumu ietekmē tādi faktori kā augstas remontu un rekonstrukcijas izmaksas, atsevišķu palīgiekārtu zema noslodze, relatīvi lielas uzturēšanas izmaksas, ierobežotas iespējas pārdot pamatlīdzekļus tirgū un citi būtiski faktori. Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā un ir aprakstītas 14. d pielikumā.

III) pārvērtēšana

Atsevišķu koncerna un mātessabiedrības pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic neatkarīgi, ārēji, sertificēti vērtētāji, izmantojot pamatlīdzekļu amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi vai ieņēmumu metodi. Vērtējums tiek veikts atbilstoši starptautiskajiem īpašuma vērtēšanas standartiem, pamatojoties uz pamatlīdzekļu esošo izmantošanu, kas tiek uzskatīta par iespējami labāko un efektīvāko. Pārvērtēšanas rezultātā tiek noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizstāšanas vērtība. Atlikusī aizvietošanas vērtība ir starpība starp analoga pamatlīdzekļa aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksām vērtēšanas brīdī un uzkrāto kopējo pamatlīdzekļa vērtības zudumu, kas ietver sevī tā fizisko, funkcionālo (tehnoloģisko) un ekonomisko (ārējo) nolietošanos. Fiziskais nolietojums tiek noteikts proporcionāli pamatlīdzekļa vecumam. Pamatlīdzekļiem, kurus tuvākajā laikā plānots rekonstruēt, vērtējumā papildus tiek aprēķināts arī funkcionālais nolietojums. Pamatlīdzekļu atlikušais lietderīgās lietošanas laiks pēc pārvērtēšanas tiek novērtēts atbilstoši novērtētajam kopējam nolietojumam. Ieņēmumu metodes pamatā ir ražošanas jaudas apzināšana un analīze, elektroenerģijas pārdošanas cenu prognoze, vēsturisko ražošanas un ar saimniecisko darbību saistīto izmaksu analīze un nākotnes izmaksu prognoze, kapitālieguldījumu prognoze, neto naudas plūsmas prognoze, kā arī diskonta un kapitalizācijas likmes aprēķins, balstoties uz tirgus datiem.

Detalizētāk pēdējo veikto pārvērtēšanu rezultāti ir atklāti 14 c. pielikumā.

b) Finanšu aktīvu vērtības samazinājums

Līdz 2017. gada 31. decembrim aplēstā debitoru parādu atgūstamība tika novērtēta saskaņā ar 39. SGS, pamatojoties uz debitoru parādu no līgumiem ar klientiem vecuma analīzi, kas tika veikta atbilstoši koncerna sabiedrību vadības un mātessabiedrības vadības aplēsēm, izmantojot radušos zaudējumu modeli. Gadījumā, ja individuāls novērtējums nebija iespējams dēļ lielā individuālo debitoru atlikumu skaita, debitoru parādi tika apvienoti trīs līdzīga kredītriska raksturlielumu grupās (elektroenerģijas, dabasgāzes un ar tiem saistīto pakalpojumu debitori, siltumenerģijas un citi debitori no līgumiem ar klientiem un meitassabiedrību parādi), un vērtības samazinājums tiem tika novērtēts kopīgi, izmantojot vēsturisko zaudējumu pieredzi. Vēsturiskā zaudējumu pieredze tika koriģēta, pamatojoties uz pašreizējiem novērojamajiem datiem, lai atspoguļotu pašreizējo apstākļu ietekmi, kas neietekmēja to periodu, uz kuru balstījās vēsturisko zaudējumu pieredze, un lai novērstu to vēsturisko apstākļu ietekmi, kuri pašlaik vairs nepastāv. Apstākļi, kas norāda uz zaudējumiem no vērtības samazinājuma, var ietvert debitora maksātnespējas uzsākšanu un nespēju izpildīt maksājuma nosacījumus.

Kopš 2018. gada 1. janvāra koncernā un mātessabiedrībā ir seši finanšu aktīvu veidi, uz kuriem attiecas sagaidāmo kredītzaudējumu modelis:

- ilgtermiņa un īstermiņa aizdevumi saistītām pusēm (mātessabiedrība);
- citi ilgtermiņa debitori;
- pārējie finanšu ieguldījumi;
- parādi no līgumiem ar klientiem;
- citi īstermiņa debitori;
- nauda un naudas ekvivalenti.

Uzkrājumi finanšu aktīvu vērtības samazinājumam ir balstīti uz pieņēmumiem par saistību neizpildes risku un paredzamām kredītzaudējumu likmēm. Koncerns un mātessabiedrība izmanto novērtējumu, veicot šīs aplēses un atlasot datus vērtības samazinājuma aprēķinam, pamatojoties uz koncerna un mātessabiedrības iepriekšējo vēsturi, esošajiem tirgus apstākļiem, kā arī uz nākotni vērstām aplēsēm katra pārskata perioda beigās.

Koncerns un mātessabiedrība piemēro divus sagaidāmo kredītzaudējumu modeļus: portfeļa modeli un darījuma partnera modeli (2.16. pielikums).

Izmantojot portfeļa modeli, koncerns un mātessabiedrība piemēro 9. SFPS vienkāršoto pieeju, lai novērtētu sagaidāmos kredītzaudējumus, veicot mūža sagaidāmo kredītzaudējumu uzkrājumu noteikšanu pircēju un pasūtītāju parādiem, kas saistīti ar pamatdarbību (elektroenerģijas, dabasgāzes, siltumenerģijas un ar tiem saistīto atbalsta pakalpojumu pārdošana, IT un telekomunikāciju pakalpojumu pārdošana). Lai noteiktu sagaidāmos kredītzaudējumus, šie debitoru parādi ir sagrupēti, pamatojoties uz to kopīgām kredītriska pazīmēm un nokavētajām dienām. Atbilstoši tam koncerns un mātessabiedrība ir secinājuši, ka paredzamās kredītzaudējumu likmes šiem debitoru parādiem ir noteiktas iespējami tuvu to atbilstošajam kredītriskam. Sagaidāmo kredītzaudējumu likmes ir noteiktas atbilstoši pārdoto preču un pakalpojumu maksājumu profiliem 2 gadu laikā attiecīgi pirms 2018. gada 1. janvāra un attiecīgajiem vēsturiskajiem kredītzaudējumiem, kas radušies šajā periodā. Vēsturiskajām kredītzaudējumu likmēm nav veiktas korekcijas, kas atspoguļotu pašreizējo un uz nākotni vērsto informāciju par makroekonomiskajiem faktoriem, kuri ietekmē klientu spēju segt debitoru parādus, jo koncerns un mātessabiedrība ir izvērtējuši, ka tādi makroekonomiskie faktori, kā, piemēram, iekšzemes kopprodukta pieaugums vai bezdarba līmenis Latvijā nenozīmīgi ietekmē sagaidāmos kredītzaudējumus, jo makroekonomiskās prognozes paredz stabilu perspektīvu šiem rādītājiem.

Darījuma partnera modeli izmanto, izvērtējot atsevišķus līgumus par ilgtermiņa un īstermiņa aizdevumiem meitassabiedrībām, pārējiem finanšu ieguldījumiem un naudai, un tās ekvivalentiem. Ja nav identificēts būtisks kredītriska pieaugums, sagaidāmie kredītzaudējumi, atbilstoši šim modelim, pamatojas uz individuālā darījuma partnera nozares saistību neizpildes riska novērtējumu un *Moody's* kredītreitingu aģentūras tam noteiktajām 12 mēnešu sagaidāmo kredītzaudējumu atgūšanas likmēm. Apstākļi, kas norāda uz būtisku kredītriska pieaugumu, ir būtisks pieaugums *Moody's* saistību neizpildes un parādu

atgūšanas likmēm (par vienu procentu punktu) vai darījuma partnera nespēja veikt maksājumus noteiktajos termiņos (kavējums 30 un vairāk dienas, maksātnespēja vai bankrots, vai uzsāktas līdzīgas juridiskās procedūras un citas norādes uz nespēju maksāt). Ja identificēts būtisks kredītriska pieaugums, tiek aprēķināti mūža sagaidāmie kredītzaudējumi.

Darījuma partnera modeli izmanto arī ilgtermiņa debitoru parādiem, atsevišķiem individuāli nozīmīgiem debitoru parādiem, enerģētikas nozares uzņēmumu un saistīto pušu debitoru parādiem, aprēķinot mūža sagaidāmos kredītzaudējumus, pamatojoties uz saistību neizpildes un parādu atgūšanas likmēm.

Visiem koncerna un mātessabiedrības pārējiem finanšu ieguldījumiem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā (ieguldījumi Valsts kases obligācijās), nav bijis būtisks kredītriska pieaugums, un tiek uzskatīts, ka tiem ir zems kredītrisks (*Moody's* kredītreitings – A3) un tie atbilst kredītriska 1. līmenim, tāpēc sagaidāmie uzkrājumi to vērtības samazinājumam bija nebūtiski un netika atzīti.

Kaut arī uz naudu un tās ekvivalentiem attiecas arī 9. SFPS prasības attiecībā uz vērtības samazinājuma atzīšanu, konstatētie zaudējumi no vērtības samazinājuma bija nebūtiski, ņemot vērā arī faktu, ka praktiski visi naudas un naudas ekvivalenti tiek turēti finanšu iestādēs, kurām pašām vai to mātesbankām piešķirts investīciju pakāpes kredītreitings (galvenokārt "A" pakāpes kredītreitinga līmenis) (atbilst kredītriska 1. līmenim).

c) Aplēses attiecībā uz ieņēmumu atzīšanu no līgumiem ar klientiem

I) Obligātās iepirkuma komponentes atzīšana

Koncerns un mātessabiedrība izmanto svarīgus novērtējumus, piemērojot aģenta uzskaites principu, lai atzītu obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumus (skatīt arī 2.21. pielikumu).

Vadība ir izvērtējusi šādas pazīmes, kas norāda, ka koncerns un mātessabiedrība darbojas kā aģents, jo:

- tiem nav kontroles pār OIK pirms tās nodošanas klientiem;
- tiem ir pienākums OIK iekļaut klientiem izrakstītajos rēķinos un iekasēt maksu, bet nav tiesību uz ieņēmumiem, kurus valsts noteiktā atbalsta mehānismā sedz visi elektroenerģijas galalietotāji proporcionāli savam elektroenerģijas patēriņam;
- neuzņemas kredītrisku, kas rodas no pircēju debitoru parādiem;
- tiešā veidā nesaņem atlīdzību no OIK maksājumiem.

II) Sadales sistēmas pakalpojuma un pārvades sistēmas pakalpojuma atzīšana (mātessabiedrība)

Vadība ir izvērtējusi, ka mātessabiedrībai nav ietekmes un kontroles pār sadales sistēmas pakalpojuma un pārvades sistēmas pakalpojumu un tā darbojas kā aģents. It īpaši vadība ir izvērtējusi šādus rādītājus nosakot, ka mātessabiedrība darbojas kā aģents, jo:

- tai nav kontroles pār sadales sistēmas un pārvades sistēmas pakalpojuma sniegšanu;
- tā sadales sistēmas vai pārvades sistēmas operatora vārdā iekļauj klientiem izrakstītajos rēķinos sadales sistēmas vai pārvades sistēmas pakalpojumus un iekasē maksu par tiem, bet tai nav tiesību uz ieņēmumiem;
- tai nav tiesību pašai tieši vai netieši noteikt sadales sistēmas vai pārvades sistēmas pakalpojumu cenu (skatīt arī pielikumu 2.21.).

III) Sadales sistēmas pieslēguma maksas atzīšana (Koncerns)

Sadales sistēmas pieslēguma maksas netiek uzskatītas par atsevišķu (atšķirīgu) izpildes pienākumu, jo nav atšķirīgas individuāli vai līguma kontekstā. Sadales sistēmas pakalpojums tiek sniegts pēc klienta veiktā maksājuma par elektrotīkla pieslēgumu, tāpēc elektrotīkla pieslēguma maksa un sadales sistēmas pakalpojums ir savstarpēji ļoti atkarīgi un saistīti.

Ieņēmumi no pieslēgumu maksas un citi ieņēmumi no sadales sistēmas aktīvu pārbūves, kas veikta pēc klientu pieprasījuma, tiek atzīti nākamajos periodos, jo nepārtrauktās darbības pakalpojums ir identificēts kā līguma ar klientu, lai sniegtu sadales sistēmas pakalpojumu, daļa (2.21. pielikums) un tiek atzīts atbilstoši 15. SFPS "Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem" (27. pielikums). Pieslēgumu maksas tiek atzītas kā ieņēmumi visā paredzamajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā. Pamatojoties uz vadības aplēsi, 20 gadi ir paredzamais komerciālo attiecību ar klientu perioda laiks, kas ir aplēsts kā periods, pēc kura beigām tehnoloģisku izmaiņu rezultātā varētu būtiski mainīties pieprasītās jaudas pieslēguma objektos.

Ieņēmumu atzīšanas periods pamatojas uz vadības aplēsi, jo ir pamatota pārliecība, ka aktīvus, kuru izbūves izmaksas daļēji nosedz saņemtās pieslēgumu maksas, izmantos sadales sistēmas pakalpojumu sniegšanai ilgākā laika periodā, kāds ir noteikts, slēdzot pieslēguma līgumu ar klientu (2.21. pielikums).

d) Uzkrājumu atzīšana un novērtēšana

2018. gada 31. decembrī koncerns ir izveidojis uzkrājumus apkārtējās vides aizsardzībai, pēcnodarbinātības pabalstiem un darba attiecību izbeigšanas pabalstiem 21,0 miljona EUR apmērā (31/12/2017: 25,3 milj. EUR) un mātessabiedrība 9,0 miljonu EUR apmērā (31/12/2017: 9,7 milj. EUR) (26. pielikums). Šo saistību izpildes apmērs un laiks ir nenoteikts. Lai noteiktu šo uzkrājumu pašreizējo vērtību, tiek izmantoti noteikti pieņēmumi un aplēses, tai skaitā paredzamās nākotnes izmaksas, inflācijas tempi un izmaksu laika grafiki. Faktiskās izmaksas var atšķirties no izveidotajiem uzkrājumiem sakarā ar izmaiņām likumdošanas normās, nākotnes tehnoloģiskajām iespējām novērst dabai radīto kaitējumu, kā arī trešo pušu segtajām izmaksām. Lai novērtētu uzkrājumus pēcnodarbinātības pabalstiem, tiek aplēsta darba attiecību izbeigšanas iespējamība dažādās darbinieku vecuma grupās, par pamatu izmantojot iepriekšējo pieredzi, kā arī dažādus pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem un finanšu faktoriem (ieskaitot paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktas izmaiņas pabalstu apmēros). Varbūtība un citi faktori tiek noteikti uz iepriekšējās pieredzes pamata. Atbilstoši *Latvenergo* koncerna stratēģijā 2017.-2022. gadam noteiktiem attīstības virzieniem, mātessabiedrības vadība ir apstiprinājusi Stratēģiskās attīstības un efektivitātes programmu. Uzkrājumi darba attiecību izbeigšanas pabalstiem tiek atzīti atbilstoši *Latvenergo* koncerna Stratēģiskās attīstības un efektivitātes programmai, kurā paredzēts īstenot efektivitātes programmu (ietverot AS "Latvenergo" un AS "Sadales tīkls" efektivitātes pasākumus), kuras ietvaros paredzēts pakāpeniski samazināt darbinieku skaitu līdz 2022. gadam. Pamatpieņēmumi, kas izmantoti, lai noteiktu uzkrājumu apmēru, ir atspoguļoti 26. pielikumā.

e) Risku ierobežošanas instrumentu efektivitātes novērtēšana

Koncerns un mātessabiedrība ir noslēgusi ievērojamu daudzumu mijmaiņas un nākotnes darījumu, lai ierobežotu elektroenerģijas un dabasgāzes cenu izmaiņu un procentu likmju svārstību riskus, uz kuriem attiecas naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaite, un ieņēmumi vai zaudējumi no spēkā esošo risku ierobežošanas instrumentu un pret risku nodrošināto posteņu patiesās vērtības izmaiņām ir iekļauti atbilstošajās rezervēs pašu kapitālā. Risku ierobežošanas efektivitātes novērtēšana pamatojas uz vadības aplēsēm, ņemot vērā nākotnes elektroenerģijas un dabasgāzes iepirkuma darījumus un parakstītos mainīgo procentu likmju aizdevumu līgumus. Kad risku ierobežošanas instrumenti kļūst neefektīvi, ieņēmumi vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā (24. pielikums).

f) Nomas klasifikācija

Koncerns ir noslēdzis nomas līgumu ar licencētu pārvades sistēmas operatoru par pārvades tīklu infrastruktūras un ar to saistītās zemes un ēku un inženierbūvju nekustamo īpašumu nomu līdz 2019. gada beigām. Beidzoties kārtējam nomas līgumam, puses var pārskatīt līguma nosacījumus. Ja puses nevienojas par jauna līguma noslēgšanu, tas tiek pagarināts uz nākamo 5 gadu periodu ar nosacījumu, ka pārvades sistēmas operatoram ir licence elektroenerģijas pārvadei. Pamatojoties uz līguma noteikumu izvērtējumu, ka īpašumtiesības netiek nodotas, kā tas ir noteikts Latvijas Republikas Enerģētikas likumā, iznomātājs saglabā visus būtiskos riskus un ieguvumus no šo aktīvu īpašuma tiesībām, koncerns uzskaita līgumus kā operatīvo nomu. Lemjot par nomas klasifikāciju, vadība izvērtēja 17. SGS "Noma" ietvertos kritērijus un ņēma vērā šādus apstākļus:

- nomas līgums neparedz īpašumtiesību nodošanu nomas līguma beigās;
- nomas līgums nedod nomniekam tiesības iegādāties iznomātos aktīvus par cenu, kas būtiski zemāka par to tirgus vērtību;
- koncernam ir tiesības saņemt nomas maksu, nodrošinot Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas

komisijas (SPRK) apstiprinātu kapitāla atdevi, un koncerns saglabā visus būtiskos riskus un ieguvumus no šo aktīvu īpašuma tiesībām un patiesās vērtības izmaiņām;
- nomas līgums var tikt pagarināts līdz 2025. gadam, t.i., gadam, līdz kuram pārvades sistēmas operatoram ir spēkā esoša licence elektroenerģijas pārvadei. Šis periods nav lielākā daļa no iznomāto aktīvu aplēstā vidējā atlikušā lietderīgās izmantošanas laika;
- nomas maksa tiek aprēķināta saskaņā ar SPRK apstiprinātu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu metodiku, ņemot vērā SPRK apstiprinātu kapitāla atdeves likmi, un nomas maksa paredzamajā līguma darbības laikā nesedz aplēsto iznomāto aktīvu patieso vērtību;
- iznomātos aktīvus var lietot tikai nomnieks, kuram ir licence elektroenerģijas pārvadei. Atbilstoši spēkā esošai likumdošanai koncerns pati nevar saņemt šādu licenci. Līdz ar to arī pēc 2025. gada, kad beidzas šobrīd spēkā esošā pārvades sistēmas operatoram izsniegtā elektroenerģijas pārvades licence, koncernam būs jāiznomā pārvades aktīvi uzņēmumam, kuram būs elektroenerģijas pārvades licence. Analizējot pašreiz spēkā esošo nomas līgumu, un ņemot vērā, ka nomas maksas aprēķinam SPRK nosaka kapitāla atdeves likmi, un tā tiek regulāri pārskatīta, tā būs saskaņā ar tirgus nosacījumiem pēc 2025. gada. Līdz ar to, periodi pēc 2025. gada nav jāņem vērā, analizējot pašreiz spēkā esošo nomas līgumu.

g) Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas atzīšana (SGS Nr. 17)

Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas tiek atzītas kā ieņēmumi visā paredzamajā nomas perioda laikā. Nomas periods ir noteikts pamatojoties uz vadības aplēsi.

Ieņēmumi no pārvades sistēmas pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzīti nākamajos periodos, jo nepārtrauktās darbības pakalpojums ir identificēts kā līgums ar nomnieku. Operatīvās nomas līguma darbības laiks ir 5 gadi, savukārt periods, kura laikā tiek atzīti ieņēmumi no pieslēgumu maksām, ir garāks, jo ir pamatota pārliecība, ka aktīvi, kuru izbūves izmaksas daļēji nosedz saņemtās pieslēgumu maksas, tiks iznomāti uz ilgāku periodu, kāds ir noteikts nomas līgumā.

h) Hidroagregātu piegādātājam piemēroto sankciju ietekme

AS "Latvenergo" ir noslēgusi līgumus ar PJSC Power Machines par Pļaviņu HES hidroagregātu HA1 un HA3 un Ķeguma HES hidroagregātu HA5, HA6 un HA7 rekonstrukciju līdz 2020. gadam par kopējo līgumu summu 78 045 tūkstoši EUR. No kopējās līguma summas līdz 2018. gada 31. decembrim mātessabiedrība bija saņēmusi aktīvus un pakalpojumus 50 521 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2017: 49 807 tūkstošu EUR apmērā), no kuriem 16 562 tūkstošus EUR veido nepabeigtās celtniecības izmaksas uz 2018. gada 31. decembri (31/12/2017: 35 473 tūkstoši EUR).

2018. gada 26. janvārī U.S. Department of Treasury Office of Foreign Assets Control (turpmāk – "OFAC") publicēja paziņojumu par personām, uz kurām attiecināmas ASV noteiktās sankcijas, atbilstoši šim paziņojumam PJSC Power Machines ir pakļautas augstākminētajām sankcijām. Tā rezultātā projekta realizācija ir apstājusies. AS "Latvenergo" 2018. gada 19. decembrī ir iesniegusi atkārtotu pieteikumu OFAC ar lūgumu ļaut veikt ar *Power Machines* veikt ar darījuma izbeigšanu saistītas aktivitātes. Negatīva scenārija gadījumā ir iespējami pušu savstarpēji nākotnes prasījumi, bet to apjomu gada pārskata apstiprināšanas brīdī nav iespējams noteikt.

Vadība ir izvērtējusi, ka 2018. gada 31. decembrī nav pamats atzīt uzkrājumus vērtības samazinājumam nepabeigtās celtniecības aktīviem, kā arī nav jāatzīst uzkrājumi. Lai nonāktu pie iepriekš minētajiem secinājumiem, vadība ir arī izmantojusi ārēju neatkarīgu ekspertu vērtējumu, tai skaitā arī par iespēju izmantot piegādātās, bet neuzstādītās iekārtas hidroagregātu rekonstrukcijai.

i) Vienreizējas kompensācijas atzīšana saistībā ar koģenerācijas stacijām

2017. gada oktobrī mātessabiedrība pieteicās vienreizējas kompensācijas saņemšanai no valsts, vienlaikus atsakoties turpmāk saņemt 75 % no ikgadējiem elektriskās jaudas maksājumiem TEC-1 un TEC-2 koģenerācijas stacijām. Vienreizējā kompensācija tika aprēķināta 75 % apmērā no diskontētās nākotnes garantētās maksas par uzstādītajām elektriskajām jaudām. 2017. gada 21. novembrī Ministru kabinets pieņēma lēmumu par vienreizējas garantētās maksas par koģenerācijas elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu izmaksu AS "Latvenergo", tāpēc mātessabiedrība saņēma valsts dotāciju 454 413 tūkstoši EUR.

Dotācija tika sadalīta divās daļās un atzīta atbilstoši grāmatvedības politikai, kas norādīta 2.15 a pielikumā:
- beznosacījuma dotācija 140 000 tūkstoši EUR apmērā atzīta "Pārējos ieņēmumos" (7. pielikums) koncerna un mātessabiedrības 2017. gada peļņas vai zaudējuma aprēķinā;
- dotācija, kurai piemēroti nosacījumi, 314 413 tūkstoši EUR apmērā atzīta kā nākamo periodu ieņēmumi koncerna un mātessabiedrības pārskatā par finanšu stāvokli un lineāri attiecināma uz ieņēmumiem līdz nosacījumu izpildei atbalsta perioda laikā līdz 2028. gada 23. septembrim.

Lēmums par vienreizējās kompensācijas ieskaitu tika pieņemts atsevišķi. Pēc Ministru kabineta rīkojuma Nr.685 pieņemšanas 2017. gada 28. novembrī tika noslēgts trīspusējs līgums starp Latvijas Republiku (ko pārstāv Ekonomikas ministrija), mātessabiedrību un tās meitassabiedrību AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" (Publiskais tirgotājs) par vienreizējas kompensācijas īstenošanu. Atbilstoši līgumam Publiskais tirgotājs bija atzinis prasījumu pret valsti par vienreizējās kompensācijas 454 413 tūkstoši EUR apmērā īstenošanu. Šī summa tika atzīta kā saņemamā valsts dotācija koncerna finanšu pārskatos (17. pielikums). Lai AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" nodrošinātu kompensācijas finansējumu, mātessabiedrība noslēdza vienošanos par aizdevuma izsniegšanu tādā apmērā, kas sakrīt ar saņemamās dotācijas apmēru (skatīt 28. e pielikumu).

2018. gada 20.martā reģistrētas izmaiņas mātessabiedrības pamatkapitālā, samazinot akciju kapitālu par 454 413 tūkstošiem EUR (19. pielikums).

2018. gada 26.martā atbilstoši trīspusējam līgumam mātessabiedrība ir nokārtojusi savas saistības pret Ekonomikas ministriju par kapitāla samazināšanu, veicot savstarpējo ieskaitu par saņemamo dotāciju no valsts un ir veikusi savstarpējo ieskaitu ar Publisko tirgotāju.

2018. gada 26. septembrī Ministru kabinets nolēma dotācijas daļai 51 700 tūkstošu EUR apmērā mainīt nosacījumus, nosakot to par beznosacījuma dotāciju, proporcionāli šādā apmērā samazinot atlikušo dotācijas daļu līdz atbalsta perioda beigām. Šī un iepriekšējā lēmuma rezultātā koncerns un mātessabiedrība peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Pārejie ieņēmumi" 2018. gadā ir atzinusi 81 004 tūkstošu EUR. Attiecīgi 233 409 tūkstoši EUR 2018. gada 31.decembrī ir atzīti nākamo periodu ieņēmumos un lineāri attiecināmi uz ieņēmumiem līdz nosacījumu izpildei atbalsta perioda laikā līdz 2028. gada 23. septembrim.

j) Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa atzīšana

Konsolidētajos finanšu pārskatos tiek atzītas atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības par meitassabiedrību 2018. gada pirmsnodokļu peļņu, tādā apmērā, kādā mātessabiedrība kā akcionārs tuvākajā nākotnē lems par šīs peļņas sadalīšanu dividendēs, atbilstoši noteiktajai nodokļa likmei pie peļņas sadalīšanas – 20/80 no neto izmaksām (skatīt 2.23. pielikumu). Mātessabiedrības vadība ir aplēsusi paredzamo meitassabiedrību 2018. gada peļņas sadalīšanas laiku un apjomu un 2018. gada 31. decembrī koncerna konsolidētajos finanšu pārskatos ir atzinusi atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības 12 297 tūkstošu EUR apmērā par sadalāmo meitassabiedrību 2018. gada peļņu.

5. DARBĪBAS SEGMENTU INFORMĀCIJA

DARBĪBAS SEGMENTI

Segmentu pārskatu ziņojuma vajadzībām darbības segmentu sadalījums tiek pamatots ar iekšējo pārvaldes struktūru, kas ir pamatā pārskatu veidošanas sistēmai, darbības novērtēšanai un resursu sadalei, ievērojot galvenā darbības lēmumu pieņēmēja – koncerna sabiedrības, kas darbojas konkrētā segmentā, vadības viedokli. Koncerna mātessabiedrības valde pārskata visu darbības segmentu finanšu rezultātus.

Peļņas rādītājs, ko uzrauga galvenais darbības lēmumu pieņēmējs, galvenokārt ir EBITDA, bet tas uzrauga arī saimnieciskās darbības peļņu. Atsevišķos finanšu pārskatos saimnieciskās darbības peļņa neiekļauj no meitassabiedrībām saņemtās dividendes un procentu ieņēmumus. Meitassabiedrības darbojas neatkarīgi no mātessabiedrības atbilstoši ES un Latvijas Republikas likumdošanas prasībām, un to pamatdarbība atšķiras no mātessabiedrības darbības. Līdz ar to mātessabiedrības galvenais darbības lēmumu pieņēmējs uzrauga mātessabiedrības darbību un pieņem lēmumus par resursu piešķiršanu, pamatojoties uz mātessabiedrības darbības rezultātiem.

Koncerna darbības iedala trīs galvenajos segmentos – ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Mātessabiedrība iedala tās darbības vienā galvenajā segmentā – ražošana un tirdzniecība.

Papildus *Latvenergo* koncernā un Sabiedrībā tiek izdalītas korporatīvās funkcijas, kas nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

Korporatīvās funkcijas nodrošina vadības pakalpojumus meitassabiedrībām, kā arī nodrošina informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumus, nomas pakalpojumus ārējiem klientiem.

Ražošanas un tirdzniecības segments ietver elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, ko nodrošina koncerna sabiedrības AS "Latvenergo" un SIA "Liepājas enerģija", elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecību, ieskaitot vairumtirdzniecību, ko veic AS "Latvenergo", *Elektrum Eesti, OÜ* un *Elektrum Lietuva, UAB* Baltijas reģionā, kā arī elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšanu, ko nodrošina AS "Enerģijas publiskais tirgotājs".

Sadales segmenta darbību raksturo elektroenerģijas sadales pakalpojumu nodrošināšana Latvijā, ko realizē meitassabiedrība AS "Sadales tīkls", lielākais sadales sistēmas operators Latvijā.

Pārvades aktīvu nomas segmenta darbību nodrošina AS "Latvijas elektriskie tīkli" – elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu (330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu) īpašnieks, kas nodrošina finansēšanu ieguldījumiem šajos aktīvos.

Turpmāk tabulās atklāti koncerna segmentu darbības ieņēmumi, finanšu rezultātu un peļņas informācija un segmentu aktīvi, un saistības. Starpsegmentu ieņēmumi tiek izslēgti konsolidācijas ietvaros un atspoguļoti kolonnā "Korekcijas un izslēgšana". Visi darījumi starp segmentiem tiek veikti atbilstoši regulētajiem tarifiem, ja tādi ir, vai atbilstīgi godīgas konkurences principam.

EUR'000

	Koncerns							Mātessabiedrība				
	Ražošana un tirdzniecība	**Sadale**	**Pārvades aktīvu noma**	**Korpo-ratīvās funkcijas**	**Segmenti KOPĀ**	**Korekcijas un izslēgšana**	**KOPĀ Koncerns**	**Ražošana un tirdzniecība**	**Korpo-ratīvās funkcijas**	**Segmenti KOPĀ**	**Korekcijas un izslēgšana**	**KOPĀ Mātessa-biedrība**
2018. gads												
Ieņēmumi												
Ārējie klienti	510 434	321 232	39 203	7 139	**878 008**	–	**878 008**	386 510	48 689	**435 199**	–	**435 199**
Starpsegmentu	1 390	1 730	2 991	45 451	**51 562**	(51 562)	**–**	459	22 366	**22 825**	(22 825)	**–**
KOPĀ ieņēmumi	**511 824**	**322 962**	**42 194**	**52 590**	**929 570**	**(51 562)**	**878 008**	**386 969**	**71 055**	**458 024**	**(22 825)**	**435 199**
Rezultāts												
EBITDA	146 552	119 791	41 456	13 783	**321 582**	–	**321 582**	134 040	26 887	**160 927**	–	**160 927**
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(110 490)	(77 432)	(25 856)	(12 042)	**(225 820)**	–	**(225 820)**	(107 397)	(19 727)	**(127 124)**	–	**(127 124)**
Segmentu peļņa pirms nodokļa	36 062	42 359	15 600	1 741	**95 762**	(7 249)	**88 513**	26 643	7 160	**33 803**	178 957	**212 760**
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 329 274	1 669 710	579 327	86 350	**3 664 661**	134 158	**3 798 819**	1 212 681	161 577	**1 374 258**	1 766 851	**3 141 109**
Segmentu saistības pārskata gada beigās	295 168	192 016	95 123	6 535	**588 842**	889 912	**1 478 754**	298 328	7 882	**306 210**	841 076	**1 147 286**
Kapitālieguldījumi	28 909	95 117	87 136	12 411	**223 573**	(2 966)	**220 607**	26 921	14 429	**41 350**	–	**41 350**
2017. gads												
Ieņēmumi												
Ārējie klienti	554 489	318 851	44 415	7 872	**925 627**	–	**925 627**	448 660	49 920	**498 580**	–	**498 580**
Starpsegmentu	1 605	1 851	2 541	52 739	**58 736**	(58 736)	**–**	346	29 089	**29 435**	(29 435)	**–**
KOPĀ ieņēmumi	**556 094**	**320 702**	**46 956**	**60 611**	**984 363**	**(58 736)**	**925 627**	**449 006**	**79 009**	**528 015**	**(29 435)**	**498 580**
Rezultāts												
EBITDA	372 829	111 599	45 305	11 963	**541 696**	–	**541 696**	362 534	24 566	**387 100**	–	**387 100**
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(194 376)	(76 630)	(24 345)	(12 263)	**(307 614)**	–	**(307 614)**	(191 228)	(18 456)	**(209 684)**	–	**(209 684)**
Segmentu peļņa / (zaudējumi) pirms nodokļa	178 453	34 969	20 960	(300)	**234 082**	(9 968)	**224 114**	171 306	6 110	**177 416**	8 490	**185 906**
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 956 888	1 641 318	500 863	85 584	**4 184 653**	231 072	**4 415 725**	1 286 478	192 435	**1 478 913**	2 170 287	**3 649 200**
Segmentu saistības pārskata gada beigās	393 759	188 025	67 502	6 551	**655 837**	912 997	**1 568 834**	383 708	8 695	**392 403**	874 159	**1 266 562**
Kapitālieguldījumi	74 021	107 683	63 085	10 815	**255 604**	(11 793)	**243 811**	73 150	16 128	**89 278**	–	**89 278**

Koncerna un mātessabiedrības segmentu ieņēmumi no ārējiem klientiem (6. pielikums):

EUR'000

	Koncerns						Mātessabiedrība			
	Ražošana un tirdzniecība	**Sadale**	**Pārvades aktīvu noma**	**Korpo-ratīvās funkcijas**	**Segmenti KOPĀ**	**KOPĀ Koncerns**	**Ražošana un tirdzniecība**	**Korpo-ratīvās funkcijas**	**Segmenti KOPĀ**	**KOPĀ Mātessa-biedrība**
2018. gads										
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem, kas atzīti laika gaitā:										
Enerģijas pārdošana un ar to saistītie pakalpojumi	422 673	3 045	–	–	**425 718**	**425 718**	312 994	–	**312 994**	**312 994**
Sadales sistēmas pakalpojumi	1	303 438	–	–	**303 439**	**303 439**	–	–	**–**	**–**
Siltumenerģijas pārdošana	78 489	86	–	5	**78 580**	**78 580**	66 258	5	**66 263**	**66 263**
Pārējie ieņēmumi	9 271	14 548	–	5 681	**29 500**	**29 500**	7 258	32 697	**39 955**	**39 955**
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem KOPĀ	**510 434**	**321 117**	**–**	**5 686**	**837 237**	**837 237**	**386 510**	**32 702**	**419 212**	**419 212**
Pārējie ieņēmumi:										
Pārvades sistēmas aktīvu noma (14. e pielikums)	–	–	38 699	–	**38 699**	**38 699**	–	–	**–**	**–**
Pārējo aktīvu noma	–	115	–	1 453	**1 568**	**1 568**	–	15 987	**15 987**	**15 987**
Pārējie ieņēmumi	–	–	504	–	**504**	**504**	–	–	**–**	**–**
Pārējie ieņēmumi KOPĀ	**–**	**115**	**39 203**	**1 453**	**40 771**	**40 771**	**–**	**15 987**	**15 987**	**15 987**
Ieņēmumi KOPĀ, tai skaitā	**510 434**	**321 232**	**39 203**	**7 139**	**878 008**	**878 008**	**386 510**	**48 689**	**435 199**	**435 199**
Latvijā	331 617	321 232	39 203	6 790	**698 842**	**698 842**	311 921	47 395	**359 316**	**359 316**
Ārpus Latvijas	178 817	–	–	349	**179 166**	**179 166**	74 589	1 294	**75 883**	**75 883**
2017. gads										
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem, kas atzīti laika gaitā:										
Enerģijas pārdošana un ar to saistītie pakalpojumi	464 030	3 096	–	–	**467 126**	**467 126**	370 626	–	**370 626**	**370 626**
Sadales sistēmas pakalpojumi	1	301 873	–	–	**301 874**	**301 874**	–	–	**–**	**–**
Siltumenerģijas pārdošana	83 156	75	–	8	**83 239**	**83 239**	71 413	9	**71 422**	**71 422**
Pārējie ieņēmumi	7 300	13 681	–	6 124	**27 105**	**27 105**	6 620	33 990	**40 610**	**40 610**
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem KOPĀ	**554 487**	**318 725**	**–**	**6 132**	**879 344**	**879 344**	**448 659**	**33 999**	**482 658**	**482 658**
Pārējie ieņēmumi:										
Pārvades sistēmas aktīvu noma (14. e pielikums)	–	–	43 911	–	**43 911**	**43 911**	–	–	**–**	**–**
Pārējo aktīvu noma	2	126	–	1 740	**1 868**	**1 868**	1	15 921	**15 922**	**15 922**
Pārējie ieņēmumi	–	–	504	–	**504**	**504**	–	–	**–**	**–**
Pārējie ieņēmumi KOPĀ	**2**	**126**	**44 415**	**1 740**	**46 283**	**46 283**	**1**	**15 921**	**15 922**	**15 922**
Ieņēmumi KOPĀ, tai skaitā	**554 489**	**318 851**	**44 415**	**7 872**	**925 627**	**925 627**	**448 660**	**49 920**	**498 580**	**498 580**
Latvijā	404 136	318 851	44 415	7 272	**774 674**	**774 674**	386 513	48 407	**434 920**	**434 920**
Ārpus Latvijas	150 353	–	–	600	**150 953**	**150 953**	62 147	1 513	**63 660**	**63 660**

KOREKCIJAS UN IZSLĒGŠANA

Finanšu ieņēmumi un izmaksas, ieņēmumi vai zaudējumi no finanšu aktīvu pārvērtēšanas patiesajā vērtībā, finanšu instrumentiem un atliktā nodokļa nav iedalīti atsevišķos segmentos, jo attiecīgie instrumenti tiek pārvaldīti koncerna līmenī. Nodokļi un noteikti finanšu aktīvi un saistības, tostarp aizdevumi un aizņēmumi, nav iedalīti šajos segmentos, jo arī tiek pārvaldīti koncerna līmenī.

Kapitālieguldījumus veido iegādātie pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un ieguldījuma īpašumi, iekļaujot aktīvus no meitassabiedrību iegādes.

Peļņas saskaņošana pirms nodokļiem

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
EBITDA		321 582	541 696	160 927	387 100
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums		(225 820)	(307 614)	(127 124)	(209 684)
Segmentu peļņa pirms nodokļa		**95 762**	**234 082**	**33 803**	**177 416**
Finanšu ieņēmumi	11 a	1 157	1 243	11 446	11 433
Finanšu izmaksas	11 b	(8 406)	(11 211)	(10 135)	(12 054)
No meitassabiedrībām saņemtās dividendes	15 a	–	–	177 646	9 111
Peļņa pirms nodokļa		**88 513**	**224 114**	**212 760**	**185 906**

Aktīvu saskaņošana

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Segmentu aktīvi		**3 664 661**	**4 184 653**	**1 374 258**	**1 478 913**
Pieslēgumu lietošanas tiesības		(39 744)	(26 652)	–	–
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	15	40	40	830 542	817 048
Aizdevumi meitassabiedrībām	28 f	–	–	765 815	1 098 781
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21	–	16 984	–	16 984
Pārējie finanšu ieguldījumi	21	16 935	–	16 935	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	23	15 853	4 619	15 853	4 619
Uzņēmumu ienākuma nodokļa un citu nodokļu avansa maksājumi		11 619	78	10 152	–
Nauda un naudas ekvivalenti	18	129 455	236 003	127 554	232 855
Aktīvi KOPĀ		**3 798 819**	**4 415 725**	**3 141 109**	**3 649 200**

Saistību saskaņošana

EUR'000

	Pielikums	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Segmentu saistības		**588 842**	**655 837**	**306 210**	**392 403**
Atliktā nodokļa saistības	12	12 297	–	–	–
Uzņēmumu ienākuma nodokļa īstermiņa saistības		2	27 725	–	24 739
Aizņēmumi	22	814 343	826 757	802 268	814 772
Atvasinātie finanšu instrumenti	23	10 204	8 084	10 204	8 084
Uzkrājumi un pārējie kreditori		53 066	50 431	28 604	26 564
Saistības KOPĀ		**1 478 754**	**1 568 834**	**1 147 286**	**1 266 562**

Ilgtermiņa aktīvi, kurus veido nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi, ir izvietoti koncerna mītnes valstī – Latvijā.

Ieņēmumi no lielākā klienta koncernam 2018. gadā bija 66 454 tūkstoši EUR un mātessabiedrībai 66 454 tūkstoši EUR (2017: attiecīgi 72 788 tūkst. EUR un 72 785 tūkst. EUR), un tie ir attiecināmi uz ražošanas un tirdzniecības segmenta ieņēmumiem.

6. IEŅĒMUMI

EUR'000

	Piemērotais SFPS vai SGS	Koncerns 2018	Koncerns 2017	Mātessabiedrība 2018	Mātessabiedrība 2017
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem, kas atzīti laika gaitā:					
Enerģijas pārdošana un ar to saistītie pakalpojumi	15. SFPS	425 718	467 126	312 994	370 626
Sadales sistēmas pakalpojumi	15. SFPS	303 439	301 874	–	–
Siltumenerģijas pārdošana	15. SFPS	78 580	83 239	66 263	71 422
Pārējie ieņēmumi	15. SFPS	29 500	27 105	39 955	40 610
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem KOPĀ		**837 237**	**879 344**	**419 212**	**482 658**
Pārējie ieņēmumi:					
Pārvades sistēmas aktīvu noma (14. e pielikums)	17. SGS	38 699	43 911	–	–
Pārējo aktīvu noma	17. SGS	1 568	1 868	15 987	15 922
Pārējie ieņēmumi	17. SGS	504	504	–	–
Pārējie ieņēmumi KOPĀ		**40 771**	**46 283**	**15 987**	**15 922**
Ieņēmumi KOPĀ		**878 008**	**925 627**	**435 199**	**498 580**

Koncerns un mātessabiedrība gūst ieņēmumus no līgumiem ar klientiem Latvijā un ārpus Latvijas – Igaunijā, Lietuvā, Ziemeļvalstīs.

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Latvijā	658 071	728 391	343 329	418 998
Ārpus Latvijas	179 166	150 953	75 883	63 660
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem KOPĀ	**837 237**	**879 344**	**419 212**	**482 658**

Bruto summas, kas iekļautas rēķinos klientiem, piemērojot aģenta uzskaites principu (skatīt 4. c pielikumu), un atzītas pēc neto principa enerģijas pārdošanas un ar to saistīto pakalpojumu ieņēmumos:

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Obligātā iepirkuma komponente	98 459	114 266	101 852	119 562
Sadales sistēmas pakalpojumi	10 576	10 125	208 304	217 999
Pārvades sistēmas pakalpojums	1 562	1 750	1 613	1 783
Ieņēmumi, kas atzīti pēc aģenta principa, KOPĀ	**110 597**	**126 141**	**311 769**	**339 344**

Ieņēmumos neto efekts no aģenta uzskaites principa piemērošanas ir 0.

Koncerns ir atzinis šādas saistības no līgumiem ar klientiem:

EUR'000

	31/12/2018	31/12/2017
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas līgumiem ar klientiem (27. I, a pielikums)	143 494	142 132
Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas līgumiem ar klientiem (27. II, a pielikums)	12 984	12 247
Līgumu saistības – nākamo periodu ieņēmumi no efektīvās atļautās slodzes izmatošanas (sadales pakalpojums) (27. II, a pielikums)	287	253
Saistības KOPĀ	**156 765**	**154 632**

Nākamo periodu ieņēmumu no pieslēguma maksas kustība – koncerna līgumu saistības no līgumiem ar klientiem (ilgtermiņa un īstermiņa daļa):

EUR'000

	31/12/2018	31/12/2017
Pārskata gada sākumā	**154 632**	**153 432**
Saņemtie maksājumi (27. pielikums)	14 726	12 848
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(12 593)	(11 648)
Pārskata gada beigās	**156 765**	154 632

7. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Vienreizējā kompensācija no valsts par garantēto atbalstu TEC par uzstādīto elektrisko jaudu*	81 004	140 000	81 004	140 000
Nokavējuma naudas, nokavējuma procenti un līgumsodi	7 359	6 900	5 812	5 907
Neto peļņa no pārdošanai turēto aktīvu un pamatlīdzekļu pārdošanas	1 254	254	3 763	929
Neto peļņa no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas	91	–	2	–
Zaudējumu atlīdzības kompensācijas un apdrošināšanas atlīdzības	618	803	279	579
Citi saimnieciskās darbības ienākumi	2 934	1 993	321	87
Pārējie ieņēmumi KOPĀ	**93 260**	**149 950**	**91 181**	**147 502**

* informācija par kompensāciju atklāta 4. i pielikumā

8. IZLIETOTĀS IZEJVIELAS UN MATERIĀLI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Elektroenerģija:				
Iepirktā elektroenerģija	196 660	124 637	78 747	27 187
Zaudējumi no elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesās vērtības izmaiņām (23. I pielikums)	417	3 435	417	3 435
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksas (28. a pielikums)	71 368	71 044	1 015	845
Elektroenerģijas izmaksas KOPĀ	**268 445**	**199 116**	**80 179**	**31 467**
Energoresursu izmaksas	197 485	118 185	190 139	112 248
Izejvielas, remontu un uzturēšanas izmaksas	31 363	32 389	14 274	12 388
Izlietotās izejvielas un materiāli KOPĀ	**497 293**	**349 690**	**284 592**	**156 103**

9. PERSONĀLA IZMAKSAS

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Atlīdzība par darbu	73 523	74 453	31 164	31 233
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	17 685	17 526	7 448	7 307
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	6 078	15 086	1 199	3 845
Iemaksas pensiju plānā	2 256	2 225	893	901
Citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti	1 200	1 048	426	378
Dzīvības apdrošināšanas izmaksas	3 192	3 131	1 289	1 228
Kapitalizētās personāla izmaksas	(172)	(180)	(23)	–
Personāla izmaksas KOPĀ ieskaitot vadības atalgojumu	**103 762**	**113 289**	**42 396**	**44 892**
Tajā skaitā vadības atalgojums*:				
Atlīdzība par darbu	1 992	1 880	769	865
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	499	451	186	206
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	75	206	75	–
Iemaksas pensiju plānā	24	30	4	–
Dzīvības apdrošināšanas izmaksas	31	26	7	7
Vadības atalgojums KOPĀ*	**2 621**	**2 593**	**1 041**	**1 078**

* Koncerna vadības atalgojums iekļauj koncerna sabiedrību valdes locekļu, mātessabiedrības padomes un uzraudzības institūcijas (Revīzijas komitejas) locekļu atlīdzību. Vadības atalgojums mātessabiedrības vadībai iekļauj mātessabiedrības valdes, padomes un uzraudzības institūcijas (Revīzijas komitejas) locekļu atlīdzību.

thousands

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Darbinieku skaits pārskata gada beigās	3 508	3 908	1 355	1 431
Vidējais darbinieku skaits pārskata gadā	3 617	4 075	1 387	1 467

10. PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas	6 154	6 093	4 788	4 723
Informācijas tehnoloģiju sistēmu uzturēšana	5 115	5 143	4 771	4 931
Transporta izmaksas	6 411	6 204	2 164	2 185
Dabas aizsardzības un darba drošības izmaksas	7 858	11 900	8 125	11 205
Īre, telpu un teritorijas uzturēšanas izmaksas	7 448	8 261	6 992	7 825
Telekomunikāciju pakalpojumi	2 049	2 224	2 275	2 552
Nekustamā īpašuma nodoklis	1 095	1 086	1 083	1 074
Nodeva par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu	1 993	1 996	932	932
Subsidētās elektroenerģijas nodoklis (SEN)	–	15 087	–	14 859
Revīzijas izmaksas*	100	93	45	38
Citas izmaksas	10 886	12 815	7 526	7 663
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas KOPĀ	**49 109**	**70 902**	**38 701**	**57 987**

* Revīzijas izmaksas sastāv no koncerna sabiedrību finanšu pārskatu revīzijas 96 tūkst. EUR apmērā; mātessabiedrības - 41 tūkst. EUR (2017: 85 tūkst. EUR; mātessabiedrības - 30 tūkst. EUR) un koncerna ilgtspējas pārskata revīzijas un finanšu kovenanšu pārbaudes – 4 tūkst. EUR (2017: 8 tūkst. EUR)

11. FINANŠU IEŅĒMUMI UN IZMAKSAS

a) Finanšu ieņēmumi

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Procentu ieņēmumi no kontu atlikumiem un termiņdepozītiem	36	16	36	16
Procentu ieņēmumi no aizdevumiem saistītajām pusēm	–	–	10 289	10 189
Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu kupona procentu ieņēmumi	–	1 085	–	1 085
Pārējo finanšu ieguldījumu kupona procentu ieņēmumi	1 076	–	1 076	–
Neto ieņēmumi no emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) vērtības izmaiņām	44	120	44	120
Neto ieņēmumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	–	22	–	23
Finansējuma komponentes ieņēmumi	1	–	1	–
Finanšu ieņēmumi KOPĀ	**1 157**	**1 243**	**11 446**	**11 433**

b) Finanšu izmaksas EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Aizņēmumu procentu izmaksas	6 276	7 643	8 029	8 505
Emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) kupona procentu izmaksas	2 880	4 753	2 880	4 753
Neto zaudējumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas	–	50	–	50
Neto zaudējumi no pārējo finanšu ieguldījumu atsavināšanas	49	–	49	–
Kapitalizētās aizņēmumu procentu izmaksas (14. a pielikums)	(889)	(1 359)	(889)	(1 359)
Neto zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	2	–	2	–
Citas finanšu izmaksas	88	124	64	105
Finanšu izmaksas kopā	**8 406**	**11 211**	**10 135**	**12 054**

12. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Uzņēmumu ienākuma nodoklis pārskata gadā	261	51 199	27	45 097
Atliktā nodokļa izmaiņas	12 297	(20 083)	–	(20 187)
Atliktā nodokļa reversēšana	–	(129 023)	–	10 105
Uzņēmumu ienākuma nodoklis KOPĀ	**12 558**	**(97 907)**	**27**	**35 015**

Atliktā nodokļa kustība: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada sākumā	–	**315 759**	–	**126 260**
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. a pielikums)	–	3 325	–	3 325
Peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītās izmaiņas	12 297	(20 083)	–	(20 187)
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada beigās pirms reversēšanas	**12 297**	**299 001**	–	**109 398**
Reversētas visaptverošo ienākumu pārskatā	–	(169 978)	–	(119 503)
Reversētas peļņas vai zaudējumu aprēķinā	–	(129 023)	–	10 105
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada beigās	**12 297**	**–**	**–**	**–**

2018. gadā koncerns ir atzinis atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības par 2018. gada meitassabiedrību peļņu, jo tuvākajā nākotnē tiks lemts par šīs peļņas sadalīšanu dividendēs, kas pēc to samaksas tiks apliktas ar ienākuma nodokli.

Nodoklis, kas piemērots 2017. gada peļņai pirms nodokļiem, atšķiras no teorētiskās nodokļu summas, kas rastos, ja tiktu izmantota peļņai piemērojamā nodokļa likme: EUR'000

	Koncerns	Mātessabiedrība
	2017	**2017**
Peļņa pirms nodokļa	**224 114**	**185 906**
Teorētiski aprēķinātais ienākuma nodoklis – 15 %	33 617	27 886
Pastāvīgās atšķirības:		
No meitassabiedrībām saņemtās dividendes	–	(1 367)
Ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas	272	120
Citas izmaksas	17 310	18 458
Atliktā nodokļa izmaiņas	(20 083)	(20 187)
Pārskata gada faktiskais uzņēmumu ienākuma nodoklis	**31 116**	**24 910**
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa reversēšana	(129 023)	10 105
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	**(97 907)**	**35 015**
Efektīvā ienākuma nodokļu likme	**13.9%**	**13.4%**

13. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

a) Nemateriālie ieguldījumi

EUR'000

	Koncerns					Mātessabiedrība				
	Lietošanas tiesības un licences	CO_2 emisijas kvotas	Datorprogrammas	Izveidošanas izmaksas	KOPĀ	Lietošanas tiesības un licences	CO_2 emisijas kvotas	Datorprogrammas	Izveidošanas izmaksas	KOPĀ
2016. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	2 507	–	45 631	1 512	**49 650**	10 796	–	43 912	567	**55 275**
Uzkrātā amortizācija	(2 070)	–	(33 046)	–	**(35 116)**	(3 835)	–	(32 671)	–	**(36 506)**
Atlikusī vērtība	**437**	**–**	**12 585**	**1 512**	**14 534**	**6 961**	**–**	**11 241**	**567**	**18 769**
2017. gads										
Iegādāts	–	–	468	2 120	**2 588**	–	–	468	2 063	**2 531**
Pārgrupēts	–	–	3 536	(3 536)	**–**	–	–	2 589	(2 589)	**–**
Norakstīts	(212)	–	–	–	**(212)**	(656)	–	–	–	**(656)**
Aprēķinātā amortizācija	–	–	(3 497)	–	**(3 497)**	–	–	(3 183)	–	**(3 183)**
Atlikusī vērtība 2017. gada 31. decembrī	**225**	**–**	**13 092**	**96**	**13 413**	**6 305**	**–**	**11 115**	**41**	**17 461**
2017. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	225	–	49 635	96	**49 956**	6 305	–	46 969	41	**53 315**
Uzkrātā amortizācija	–	–	(36 543)	–	**(36 543)**	–	–	(35 854)	–	**(35 854)**
Atlikusī vērtība	**225**	**–**	**13 092**	**96**	**13 413**	**6 305**	**–**	**11 115**	**41**	**17 461**
2018. gads										
Iegādāts	–	17 789	2 641	88	**20 518**	–	17 789	2 439	124	**20 352**
Pārgrupēts	(80)	–	–	–	**(80)**	(525)	–	(26)	–	**(551)**
Norakstīts	–	(11 066)	–	–	**(11 066)**	–	(11 066)	–	–	**(11 066)**
Aprēķinātā amortizācija	–	–	(3 706)	–	**(3 706)**	–	–	(3 383)	–	**(3 383)**
Atlikusī vērtība 2018. gada 31. decembrī	**145**	**6 723**	**12 027**	**184**	**19 079**	**5 780**	**6 723**	**10 145**	**165**	**22 813**
2018. gada 31. decembrī										
Sākotnējā vērtība	145	6 723	48 135	184	**55 187**	5 780	6 723	45 242	165	**57 910**
Uzkrātā amortizācija	–	–	(36 108)	–	**(36 108)**	–	–	(35 097)	–	**(35 097)**
Atlikusī vērtība	**145**	**6 723**	**12 027**	**184**	**19 079**	**5 780**	**6 723**	**10 145**	**165**	**22 813**

b) CO_2 emisijas kvotas

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
	Kvotu skaits	Kvotu skaits	Kvotu skaits	Kvotu skaits
Pārskata gada sākumā	206 631	795 153	(13 778)	546 409
Bez atlīdzības saņemtās kvotas	265 465	314 160	250 091	295 942
Iegādātās kvotas	1 425 000	–	1 425 000	–
Izmantotās kvotas	(802 286)	(871 982)	(782 746)	(855 429)
Pārdotās kvotas	(72 000)	(30 700)	–	(700)
Pārskata gada beigās	**1 022 810**	**206 631**	**878 567**	**(13 778)**

Emisijas kvotu skaits, ko atbilstoši likumam "Par piesārņojumu" un pamatojoties uz Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumiem koncerns 2018. gadā ir saņēmis no valdības bez maksas, ir 265 465 (2017: 314 160); kvotu skaits, ko AS "Latvenergo" 2018. gadā ir saņēmusi no valdības bez maksas, ir 250 091 (2017: 295 942). Tādēļ to uzskaites vērtība 2018. gada 31. decembrī noteikta nulles vērtībā (31/12/2017: nulle). Piešķirtās Eiropas Savienības emisijas kvotas (EUA) ir izmantojamas līdz 2020. gada beigām.

14. PAMATLĪDZEKĻI

a) Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu uzskaites vērtības un to izmaiņas pa grupām, ieskaitot pārvērtēto kategoriju grupas (skatīt 2.8. pielikumu), ir šādas:

EUR'000

	Koncerns								Mātessabiedrība					
	Zeme, ēkas un inženierbūves	**Hidroelektro staciju aktīvi**	**Sadales sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas**	**Pārvades sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas**	**Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces**	**Pārējie pamatlīdzekļi**	**Nepabeigtā celtniecība un avansa maksājumi**	**KOPĀ pamatlīdzekļi**	**Zeme, ēkas un inženierbūves**	**Hidroelektro staciju aktīvi**	**Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces**	**Pārējie pamatlīdzekļi**	**Nepabeigtā celtniecība un avansa maksājumi**	**KOPĀ pamatlīdzekļi**
2016. gada 31. decembrī														
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	464 503	1 855 929	2 826 157	932 444	625 712	156 039	153 890	**7 014 674**	318 262	1 855 929	600 721	135 062	119 350	**3 029 324**
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(137 778)	(1 146 091)	(1 357 781)	(534 495)	(370 284)	(106 458)	(5 990)	**(3 658 877)**	(91 253)	(1 146 091)	(362 168)	(101 436)	(5 858)	**(1 706 806)**
Atlikusī vērtība	**326 725**	**709 838**	**1 468 376**	**397 949**	**255 428**	**49 581**	**147 900**	**3 355 797**	**227 009**	**709 838**	**238 553**	**33 626**	**113 492**	**1 322 518**
2017. gads														
Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums, kas atzīts visaptverošajos ienākumos (20. a pielikums)	–	22 167	–	–	–	–	–	**22 167**	–	22 167	–	–	–	**22 167**
Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums, kas atzīts peļņas vai zaudējumu pārskatā	–	(2 260)	–	–	–	–	–	**(2 260)**	–	(2 260)	–	–	–	**(2 260)**
Iegādāts	–	–	–	–	–	–	241 220	**241 220**	–	–	–	–	84 373	**84 373**
Pārgrupēts	18 797	18 855	81 113	11 400	20 717	15 147	(166 029)	**–**	15 513	18 855	20 679	9 624	(64 671)	**–**
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	(1 182)	–	–	–	–	–	–	**(1 182)**	(1 059)	–	–	–	–	**(1 059)**
Pārklasificēts no ieguldījuma īpašumiem	–	–	–	–	–	–	–	**–**	8 335	–	–	–	–	**8 335**
Norakstīts	(82)	–	(4 000)	(355)	(108)	(21)	(334)	**(4 900)**	(45)	–	(73)	(33)	(334)	**(485)**
Aktīvu vērtības samazinājums	(261)	–	–	–	(116 799)	–	814	**(116 246)**	(261)	–	(116 799)	–	803	**(116 257)**
Nolietojums	(13 807)	(25 991)	(66 979)	(23 055)	(40 471)	(15 308)	–	**(185 611)**	(9 653)	(25 991)	(38 971)	(11 263)	–	**(85 878)**
Atlikusī vērtība 2017. gada 31. decembrī	**330 190**	**722 609**	**1 478 510**	**385 939**	**118 767**	**49 399**	**223 571**	**3 308 985**	**239 839**	**722 609**	**103 389**	**31 954**	**133 663**	**1 231 454**
2017. gada 31. decembrī														
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	479 605	2 014 626	2 857 242	926 403	640 568	161 992	228 748	**7 309 184**	345 246	2 014 626	615 648	135 708	138 718	**3 249 946**
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(149 415)	(1 292 017)	(1 378 732)	(540 464)	(521 801)	(112 593)	(5 177)	**(4 000 199)**	(105 407)	(1 292 017)	(512 259)	(103 754)	(5 055)	**(2 018 492)**
Atlikusī vērtība	**330 190**	**722 609**	**1 478 510**	**385 939**	**118 767**	**49 399**	**223 571**	**3 308 985**	**239 839**	**722 609**	**103 389**	**31 954**	**133 663**	**1 231 454**
2018. gads														
Iegādāts	–	–	–	–	–	–	217 389	**217 389**	–	–	–	–	38 300	**38 300**
Ieguldīts pamatkapitālā (19. pielikums)*	469	–	20	–	–	–	–	**489**	469	–	20	–	–	**489**
Pārgrupēts	8 615	90 796	89 681	33 687	1 143	14 368	(238 290)	**–**	8 075	90 796	1 133	6 570	(106 574)	**–**
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	(44)	–	–	–	–	–	–	**(44)**	(2 374)	–	–	–	–	**(2 374)**
Norakstīts	(931)	(36)	(4 904)	(841)	(709)	(90)	(101)	**(7 612)**	(2 158)	(36)	(1 279)	(10 442)	(95)	**(14 010)**
Aktīvu vērtības samazinājums	146	–	–	–	(33 400)	–	(187)	**(33 441)**	146	–	(33 400)	–	–	**(33 254)**
Nolietojums	(15 959)	(24 859)	(65 638)	(24 615)	(42 807)	(14 795)	–	**(188 673)**	(10 231)	(24 859)	(41 336)	(10 293)	–	**(86 719)**
Atlikusī vērtība 2018. gada 31. decembrī	**322 486**	**788 510**	**1 497 669**	**394 170**	**42 994**	**48 882**	**202 382**	**3 297 093**	**233 766**	**788 510**	**28 527**	**17 789**	**65 294**	**1 133 886**
2018. gada 31. decembrī														
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	485 098	2 055 572	2 889 265	933 079	637 706	147 744	207 746	**7 356 210**	349 581	2 055 572	612 253	103 877	70 349	**3 191 632**
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(162 612)	(1 267 062)	(1 391 596)	(538 909)	(594 712)	(98 862)	(5 364)	**(4 059 117)**	(115 815)	(1 267 062)	(583 726)	(86 088)	(5 055)	**(2 057 746)**
Atlikusī vērtība	**322 486**	**788 510**	**1 497 669**	**394 170**	**42 994**	**48 882**	**202 382**	**3 297 093**	**233 766**	**788 510**	**28 527**	**17 789**	**65 294**	**1 133 886**

* 2018. gada jūnijā, pamatojoties uz 2017. gada 19. decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr. 765 "Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrīb AS *"Latvenergo"* pamatkapitālā", tika veikts mantisks ieguldījums AS "Latvenergo" akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu 489 tūkstošu EUR apmērā.

Aktīvu vērtības samazinājums ir iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums".

2018. gada 31. decembrī pilnībā nolietoto, bet joprojām izmantoto pamatlīdzekļu sākotnējā vērtība ir 312 028 tūkstoši EUR (31/12/2017: 237 692 tūkstoši EUR) un mātessabiedrības pilnībā nolietoto, bet joprojām izmantoto pamatlīdzekļu sākotnējā vērtība ir 241 396 tūkstoši EUR (31/12/2017: 194 531 tūkstoši EUR).

2018. gadā mātessabiedrībā un koncernā ir kapitalizētas aizņēmumu procentu izmaksas 889 tūkstošu EUR apmērā (2017. gadā: 1 359 tūkstoši EUR) (skat. 11. b pielikumu). Aizņēmumu procentu izmaksu kapitalizācijas likme bija 0,93 % (2017. gadā: 1,23 %).

Informācija par koncernā ieķīlātiem pamatlīdzekļiem atklāta 22. I pielikumā.

b) Ieguldījuma īpašumi

Koncerns un mātessabiedrība piemēro izmaksu metodi, lai novērtētu ieguldījuma īpašumus. Zeme vai ēkas, vai ēku daļas, kuras ir koncerna vai mātessabiedrības īpašumā un tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nekā lai izmantotu tās piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem, vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā, atbilstoši koncerna vai mātessabiedrības vadības pieņemtajiem lēmumiem sākotnēji tiek atzītas kā ieguldījuma īpašumi un uzskaitītas iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi (2.7. pielikums).

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība					
	Ieguldījuma īpašumi, kas paredzēti atsavināšanai		Ieguldījuma īpašumi iznomāšanai		Ieguldījuma īpašumi, kas paredzēti atsavināšanai		Ieguldījuma īpašumi KOPĀ	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Sākotnējā vērtība gada sākumā	2 297	855	96 174	104 272	2 244	782	98 418	105 054
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(1 544)	(292)	(32 067)	(31 937)	(1 544)	(284)	(33 611)	(32 221)
Atlikusī vērtība gada sākumā	**753**	**563**	**64 107**	**72 335**	**700**	**498**	**64 807**	**72 833**
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem paredzēti atsavināšanai	44	–	(13)	(125)	44	125	31	–
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem uz ieguldījuma īpašumiem	–	1 183	3 734	2 373	–	1 060	3 734	3 433
Pārklasificēts uz pamatlīdzekļiem	–	–	(1 360)	(8 334)	–	–	(1 360)	(8 334)
Norakstīts	–	(2)	(1 259)	(34)	–	(2)	(1 259)	(36)
Pārdots	(341)	(284)	(78)	–	(322)	(275)	(400)	(275)
Aktīvu vērtības samazinājums	17	(685)	–	–	17	(685)	17	(685)
Aprēķinātā amortizācija	(6)	(22)	(3 768)	(2 108)	(6)	(21)	(3 774)	(2 129)
Sākotnējā vērtība gada beigās	1 638	2 297	94 626	96 174	1 604	2 244	96 230	98 418
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(1 171)	(1 544)	(33 263)	(32 067)	(1 171)	(1 544)	(34 434)	(33 611)
Atlikusī vērtība gada beigās	**467**	**753**	**61 363**	**64 107**	**433**	**700**	**61 796**	**64 807**

c) Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

Hidroelektrostaciju aktīvi tika pārvērtēti 2017.gadā. Pārvērtēšanu veica neatkarīgs, licencēts eksperts, izmantojot ieņēmumu metodi un izmaksu aizvietošanas metodi. Ieņēmumu metodes pamatā ir dati par vidējo ilggadējo ūdens pieteci katrā HES, biržas (*Nordpool spot*) elektroenerģijas cenu prognoze, vēsturisko ražošanas un ar saimniecisko darbību saistītu izmaksu analīze un izmaksu prognoze nākotnē, balstoties uz publiski pieejamiem valsts statistikas datiem, kapitālieguldījumu prognoze, neto naudas plūsmas prognoze, kā arī diskonta un kapitalizācijas likmes aprēķins, izmantojot vidējā svērtā kapitāla izmaksas (WACC) aprēķina formulu, balstoties uz tirgus datiem.

Ņemot vērā to, ka aplēstās aktīvu aizvietošanas izmaksas pārsniedza vērtību, kas noteikta pēc ienākumu metodes, katra hidroelektrostacijas pamatlīdzekļa vērtība tika samazināta, lai atzītu ekonomisko nolietojumu. Izmaksu aizvietošanas vērtība tika noteikta atbilstoši pamatlīdzekļu tehniskajiem parametriem, šodienas tehniskajām prasībām un nepieciešamā funkcionālā analoga aizvietošanas izmaksām atskaitot fizisko, funkcionālo un ekonomisko nolietojumu.

Pārvērtēšanas rezultātā 2017. gadā pārvērtēto hidroelektrostaciju pamatlīdzekļu uzskaites vērtība palielinājās par 19 907 tūkstošiem EUR. Pamatlīdzekļu vērtības palielinājums 22 167 tūkstošu EUR apmērā bez atliktā ienākuma nodokļa, atzīts ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezervē pašu kapitāla sastāvā (skatīt 20. a pielikumu), savukārt pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums 2 260 tūkstošu EUR apmērā iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums".

Vērtēšanā izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 7,5 %. Ja pirmsnodokļa likme palielinātos par 0,1% tad pārvērtēto hidroelektrostaciju aktīvu vērtība samazinātos par 17 283 tūkstošiem EUR. Ja pirmsnodokļa likme samazinātos par 0,1 % tad pārvērtēto hidroelektrostaciju aktīvu vērtība palielinātos par 17 945 tūkstošiem EUR. Ja elektroenerģijas cenas palielinās par 1 % tad aktīvu vērtība palielinās par 18 467 tūkst. EUR, ja cenas samazinās par 1 % tad aktīvu vērtības samazināsies par 18 462 tūkst. EUR.

Sadales sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas tika pārvērtētas 2016. gadā. Pārvērtēšanu veica ārējais vērtētājs, novērtējot katra pamatlīdzekļa aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksas, balstoties uz analogu vai līdzīgu pamatlīdzekļu faktiskajām izveidošanas vai iegādes izmaksām īsi pirms pārvērtēšanas saskaņā ar AS "Sadales tīkls" uzskaiti. Katram pamatlīdzeklim ārējais vērtētājs aplēsa tā funkcionālo un fizisko nolietojumu, par kuru tika samazināta aplēstā aizstāšanas vai atjaunošanas vērtība.

Pārvades sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas tika pārvērtētas 2016. gadā. Pārvērtēšanu veica ārējais vērtētājs, novērtējot katra pamatlīdzekļa aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksas, balstoties uz analogu vai līdzīgu pamatlīdzekļu faktiskajām izveidošanas vai iegādes izmaksām īsi pirms pārvērtēšanas saskaņā ar AS "Latvijas elektriskie tīkli" uzskaiti. Attiecībā uz pamatlīdzekļiem, kuri 2011. gadā tika ieguldīti AS "Latvijas elektriskie tīkli" pamatkapitālā kā mantiskais ieguldījums, ārējais vērtētājs, veicot pārvērtēšanu, izvērtēja, kā mainījušās minēto pamatlīdzekļu aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksu komponentes, kopš tie tika ieguldīti AS "Latvijas elektriskie tīkli" pamatkapitālā, koriģējot atsevišķu pamatlīdzekļu apakšgrupu vērtības par materiālu izmaksu izmaiņām, un darba samaksas komponente tika indeksēta, balstoties uz publiski pieejamiem valsts statistikas datiem par darba samaksas pieaugumu attiecīgajā laika periodā. Katram pamatlīdzeklim ārējais vērtētājs aplēsa tā funkcionālo un fizisko nolietojumu, par kuru tika samazināta aplēstā aizstāšanas vai atjaunošanas vērtība.

Vadība ir izvērtējusi vērtēšanā izmantoto kritēriju izmaiņas kopš pārvērtēšanas un ir aplēsusi, ka to izmaiņas būtiski neietekmē pārvērtēto pamatlīdzekļu grupu vērtību.

Pārvērtēto pamatlīdzekļu kategoriju grupu (skatīt 2.8. pielikumu) uzskaites vērtības salīdzinājumā, ja tos uzskaitītu iegādes vērtībā, ir šādas:

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	Pārvērtēto pamatlīdzekļu grupas			
	Hidroelektro staciju aktīvi (mātessabiedrība)	**Sadales sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas**	**Pārvades sistēmas elektrolīnijas un elektroiekārtas**	**KOPĀ pārvērtētie pamatlīdzekļi**
Pārvērtētā vērtība				
2018. gada 31. decembrī				
Pārvērtētā vērtība	2 055 572	2 889 265	933 079	5 877 916
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(1 267 062)	(1 391 596)	(538 909)	(3 197 567)
Atlikusī vērtība	**788 510**	**1 497 669**	**394 170**	**2 680 349**
2017. gada 31. decembrī				
Pārvērtētā vērtība	2 014 626	2 857 242	926 403	5 798 271
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(1 292 017)	(1 378 732)	(540 464)	(3 211 213)
Atlikusī vērtība	**722 609**	**1 478 510**	**385 939**	**2 587 058**
Iegādes vērtībā				
2018. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	396 519	1 377 374	446 760	2 220 653
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(171 043)	(458 211)	(168 374)	(797 628)
Atlikusī vērtība	**225 476**	**919 163**	**278 386**	**1 423 025**
2017. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	311 854	1 289 349	418 917	2 020 120
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(170 115)	(371 348)	(161 275)	(702 738)
Atlikusī vērtība	**141 739**	**918 001**	**257 642**	**1 317 382**

d) Vērtības samazinājums

I) AS "Latvenergo" termoelektrostacijas (AS "Latvenergo" TEC)

AS "Latvenergo" TEC pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma izvērtējums ir balstīts uz aktīvu lietošanas vērtības noteikšanu. Kā naudas plūsmu ienesošā vienība ir definēti AS "Latvenergo" TEC aktīvi.

2017. gada oktobrī AS "Latvenergo" pieteicās vienreizējas kompensācijas saņemšanai no valsts, vienlaikus atsakoties turpmāk saņemt 75 % no ikgadējiem elektriskās jaudas maksājumiem koģenerācijas stacijām TEC-1 un TEC-2 (4. i) pielikums). 2017. gada 21. novembrī Ministru kabinets pieņēma rīkojumu "Par garantētās maksas par koģenerācijas elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu saistību samazināšanu akciju sabiedrībai *Latvenergo*". Atbilstoši rīkojumam AS "Latvenergo" saņēma valsts dotāciju 454 413 tūkstošu EUR apmērā, kas tika sadalīta divās daļās, nosakot, ka 140 000 tūkstoši EUR atzīstami koncerna un mātessabiedrības 2017. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā, bet 314 413 tūkstoši EUR kā nākamo periodu ieņēmumi vienmērīgā sadalījumā pa pārskata periodiem līdz saistību izpildei atbalsta perioda beigās.

2018. gada 26. septembrī Ministru kabinets nolēma daļai no dotācijas 51 700 tūkstošu EUR apmērā mainīt nosacījumus, nosakot to kā beznosacījuma kompensāciju, proporcionāli šādā apmērā samazinot atlikušo dotācijas daļu līdz atbalsta perioda beigām. Šī un iepriekšējā rīkojuma rezultātā, 2018. gadā koncerna un mātessabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā "pārējos ieņēmumos" atzīti 81 004 tūkstoši EUR. Attiecīgi 233 409 tūkstoši EUR atzīti kā nākamo periodu ieņēmumi 2018. gada 31. decembrī.

Ņemot vērā, ka AS "Latvenergo" TEC nākotnes naudas plūsmas novērtējums aptuveni atbilst nullei (skatīt zemāk), AS "Latvenergo" TEC aktīvu vērtība ir novērtēta tādā pašā līmenī kā nākamo periodu ieņēmumi 2018. gada 31. decembrī – 233 409 tūkstoši EUR.

Iepriekšminēto darījumu ietekmē 2018. gadā ir izveidoti papildu uzkrājumi AS "Latvenergo" TEC vērtības samazinājumam 33 400 tūkstošu EUR apmērā (2017: 116 799 tūkstošu EUR apmērā). Atzītais aktīvu vērtības samazinājums iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums".

Papildus iepriekš minētajam, lai pārliecinātos, ka bilances vērtība ir saskaņā ar atzīto vērtības samazinājumu, tika izvērtētas paredzamās nākotnes naudas plūsmas, kas izriet no AS "Latvenergo" TEC darbības. Prognozēs ir iekļauts periods no 2019. līdz 2028. gadam un galīgās vērtības novērtējums, kas ir izteikts kā daļa no aktīvu bilances vērtības. Ienākošās naudas plūsmas prognoze galvenokārt ietver samazinātos elektriskās jaudas maksājumus, kas ir noteikti atbalsta periodam līdz 2028. gada 23. septembrim atbilstoši 2009. gada 10. marta Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 221. Izmaksu prognoze pamatojas uz vēsturiskajiem datiem, vadības apstiprināto 2019. gada budžetu, noslēgtajiem uzturēšanas un iekārtu apkalpošanas līgumiem un prognozēto inflāciju. Aprēķina rezultātā nākotnes ieņēmumu plūsma praktiski sakrīt ar izdevumu summu – AS "Latvenergo" TEC darbības paredzamās nākotnes naudas plūsmas aptuveni atbilst nullei. 2018. gadā izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 7,5 % (2017. gadā: 7,5 %). Diskonta likme neietekmē aprēķina jutīgumu. Ja ikgadējie elektriskās jaudas maksājumi koģenerācijas stacijām TEC-1 un TEC-2 tiktu pārtraukti, vērtības samazinājums tiktu atzīts 80 miljonu EUR apmērā. Vērtības samazinājums ir novērtēts, pieņemot, ka samazinājums par jaudas maksājumiem tiks daļēji segts ar lielākiem ieņēmumiem no elektrības ražošanas.

Kopējais vērtības samazinājums 2018. gada 31. decembrī ir 254 109 tūkstoši EUR (2017. gada 31. decembrī: 220 709 tūkstoši EUR).

II) Sadales sistēmas aktīvi (Koncerns)

Sadales sistēmas pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma izvērtējums ir balstīts uz aktīvu lietošanas vērtības noteikšanu un tiek veikts, lai pārliecinātos, ka nav atzīstams papildus ekonomiskais nolietojums. Aktīvu vērtības samazināšanas pārbaudes rezultātā konstatēts, ka nav atzīstams to vērtības samazinājums (2017: 0). Naudas plūsmu ienesošās vienības sastāv no visiem sadales sistēmas aktīviem. 2018. gadā naudas plūsmas ienesošās vienības lietošanas vērtības noteikšanai izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 4,2 % (2017. gadā: 5,3 %), kas ir noteikta elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā. Ienākošās naudas plūsmas prognoze ir balstīta uz tarifu aprēķināšanas metodiku un pieņēmumiem attiecībā uz investīciju plāniem. Izmaksu prognoze pamatojas uz vēsturiskajiem datiem, vadības apstiprinātajiem budžetiem un prognozēto inflāciju. Gala vērtības novērtējumam izmantotais pieauguma temps atbilst prognozētajam sadalītās elektroenerģijas palielinājumam.

III) Pārvades sistēmas aktīvi (Koncerns)

Pārvades sistēmas pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma izvērtējums ir balstīts uz aktīvu lietošanas vērtības noteikšanu un tiek veikts, lai pārliecinātos, ka nav atzīstams papildus ekonomiskais nolietojums. Aktīvu vērtības samazināšanas pārbaudes rezultātā konstatēts, ka nav atzīstams to vērtības samazinājums (2017: 0). Naudas plūsmu ienesošās vienība sastāv no visiem pārvades sistēmas aktīviem. 2018. gadā naudas plūsmas ienesošās vienības lietošanas vērtības noteikšanai izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 4,2 % (2016. gadā: 5,3 %), kas ir noteikta elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā. Ienākošās naudas plūsmas prognoze ir balstīta uz tarifu aprēķināšanas metodiku un pieņēmumiem attiecībā uz investīciju plāniem. Izmaksu prognoze pamatojas uz vēsturiskajiem datiem, vadības apstiprinātajiem budžetiem un prognozēto inflāciju. Gala vērtības novērtējumam izmantotais pieauguma temps atbilst prognozētajam pārvadītās elektroenerģijas palielinājumam.

IV) Daugavas hidroelektrostacijas

Pārskata perioda beigās veikts Daugavas HES pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma izvērtējums, kas ir balstīts uz aktīvu lietošanas vērtības noteikšanu un tiek veikts, lai pārliecinātos, ka nav atzīstams papildus ekonomiskais nolietojums. Aktīvu vērtības samazināšanas pārbaudes rezultātā konstatēts, ka nav atzīstams papildus jau pārvērtēšanas rezultātā atzītajam vērtības samazinājumam (14. c pielikums). Naudas plūsmu ienesošās vienības sastāv no Daugavas HES aktīviem. 2018. gadā naudas plūsmas ienesošās vienības lietošanas vērtības noteikšanai izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 7,5 % (2017: 9,0 %). Ienākošās naudas plūsmas prognoze ir balstīta uz jaunākajām elektroenerģijas cenas prognozēm un ilgtermiņa elektroenerģijas izstrādi. Izmaksu prognoze pamatojas uz vēsturiskajiem datiem, vadības apstiprināto 2019. gada budžetu un prognozēto inflāciju. Gala vērtības novērtējumam izmantotais pieauguma temps atbilst prognozētajai inflācijai.

e) Noma

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Nomas maksas ieņēmumi (koncerns un mātessabiedrība ir iznomātājs) (6. pielikums)	**40 267**	**45 779**	**15 987**	**15 922**
tajā skaitā: pārvades sistēmas aktīvu noma	38 699	43 911	–	–
Nomas maksas izmaksas (koncerns un mātessabiedrība ir nomnieks)	**1 248**	**1 577**	**1 149**	**1 267**

Nākotnes minimālās saņemamās nomas maksas atbilstoši operatīvās nomas līgumiem pēc to termiņiem (koncerns un mātessabiedrība ir iznomātājs):

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
– 1 gads vai mazāk	38 579	39 781	7 673	15 355
– 1–5 gadi	158 650	193 775	48 424	40 167
– virs 5 gadiem	41 325	3 220	2 793	3 220
Saņemamās nomas maksas KOPĀ	**238 554**	**236 776**	**58 890**	**58 742**

Pārvades sistēmas aktīvus koncerns iznomā AS "Augstsprieguma tīkls" atbilstoši operatīvās nomas līgumam.

Nākotnes minimālie nomas maksājumi atbilstoši operatīvās nomas līgumiem pēc to termiņiem (koncerns un mātessabiedrība ir nomnieks):

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
– 1 gads vai mazāk	1 447	1 350	1 509	1 566
– 1–5 gadi	3 804	3 919	5 909	6 252
– virs 5 gadiem	4 280	6 497	14 320	10 299
Nomas maksājumi KOPĀ	**9 531**	**11 766**	**21 738**	**18 117**

15. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI

Mātessabiedrības līdzdalības daļas meitassabiedrībās un pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:

Sabiedrības	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	31/12/2018		31/12/2017	
			Līdzdalības daļa, %	EUR'000	Līdzdalības daļa, %	EUR'000
Meitassabiedrības:						
AS "Latvijas elektriskie tīkli"	Latvija	Pārvades aktīvu noma	100 %	185 624	100 %	185 624
AS "Sadales tīkls""	Latvija	Elektroenerģijas sadale	100 %	641 150	100 %	627 656
AS "Enerģijas publiskais tirgotājs"	Latvija	Elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšana	100 %	40	100 %	40
Elektrum Eesti OÜ	Igaunija	Elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecība	100 %	35	100 %	35
Elektrum Lietuva, UAB	Lietuva	Elektroenerģijas un dabasgāzes tirdzniecība	100 %	98	100 %	98
SIA "Liepājas enerģija"	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Liepājā, elektroenerģijas ražošana	51 %	3 556	51 %	3 556
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:						
AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds"	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	46,30 %	36	46,30 %	36
AS "Rīgas siltums"	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Rīgā, elektroenerģijas ražošana	0,0051 %	3	0,0051 %	3
Mātessabiedrības ilgtermiņa finanšu ieguldījumi KOPĀ				**830 542**		**817 048**

Koncerna ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:

Sabiedrības	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	31/12/2018		31/12/2017	
			Līdzdalības daļa, %	EUR'000	Līdzdalības daļa, %	EUR'000
Pārējie Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:						
AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds"	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	48,15 %	37	48,15 %	37
AS "Rīgas siltums"	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Rīgā, elektroenerģijas ražošana	0,0051 %	3	0,0051 %	3
Koncerna ilgtermiņa finanšu ieguldījumi KOPĀ				**40**		**40**

Koncernam pieder 48,15 % no AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" kapitāla daļām (AS "Latvenergo" - 46,30 %). Tomēr koncerns un mātessabiedrība ir tikai nominālais akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas sabiedrības darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst darbinieki – pensiju fonda dalībnieki.

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu kustība: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**40**	**40**	**817 048**	**817 048**
Ieguldīts akciju kapitālā*	–	–	13 494	–
Pārskata gada beigās	**40**	**40**	**830 542**	**817 048**

* 2018. gadā mātessabiedrība ieguldīja pamatlīdzekļus AS "Sadales tīkls" akciju kapitālā. Mātessabiedrības pārskatā par finanšu stāvokli ieguldījums tika atzīts ieguldīto pamatlīdzekļu atlikušajā iegādes vērtībā 13 494 tūkstošu EUR apmērā, turpretim AS "Sadales tīkls" akciju kapitāls tika palielināts par ieguldīto pamatlīdzekļu patieso vērtību EUR 19 143 tūkstošu apmērā

Finanšu informācijas kopsavilkums par meitassabiedrībām: EUR'000

	Pašu kapitāls		Pārskata gada peļņa / (zaudējumi)		Mātessabiedrībai samaksātās dividendes*		Ieguldījuma daļas uzskaites vērtība	
Meitassabiedrības	31/12/2018	31/12/2017	2018	2017	2018	2017	31/12/2018	31/12/2017
AS "Latvijas elektriskie tīkli"	232 759	269 801	13 394	50 463	50 463	6 852	185 624	185 624
AS "Sadales tīkls"	922 421	993 329	33 743	124 268	124 268	3	641 150	627 656
AS "Enerģijas publiskais tirgotājs"	40	40	–	–	–	–	40	40
Elektrum Eesti OÜ	922	904	250	232	232	264	35	35
Elektrum Lietuva, UAB	925	859	548	481	481	542	98	98
SIA "Liepājas enerģija"	17 262	16 413	5 167	4 799	2 202	1 450	3 556	3 556
KOPĀ	**1 174 329**	**1 281 346**	**53 102**	**180 243**	**177 646**	**9 111**	**830 503**	**817 009**

* 2018. gadā no meitassabiedrībām saņemtas dividendes kā naudas līdzekļi 53 378 tūkstošu EUR apmērā un ar bezskaidras naudas norēķinu ieskaita veidā 124 268 tūkstošu EUR apmērā (2017. gadā: 9 111 tūkstošu EUR apmērā saņemtas kā naudas līdzekļi)

16. KRĀJUMI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Izejvielas un materiāli	14 865	16 547	1 286	1 583
Dabasgāze	49 757	53 079	49 757	53 078
Pārējie krājumi	8 292	8 115	8 070	8 075
Avansa maksājumi par krājumiem	198	81	33	80
Uzkrājumi izejvielām, materiāliem un pārējiem krājumiem	(1 137)	(1 494)	(736)	(992)
Krājumi KOPĀ	**71 975**	**76 328**	**58 410**	**61 824**

Uzkrājumu izmaiņas izejvielām un materiāliem noliktavās ir iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Izlietotās izejvielas un materiāli".

Krājumu uzkrājumu izmaiņas: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**1 494**	**1 659**	**992**	**1 060**
Norakstītie krājumi	(287)	(62)	(260)	–
Izmaksas iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(70)	(103)	4	(68)
Pārskata gada beigās	**1 137**	**1 494**	**736**	**992**

17. PARĀDI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM UN CITI DEBITORI:

Parādi no līgumiem ar klientiem pēc sagaidāmo kredītzaudējumu izvērtējuma modeļa, neto: EUR'000

	Koncerns			Mātessabiedrība		
	31/12/2018	**01/01/2018**	**31/12/2017***	**31/12/2018**	**01/01/2018**	**31/12/2017***
Parādi ar SKZ izvērtējumu bez būtiska kredītriska pieauguma (darījuma partnera modelis)	7 051	4 383	4 389	7 915	12 486	12 497
Parādi ar mūža SKZ izvērtējumu pēc vienkāršotās pieejas (portfeļa modelis)	110 904	100 864	100 980	73 110	70 198	70 302
Parādi no līgumiem ar klientiem KOPĀ	**117 955**	**105 247**	**105 369**	**81 025**	**82 684**	**82 799**

* Pēc 39. SGS

a) Parādi no līgumiem ar klientiem, neto EUR'000

	Koncerns			Mātessabiedrība		
	31/12/2018	**01/01/2018**	**31/12/2017***	**31/12/2018**	**01/01/2018**	**31/12/2017***
Parādi no līgumiem ar klientiem:						
– par elektroenerģiju un dabasgāzi un ar tiem saistītiem pakalpojumiem	138 308	134 699	134 699	102 154	105 257	105 257
– par siltumenerģiju	14 715	10 922	10 922	11 955	8 851	8 851
– citi parādi no līgumiem ar klientiem (portfeļa modelis)	5 675	4 221	4 221	3 331	1 062	1 062
– citi parādi no līgumiem ar klientiem (darījuma partnera modelis)	7 060	4 389	4 389	3 203	3 093	3 093
– meitassabiedrības	–	–	–	4 719	9 404	9 404
	165 758	**154 231**	**154 231**	**125 362**	**127 667**	**127 667**
Uzkrājumi parādu no līgumiem ar klientiem vērtības samazinājumam:						
– par elektroenerģiju un dabasgāzi un ar tiem saistītiem pakalpojumiem	(44 953)	(45 785)	(45 561)	(43 968)	(44 559)	(44 472)
– par siltumenerģiju	(342)	(351)	(329)	(334)	(331)	(310)
– citi parādi no līgumiem ar klientiem (portfeļa modelis)	(2 499)	(2 842)	(2 972)	(28)	(82)	(86)
– citi parādi no līgumiem ar klientiem (darījuma partnera modelis)	(9)	(6)	–	(4)	(4)	–
– meitassabiedrības	–	–	–	(3)	(7)	–
	(47 803)	**(48 984)**	**(48 862)**	**(44 337)**	**(44 983)**	**(44 868)**
Neto parādi no līgumiem ar klientiem:						
– par elektroenerģiju un dabasgāzi un ar tiem saistītiem pakalpojumiem	93 355	88 914	89 138	58 186	60 698	60 785
– par siltumenerģiju	14 373	10 571	10 593	11 621	8 520	8 541
– citi parādi no līgumiem ar klientiem (portfeļa modelis)	3 176	1 379	1 249	3 303	980	976
– citi parādi no līgumiem ar klientiem (darījuma partnera modelis)	7 051	4 383	4 389	3 199	3 089	3 093
– meitassabiedrības	–	–	–	4 716	9 397	9 404
	117 955	**105 247**	**105 369**	**81 025**	**82 684**	**82 799**

* Pēc 39. SGS

Parādu no līgumiem ar klientiem sadalījums pa kavētām dienām un mūža sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) izvērtējums pēc portfeļa modeļa:

EUR'000

		Koncerns						Mātessabiedrība					
		31/12/2018			01/01/2018			31/12/2018			01/01/2018		
Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9. SFPS	**SKZ likme**	**Parādi no klientiem**	**Vērtības samazinājums**	**KOPĀ**	**Parādi no klientiem**	**Vērtības samazinājums**	**KOPĀ**	**Parādi no klientiem**	**Vērtības samazinājums**	**KOPĀ**	**Parādi no klientiem**	**Vērtības samazinājums**	**KOPĀ**
Nav kavējuši	0,20 %	106 194	(230)	**105 964**	91 644	(183)	**91 461**	69 557	(160)	**69 397**	65 637	(156)	**65 481**
Kavē < 30 dienām	3 %	2 953	(88)	**2 865**	6 552	(197)	**6 355**	1 947	(59)	**1 888**	2 175	(68)	**2 107**
Kavē 30 – 59 dienas	20 %	1 334	(265)	**1 069**	1 768	(353)	**1 415**	1 213	(241)	**972**	1 573	(315)	**1 258**
Kavē 60 – 89 dienas	50 %	535	(267)	**268**	879	(440)	**439**	503	(251)	**252**	757	(380)	**377**
Kavē 90 – 179 dienas	60 %	812	(486)	**326**	1 506	(904)	**602**	697	(417)	**280**	1 236	(742)	**494**
Kavē 180 – 359 dienas	75 %	1 638	(1 226)	**412**	2 361	(1 769)	**592**	1 283	(962)	**321**	1 896	(1 422)	**474**
Kavē > 360 dienas	100 %	17 890	(17 890)	**–**	18 261	(18 261)	**–**	15 123	(15 123)	**–**	15 279	(15 279)	**–**
Maksātnespējīgie debitori*	100 %	27 342	(27 342)	**–**	26 871	(26 871)	**–**	27 117	(27 117)	**–**	26 617	(26 617)	**–**
KOPĀ		**158 698**	**(47 794)**	**110 904**	**149 842**	**(48 978)**	**100 864**	**117 440**	**(44 330)**	**73 110**	**115 170**	**(44 979)**	**70 191**

* Debitori, kuriem izsludināts maksātnespējas process un izveidots maksājumu grafiks

Sagaidāmo zaudējumu likmes ir balstītas uz klientu maksājumu profiliem 2 gadu laikposmā pirms 2018. gada 1. janvāra un attiecīgajiem vēsturiskajiem kredītzaudējumiem, kas radušies šajā periodā. 2018. gada 31. decembrī sagaidāmo kredītzaudējumu novērtējums ir balstīts uz tām pašām SKZ likmēm.

Parādu no līgumiem ar klientiem sadalījums pa kavētām dienām pēc 39. SGS

EUR'000

:

		Koncerns			Mātessabiedrība		
		31/12/2017			31/12/2017		
Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 39. SGS	**SKZ likme**	**Parādi no klientiem**	**Vērtības samazinājums**	**KOPĀ**	**Parādi no klientiem**	**Vērtības samazinājums**	**KOPĀ**
Elektroenerģijas, dabasgāzes un ar tiem saistīto pakalpojumu debitori:							
Nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	0 %	70 290	–	**70 290**	46 956	–	**46 956**
Kavē 1 – 45 dienas	0 %	7 183	–	**7 183**	3 134	–	**3 134**
Kavē 46 – 90 dienas	50 %	743	(371)	**372**	657	(329)	**328**
Kavē 91 – 180 dienas	75 %	1 173	(880)	**293**	1 110	(833)	**277**
Kavē > 181 dienu	100 %	17 623	(17 623)	**–**	16 780	(16 780)	**–**
Atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*		37 687	(26 687)	**11 000**	36 620	(26 530)	**10 090**
KOPĀ		**134 699**	**(45 561)**	**89 138**	**105 257**	**(44 472)**	**60 785**
Siltumenerģijas un citi debitori no līgumiem ar klientiem:							
Nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	0 %	16 029	–	**16 029**	12 549	–	**12 549**
Kavē 1 – 30 dienas	0 %	143	–	**143**	55	–	**55**
Kavē 31 – 90 dienas	50 %	118	(59)	**59**	12	(6)	**6**
Kavē > 91 dienu	100 %	3 160	(3 160)	**–**	390	(390)	**–**
Atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*		82	(82)	**–**	–	–	**–**
KOPĀ		**19 532**	**(3 301)**	**16 231**	**13 006**	**(396)**	**12 610**
Meitassabiedrību parādi:							
Nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	0 %	–	–	**–**	9 404	–	**9 404**
KOPĀ		**–**	**–**	**–**	**9 404**	**–**	**9 404**
PAVISAM parādi no līgumiem ar klientiem		**154 231**	**(48 862)**	**105 369**	**127 667**	**(44 868)**	**82 799**

* Debitori, kuriem izsludināts maksātnespējas process un individuāli izvērtētie debitori

Parādu no līgumiem ar klientiem mūža sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) izvērtējums pēc darījuma partnera modeļa: EUR'000

	Koncerns			Mātessabiedrība		
	31/12/2018	01/01/2018	31/12/2017*	31/12/2018	01/01/2018	31/12/2017*
Citi parādi no līgumiem ar klientiem	7 060	4 389	4 389	3 203	3 093	3 093
Citu parādu no līgumiem ar klientiem vērtības samazinājums	(9)	(6)	–	(4)	(4)	–
Meitassabiedrību parādi uzskaites vērtībā (28. b pielikums)	–	–	–	4 398	9 390	9 390
Uzkrātie ieņēmumi no meitassabiedrībām (28. c pielikums)	–	–	–	321	14	14
Vērtības samazinājums meitassabiedrību parādiem (28. b pielikums)	–	–	–	(3)	(7)	–
Neto saistīto pušu parādi	**7 051**	**4 383**	**4 389**	**7 915**	**12 486**	**12 497**

* Pēc 39. SGS

Uzkrājumi vērtības samazinājumam ir aprēķināti, pamatojoties uz *Moody's* kredītreitingu aģentūras noteikto saistību neizpildes un parādu atgūšanas likmi Baa2 (stabils) kredītreitinga līmenim (saistīto pušu parādiem) un enerģijas pakalpojumu industrijai noteikto saistību neizpildes un parādu atgūšanas likmi.

Koncerns un mātessabiedrība nav pakļauta ievērojamai kredītriska koncentrācijas pakāpei attiecībā uz parādiem no līgumiem ar klientiem, jo koncernam un mātessabiedrībai ir liels klientu skaits, izņemot lielāko siltumenerģijas debitoru, kura neto parāds 2018. gada 31. decembrī bija 11 626 tūkstoši EUR (31/12/2017: 8 627 tūkstoši EUR).

Vadības aplēses un metodoloģija koncerna debitoru parādu atgūstamās vērtības noteikšanai un vērtības samazinājuma riska izvērtēšanai ir aprakstītas 4.b pielikumā.

Uzkrājumu kustība parādu no līgumiem ar klientiem vērtības samazinājumam: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**48 862**	**48 100**	**44 868**	**44 177**
Gada laikā norakstītie neatgūstamie debitoru parādi	(2 549)	(1 710)	(2 074)	(1 343)
SFPS Nr. 9 "Finanšu instrumenti" ieviešanas efekts	122	–	115	–
Uzkrājumi debitoru parādu vērtības samazinājumam	1 368	2 472	1 428	2 034
Pārskata gada beigās	**47 803**	**48 862**	**44 337**	**44 868**

b) Pārējie finanšu debitori EUR'000

	Koncerns			Mātessabiedrība		
	31/12/2018	01/01/2018	31/12/2017	31/12/2018	01/01/2018	31/12/2017
Citi ilgtermiņa debitori*	30 960	3 229	3 229	331	284	284
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(40)	(4)	–	–	–	–
KOPĀ ilgtermiņa debitori	**30 920**	**3 225**	**3 229**	**331**	**284**	**284**
Īstermiņa finanšu debitori:						
Saņemamās garantētās maksas par koģenerācijas elektrostacijās TEC-1 un TEC-2 uzstādīto elektrisko jaudu**	–	454 413	454 413	–	–	–
Aktīvos atzītie nesaņemtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi***	74 497	164 365	164 365	–	–	–
Nomas maksas parādi	7 646	3 535	3 535	49	–	–
Meitassabiedrību nomas maksas parādi (28. b pielikums)	–	–	–	1 061	1 727	1 727
Citi meitassabiedrību finanšu debitori (28. b pielikums)	–	–	–	6 745	6 317	6 317
Uzkrātie ieņēmumi no meitassabiedrībām (28. c pielikums)	–	–	–	4 358	5 063	5 063
Citi uzkrātie ieņēmumi	872	3 572	3 572	883	872	872
Citi īstermiņa finanšu debitori	4 146	17 529	17 529	2 930	5 214	5 214
Uzkrājumi meitassabiedrību debitoru parādu vērtības samazinājumam (28. b pielikums)	–	–	–	(6)	(6)	–
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(2 548)	(1 746)	(1 582)	(1 787)	(1 248)	(1 255)
KOPĀ īstermiņa finanšu debitori	**84 613**	**641 668**	**641 832**	**14 233**	**17 939**	**17 938**
KOPĀ citi debitori	**115 533**	**644 893**	**645 061**	**14 564**	**18 223**	**18 222**

* 2018. gada 31. decembrī citu koncerna ilgtermiņa debitoru sastāvā ietilpst saņemamais finansējums kapitālieguldījumu projektam "330 kV *Kurzemes loka* izbūve" 30 617 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2017: 2 941 tūkstoši EUR)

** 2017. gada 21. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabinets pieņēma lēmumu par vienreizējo kompensāciju 454 413 tūkstošu EUR apmērā garantētajam atbalstam AS "Latvenergo" koģenerācijas elektrostacijās uzstādītās elektriskās jaudas nodrošināšanai (4. i pielikums)

*** Piemērojot aģenta uzskaites principu, aktīvos atzītie nesaņemtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi tiek atzīti neto vērtībā kā starpība starp ienākumiem no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemto valsts budžeta dotāciju, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponenšu izmaksu pieauguma kompensēšanai, un starp maksājumiem elektroenerģijas ražotājiem par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju un garantētās jaudas maksājumiem par elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu (virs 4 MW)

Koncerns un mātessabiedrība nav pakļauta ievērojamai kredītriska koncentrācijas pakāpei attiecībā uz pārējiem finanšu debitoriem, izņemot pārvades sistēmas operatoru – AS "Augstsprieguma tīkls", kura neto parāds 2018. gada 31. decembrī, ieskaitot parādus no līgumiem ar klientiem, bija 42 218 tūkstoši EUR (31/12/2017: 20 014 tūkstoši EUR) (skatīt 28. b pielikumu), saņemamo garantētās maksas par koģenerācijas elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu un aktīvos atzītajiem nesaņemtajiem obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumiem. Šiem finanšu debitoriem uzkrājumi vērtības samazinājumam ir novērtēti individuāli un pamatojoties uz darījuma partnera modeli (skatīt 4. b pielikumu).

c) Pārējie nefinanšu debitori

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Īstermiņa nefinanšu debitori				
Priekšnodoklis un pārmaksātie nodokļi	108	3 703	105	22
Citi īstermiņa debitori	109	1 226	107	119
KOPĀ īstermiņa nefinanšu debitori	**217**	**4 929**	**212**	**141**

Neviens no debitoru parādiem nav nodrošināts ar ķīlu vai kā citādi. Pārējo debitoru bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

18. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Nauda bankā	95 094	233 624	93 193	230 476
Īstermiņa noguldījumi bankā	30 000	–	30 000	–
Naudas līdzekļi ar ierobežojumiem*	4 361	2 379	4 361	2 379
KOPĀ nauda un naudas ekvivalenti	**129 455**	**236 003**	**127 554**	**232 855**

* 2018. gada 31. decembrī naudas līdzekļi ar ierobežojumiem ir finanšu nodrošinājums dalībai *NASDAQ OMX Commodities* biržā. Finanšu nodrošinājums ir pilnībā atgūstams pēc dalības izbeigšanas, nemaksājot soda naudas, tādējādi šie naudas līdzekļi ar ierobežojumiem ir uzskatāmi par naudas ekvivalentiem

Pašreizējā procentu likmju vidē norēķinu kontu atlikumi faktiski negūst procentu ienākumus. Īstermiņa noguldījumi tiek veikti dažādu termiņu robežās no vairākām dienām līdz trīs mēnešiem atkarībā no koncerna un mātessabiedrības naudas plūsmas prognozēs paredzētajām tūlītējām naudas vajadzībām. 2018. gadā efektīvā vidējā procentu likme īstermiņa depozītiem bija 0,102 % (2017. gadā: 0, 175 %); skatīt arī 3.1.b pielikumu.

Naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

19. AKCIJU KAPITĀLS

2018. gada 31. decembrī reģistrētais AS "Latvenergo" akciju kapitāls ir 834 791 tūkstoši EUR (31/12/2017: 1 288 715 tūkst. EUR), un to veido 834 791 tūkstoši parasto akciju (31/12/2017: 1 288 715 tūkst.) ar nominālvērtību 1 EUR katra (31/12/2017: 1 EUR). Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2018. gada martā reģistrēts akciju kapitāla samazinājums 454 413 tūkstošu EUR apmērā, pamatojoties uz trīspusējo līgumu starp Latvijas Republiku, AS "Latvenergo" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" par savstarpējo ieskaitu AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" saņemamai dotācijai no Latvijas Republikas, kā atklāts 4. i pielikumā.

2018. gada jūnijā, pamatojoties uz 2017. gada 19. decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr. 765 "Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrīb AS "Latvenergo" pamatkapitālā", tika veikts mantisks ieguldījums akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu 489 tūkstošu EUR apmērā. (14. a pielikums).

20. REZERVES, DIVIDENDES UN PEĻŅA UZ AKCIJU

a) Rezerves

EUR'000

		Koncerns					Mātessabiedrība			
	Pielikums	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Risku ierobežošanas rezerve	Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezerve	Citas rezerves	KOPĀ	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Risku ierobežošanas rezerve	Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezerve	KOPĀ
Atlikums 2016. gada 31. decembrī		**946 373**	**(9 409)**	**(3 615)**	**110**	**933 459**	**659 429**	**(9 409)**	**(1 086)**	**648 934**
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	14 a	22 167	–	–	–	**22 167**	22 167	–	–	**22 167**
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		(4 377)	–	–	–	**(4 377)**	(1 762)	–	–	**(1 762)**
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis	12	(3 325)	–	–	–	**(3 325)**	(3 325)	–	–	**(3 325)**
Reversēts atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis	12	169 560	–	(638)	–	**168 922**	119 384	–	(192)	**119 192**
Ieņēmumi no pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas	26 a	–	–	3 460	–	**3 460**	–	–	1 053	**1 053**
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	23	–	5 422	–	–	**5 422**	–	5 422	–	**5 422**
Atlikums 2017. gada 31. decembrī		**1 130 398**	**(3 987)**	**(793)**	**110**	**1 125 728**	**795 893**	**(3 987)**	**(225)**	**791 681**
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		(10 229)	–	–	–	**(10 229)**	(6 549)	–	–	**(6 549)**
Ieņēmumi / (zaudējumi) no pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas	26 a	–	–	436	–	**436**	–	–	(108)	**(108)**
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	23	–	9 531	–	–	**9 531**	–	9 531	–	**9 531**
Atlikums 2018. gada 31. decembrī		**1 120 169**	**5 544**	**(357)**	**110**	**1 125 466**	**789 344**	**5 544**	**(333)**	**794 555**

Dividendēs nevar tikt sadalītas rezerves no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas, valūtas pārrēķināšanas rezerves, pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas un risku ierobežošanas rezerves. Citas rezerves tiek uzkrātas, lai uzturētu drošu koncerna sabiedrību darbību.

b) Dividendes

2017. gadā mātessabiedrības īpašniekiem pasludināto dividenžu apjoms bija 156 418 tūkstoši EUR jeb 0,17183 EUR par vienu akciju (2016. gadā: 90 142 tūkstoši EUR jeb 0,06995 EUR par akciju), bet mazākuma daļai – 2 116 tūkstoši EUR jeb 0,619 EUR par vienu akciju (2016. gadā: 1 393 tūkstoši EUR jeb 0,408 EUR par akciju).

Izpildot likuma "Par valsts budžetu 2019. gadam" 45. pantā noteikto par 2019. gadā izmaksājamo dividenžu apmēru, AS "Latvenergo" valde ierosina izmaksāt valstij dividendēs 132,9 miljonus EUR. Lēmumu par peļņas izlietošanu un dividenžu apmēru pieņem AS "Latvenergo" akcionāru sapulce. AS "Latvenergo" 2018. gada peļņa ir 212,7 miljoni EUR.

c) Peļņa uz akciju

Pamatpeļņa uz akciju ir aprēķināta, sadalot peļņu, kas attiecināma uz mātessabiedrības akcionāru, ar vidējo svērto esošo parasto akciju skaitu (19. pielikums). Tā kā nepastāv potenciālās parastās akcijas, samazinātā peļņa uz vienu akciju visos salīdzināmos periodos ir vienāda ar pamatpeļņu uz akciju.

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Uz mātessabiedrības akcionāru attiecināmā pārskata gada peļņa (tūkstošos EUR)	73 423	319 670	212 733	150 891
Vidējais svērtais akciju skaits (tūkstošos)	910 323	1 288 715	910 323	1 288 715
Pamatpeļņa uz vienu akciju (eiro)	0,081	0,250	0,234	0,117
Samazinātā peļņa uz vienu akciju (eiro)	0,081	0,250	0,234	0,117

21. PĀRĒJIE FINANŠU IEGULDĪJUMI

PĀRĒJIE FINANŠU IEGULDĪJUMI, KAS IEPRIEKŠ KLASIFICĒTI KĀ LĪDZ TERMIŅA BEIGĀM TURĒTIE FINANŠU AKTĪVI (2017)

Pārējo finanšu ieguldījumu atlikusī uzskaites (amortizētā) vērtība: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Finanšu ieguldījumi Latvijas Valsts kases vērtspapīros: ilgtermiņa daļa	16 935	16 984	16 935	16 984
KOPĀ pārējie finanšu ieguldījumi	**16 935**	**16 984**	**16 935**	**16 984**

2018. gada 31. decembrī visi koncerna un mātessabiedrības pārējie finanšu ieguldījumi, kas līdz 2017. gada 31. decembrim klasificēti kā līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi, bija Latvijas valsts ilgtermiņa obligācijas ar 5 gadu un 10 gadu termiņu, kas tika iegādāti, lai izvietotu daļu no likviditātes rezervēm zema riska un augstāka ienesīguma finanšu instrumentos. 2018. gada laikā saistībā ar pārējo finanšu ieguldījumu amortizāciju ir atzīti neto zaudējumi no iegādāto obligāciju vērtības izmaiņām 49 tūkstošu EUR apmērā (2017. gadā: 50 tūkst. EUR) (skatīt 11 b. pielikumu). Visi pārējie finanšu ieguldījumi ir denominēti eiro. Maksimālā kredītriska pozīcija uz pārskata perioda beigām ir pārējo finanšu ieguldījumu atlikusī uzskaites vērtība.

2018. gadā pārējo finanšu ieguldījumu patiesā vērtība pārsniedz to atlikušo uzskaites vērtību par 3 132 tūkstošiem EUR (2017. gadā: 4 108 tūkst. EUR). Pārējie finanšu ieguldījumi Latvijas Valsts kases vērtspapīros ir kotēti. Pārējo finanšu ieguldījumu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to nākotnes naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot attiecīgo vērtspapīru tirgū kotēto ienesīguma likmi uz finanšu pārskata beigu datumu (2. līmenis).

22. AIZŅĒMUMI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	564 711	583 313	555 251	574 764
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	135 317	135 361	135 317	135 361
KOPĀ ilgtermiņa aizņēmumi	**700 028**	**718 674**	**690 568**	**710 125**
Ilgtermiņa aizņēmumu no kredītiestādēm īstermiņa daļa	112 102	105 931	109 512	102 522
Uzkrātās procentu saistības ilgtermiņa aizņēmumiem	529	468	504	441
Uzkrātās saistības emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) kupona procentu izmaksām	1 684	1 684	1 684	1 684
KOPĀ īstermiņa aizņēmumi	**114 315**	**108 083**	**111 700**	**104 647**
KOPĀ aizņēmumi	**814 343**	**826 757**	**802 268**	**814 772**

Izmaiņas aizņēmumos: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**826 757**	**791 566**	**814 772**	**778 323**
Saņemtie aizņēmumi	93 500	186 500	90 000	185 000
Atmaksātie aizņēmumi	(105 931)	(80 976)	(102 522)	(78 221)
Izmaiņas uzkrātajās procentu saistībās	61	(126)	62	(123)
Atmaksāti emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	–	(70 000)	–	(70 000)
Emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) vērtības izmaiņas	(44)	(207)	(44)	(207)
Pārskata gada beigās	**814 343**	**826 757**	**802 268**	**814 772**

Aizņēmumu sadalījums pēc aizdevēju kategorijām: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ārvalstu investīciju bankas	374 864	426 102	374 864	426 102
Komercbankas	302 478	263 610	290 403	251 625
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	137 001	137 045	137 001	137 045
KOPĀ aizņēmumi	**814 343**	**826 757**	**802 268**	**814 772**

Aizņēmumu sadalījums pēc atmaksas termiņiem bez atvasināto finanšu instrumentu ietekmes uz procentu likmi: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:				
– 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	19 910	51 733	19 910	51 733
– 1–5 gadi	185 317	203 543	185 317	203 543
– virs 5 gadiem	–	–	–	–
KOPĀ aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi	**205 227**	**255 276**	**205 227**	**255 276**
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:				
– 1 gads vai mazāk (īstermiņa aizņēmumi)	–	–	–	–
– 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	94 405	56 350	91 790	52 915
– 1–5 gadi	313 404	338 240	305 158	330 119
– virs 5 gadiem	201 307	176 891	200 093	176 462
KOPĀ aizņēmumi ar mainīgo procentu likmi	**609 116**	**571 481**	**597 041**	**559 496**
KOPĀ aizņēmumi	**814 343**	**826 757**	**802 268**	**814 772**

Aizņēmumu sadalījums pēc pārcenošanas termiņa, ieskaitot atvasināto finanšu instrumentu ietekmi: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
– 1 gads vai mazāk	385 765	379 854	373 690	367 869
– 1–5 gadi	353 578	396 903	353 578	396 903
– virs 5 gadiem	75 000	50 000	75 000	50 000
KOPĀ aizņēmumi	**814 343**	**826 757**	**802 268**	**814 772**

2018. gada 31. decembrī un 2017. gada 31. decembrī koncernam un mātessabiedrībai visi aizņēmumi bija eiro.

Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumu ar mainīgajām un 12 mēnešu fiksētajām procentu likmēm patiesā vērtība līdzinās to atlikušajai bilances vērtībai, jo to faktiskās mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst koncernam un mātessabiedrībai pieejamo līdzīgu finanšu instrumentu tirgus cenai, t.i., procentu likmes mainīgā daļa atbilst naudas cenai tirgū, savukārt procentu likmes pievienotā daļa atbilst riska ienesīguma uzcenojumam, ko aizdevēji finanšu un kapitāla tirgos prasa līdzīga kredītreitinga pakāpes uzņēmumiem, tāpēc šādu aizņēmumu pārvērtēšana patiesajā vērtībā nerada būtiskas izmaiņas.

I) Ķīlas

2018. gada 31. decembrī koncerns un mātessabiedrība savus aktīvus aizņēmumu nodrošināšanai nav ieķīlājuši, izņemot SIA "Liepājas enerģija" maksimāli nodrošināto aktīvu ķīlu 28 miljonu EUR apmērā (31/12/2017: ķīlu 32,3 miljons EUR) kā to īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu nodrošinājumu. Pārskata gada beigās ir ieķīlāti pamatlīdzekļi to atlikušajā vērtībā 25 miljonu EUR apmērā un debitoru prasījumu tiesības 3 miljonu EUR apmērā (31/12/2017: attiecīgi – 27 milj. EUR un 5,3 milj. EUR apmērā).

II) Neizmantotās aizņēmumu summas

2018. gada 31. decembrī noslēgto, bet neizmantoto ilgtermiņa aizņēmumu summa ir 130 miljoni EUR (31/12/2017: nav).

2018. gada 31. decembrī koncerns bija noslēdzis četrus overdrafta līgumus kopsummā par 38,2 miljoniem EUR (31/12/2017: 34 milj. EUR), no kuriem mātessabiedrība bija noslēgusi trīs overdrafta līgumus kopsummā par 34 miljoniem EUR (31/12/2017: 34 milj. EUR). Attiecībā uz visiem overdrafta līgumiem ir izpildīti visi noteiktie to saņemšanas nosacījumi. Pārskata gada beigs piešķirtās kredītlīnijas nebija izmantotas.

III) Vidējā svērtā efektīvā procentu likme

Pārskata gadā ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā procentu likme (ņemot vērā procentu mijmaiņas darījumus) bija 1,37 % (2017: 1,73 %), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā procentu likme bija 0,87 % (2017: 0,87 %). 2018. gada 31. decembrī procentu likmes koncerna ilgtermiņa aizņēmumiem eiro bija 6 un 12 mēnešu EURIBOR + 0.99 % (31/12/2017: + 0.96 %) un 6 un 12 mēnešu EURIBOR + 0,98 % (31/12/2017: + 0,95 %) AS "Latvenergo". 2018. gada 31. decembrī koncerns bija noslēdzis procentu likmju mijmaiņas darījumus par kopīgo nosacīto pamatsummu 225,1 miljona EUR apmērā (31/12/2017: 193,4 miljoni EUR) un šajos darījumos tika fiksētas procentu likmes ar sākotnējo fiksēšanas ilgumu uz 7 līdz 10 gadiem.

IV) Emitētie un neatmaksāties parāda vērtspapīri (obligācijas)

Mātessabiedrība (AS "Latvenergo") 2013. gadā emitēja obligācijas 35 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2020. gada 22. maijā (ISIN kods – LV0000801165), un emisijai tika noteikta fiksētā procentu likme (kupons) – 2,8 % gadā. 2015. un 2016. gadā AS "Latvenergo" emitēja zaļās obligācijas 100 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2022. gada 10. jūnijā (ISIN kods – LV0000801777) ar noteikto fiksēto procentu likmi (kuponu) – 1,9 % gadā. Kopējais atlikušo emitēto obligāciju apmērs 2018. gada 31. decembrī un 2017. gada 31. decembrī pēc nominālvērtības ir 135 miljoni EUR. Visas emitētās obligācijas tiek kotētas *NASDAQ Baltic* vērtspapīru biržā. Pārskata gada beigās emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) ir uzrādīti to amortizētajā vērtībā.

2018. gada 31. decembrī obligāciju patiesā vērtība pārsniedz to atlikušo amortizēto bilances vērtību par 4 532 tūkstošiem EUR (31/12/2017: par 5 546 tūkst. EUR). Obligāciju patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to nākotnes naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot attiecīgo vērtspapīru tirgū kotēto ienesīguma likmi uz finanšu pārskata beigu datumu (2. līmenis).

23. ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI

I) Atvasināto finanšu instrumentu klasifikācija un to patieso vērtību atlikumi

Atvasināto finanšu instrumentu patieso vērtību atlikumi atspoguļoti nākamajās tabulās:

EUR'000

		Koncerns				Mātessabiedrība			
		31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
	Pielikums	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	23 II	–	(7 375)	31	(8 061)	–	(7 375)	31	(8 061)
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	23 III	15 853	–	4 588	(23)	15 853	–	4 588	(23)
Dabasgāzes cenu nākotnes darījumi	23 IV	–	(2 829)	–	–	–	(2 829)	–	–
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība		**15 853**	**(10 204)**	**4 619**	**(8 084)**	**15 853**	**(10 204)**	**4 619**	**(8 084)**

EUR'000

	Koncerns				Mātessabiedrība			
	31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Ilgtermiņa	–	(3 923)	–	(4 914)	–	(3 923)	–	(4 914)
Īstermiņa	15 853	(6 281)	4 619	(3 170)	15 853	(6 281)	4 619	(3 170)
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība	**15 853**	**(10 204)**	**4 619**	**(8 084)**	**15 853**	**(10 204)**	**4 619**	**(8 084)**

Riska ierobežošanas darījumu izpildes rezultātā atzītie ieņēmumi / (zaudējumi) no patiesās vērtības izmaiņām:

EUR'000

		Koncerns		Mātessabiedrība	
	Pielikums	2018	2017	2018	2017
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā					
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	8	(417)	(3 435)	(417)	(3 435)
		(417)	**(3 435)**	**(417)**	**(3 435)**
Iekļauts visaptverošajos ieņēmumos (20. a pielikums)					
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	23 II	655	3 533	655	3 533
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	23 III	11 705	1 889	11 705	1 889
Dabasgāzes cenu nākotnes darījumi	23 IV	(2 829)	–	(2 829)	–
KOPĀ ieņēmumi no patiesās vērtības izmaiņām		**9 531**	**5 422**	**9 531**	**5 422**

II) Procentu likmju mijmaiņas darījumi

2018. gada 31. decembrī koncernā un mātessabiedrībā noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu apjoms pēc nosacītajām pamatsummām ir 225,1 miljons EUR (31/12/2017: EUR 193,4 miljoni EUR). Procentu likmju mijmaiņas darījumi ir noslēgti ar sākotnējo fiksēšanas ilgumu uz 7 līdz 10 gadu termiņiem, ierobežojot mainīgo 6 mēnešu EURIBOR procentu likmju kāpuma risku. 2018. gada 31. decembrī noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu fiksētās likmes ir robežās no 0,315 % līdz 2,5775 % (31/12/2017: no 0,315 % līdz 2,5775 %).

Pārskata gada beigās visi noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumi ir noslēgti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām un tiem veikta prospektīvā un retrospektīvā testēšana, lai noteiktu, vai tie ir efektīvi visā riska ierobežošanas periodā (31/12/2018: 100 % no visiem darījumiem ar nosacīto pamatsummu 225,1 miljonu EUR apmērā). Visi darījumi noslēgti kā naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumenti. Konstatēts, ka tie ir efektīvi visā riska ierobežošanas periodā, tādēļ tiem nav neefektīvās daļas, kas būtu jāatzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas:

EUR'000

	Koncerns				Mātessabiedrība			
	2018		2017		2018		2017	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	**31**	**(8 061)**	**–**	**(11 563)**	**31**	**(8 061)**	**–**	**(11 563)**
Iekļauts visaptverošajos ienākumos (20. a pielikums)	(31)	686	31	3 502	(31)	686	31	3 502
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	**–**	**(7 375)**	**31**	**(8 061)**	**–**	**(7 375)**	**31**	**(8 061)**

Viens no galvenajiem Finanšu risku vadības politikas mērķiem, ierobežojot procentu likmju risku, ir nodrošināt aizņēmumu portfeļa vidējo fiksēto procentu likmju periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem un fiksētas procentu likmes vairāk nekā 35 % no aizņēmumu portfeļa. 2018. gada 31. decembrī 53 % (31/12/2017: 54 %) no koncerna aizņēmumiem un 54 % (31/12/2017: 55 %) no mātessabiedrības aizņēmumiem bija ar fiksētu procentu likmi (ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas darījumu iespaidu), un vidējais fiksētās procentu likmes periods koncernam bija 2,1 gads (2017: 2,0 gads) un mātessabiedrībai 2,1 gads (2017: 2,0 gads).

III) Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi

2018. gada 31. decembrī koncernam un mātessabiedrībai ir noslēgti elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo elektrības iepirkuma apjomu 1 689 784 MWh (31/12/2017: 1 838 732 MWh) un nosacīto vērtību 40 miljonu EUR apmērā (31/12/2017 29,0 miljoni EUR). Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi ir noslēgti uz termiņiem no viena ceturkšņa līdz vienam gadam periodā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

Koncerns un mātessabiedrība slēdz elektroenerģijas finanšu darījumus *NASDAQ Commodities* biržā, papildus turpinot darījumus slēgt arī ar citiem darījumu partneriem. Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi tiek slēgti elektroenerģijas cenu riska ierobežošanas nolūkos, lai nofiksētu *Nord Pool* elektroenerģijas biržā iegādātās elektroenerģijas cenas.

2018. gada 31. decembrī elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 1 689 784 MWh ir noslēgti kā naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām, un tiem veikta atbilstoša novērtēšana un retrospektīva testēšana lai noteiktu to efektivitāti riska ierobežošanas periodā (31/12/2017: 1 829 972 MWh). Darījumiem, kuri ir efektīvi, patiesās vērtības izmaiņu ieņēmumi iekļauti visaptverošajos ienākumos (20 a pielikums).

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patieso vērtību izmaiņas:

EUR'000

	Koncerns				Mātessabiedrība			
	2018		2017		2018		2017	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	**4 588**	**(23)**	**6 134**	**(23)**	**4 588**	**(23)**	**6 134**	**(23)**
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā (8. pielikums)	(440)	23	(3 435)	–	(440)	23	(3 435)	–
Iekļauts visaptverošajos ienākumos (20. a pielikums)	11 705	–	1 889	–	11 705	–	1 889	–
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	**15 853**	**–**	**4 588**	**(23)**	**15 853**	**–**	**4 588**	**(23)**

IV) Dabasgāzes cenu nākotnes darījumi

Koncerns un mātessabiedrība ir noslēguši dabasgāzes cenu mijmaiņas darījumus par kopējo dabasgāzes iepirkuma apjomu 990 000 MWh (31/12/2017: 0 MWh) un nosacīto vērtību 23 miljonu EUR apmērā (31/12/2017: 0). Dabasgāzes cenu mijmaiņas darījumi ir noslēgti periodā no viena mēneša līdz vienam ceturksnim termiņā no 2019. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 1. oktobrim. Koncerns un mātessabiedrība ir noslēguši darījumus ar citiem darījumu partneriem. Dabasgāzes cenu mijmaiņas darījumi tiek slēgti dabasgāzes cenu riska ierobežošanas nolūkos, lai nofiksētu cenu dabagāzes iepirkšanai dabasgāzes vairumtirdzniecības tirgos. 2018. gada 31. decembrī dabasgāzes cenu mijmaiņas darījumi par kopējo apjomu 990 000 MWh ir noslēgti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām (31/12/2017: 0), un tiem veikta atbilstoša novērtēšana un retrospektīva testēšana, lai noteiktu to efektivitāti riska ierobežošanas periodā.

Dabasgāzes cenu nākotnes darījumu patieso vērtību izmaiņas

EUR'000

	Koncerns				Mātessabiedrība			
	2018		2017		2018		2017	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Iekļauts visaptverošajos ieņēmumos (20. a pielikums)	–	(2 829)	–	–	–	(2 829)	–	–
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	**–**	**(2 829)**	**–**	**–**	**–**	**(2 829)**	**–**	**–**

24.PATIESĀS VĒRTĪBAS UN TO NOVĒRTĒŠANA

Šajā pielikumā ir atklāta koncerna un mātessabiedrības finanšu un nefinanšu aktīvu un saistību patieso vērtību novērtēšanas hierarhija.

Aktīvu patiesās vērtības novērtēšanas hierarhijas kvantitatīvie rādītāji pārskata gada beigās: EUR'000

Aktīvu veids	Koncerns				Mātessabiedrība			
	Patiesās vērtības novērtējums				Patiesās vērtības novērtējums			
	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	Uz novērojamiem tirgus datiem balstīti pieņēmumi (2. līmenis)	Pieņēmumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	Uz novērojamiem tirgus datiem balstīti pieņēmumi 2. līmenis)	Pieņēmumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ
Patiesajā vērtībā novērtētie aktīvi 2018. gada 31. decembrī								
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (14. c pielikums)	–	–	2 680 349	**2 680 349**			788 510	**788 510**
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (15. pielikums)	–	–	40	**40**	–	–	39	**39**
Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:								
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi (23. pielikums)	–	15 853	–	**15 853**	–	15 853	–	**15 853**
Aktīvi, kuri atklāti patiesajā vērtībā								
Ieguldījumu īpašumi (14. b pielikums)	–	–	467	**467**	–	–	61 796	**61 796**
Pārējie finanšu ieguldījumi (21. pielikums)	–	16 935	–	**16 935**	–	16 935	–	**16 935**
Aizdevumi meitassabiedrībām ar mainīgām procentu likmēm (28. e pielikums)	–	–	–	**–**	–	171 858	–	**171 858**
Aizdevumi meitassabiedrībām ar fiksētām procentu likmēm (28. e pielikums)	–	–	–	**–**	–	593 957	–	**593 957**
Ilgtermiņa finanšu debitori (17. b pielikums)	–	–	30 920	**30 920**		–	331	**331**
Īstermiņa finanšu debitori (17. b pielikums)	–	–	202 568	**202 568**	–	–	95 258	**95 258**
Nauda un tās ekvivalenti	–	129 455	–	**129 455**	–	127 554	–	**127 554**
2017. gada 31. decembrī								
Patiesajā vērtībā novērtētie aktīvi 2017. gada 31. decembrī								
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (14. c pielikums)	–	–	2 587 058	**2 587 058**	–	–	722 609	**722 609**
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (15. pielikums)	–	–	40	**40**	–	–	39	**39**
Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:								
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi (23. pielikums)	–	4 588	–	**4 588**	–	4 588	–	**4 588**
Procentu likmju mijmaiņas darījumi (23. pielikums)	–	31	–	**31**	–	31	–	**31**
Aktīvi, kuri atklāti patiesajā vērtībā								
Ieguldījumu īpašumi (14. b pielikums)	–	–	753	**753**	–	–	64 807	**64 807**
Pārējie finanšu ieguldījumi (21. pielikums)	–	16 984	–	**16 984**	–	16 984	–	**16 984**
Aizdevumi meitassabiedrībām ar mainīgām procentu likmēm (28. e pielikums)	–	–	–	**–**	–	714 165	–	**714 165**
Aizdevumi meitassabiedrībām ar fiksētām procentu likmēm (28. e pielikums)	–	–	–	**–**	–	384 616	–	**384 616**
Ilgtermiņa finanšu debitori (17. b pielikums)	–	–	3 229	**3 229**	–	–	284	**284**
Īstermiņa finanšu debitori (17. b pielikums)	–	–	747 201	**747 201**	–	–	100 737	**100 737**
Nauda un tās ekvivalenti	–	236 003	–	**236 003**	–	232 855	–	**232 855**

Pārskatā periodā aktīvi nav pārgrupēti starp 1. līmeni, 2. līmeni un 3. līmeni.

Saistību patiesās vērtības novērtēšanas hierarhijas kvantitatīvie rādītāji pārskata gada beigās:

EUR'000

Saistību veids	Koncerns				Mātessabiedrība			
	Patiesās vērtības novērtējums				Patiesās vērtības novērtējums			
	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	Uz novērojamiem tirgus datiem balstīti pieņēmumi (2. līmenis)	Pieņēmumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	Uz novērojamiem tirgus datiem balstīti pieņēmumi (2. līmenis)	Pieņēmumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ
2018. gada 31. decembrī								
Patiesajā vērtībā novērtētās saistības								
Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:								
Procentu likmju mijmaiņas darījumi (23. pielikums)	–	7 375	–	**7 375**	–	7 375	–	**7 375**
Elektroenerģijas un dabasgāzes cenu nākotnes darījumi (23. pielikums)		2 829		**2 829**		2 829		**2 829**
Saistības, kuras atklātas patiesajā vērtībā								
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) (22. pielikums)	–	137 001	–	**137 001**	–	137 001	–	**137 001**
Aizņēmumi ar mainīgām procentu likmēm (22. pielikums)	–	677 342	–	**677 342**	–	665 267	–	**665 267**
Parādi piegādātājiem un citas finanšu saistības (25. pielikums)	–	–	103 707	**103 707**	–	–	78 726	**78 726**
2017. gada 31. decembrī								
Patiesajā vērtībā novērtētās saistības								
Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:								
Procentu likmju mijmaiņas darījumi (23. II pielikums)	–	8 061	–	**8 061**	–	8 061	–	**8 061**
Elektroenerģijas un dabasgāzes cenu nākotnes darījumi (23. pielikums)	–	23	–	**23**	–	23	–	**23**
Saistības, kuras atklātas patiesajā vērtībā								
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) (22. pielikums)	–	137 045	–	**137 045**	–	137 045	–	**137 045**
Aizņēmumi ar mainīgām procentu likmēm (22. pielikums)	–	689 712	–	**689 712**	–	677 727	–	**677 727**
Parādi piegādātājiem un citas finanšu saistības (25. pielikums)	–	–	115 742	**115 742**	–	–	79 341	**79 341**

Pārskatā periodā saistības nav pārgrupētas starp 1. līmeni, 2. līmeni un 3. līmeni.

Koncerna un mātessabiedrības finanšu instrumentu, kas novērtēti to patiesajā vērtībā, izmantojot noteiktas vērtēšanas metodes, patieso vērtību hierarhija ir atklāta augstāk.

Turpmāk ir atklāts koncerna un mātessabiedrības finanšu instrumentu veidu salīdzinājums pēc to novērtēšanas uzskaites vērtībās un patiesajās vērtībās, izņemot tos instrumentus, kuru uzskaites vērtības aptuveni atbilst to patiesajām vērtībām:

EUR'000

	Uzskaites vērtība				Mātessabiedrība			
	Uzskaites vērtība		Patiesā vērtība		Uzskaites vērtība		Patiesā vērtība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Finanšu aktīvi								
Aizdevumi meitassabiedrībām ar fiksētām likmēm	–	–	–	–	593 957	384 616	618 046	399 215
Pārējie finanšu ieguldījumi	16 935	16 984	20 067	21 092	16 935	16 984	20 067	21 092
Finanšu saistības								
Procentu likmju izmaiņām pakļautās saistības, t.sk.:								
– emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	137 001	137 045	141 532	142 591	137 001	137 045	141 532	142 591

Vadība ir novērtējusi, ka naudas un īstermiņa noguldījumu, debitoru, kreditoru, banku overdraftu un citu īstermiņa saistību patiesās vērtības ir tuvas to uzskaites vērtībai, ņemot vērā šo finanšu instrumentu īso termiņu. Finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība ir cena, par kādu ir iespējams pārdot aktīvu vai kuru var samaksāt par saistību nodošanu, pamatojoties uz noteiktu darījumu starp tirgus dalībniekiem to novērtēšanas datumā.

Šādas metodes un pieņēmumi tiek izmantoti, lai novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību patieso vērtību:

a) aizņēmumu ar mainīgajām procentu likmēm patiesā vērtība ir līdzīga to atlikušajai bilances vērtībai, jo to faktiskās mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst koncernam un mātessabiedrībai pieejamo līdzīgu finanšu instrumentu tirgus cenai, t.i., procentu likmes mainīgā daļa atbilst naudas cenai tirgū, savukārt procentu likmes pievienotā daļa atbilst riska ienesīguma uzcenojumam, ko aizdevēji finanšu un kapitāla tirgos pieprasa līdzīga kredītreitinga pakāpes uzņēmumiem (2. līmenis);

b) patiesās vērtības aprēķins aizdevumiem meitassabiedrībām ar fiksētām procentu likmēm tiek veikts, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot attiecīgā termiņa EUR mijmaiņas likmes, kam pievienota ārējo īstermiņa aizņēmumu vidējā tirgus likme;

c) koncerns un mātessabiedrība slēdz atvasinātos finanšu darījumus ar dažādiem darījumu partneriem, galvenokārt ar finanšu institūcijām ar investīciju pakāpes kredītreitingu; atvasinātie finanšu darījumi tiek novērtēti, izmantojot dažādas novērtēšanas metodes un modeļus ar tirgū pieejamām vērtībām; novērtēšanas modeļi ietver darījuma puses kredītriska novērtējumu, valūtas nākotnes un tagadnes maiņas darījumus; procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek iegūtas no attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem un finanšu pārskatos ir atklātas banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības; lai pārliecinātos, ka procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības ir precīzas jebkurā būtiskā aspektā, koncerns un mātessabiedrība pati veic patiesās vērtības aprēķinu diskontējot finanšu instrumentu līgumiskās nākotnes naudas plūsmas, izmantojot eiro gada obligāciju 6 mēnešu EURIBOR nākotnes procentu likmes mijmaiņas līkni; elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu nākotnes līgumos noteiktajam darījumu apjomam. Ja darījumu partneris ir banka, tad aprēķinātās finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek salīdzinātas ar attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem, finanšu pārskatos izmantojot banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības,

d) emitēto obligāciju un finanšu ieguldījumu valsts vērtspapīros patiesās vērtības tiek aprēķinātas, diskontējot to nākotnes naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot attiecīgo vērtspapīru tirgū kotēto ienesīguma likmi uz finanšu pārskata beigu datumu.

e) ieguldījumu īpašumu patiesā vērtība noteikta, izmantojot ienākumu metodi, diskontējot sagaidāmās nākotnes naudas plūsmas. 2018.gadā ieguldījumu patiesās vērtības noteikšanai izmantota nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 4,2 % (2017. gadā: 5,3 %), kas ir noteikta elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā.

25. PARĀDI PIEGĀDĀTĀJIEM UN PĀRĒJIEM KREDITORIEM

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Finanšu saistības:				
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	63 198	75 395	63 009	68 820
Parādi par elektroenerģiju un dabasgāzi	22 869	21 094	2 197	933
Uzkrātās saistības	7 817	10 093	4 142	4 722
Pārējās īstermiņa finanšu saistības	9 823	9 160	9 378	4 866
KOPĀ finanšu saistības	**103 707**	**115 742**	**78 726**	**79 341**
Nefinanšu saistības:				
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	15 624	15 919	7 353	9 025
Saņemtie avansa maksājumi	12 024	11 784	4 399	4 993
Pārējās īstermiņa saistības	3 653	3 627	1 584	1 330
KOPĀ nefinanšu saistības	**31 301**	**31 330**	**13 336**	**15 348**
KOPĀ parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	**135 008**	**147 072**	**92 062**	**94 689**

Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

26. UZKRĀJUMI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ilgtermiņa:				
– pēcnodarbinātības pabalsti (atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā)	12 411	12 928	5 536	5 687
– pēcnodarbinātības pabalsti (atzīti pašu kapitālā)	356	793	332	224
– darba attiecību izbeigšanas pabalsti	6 191	5 925	1 537	1 704
– uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai	1 220	2 264	1 220	1 220
	20 178	**21 910**	**8 625**	**8 835**
Īstermiņa:				
– darba attiecību izbeigšanas pabalsti	**779**	**3 390**	**342**	**903**

a) Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstiem

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**13 721**	**16 428**	**5 911**	**6 733**
Kārtējās darba izmaksas	1 238	1 392	523	572
Procentu izmaksas	261	304	112	124
Izmaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(2 017)	(943)	(786)	(465)
(Ieņēmumi) / zaudējumi aktuāra pieņēmumu izmaiņu rezultātā (20. a pielikums)	(436)	(3 460)	108	(1 053)
Pārskata gada beigās	**12 767**	**13 721**	**5 868**	**5 911**

Kopējie izveidotie un norakstītie uzkrājumi ir iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Personāla izmaksas" kā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti (9. pielikums), savukārt aktuāra pieņēmumu izmaiņu rezultātā radušies ieņēmumi/ (zaudējumi) ir iekļauti visaptverošo ienākumos pārskatā, pamatojoties uz SGS Nr. 19 "Darbinieku pabalsti":

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**13 721**	**16 428**	**5 911**	**6 733**
Iekļauts visaptverošo ienākumu pārskatā bez atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa (20. a pielikums)	(436)	(3 460)	108	(1 053)
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(518)	753	(151)	231
Pārskata gada beigās	**12 767**	**13 721**	**5 868**	**5 911**

Diskonta likme, ar kuru diskontēti pēcnodarbinātības pabalstu pienākumi, noteikta 1,90 % apmērā (2017: 1,85 %), ņemot vērā valsts obligāciju tirgus ienesīgumu pārskata gada beigās. Koncerna Darba koplīgums paredz darbinieku darba samaksas indeksāciju vismaz inflācijas apmērā, kas, aprēķinot ilgtermiņa pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, noteikta 3,0 % apmērā (2017: 3,0 %). Aprēķinot šos uzkrājumus, ņemta vērā arī darba attiecību izbeigšanas varbūtība dažādās darbinieku vecuma grupās, pamatojoties uz iepriekšējo gadu pieredzi.

Zemāk ir atspoguļoti nozīmīgāko uzkrājuma apjomu ietekmējošo pieņēmumu jutīguma analīzes rādītāji pārskata gada beigās: EUR'000

Pieņēmumi	Novērtēšanas datums	Koncerns						Mātessabiedrība					
		Diskonta likme		Darba samaksas nākotnes izmaiņas		Darba attiecību izbeigšanas varbūtība		Diskonta likme		Darba samaksas nākotnes izmaiņas		Darba attiecību izbeigšanas varbūtība	
		pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %
Uzkrājumu izmaiņas pēcnodarbinātības pabalstiem	31/12/2018	1 519	(1 252)	1 479	(1 247)	1 646	(1 366)	610	(501)	593	(499)	661	(547)
	31/12/2017	1 508	(1 246)	1 468	(1 240)	1 634	(1 360)	594	(488)	578	(486)	644	(533)

Augstāk atklāto jutīguma analīzes rādītāju aprēķins tiek pamatots ar metodi, kura ekstrapolē pārskata perioda beigās notikušo pamatpieņēmumu samērojamo izmaiņu ietekmi uz noteiktajām pabalstu saistībām.

Iemaksas tiek uzraudzītas katru gadu un pašreizējā iemaksu likme ir 5 %. Nākamā izvērtēšana tiks pabeigta 2019. gada 31. decembrī.

Sagaidāmās iemaksas pēcnodarbinātības pabalstu plānā par gadu, kas beidzas 2019. gada 31. decembrī, ir 2 389 tūkstoši EUR.

Vidējais svērtais ilgums noteiktajām pabalstu saistībām ir 20,47 gadi (2017: 19,32 gadi).

EUR'000

	Novērtēšanas datums	Koncerns				Mātessabiedrība			
		Mazāk par 1 gadu	No 1 līdz 5 gadiem	Virs 5 gadiem	KOPĀ	Mazāk par 1 gadu	No 1 līdz 5 gadiem	Virs 5 gadiem	KOPĀ
Noteiktās pabalstu saistības	31/12/2018	2 481	1 745	8 541	**12 767**	1 676	955	3 237	**5 868**
	31/12/2017	3 105	2 060	8 556	**13 721**	1 854	827	3 230	**5 911**

b) Uzkrājumi darba attiecību izbeigšanas pabalstiem

Izmaksātie darba attiecību izbeigšanas pabalsti ir iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Personāla izmaksas" darba attiecību izbeigšanas izmaksās (9. pielikums), kamēr darba attiecību izbeigšanas pabalsti un paredzamās nākotnes saistības 2019. līdz 2022. gadam ir atzītas kā saistības Pārskatā par finanšu stāvokli un kā uzkrātās izmaksas darba attiecību izbeigšanas izmaksās (9. pielikums):

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**9 315**	**–**	**2 607**	**–**
Samaksātie darba attiecību izbeigšanas pabalsti	(8 136)	(3 974)	(1 478)	(407)
Uzkrājumu izmaiņa	5 795	13 289	749	3 014
Pārskata gada beigās	**6 974**	**9 315**	**1 878**	**2 607**

Atbilstoši mātessabiedrības valdes apstiprinātajā *Latvenergo* koncerna stratēģijā 2017.-2022. gadam noteiktiem attīstības virzieniem, tika apstiprināta Stratēģiskās attīstības un efektivitātes programma. Uzkrājumi darba attiecību izbeigšanas pabalstiem tiek atzīti atbilstoši *Latvenergo* koncerna Stratēģiskās attīstības un efektivitātes programmai, kurā paredzēts īstenot efektivitātes programmu (ietverot AS "Latvenergo" un AS "Sadales tīkls" efektivitātes pasākumus), kuras ietvaros paredzēts pakāpeniski samazināt darbinieku skaitu līdz 2022. gadam.

Darba attiecību izbeigšanas pabalstu aprēķināšanā izmantotie pieņēmumi – darbinieka vidējā izpeļņa atlaišanas brīdī - vidējā izpeļņa gadā, ar plānoto pieaugumu (amatalgas indeksāciju) 2019. gadam 9,6 % (2018: 3,0 %) un turpmākajos gados 3,0 % apmērā AS "Latvenergo" un 2019. gadam 2,6 % (2018: 2,5 %) un turpmākajos gados 3,0 % apmērā AS "Sadales tīkls", vidējais darbinieka darba stāžs atlaišanas brīdī; valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu 2019. gada likme un turpmākajos gados ir 24,09 %.

Uzkrājumu apmērs novērtēts atbilstoši prognozētai nākotnes saistību vērtībai 2018. gada 31. decembrī, izmantojot vienotu *Latvenergo* koncernā pieņemto diskontēšanas likmi 0,855 % (31/12/2017: 1,093 %). Diskonta likmi veido 4 gadu EUROSWAP likme 0,040 % un uzņēmuma riska prēmija 0,815 % (noteikta, balstoties uz AS "Latvenergo" emitēto obligāciju ienesīguma uzcenojumu virs tirgus likmes) (31/12/2017: 5 gadu EUROSWAP likme – 0,314 %, uzņēmuma riska prēmija – 0,779 %).

Zemāk ir atspoguļoti nozīmīgāko darba attiecību izbeigšanas pabalstu aprēķina ietekmējošo pieņēmumu jūtīguma analīzes rādītāji pārskata gada beigās: EUR'000

Pieņēmumi	Novērtēšanas datums	Koncerns						Mātessabiedrība					
		Diskonta likme		Darba samaksas nākotnes izmaiņas		Darba attiecību izbeigšanas varbūtība		Diskonta likme		Darba samaksas nākotnes izmaiņas		Darba attiecību izbeigšanas varbūtība	
		pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %
Uzkrājumu darba attiecību izbeigšanas pabalstiem izmaiņas	31/12/2018	(192)	201	147	(145)	39	39	(47)	49	47	(46)	11	(11)
	31/12/2017	(134)	138	261	(254)	53	(53)	(68)	71	69	(67)	15	(15)

c) Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**2 264**	**2 215**	**1 220**	**1 191**
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(1 044)	49	–	29
Pārskata gada beigās	**1 220**	**2 264**	**1 220**	**1 220**

Uzkrājumu summa apkārtējās vides aizsardzībai 1 220 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2017: 2 264 tūkst. EUR) koncernā ietver AS "Latvenergo" aplēstās izmaksas 1 220 tūkstošu EUR apmērā saistībā ar TEC-1 pelnu lauku sakopšanu atbilstoši Lielrīgas Reģionālās vides pārvaldes pieprasījumam un šī projekta tehniski ekonomiskās izpētes rezultātiem (31/12/2017: 1 220 tūkst. EUR un SIA "Liepājas enerģija" izveidotos uzkrājumus 1 044 tūkstošu EUR apmērā apkārtējās vides sanācijai). Uzkrājumu apjomi ir aprēķināti, ņemot vērā būvniecības izmaksu izmaiņas (dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes).

27. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
I) Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi				
a) no līgumiem ar klientiem				
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	143 494	142 132	–	–
	143 494	**142 132**	**–**	**–**
b) no nomas				
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	3 852	4 319	–	–
Nākamo periodu ieņēmumi no pārvades sistēmas aktīvu rekonstrukcijas	984	995	–	–
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	403	423	403	423
	5 239	**5 737**	**403**	**423**
c) pārējie				
Nākamo periodu ieņēmumi no dotācijas par TEC uzstādīto elektrisko jaudu*	209 419	285 109	209 419	285 109
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma	57 851	45 090	18	270
Nākamo periodu ieņēmumi no saņemamā Eiropas Savienības finansējuma	30 617	14 707	–	–
Nākamo periodu ieņēmumi no bez atlīdzības saņemtajiem pamatlīdzekļiem	393	283	265	283
	298 280	**345 189**	**209 702**	**285 662**
KOPĀ ilgtermiņa pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	**447 013**	**493 058**	**210 105**	**286 085**

EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
II) Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi				
a) no līgumiem ar klientiem				
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	12 984	12 247	–	–
Nākamo periodu ieņēmumi no efektīvās atļautās slodzes izmatošanas (sadales pakalpojums)	287	253	–	–
	13 271	**12 500**	**–**	**–**
b) no nomas				
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	449	449	–	–
	449	**449**	**–**	**–**
c) pārējie				
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	58	121	20	20
Nākamo periodu ieņēmumi no dotācijas par TEC uzstādīto elektrisko jaudu*	23 990	29 304	23 990	29 304
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma	1 941	1 854	12	34
	25 989	**31 279**	**24 022**	**29 358**
KOPĀ īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi	**39 709**	**44 228**	**24 022**	**29 358**
KOPĀ nākamo periodu ieņēmumi	**486 722**	**537 286**	**234 127**	**315 443**

* Skatīt 4. i pielikumu

Koncerns un mātessabiedrība, saņemot Eiropas Savienības (ES) fondu finansējumu, nodrošina attiecīgā projekta vadību, efektīvu iekšējo kontroli un grāmatvedības uzskaiti atbilstoši Eiropas Savienības vadlīnijām un Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem.

Ar ES finansējumu saistīto darījumu uzskaite tiek veikta, izmantojot identificējamus un atšķiramus kontus. Koncerna un mātessabiedrības grāmatvedība nodrošina finansējuma atsevišķu uzskaiti, iekļaujot ar projektu realizāciju saistītos ieņēmumus un izdevumus, ilgtermiņa ieguldījumus un pievienotās vērtības nodokli attiecīgajās peļņas vai zaudējumu aprēķina un pārskata par finanšu stāvokli pozīcijās.

Nākamo periodu ieņēmumu kustība (ilgtermiņa un īstermiņa daļa): EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	2018	2017	2018	2017
Pārskata gada sākumā	**537 286**	**209 429**	**315 443**	**1 114**
Saņemtie nākamo periodu ieņēmumi (finansējums)	31 537	14 707	–	–
Saņemtās pieslēguma maksas	14 726	12 848	–	–
Saņemtie ieņēmumi no dotācijas par TEC uzstādīto elektrisko jaudu*	–	314 413	–	314 413
Peļņas vai zaudējumu aprēķinā iekļautā kompensācija par TEC uzstādīto elektrisko jaudu*	(81 004)	–	(81 004)	–
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā (6. pielikuma pozīcijā "Pārējie ieņēmumi")	(15 823)	(14 111)	(312)	(84)
Pārskata gada beigās	**486 722**	**537 286**	**234 127**	**315 443**

* Skatīt 4. i pielikumu

28. DARĪJUMI AR SAISTĪTAJĀM PUSĒM

Mātessabiedrība un netieši arī citas koncerna sabiedrības ir Latvijas valsts kontrolē. Koncerna un mātessabiedrības saistītās puses ir mātessabiedrības akcionārs, kurš kontrolē mātessabiedrību, pieņemot ar pamatdarbību saistītus lēmumus, koncerna sabiedrību valdes locekļi, padomes locekļi, kā arī mātessabiedrības uzraudzības institūcijas – Revīzijas komitejas amatpersonas, kā arī jebkurai no iepriekšminētajām privātpersonām tuvs ģimenes loceklis, kā arī sabiedrības, kuras šīs personas kontrolē vai kurām ir būtiska ietekme uz tām.

Parastie tirdzniecības darījumi ar Latvijas valdību, ieskaitot ministrijas un valsts aģentūras, kā arī darījumi ar valsts kontrolētām kapitālsabiedrībām, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem nav uzskatāmi par darījumiem ar saistītām pusēm. Koncerns un mātessabiedrība veic darījumus ar daudzām no šīm iestādēm, atbilstīgi godīgas konkurences principam. Darījumi ar valsts kontrolētām saistītajām pusēm ietver enerģijas pārdošanu un ar to saistītos pakalpojumus, bet neietver individuāli būtiskus darījumus, un kvantitatīva darījumu atspoguļošana ar šīm saistītajām pusēm nav iespējama plašā *Latvenergo* koncerna un mātessabiedrības klientu skaita dēļ, izņemot darījumus ar pārvades sistēmas operatoru AS "Augstsprieguma tīkls".

a) Ieņēmumi un izmaksas no darījumiem ar saistītajām pusēm EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība			
	2018	2017	2018		2017	
	Valsts kontrolētas kapitālsabiedrības*		Meitasabiedrības	Valsts kontrolētas kapitālsabiedrības*	Meitasabiedrības	Valsts kontrolētas kapitālsabiedrības*
Ieņēmumi:						
– Enerģijas pārdošana un ar to saistītie pakalpojumi	10 724	2 605	25 370	10 656	101 227	2 535
– Pārvades sistēmas aktīvu noma	38 699	43 911	–	–	–	–
– Citi korporatīvās vadības pakalpojumi	–	–	28 505	–	29 741	–
– Pārējie ieņēmumi	3 175	3 249	–	3 024	–	3 118
– Aktīvu noma	372	645	14 534	372	14 181	645
– Procentu ieņēmumi	–	–	10 289	–	10 189	–
– Citi ienākumi	1 036	271	–	196	–	–
KOPĀ ieņēmumi no darījumiem ar saistītajām pusēm	**54 006**	**50 681**	**78 698**	**14 248**	**155 338**	**6 298**
Izmaksas:						
– Sadales sistēmas pakalpojumi	–	–	207 096	–	217 735	–
– Obligātās iepirkuma komponentes	–	–	98 623	–	114 957	–
– Iepirktā elektroenerģija un siltumenerģija	4 131	4 253	37 461	4 131	4 198	4 253
– Elektroenerģijas pārvades pakalpojumu izmaksas (8. pielikums)	71 368	71 044	–	1 015	–	845
– Nomāto akīvu būvniecības pakalpojumi	–	–	1 867	–	5 391	–
– Citas izmaksas	864	793	1 594	276	1 773	269
KOPĀ izmaksas darījumiem ar saistītajām pusēm	**76 363**	**76 090**	**346 641**	**5 422**	**344 054**	**5 367**
tai skaitā bruto izmaksas no darījumiem ar meitassabiedrībām, kas atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā neto vērtībā:						
– AS "Sadales tīkls"	–	–	305 719	–	332 172	–
– AS "Enerģijas publiskais tirgotājs"	–	–	–	–	520	–
	–	**–**	**305 719**	**–**	**332 692**	**–**

* Pārvades sistēmas operators – AS "Augstsprieguma tīkls"

b) Gada beigu bilances atlikumi, kas ir radušies no pārdotām/ iepirktām precēm un sniegtajiem/ saņemtajiem pakalpojumiem: EUR'000

	Koncerns			Mātessabiedrība		
	31/12/2018	01/01/2018	31/12/2017	31/12/2018	01/01/2018	31/12/2017
Debitoru parādi:						
– meitassabiedrības (17. a, b pielikums)	–	–	–	12 204	17 434	17 434
– valsts kontrolētas kapitālsabiedrības un citas saistītās puses*	42 273	20 014	20 014	3 365	1 211	1 211
– uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem no meitassabiedrību debitoru parādiem (17. a, b pielikums)	–	–	–	(9)	(13)	–
– uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem	(55)	(26)	–	(4)	(1)	–
	42 218	**19 988**	**20 014**	**15 556**	**18 631**	**18 645**
Kreditoru saistības:						
– meitassabiedrības	–	–	–	30 865	30 994	30 994
– valsts kontrolētas kapitālsabiedrības un citas saistītās puses*	12 262	17 293	17 293	1 044	1 019	1 019
	12 262	**17 293**	**17 293**	**31 909**	32 013	**32 013**

* Pārvades sistēmas operators - AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "Pirmais Slēgtais Pensiju fonds"

c) Uzkrātie ieņēmumi, kas radušies no darījumiem ar saistītajām pusēm: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
– par meitassabiedrībām pārdotajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem (17. a, b pielikums)	–	–	2 859	3 202
– par aizdevuma procentu ieņēmumiem no meitassabiedrībām (17. b pielikums)	–	–	1 820	1 875
	–	**–**	**4 679**	**5 077**

d) Uzkrātās saistības, kas radušās no darījumiem ar saistītajām pusēm: EUR'000

	Koncerns		Mātessabiedrība	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
– par iepirktajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem no meitassabiedrībām	–	–	**5 657**	1 176
	–	**–**	**5 657**	**1 176**

Koncernā un mātessabiedrībā pārskata gadā nav veikta to saistību vai parādu norakstīšana, kas radušies no darījumiem starp saistītajām pusēm, pamatojoties uz to, ka visi parādi ir atgūstami.

Debitoru un kreditoru parādi pret saistītajām pusēm ietver atlikumus par sniegtajiem vai saņemtajiem pakalpojumiem un precēm. Gada beigās par šiem atlikumiem nav saņemts vai sniegts nodrošinājums.

Latvenergo koncerna vadības atlīdzība iekļauj koncerna sabiedrību valdes locekļu, mātessabiedrības padomes un uzraudzības institūcijas (Revīzijas komitejas) atlīdzību.

Mātessabiedrības vadības atlīdzība iekļauj mātessabiedrības valdes un padomes locekļu un uzraudzības institūcijas (Revīzijas komitejas) atlīdzību. Informācija atklāta 9. pielikumā.

Mātessabiedrības akcionāram izmaksāto dividenžu apjoms un ieguldījumi pamatkapitālā ir atspoguļoti attiecīgi 20. b un 19. pielikumā.

Saņemtās dividendes no meitassabiedrībām skatīt 15. pielikumā.

e) Aizdevumi saistītajām pusēm (mātessabiedrība)

Ilgtermiņa un īstermiņa aizdevumi saistītajām pusēm: EUR'000

	Mātessabiedrība		
	31/12/2018	**01/01/2018**	**31/12/2017**
Ilgtermiņa aizdevumi meitassabiedrībām			
AS "Sadales tīkls"	442 728	312 582	312 582
AS "Latvijas elektriskie tīkli"	152 681	85 394	85 394
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(405)	(271)	–
KOPĀ ilgtermiņa aizdevumi	**595 004**	**397 705**	**397 976**
Ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa			
AS "Sadales tīkls"	49 854	50 914	50 914
AS "Latvijas elektriskie tīkli"	8 175	8 490	8 490
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(39)	(40)	–
Īstermiņa aizdevumi meitassabiedrībām			
AS "Latvijas elektriskie tīkli"	18 541	1 294	1 294
AS "Sadales tīkls"	6 502	28 157	28 157
Elektrum Eesti OÜ	7 882	5 134	5 134
Elektrum Lietuva, UAB	11 740	2 172	2 172
AS "Enerģijas publiskais tirgotājs"	68 233	604 644	604 644
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(77)	(204)	–
KOPĀ īstermiņa aizdevumi	**170 811**	**700 561**	**700 805**
KOPĀ aizdevumi meitassabiedrībām	**765 815**	**1 098 266**	**1 098 781**

Izvērtējot sagaidāmo kredītrisku atsevišķi noslēgtajiem līgumiem par ilgtermiņa un īstermiņa aizdevumiem, meitassabiedrībām tiek izmantots darījuma partnera modelis. Sagaidāmie kredītzaudējumi un uzkrājumi vērtības samazinājumam saskaņā ar šo modeli ir balstīti uz atsevišķa darījuma partnera saistību neizpildes riska novērtējumu un *Moody's* kredītreitingu aģentūras tam noteiktajām 12 mēnešu sagaidāmo kredītzaudējumu atgūšanas likmēm (4. b pielikums). Meitassabiedrību kredītrisks tiek novērtēts tādā pašā līmenī kā AS "Latvenergo" kredītrisks, uzskatot, ka tās ir 100 % AS "Latvenergo" kontrolē. Kopš aizdevumu sākotnējās atzīšanas to kredītrisks nav būtiski mainījies.

Visi 2018. gada 31. decembrī izsniegtie īstermiņa aizdevumi saistītajām pusēm tiks atmaksāti 2019. gadā.

Izmaiņas aizdevumos: EUR'000

	Mātessabiedrība	
	2018	**2017**
Pārskata gada sākumā	**1 098 781**	**622 704**
Īstermiņa aizdevumu izmaiņas ar naudas norēķinu, neto	323 539	268 218
Īstermiņa aizdevumu izmaiņas ar savstarpējo ieskaitu debitoru un kreditoru parādiem, neto	(720 848)	268 084
Izsniegti ilgtermiņa aizdevumi ar savstarpējo ieskaitu ar dividendēm (15. pielikums)	124 268	–
Samazinājums ilgtermiņa aizdevumiem ar savstarpējo ieskaitu debitoru un kreditoru parādiem	(59 404)	(60 225)
9. SFPS "Finanšu instrumenti" ieviešanas efekts (2.28. pielikums)	(515)	–
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(6)	–
Pārskata gada beigās	**765 815**	**1 098 781**

Saņemtie procenti no saistītajām pusēm: EUR'000

	Mātessabiedrība	
	2018	**2017**
Saņemtie procenti	2 103	1 682
	2 103	**1 682**

l) Ilgtermiņa aizdevumi, ieskaitot īstermiņa daļu

Ar AS "Latvijas elektriskie tīkli" noslēgtie ilgtermiņa aizdevuma līgumi: EUR'000

Līguma noslēgšanas datums	Aizdevumu līgumu pamatsumma	Neatmaksātā aizdevuma summa		Procentu likme	Atmaksas termiņš
		31/12/2018	**31/12/2017**		
01/04/2011	97 467	12 826	15 801	6 mēnešu EURIBOR + fiksētā likme	01/04/2025
03/09/2013	44 109	27 568	33 082	Fiksēta likme	10/09/2023
10/06/2016	156 500	120 462	45 000	Fiksēta likme	10/06/2028
KOPĀ	**298 076**	**160 856**	**93 883**		

Kopējā neatmaksātā ilgtermiņa aizdevumu summa 2018. gada 31. decembrī bija 160 856 tūkstoši EUR (31/12/2017: 93 883 tūkstoši EUR), t. sk. īstermiņa daļa aizdevumam, kas jāatmaksā 2019. gadā – 8 176 tūkstoši EUR (31/12/2017: 8 490 tūkstoši EUR). 2018. gada 31. decembrī 8 % (31/12/2017: 17 %) no izsniegtajiem aizdevumiem AS "Latvijas elektriskie tīkli" bija noteikta mainīga procentu likme, kuru ietekmēja starpbanku 6 mēnešu EURIBOR likmes izmaiņas. 2018. gada laikā vidējā efektīvā aizdevumu procentu likme ilgtermiņa aizdevumiem bija 1,81 % (2017: 2,36 %). 2018. gada 31. decembrī ir atzīti uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem AS "Latvijas elektriskie tīkli" izsniegtajiem ilgtermiņa aizdevumiem 109 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2017: 0; 01/01/2018: 64 tūkstoši EUR). Ilgtermiņa aizdevumi nav nodrošināti ar ķīlu vai kādā citādā veidā.

Ilgtermiņa aizdevuma AS "Latvijas elektriskie tīkli" sadalījums pēc atmaksas termiņiem: EUR'000

	Mātessabiedrība	
	31/12/2018	**31/12/2017**
Ilgtermiņa aizdevums:		
– 1 gads vai mazāk (īstermiņa daļa)	8 176	8 490
– 1 – 5 gadi	109 724	64 790
– virs 5 gadiem	42 957	20 603
	160 856	**93 883**

Ar AS "Sadales tīkls" noslēgtie ilgtermiņa aizdevuma līgumi: EUR'000

Līguma noslēgšanas datums	Aizdevumu līgumu pamatsumma	Neatmaksātā aizdevuma summa		Procentu likme	Atmaksas termiņš
		31/12/2018	**31/12/2017**		
29/09/2011	316 271	47 966	58 676	6 mēnešu EURIBOR + fiksētā likme	01/09/2025
06/02/2013	42 686	14 940	19 209	Fiksēta likme	10/09/2022
18/09/2013	42 686	21 343	25 612	Fiksēta likme	10/08/2023
29/10/2014	90 000	60 000	70 000	Fiksēta likme	10/09/2024
20/10/2015	90 000	70 000	80 000	Fiksēta likme	21/10/2025
22/08/2016	60 000	53 333	60 000	Fiksēta likme	22/08/2026
22/08/2016	50 000	45 000	50 000	Fiksēta likme	14/06/2027
14/12/2018	260 000	180 000	–	Fiksēta likme	14/12/2028
KOPĀ	**951 643**	**492 582**	**363 497**		

Kopējā neatmaksātā ilgtermiņa aizdevuma summa 2018. gada 31. decembrī bija 492 582 tūkstoši EUR (31/12/2017: 363 497 tūkstoši EUR), t. sk. īstermiņa daļa aizdevumam, kas jāatmaksā 2019. gadā – 49 853 tūkstoši EUR (31/12/2017: 50 915 tūkstoši EUR). 2018. gada 31. decembrī 10 % (31/12/2017: 16 %) no izsniegtajiem aizdevumiem AS "Sadales tīkls" bija noteikta mainīga procentu likme, kuru ietekmē starpbanku 6 mēnešu EURIBOR likmes izmaiņas. 2018. gada laikā vidējā efektīvā aizdevumu procentu likme ilgtermiņa aizdevumiem bija 1,65 % (2017. gadā: 1,84 %). 2018. gada 31. decembrī ir atzīti uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem AS "Sadales tīkls" izsniegtajiem ilgtermiņa aizdevumiem 335 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2017: 0; 01/01/2018: 247 tūkstoši EUR). Aizdevumi nav nodrošināti ar ķīlu vai kādā citādā veidā.

Ilgtermiņa aizdevuma AS "Sadales tīkls" sadalījums pēc atmaksas termiņiem: EUR'000

	Mātessabiedrība	
	31/12/2018	**31/12/2017**
Ilgtermiņa aizdevums:		
– 1 gads vai mazāk (īstermiņa daļa)	49 853	50 915
– 1 – 5 gadi	322 786	238 425
– virs 5 gadiem	119 943	74 157
	492 582	363 497

II) Īstermiņa aizdevumi

Lai efektīvi un centralizēti pārvaldītu *Latvenergo* grupas uzņēmumu finanšu līdzekļus, izmantojot Grupas kontu funkcionalitāti un iespēju savstarpējos rēķinus apmaksāt ieskaita veidā, tiek izmantoti īstermiņa aizdevumi. Pārskata gadā AS "Latvenergo" izsniedza aizdevumus meitassabiedrībām saskaņā ar savstarpēji noslēgto līgumu "Par savstarpējo finanšu resursu nodrošināšanu", ļaujot meitassabiedrībām aizņemties un atmaksāt aizdevumu atbilstoši to ikdienas saimnieciskās darbības vajadzībām un ietverot norēķinus ar savstarpējo ieskaitu par saimnieciskās darbības debitoru un kreditoru parādiem. 2018. gada laikā vidējā efektīvā aizdevumu procentu likme bija 0,51 % (2017: 0,52 %).

Pārskata periodā AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" saņēma īstermiņa aizņēmumus no AS "Latvenergo" atbilstoši savstarpēji noslēgtajam līgumam "Par savstarpējo finanšu resursu nodrošināšanu", izmantojot Grupas kontus.

2018. gada 29. martā starp AS "Latvenergo" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir noslēgta vienošanās par īstermiņa aizdevuma izsniegšanu 150 000 tūkstošu EUR apmērā, lai nodrošinātu AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" nepieciešamos kredītlīdzekļus publiskā tirgotāja pienākumu veikšanai un obligātā iepirkuma funkciju administrēšanai. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 2019. gada 31. marts. 2017. gada 31. martā noslēgtais līgums 200 000 tūkstošu EUR apmērā ar atmaksas termiņu 2018. gada 31. marts ir atmaksāts. Aizdevuma gada procentu likme ir fiksēta 0,730 % apmērā (2017: 1,000 %). 2018. gada 31. decembrī neto vērtībā neatmaksātā īstermiņa aizdevuma summa ir 68 233 tūkstoši EUR (31/12/2017: 150 231 tūkstoši EUR).

2017. gada 29. novembrī starp AS "Latvenergo" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" tika noslēgta vienošanās par īstermiņa aizdevuma izsniegšanu 454 413 tūkstošu EUR apmērā. Aizdevuma summa bija vienāda ar saņemamo valsts dotāciju un aizdevums bija paredzēts, lai nodrošinātu AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" finanšu līdzekļus vienreizējās kompensācijas finansēšanai. 2018. gada 26. martā aizdevums tika atmaksāts veicot norēķinu ar savstarpējo ieskaitu (skatīt 4. i pielikumu).

2018. gada 31. decembrī ir atzīti uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem saistītām personām izsniegtajiem aizdevumiem 77 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2017: 0; 01/01/2018: 204 tūkstoši EUR).

f) Samaksātie procenti saistītajām pusēm (mātessabiedrība)

Finanšu darījumi starp saistītajām pusēm tiek veikti, izmantojot īstermiņa aizņēmumus, lai efektīvi un centralizēti pārvaldītu *Latvenergo* grupas uzņēmumu finanšu līdzekļus, izmantojot Grupas kontus. Pārskata gadā AS "Latvenergo" saņēma aizņēmumus no meitassabiedrībām saskaņā ar savstarpēji noslēgto līgumu "Par savstarpējo finanšu resursu nodrošināšanu". 2018. gada laikā vidējā efektīvā aizdevumu procentu likme bija 0,51 % (2017: 0,52 %). Pārskata gada beigās AS "Latvenergo" nebija aizņēmumu no saistītām pusēm (31/12/2017: nulle).

EUR'000

	Mātessabiedrība	
	2018	**2017**
Samaksātie procenti	37	41
	37	**41**

29. NĀKOTNES SAISTĪBAS UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

2018. gada 31. decembrī koncernam ir nākotnes saistības 189,8 miljonu EUR apmērā (31/12/2017: 225,6 miljoni EUR) un mātessabiedrībai ir nākotnes saistības 58,5 miljonu EUR apmērā (31/12/2017: 105,2 miljoni EUR) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

2019. gada 5. martā AS "Latvenergo" ir izsniegusi atbalsta vēstules savām meitassabiedrībām AS "Enerģijas publiskais tirgotājs", AS "Sadales tīkls" un AS "Latvijas elektriskie tīkli", un ar to apliecina, ka AS "Latvenergo" kā meitassabiedrību kapitāla daļu īpašnieka nostāja ir nodrošināt, lai meitassabiedrības tiktu vadītas tā, lai tām būtu pietiekami finanšu līdzekļi un lai tās spētu veikt komercdarbību un izpildīt savas saistības.

30. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

2019. gada 19. martā starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's* ir apstiprinājusi AS "Latvenergo" kredītreitingu, novērtējot to Baa2 līmenī ar stabilu nākotnes vērtējumu.

2019. gada 31. martā starp AS "Latvenergo" un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir noslēgta vienošanās par aizņēmumu līdz 2020. gada 31. martam par summu līdz 110 milj. EUR.

Laika periodā kopš pārskata gada pēdējās dienas nav bijuši citi būtiski notikumi, kas būtiski ietekmētu finanšu pārskatus par gadu, kurš beidzas 2018. gada 31. decembrī.

Āris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Kaspars Cikmačs
valdes loceklis

Liāna Ķeldere
AS "Latvenergo" Grāmatvedības direktore

2019. gada 16. aprīlī

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

AS "Latvenergo" akcionāram

Ziņojums par atsevišķajiem un konsolidētajiem finanšu pārskatiem

Mūsu atzinums

Mūsuprāt, atsevišķie un konsolidētie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par AS ''Latvenergo" (Sabiedrība) un tās meitas sabiedrību (Koncerns) atsevišķo un konsolidēto finanšu stāvokli 2018. gada 31. decembrī un par tās atsevišķajiem un konsolidētajiem darbības finanšu rezultātiem un atsevišķajām un konsolidētajām naudas plūsmām par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS).

Mūsu atzinums atbilst mūsu 2019. gada 3. aprīļa papildus ziņojumam Revīzijas komitejai.

Ko mēs esam revidējuši

Pievienotajā gada pārskatā ietvertie Sabiedrības atsevišķie finanšu pārskati un Koncerna konsolidētie finanšu pārskati (kopā "finanšu pārskati"), kas atspoguļoti no 89. līdz 146. lappusei, ietver:

- atsevišķo un konsolidēto pārskatu par finanšu stāvokli 2018. gada 31. decembrī,
- atsevišķo un konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī,
- atsevišķo un konsolidēto visaptverošo ienākumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī,
- atsevišķo un konsolidēto pārskatu par izmaiņām pašu kapitālā par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī,
- atsevišķo un konsolidēto pārskatu par naudas plūsmām par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskatu pielikumu, kas ietver nozīmīgus grāmatvedības uzskaites principus un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā *Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju*.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības un Koncerna saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar šīm prasībām un SGĒSP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Balstoties uz mūsu zināšanām un pārliecību, mēs paziņojam, ka ar revīziju nesaistītie pakalpojumi, kurus mēs esam snieguši Sabiedrībai un Koncernam, ir saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem un ka mēs neesam snieguši ar revīziju nesaistītos pakalpojumus, kas ir aizliegti saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma 37.[6] pantu.

Laika periodā no 2018. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim Sabiedrībai un Koncernam sniegtie ar revīziju nesaistītie pakalpojumi ir uzrādīti finanšu pārskatu 10. pielikumā.

Mūsu revīzijas pieeja

Pārskats

Būtiskums

- Kopējais būtiskums Sabiedrības un Koncerna revīzijā: 7 600 tūkstoši EUR.

Revīzijas apjoms

- Mēs veicām pilna apjoma revīziju visām septiņām Koncerna sabiedrībām, tai skaitā piecām sabiedrībām Latvijā (ietverot Sabiedrību), vienai sabiedrībai Igaunijā un vienā sabiedrībai Lietuvā.
- Mūsu Koncerna revīzijas darba grupa veica visu piecu Koncerna Latvijas sabiedrību revīziju.
- Igaunijas un Lietuvas sabiedrību revīziju veica revīzijas darba grupas attiecīgajās valstīs.

Galvenie revīzijas jautājumi

- ASV noteikto sankciju hidroagregātu piegādātājam ietekme.
- Izmaiņu uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā ietekme uz atliktā nodokļa atzīšanu.

Plānojot mūsu revīzijas procedūras, mēs noteicām būtiskuma līmeni un izvērtējām finanšu pārskatiem piemītošos būtiskas neatbilstības riskus. Jo īpaši mēs izvērtējām, vai vadība ir veikusi subjektīvus pieņēmumus, piemēram, attiecībā uz nozīmīgām grāmatvedības aplēsēm, kas ietver pieņēmumus un nenoteiktību attiecībā uz nākotnes notikumiem. Tāpat kā citās mūsu veiktajās revīzijās, mēs izvērtējām vadības iekšējo kontroļu pārkāpšanas risku, tajā skaitā, vai ir pierādījumi par neobjektivitāti, kas norāda uz krāpšanas izraisītu būtiskas neatbilstības risku.

Būtiskums

Revīzijas apjoms ir atkarīgs no būtiskuma piemērošanas. Revīzija tiek plānota ar mērķi iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati nesatur būtiskas neatbilstības. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā. Tās tiek uzskatītas par būtiskām, ja atsevišķi vai kopā tās varētu ietekmēt lietotāju ekonomisko lēmumu pieņemšanu, kas balstīti uz finanšu pārskatiem.

Balstoties uz mūsu profesionālo spriedumu, mēs noteicām konkrētus būtiskuma sliekšņus, tajā skaitā kopējos Sabiedrības un Koncerna būtiskuma apmērus, kas piemērojami atsevišķajiem un konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā un ir atspoguļoti zemāk esošajā tabulā. Tie, kopā ar kvalitatīvajiem apsvērumiem, palīdzēja mums noteikt revīzijas apjomu un revīzijas procedūru veidu, veikšanas laiku un apmēru, kā arī izvērtēt gan individuālo, gan apkopoto neatbilstību ietekmi uz finanšu pārskatiem kopumā.

Kopējais Sabiedrības un Koncerna revīzijas būtiskuma apmērs	Kopējais Sabiedrības un Koncerna revīzijai noteiktais būtiskums ir 7 600 tūkstoši EUR.
Kā mēs to noteicām	5% no pēdējo trīs gadu vidējās peļņas pirms nodokļiem
Pamatojums būtiskuma kritēriju piemērošanai	Mēs izvēlējāmies peļņu pirms nodokļiem, jo, mūsuprāt, šis ir kritērijs, pēc kura finanšu pārskatu lietotāji parasti vērtē Sabiedrības un Koncerna darbības rezultātus, un tas ir vispārpieņemts pamatojums būtiskuma noteikšanai. Mēs nolēmām izmantot pēdējo trīs gadu (2016.-2018.) vidējo peļņu pirms nodokļiem, ņemot vērā būtiskās peļņas pirms nodokļiem atšķirības šajos gados elektrības tirgus cenas svārstību dēļ, kuras lielā mērā radīja nestabilie meteoroloģiskie apstākļi Latvijā un Ziemeļvalstīs. Mēs izvēlējāmies 5%, kas iekļaujas kvantitatīvo robežlielumu skalā būtiskuma noteikšanai.

Mēs vienojāmies ar Revīzijas komiteju, ka mēs tai ziņosim par mūsu revīzijas gaitā konstatētajām neatbilstībām, kas attiecībā uz Sabiedrību un Koncernu pārsniedz 760 tūkstošus EUR, kā arī par mazāka apmēra neatbilstībām, ja par tām, mūsuprāt, būtu jāziņo kvalitatīvu iemeslu dēļ.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie jautājumi, kuri saskaņā ar mūsu profesionālo vērtējumu mūsu šī pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā bija visbūtiskākie. Šie jautājumi tika risināti mūsu finanšu pārskatu revīzijas kopējā kontekstā, kā arī, veidojot mūsu revīzijas atzinumu. Mēs nesniedzam atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Galvenie revīzijas jautājumi	*Kādas revīzijas procedūras mēs veicām attiecībā uz galvenajiem revīzijas jautājumiem*
ASV noteikto sankciju hidroagregātu piegādātājam ietekme *Skatīt finanšu pārskatu 4. pielikumu 113. lappusē.* ASV 2018. gada janvārī attiecināja sankcijas uz Krievijā strādājošu piegādātāju, ar kuru Koncerns ir noslēdzis līgumu par piecu hidroagregātu rekonstrukciju Koncerna hidroelektrostacijās par kopējo līguma summu 78 045 tūkstoši EUR. Līdz 2018. gada 31. decembrim tikai daļa no līgumā noteiktajām iekārtām un darbiem bija piegādāta, un līguma turpmāka izpilde bija apturēta piegādātājam noteikto sankciju dēļ. Saistībā ar aprakstīto situāciju, svarīgākie vadības izdarītie spriedumi ir sekojošie: - izvērtējums, vai ir noticis vērtības samazinājums pamatlīdzekļu sastāvā 2018. gada 31. decembrī ietvertajiem nepabeigtās celtniecības objektiem 16 652 tūkstoši EUR apjomā, ietverot saskaņā ar minēto līgumu piegādātās, bet neuzstādītās iekārtas; - izvērtējums, vai 2018. gada 31. decembrī ir nepieciešams radīt uzkrājumu vai atzīt nākotnē paredzamu saistību attiecībā uz aprakstītās situācijas risinājumu. Vadība ir piesaistījusi ārējus neatkarīgus ekspertus, lai tie sniegtu viedokli, kas palīdzētu veikt aprakstītās situācijas ietekmes izvērtējumu un lemt par turpmāko rīcību. Vadība ir secinājusi, ka 2018. gada 31. decembrī nav notikusi nepabeigtās celtniecības objektu vērtības samazināšanās un nav nepieciešams atzīt uzkrājumus. Mēs vērsām uzmanību šai jomai, jo ASV sankciju noteikšana piegādātājam, kurš atbildīgs par hidroagregātu piegādi un uzstādīšanu, var radīt būtisku ietekmi uz finanšu pārskatiem un ietekmes izvērtējums ir pakļauts vadības spriedumam.	Mēs pārrunājām aprakstīto situāciju ar Sabiedrības vadību un iekšējiem juristiem. Mēs izpētījām vadības rakstiski sagatavotu detalizētu aprakstītās situācijas ietekmes uz finanšu pārskatiem izvērtējumu. Mēs arī izlasījām līgumu ar piegādātāju un citus dokumentus, kas kalpoja par pamatu vadības izdarītajam spriedumam, ietverot ārējo neatkarīgo ekspertu ziņojumus un Sabiedrības saraksti ar ASV OFAC (USA Department of Treasury Office of Foreign Assets Control), kura ir institūcija, kas publicē uzņēmumu sarakstu, uz kuriem attiecināmas ASV noteiktās sankcijas. Mēs arī veicām revīzijas pārbaudes un izskatījām iepriekšējā revidenta darba dokumentus ar mērķi iegūt revīzijas pierādījumus par pamatlīdzekļos ietverto nepabeigtās celtniecības objektu, kas saistīti ar minēto līgumu, salīdzinošajiem rādītājiem. Balstoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, mēs izdarījām savu spriedumu par to, vai vadības veiktais izvērtējums par aprakstītās situācijas ietekmi uz finanšu pārskatiem ir atbilstošs. Mēs arī izvērtējām, vai finanšu pārskatos sniegta atbilstoša informācija par aprakstīto situāciju un vadības izdarīto spriedumu.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma grozījumu ietekme uz atliktā nodokļa atzīšanu

Skatīt finanšu pārskatu 4. un 12. pielikumu attiecīgi 113. un 119. lappusē

Ņemot vērā grozījumus Latvijas likumdošanā, sākot ar 2018. gada 1. janvāri uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek piemērots pēc 2017. gada gūtajai peļņai tikai, ja tā tiek sadalīta akcionāriem. Nodoklis jāmaksā, kad akcionāri nolemj par dividenžu sadali. Attiecīgi, Sabiedrības un tās meitas sabiedrību (izņemot Lietuvas meitas sabiedrības, kuras peļņa tiek aplikta ar nodokli tās gūšanas gadā) 2018. gada peļņa tiks aplikta ar nodokli, kad tā tiks sadalīta akcionāriem, un tikai sadalītās summas apjomā. Koncerna konsolidētajos finanšu pārskatos ir jāatzīst atliktā nodokļa saistības un nodokļa izmaksas attiecībā uz meitas sabiedrību 2018. gada peļņu, ja vien tā netiks sadalīta akcionāriem pārskatāmā nākotnē. Sabiedrības vadībai bija jāizdara spriedums attiecībā uz meitas sabiedrību peļņas sadales paredzamo laiku un apjomu. Koncerns ir atzinis atliktā nodokļa saistības konsolidētajos finanšu pārskatos 2018. gada 31. decembrī 12 297 tūkstošu EUR apjomā attiecībā uz tā meitas sabiedrību 2018. gada peļņu.

Mēs vērsām uzmanību šai jomai, jo grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā tiek pirmo reizi piemēroti kopš 2018. gada, un vadībai nācās izdarīt iepriekš aprakstīto spriedumu.

Mēs pārbaudījām Koncerna atliktā nodokļa uzskaites politikas atbilstību kontekstā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma grozījumiem.

Mēs pārrunājām ar Sabiedrības vadību tās izdarīto spriedumu pamatotību attiecībā uz meitas sabiedrību peļņas sadales paredzamo laiku un apjomu.

Mēs detalizēti pārbaudījām konsolidētajos finanšu pārskatos 2018. gada 31. decembrī atzīto atliktā nodokļa saistību aprēķinu, reizinot uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi ar meitas sabiedrību 2018. gada peļņu, kura tiks sadalīta dividendēs pārskatāmā nākotnē saskaņā ar Sabiedrības vadības aplēsi.

Mēs arī izvērtējām, vai finanšu pārskatos sniegtā informācija atbilstoši apraksta apstākļus un atbilst attiecīgā starptautiskā finanšu pārskata standarta prasībām.

Kā mēs noteicām Koncerna revīzijas apjomu

Mēs noteicām revīzijas apjomu, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus mūsu revidenta ziņojuma sniegšanai par konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā. Nosakot revīzijas apjomu, mēs ņēmām vērā Koncerna struktūru, grāmatvedības uzskaites procesus un kontroles, un nozari, kurā Koncerns darbojas.

Mēs veicām Sabiedrības un tās Latvijas meitas sabiedrību revīziju, savukārt ārvalstu meitas sabiedrību revīziju veicas citas PwC tīkla firmas. Gadījumos, kad meitas sabiedrību revīziju veica citas PwC tīkla firmas, mēs noteicām mūsu iesaistes apjomu, lai mēs spētu secināt, vai ir iegūti pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi, kas mums dod pamatu sniegt atzinumu par konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Mēs arī revidējām konsolidācijas procesu.

Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā par Sabiedrības vadības ziņojumu

Sabiedrības vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver

- darbības rādītājus un Vadības ziņojumu, kuri sniegti pievienotajā 2018. gada Ilgtspējas un gada pārskatā no 81. līdz 88. lappusei;
- Nefinanšu paziņojumu, kurš ietverts Vadības ziņojumā un sniegts pievienotajā 2018. gada Ilgtspējas un gada pārskatā 86. lappusē;
- Korporatīvās pārvaldības ziņojumu, kuru Sabiedrības vadība sagatavojusi kā atsevišķu ziņojumu un kurš šī revidenta ziņojuma datumā pieejams Sabiedrības mājas lapas http://www.latvenergo.lv sadaļā Investoriem,

(neiekļaujot finanšu pārskatus vai mūsu revidenta ziņojumu par tiem, kā arī Ilgtspējas pārskatu, kurš sniegts pievienotajā 2018. gada Ilgtspējas un gada pārskatā no 4. līdz 77. lappusei un par kuru mēs esam atsevišķi snieguši ierobežotas pārliecības ziņojumu, kurš sniegts no 78. līdz 79. lappusei), kurus mēs esam saņēmuši pirms šī revidenta ziņojuma datuma.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem neattiecas uz gada pārskatā ietverto un augstāk norādīto citu informāciju.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar attiecīgo likumdošanu.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu, attiecībā uz Korporatīvās pārvaldības ziņojumu mūsu pienākums ir sniegt viedokli, vai Korporatīvās pārvaldības ziņojumā ir sniegta informācija saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.^{2} panta trešās daļas prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsuprāt, visos būtiskajos aspektos:

- augstāk minētajā citā informācijā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatiem,
- Sabiedrības Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām, un
- Korporatīvās pārvaldības ziņojumā, kurš revīzijas ziņojuma datumā ir pieejams Sabiedrības mājas lapā http://www.latvenergo.lv, ir sniegta informācija saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.^{2} panta trešās daļas prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Sabiedrību un Koncernu un to darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības Vadības ziņojumā vai augstāk minētajā citā informācijā, kuru mēs esam saņēmuši pirms šī revidenta ziņojuma datuma. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Turklāt, saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu, attiecībā uz Nefinanšu paziņojumu mūsu pienākums ir ziņot par to, vai Koncerns ir sagatavojis Nefinanšu paziņojumu un vai Nefinanšu paziņojums ir iekļauts Vadības ziņojumā, vai sagatavots kā gada pārskata atsevišķa sastāvdaļa.

Mēs ziņojam, ka Koncerns ir sagatavojis Nefinanšu paziņojumu, un tas ir iekļauts Vadības ziņojumā.

Vadības un personu, kurām uzticēta pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības un Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Sabiedrības un Koncerna spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Sabiedrību vai Koncernu, vai pārtraukt to darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Sabiedrības vai Koncerna likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta pārvaldība, ir atbildīgas par Sabiedrības un Koncerna finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības un Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības un Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība vai Koncerns savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.
- Iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncernā iekļauto sabiedrību finanšu informāciju vai uzņēmējdarbību ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs joprojām esam pilnībā atbildīgi par mūsu revīzijas atzinumu.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārvaldība, mēs sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību, kā arī sniedzam informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams – par pasākumiem šādas ietekmes ierobežošanai.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārvaldība, nosakām tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem finanšu pārskatu revīzijai šajā pārskata periodā un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstām šos jautājumus revidenta ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērtu tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Ziņojums par citām normatīvo aktu prasībām

Iecelšana

Mēs tikām iecelti par Sabiedrības un Koncerna revidentiem pārskata gadam, kas beidzās 2018. gada 31. decembrī, ar akcionāra sapulces 2018. gada 9. maija lēmumu. Mēs esam Sabiedrības un Koncerna revidenti pirmo gadu.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Juris Lapše
Atbildīgais zvērinātais revidents
Sertifikāts Nr. 116
Prokūrists

Rīga, Latvija
2019. gada 16. aprīlī